

GAD

GENÇLİK | araştırmaları d e r g i s i

JOURNAL OF YOUTH RESEARCHES

Gençlik ve
Katılımcılık

SAYI

13

Yıl:2017 Cilt:5

GENÇLİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ / JOURNAL OF YOUTH RESEARCHES

Cilt/Volume: 5 • Sayı/Number: 13 • Kasım/November 2017

ISSN 2147-8473

Gençlik Araştırmaları Dergisi ulusal hakemli bir dergidir. Yayımlanan makalelerin sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Journal of Youth Researches is the official peer-reviewed, national journal of the Ministry of Youth and Sports of Turkish Republic. Authors bear responsibility for the content of their published articles.

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Gençlik Araştırmaları Dergisi Adına İmtiyaz Sahibi/Owner
Huzeyfe Yılmaz

Genel Koordinatör/General Coordinator

F. Cemal Sofuoğlu

Yazı İşleri Müdürü/General Publication Director

Suat Tayfun Topak

Baş Editör/Editor-in-Chief

Prof. Dr. E. Didem Evcı Kiraz

Yardımcı Editör/Co-Editor

Doç. Dr. Serdal Öğüt, Arş. Gör. Alper Kartal

İngilizce Editörü/English Language Editor

Dr. Emel Kökpınar Kaya

Yayın Kurulu/International Editorial Board*

Abdullah Topcuoğlu (Selçuk Üniversitesi)

Aylin Görgün Baran (Hacettepe Üniversitesi)

Besim Fatih Dellaloğlu (Sakarya Üniversitesi)

Ertan Özensel (Selçuk Üniversitesi)

Eugene Kennedy (Louisiana State University)

Hakan Dulkadiroğlu (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)

İhsan Sezal (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

İsmail Coşkun (İstanbul Üniversitesi)

Kadir Canatan (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)

Mazhar Bağlı (Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi)

Mehmet Akif Aydın (İstanbul Medipol Üniversitesi)

Mehmet Eskin (Adnan Menderes Üniversitesi)

Süleyman Seyfi Öğün

Şeref Ateş (Sakarya Üniversitesi)

Yasin Aktay (TBMM)

***İsme göre alfabetik sırada/In alphabetical order by name**

Hakem Kurulu/Board of Reviewing Editors*

Ahmet Taşğın (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Alev Erkilet, Ali Fuat Arıcı (Yıldız Teknik Üniversitesi), Ali Tayfun Atay (Okan Üniversitesi), Aydın Aktay (Sakarya Üniversitesi), Bedrettin Kesgin (Yalova Üniversitesi), Birsen Şahin (Hacettepe Üniversitesi), Bülent Uçar (Universität Osnabrück), Cevriye Demir Güneş (Gazi Üniversitesi), Coşkun Taştan (Polis Akademisi), Ejder Okumuş (Orhangazi Üniversitesi), Erdoğan Erbay (Atatürk Üniversitesi), Erhan Örselli (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Esra Burcu Sağlam (Hacettepe Üniversitesi), Faruk Taşçı (İstanbul Üniversitesi), Hakan Poyraz (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi), Halil Ekşi (Marmara Üniversitesi), Hamza Çakır (Erciyes Üniversitesi), Hasan Bozgeyikli (Erciyes Üniversitesi), Hatem Ete, Hayati Beşirli (Gazi Üniversitesi), Hüseyin Pala (RTÜK), İnci Erdem Artan (Marmara Üniversitesi), İsmail Barış (Üsküdar Üniversitesi), M. Fatih Aysan (İstanbul Şehir Üniversitesi), Mahmut Hakkı Akın (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Mehmet Akif Özer (Gazi Üniversitesi), Mehmet Dinçer Bilgin (Adnan Menderes Üniversitesi), Mehmet Güzel (Sakarya Üniversitesi), Mehmet Tayfun Amman (Sakarya Üniversitesi), Menderes Kabadayı (Ondokuz Mayıs Üniversitesi), Mete Çamdereli (İstanbul Ticaret Üniversitesi), Metin Pişkin (Ankara Üniversitesi), Muhammet Esat Altıntaş (Erciyes Üniversitesi), Muhammet Murat Özkul (Balıkesir Üniversitesi), Murat Şentuna (Adnan Menderes Üniversitesi), Murat Şentürk (İstanbul Üniversitesi), Murat Topbaş (Karadeniz Teknik Üniversitesi), Mustafa Altunoğlu (Anadolu Üniversitesi), Mustafa Orçan (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi), Mustafa Otrar (Marmara Üniversitesi), Mustafa Tekin (İstanbul Üniversitesi), Mutlu Türkmen (Bartın Üniversitesi), Oğuz Özyaral (İstanbul Rumeli Üniversitesi), Orçun İmga (Polis Akademisi), Oya Hazer (Hacettepe Üniversitesi), Ömay Çokluk Bökeoğlu (Ankara Üniversitesi), Ömer Faruk Ocakoğlu (Kırklareli Üniversitesi), Ömer Muhammet Soysal (Louisiana State University), Önder Kutlu (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Özlem Yaşar Uğurlu (Gaziantep Üniversitesi) Ramazan Gözen (Marmara Üniversitesi), Rıdvan Canım (Trakya Üniversitesi), S. Barbaros Yalçın (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Seçil Özkan (Gazi Üniversitesi), Selahattin Güven (ASPB), Sıtkı Yıldız (Kırıkkale Üniversitesi), Susran Erkan Eroğlu (Selçuk Üniversitesi), Tevfik Erdem (Gazi Üniversitesi), Tuba Kancı Doğan (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi), Vefa Taşdelen (Yıldız Teknik Üniversitesi), Vehbi Bayhan (İnönü Üniversitesi), Yakup Bilgili (Florida State College), Yaşar Uğurlu (RTÜK), Zekeriya Mızırak (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

***İsme göre alfabetik sırada/In alphabetical order by name**

Akademik İçerik Danışmanlığı ve Hazırlık/Content Advisor

Alban Tanıtım Ltd. Şti.

Tunalı Hilmi Cad. Büklüm Sokak No: 45/3 Kavaklıdere/Ankara Tel: 0.312 430 13 15
e-mail: alban@albantanim.com.tr web: www.albantanim.com.tr

Koordinatör/Coordinator: S. Bahar Alban

Tasarım ve Uygulama/Graphic Design: Alban Tanıtım Ltd. Şti.

Tashih/Proofreading: S. Bahar Alban

Baskı Öncesi Hazırlık/Prepress: Alban Tanıtım Ltd. Şti.

Kapak Fotoğrafı: shutterstock

Yayın Türü/Type of Publication Yerel Süreli Yayın

Yayın Periyodu/Publishing Period

Dört ayda bir (Nisan, Ağustos ve Aralık aylarında) yayımlanır/Three times a year (April, August & December)

Baskı ve Cilt/Press

Hermes Ofset Ltd. Şti.

Büyük Sanayi 1. Cadde No: 105 İskitler / ANKARA

Ankara - Kasım 2017

Dergi Atf Adı: Gençlik Arş. Derg.

İletişim/Correspondence

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü

Örnek Mahallesi, Oruç Reis Caddesi No:13 Altındağ, Ankara Telefon: +90 (312) 596-6000

e-mail: genclikarastirmalari@gsb.gov.tr web: http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr

İçindekiler *Table of Contents*

<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i> İnternet ve Siyasal Katılım: Türkiye Gençliği Üzerinden Bir Değerlendirme <i>The Internet and Political Participation: An Evaluation on Turkish Youth</i> Emre Erdoğan	05 31
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i> Gençlerin Toplumsal, Kültürel ve Siyasal Hayata Katılımı: Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi Örneği <i>The Participation of The Young People in Social, Cultural and Political Life:</i> <i>Malatya City Council Youth Assembly Sample</i> Oğuzhan Göktolga & Hasan Batar	39 52
<i>ANALYSIS / RESEARCH</i> To Be or Not To Be Political: An Investigation of Active Youth Citizenship Among Young, Educated Syrians in Beirut to Question International Development Discourse <i>Politik Olmak Ya Da Olmamak: Beyrut'taki Genç, Eğitilmiş Suriyelilerin Aktif Genç</i> <i>Vatandaşlığı Üzerinden Uluslararası Gelişme Söylemini Sorgulayan Bir İnceleme</i> Marieke Schöning	59 60
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i> Değişen Bir Katılım Mekanizması Olarak Gençliğin Toplumsal Katılımı <i>Youth's Social Participation as a Changing Participation Mechanism</i> Metin Işık & Simge Ünlü Kurt & Mustafa Cankut Kurt	77 87
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i> X ve Y Kuşağı Öğrencilerin Demografik Özellikleri ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Arasındaki İlişki <i>The Relationship between Demographic Variables of Gen X and Gen Y Students and</i> <i>Organizational Citizenship Behavior</i> A. Barış Baraz & Hacer Şivil	93 109
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i> Sağlıklı Yaşam İçin Bir Adım: Öğrenci Kulüp Etkinliği <i>A Step For Healthy Life: A Student Club Activity</i> Dilek Aktaş & Erdal Ceylan & Reyhan Eskiuyurt & Birgül Özkan	127 137
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i> Gençlerin Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesi Konusundaki Görüşlerinin İncelenmesi <i>Examination of Opinions on Reducing Young People's Election Age To 18</i> Ömer Faruk Akbulut & Edanur Duran	149 159
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i> Türkiye'de Kırsal Gençlik Açısından İstihdam ve Tarımsal İstihdamın Geleceği <i>Employment in the Rural Youth in Turkey and the Future of Agricultural Employment</i> Müge K. Davran & Burhan Özalp & Naciye Tok & Burak Öztornacı	169 190
Yazarlara Notlar <i>Notes for Contributors</i>	200 202

Copyright © 2017 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Kasım 2017 • 5(13) • 5-30

ISSN 2147-8473
Başvuru | 25 Eylül 2017
Kabul | 09 Ekim 2017

İnternet ve Siyasal Katılım: Türkiye Gençliği Üzerinden Bir Değerlendirme

Emre Erdoğan*

Öz

Türkiye’de ve dünyada İnternet’in yaygınlaşması çok sayıda fırsat sunmaktadır. Bu fırsatlardan en önemlilerinden biri de vatandaşlara sağladığı siyasal katılım olanaklarıdır. Türkiye gibi hem yetişkinlerin hem de gençlerin siyasal katılım düzeylerinin düşük olduğu bir ülkede, İnternet’in sağladığı olanaklar demokrasinin niteliği açısından çok hayati bir rol oynayabilir. Elimizdeki istatistikler gençlerin yüzde 90’ına yakının bir oranının İnternet erişimi olduğunu gösterirken, İnternet’in siyasal amaçla kullanımı son derece sınırlı kalmaktadır. Ocak 2016’da 1804 gencin katılımıyla yürütülen araştırma çalışması verileri Türkiye’de gençlerin İnternette siyasal katılım davranışlarını keşfetmeyi ve bu davranışların belirleyicilerini sergilemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Gençliği, İnternet, Siyasal Katılım.

* Doç. Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, İstanbul, emre.erdogan@bilgi.edu.tr

Abstract

The rising penetration of the Internet in the World and Turkey provides a lot of opportunities. One the most important opportunities of the Internet is in the domain of political participation, especially in countries like Turkey, characterized with very low level of political participation. These opportunities may have crucial roles in contributing the quality of Turkish democracy and closing the democratic deficit in the country. Recent data shows that about 90 percent of Turkish youngsters have Internet access whereas political participation scores over the Internet are very low. Our objective in this article is to discover political participation patterns of Turkish youth over the Internet and understand the determinants of these patterns; based on the analysis of the dataset of 1804 face to face interviews conducted in Turkey with a sample representing Turkish youth between 18-29 ages.

Keywords: Youth in Turkey, Internet, Political Participation.

Giriş

Yaşadığımız yüzyılın en önemli gelişmelerinden biri, İnternet'in keşfedilmesi diyebiliriz. İnternet'in önce askeri, daha sonra da akademik alanın kısıtlamalarından çıkıp kamuya açılması (1980'ler), "World Wide Web (WWW)" araçlarının geliştirilmesi (1990'lar), Facebook (2005) ve Twitter (2006) gibi sosyal paylaşım sitelerinin kurulması ve yeni nesil araçlar diyebileceğimiz Instagram (2010) ve Snapchat (2011) gibi araçların yaygınlaşmasıyla, daha önce benzeri yaşanmamış bir döneme girdiğimizi söyleyebiliriz. 1995 yılında 44 milyon kişiden oluşan İnternet dünyası, 2005'te 1 milyar, 2010'da 2 milyar ve bugünse 3.4 milyar kişiye ulaşmış durumda. Dünya nüfusunun yüzde 46'sının İnternet erişimi bulunmaktadır. Facebook hesabı bulunanların sayısı 2 milyar, Twitter kullanıcılarının sayısıysa 300 milyon kişinin üzerindedir. İnternet'te 4.7 milyar sayfa bulunmakta ve bir ayda 100 milyon petabayt (1 petabayt=1000 terrabayt) veri akışına sahne olmaktadır¹.

Ülkemizde de İnternet kullanımı kayda değer oranda artmıştır. TÜİK tarafından yürütülmekte olan Hanehalkı Bilişim Araştırması sonuçlarına göre, 2004 yılında hanelerin yüzde 7'sinde İnternet erişimi bulunmaktaydı. Bu oran 2007'de yüzde 20'ye, 2012'de yüzde 47'ye yükselmiştir. 2014'te yüzde 60 olan bu oran, en son çalışmaya göre yüzde 81'dir. Dolayısıyla, 2004 yılından bugüne İnternete erişimi olan hanelerin oranı yüzde 7'den yüzde 81'e yükselmiş, 10 kat artmıştır. Türkiye'de İnternet kullanıcıların yüzde 92'si Facebook, yüzde 85'i Youtube, yüzde 80'i Twitter ve yüzde 73'ü de Instagram üyeliğine sahiptir².

İnternet'in bu derece yaygınlaşması ve yaşamımıza girmesi alışverişten boş zamanların değerlendirilmesine kadar bir çok konuda davranışlarımızı değiştirmemize yol açmıştır.

¹ İnternet kullanıcı sayısı: <http://www.İnternetlvestats.com/İnternet-users/>, Sosyal medya kullanıcılarının sayısı: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>, İnternet'teki very hacmi için: <http://www.worldwidewebsize.com/>, en son erişim 26.09.2017

² TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028, en son erişim 26.09.2017; Digital Turkey 2016, <https://www.slideshare.net/kogital/digital-turkey-2016-turkeys-digital-marketing-statistics> en son erişim 26.09.2017

İnternet'in sağladığı olanaklar sayesinde son yirmi yılda toplum yapısı değişmiş ve 1980 doğumlu, yoğun olarak teknoloji kullanan ve neredeyse evrensel bir "millenials" kuşağının doğuşuna yol açmıştır. Bu kuşak sadece teknoloji kullanımında değil, hemen hemen bütün davranış biçimlerinde ve alışkanlıklarında ebeveynlerinden farklı davranmaktadır (Downing, 2006).

Yeni dönemin sağladığı olanakların bireylerin vatandaşlar olarak alışkanlıklarını değiştirmelerine, yeni alışkanlıklar kazanmalarına ve demokrasinin karşı karşıya kaldığı katılım sorununu ve "demokrasi açığını" çözmeye yardımcı olacağı konusunda iyimser bir beklenti bulunmaktadır (Karakaya-Polat, 2005; Calenda ve Meijer, 2009; Norris, 2011). Bu beklenti ülkemiz için çok daha önemlidir, çünkü ülkemizde siyasal katılım oranı diğer ülkelere göre düşük kalmaktadır (Kalaycıoğlu, 2008) ve İnternet'in bu katılım için bir fırsat sunması mümkündür.

Makalemizde, İnternet'in siyasal katılım açısından sunduğu fırsatlara odaklanarak, bu derece yaygınlaşan bir aracın bireylerin siyasal katılımları için bir alternatif olup olmayacağını tartışacağız. Tartışmamızın odağında gençler olacak, çünkü Türkiye'de gençlerin tıpkı ebeveynleri gibi siyasal katılımdan uzak durduklarını bilmekteyiz (Erdoğan ve Uyan Sermeci, 2017; Erdoğan 2008). Daha sonra göstereceğimiz üzere Türkiye'de gençler arasında İnternete erişim oranları oldukça yüksektir. Bu makalede, yükselen İnternet erişiminin siyasal katılıma dönüşüp dönüşmediğini tartışacağız.

Makalemiz, İnternet ve siyasal katılım arasındaki ilişki hakkında kuramsal tartışmalarla başlayacak ve bu konudaki iyimser ve kötümser beklentileri, konuyla ilgili farklı hipotezleri sergileyeceğiz. Daha sonra 2016 yılının Ocak ayında 1804 gencin katılımıyla yürüttüğümüz araştırma çalışmasından yola çıkarak Türkiye'de gençlerin İnternet üzerinden siyasal katılımlarını belirleyen faktörleri keşfetmeye çalışacağız³.

İnternet ve Siyasal Katılım: Kuramsal Tartışmalar

İnternet'in yaygınlaşmasıyla sağladığı olanaklar ve bu olanakların siyasal katılım açısından anlamı büyük bir tartışmaya yol açtı, bu tartışma da henüz sona ermiş değil. Öncelikle tartışmaya katılanların hemen hepsinin İnternet'in çok sayıda olanak sağladığı konusunda hemfikir olduğunu söyleyerek başlayalım. Tartışmanın ana konusu da İnternet'in olanak sağlayıp sağlamadığı değil, bu olanakların vatandaşların siyasal katılım biçimlerini dönüştürüp dönüştürmediği, daha önemlisi İnternet'in vatandaşları daha iyi vatandaşlar, demokrasileri de daha iyi demokrasiler haline getirip getirmediğidir.

İnternet'in siyasal katılım açısından getirileri konusundaki tartışmaları iki ana başlık altında toplayabiliriz. İyimserler ve kötümserler. İyimserler -ki hareketlilik hipotezi yanlıları olarak da adlandırılabilirler- İnternet'in vatandaşların siyasal katılımı hem niceliksel olarak arttıra-

³ Bu makalede sunacağımız sonuçlar Avrupa Birliği'nin 7. Çerçeve Programı'ndan alınan destekle yürütülen araştırma çalışmasının dayanmaktadır ([FP7/2007-2013] Anlaşma no: 612782)

çağı, hem de niteliksel olarak dönüştüreceği; bu dönüşüm sonucunda da demokrasinin kalitesinin artacağı görüşünü savunmaktadırlar. Cavanaugh (2000) erken dönemli bir makalesinde İnternet'in WalMart'ın (ünlü bir hipermarket zinciri) siyasal bir benzeri olduğunu, insanların tek bir çatı altında siyasal konularda bilgiye, video kliplerine, aday konuşmalarına, politika önerilerine ve seçimlerin son dakika sonuçlarına rahatlıkla erişebilecekleri bir ortam sağladığını öne sürmüştür. Norris (2001) bu yaklaşımı "siberoptimizm" olarak tanımlamıştır, daha sonra "hareketlilik hipotezi" olarak adlandırılacaktır.

İyimser yaklaşımın en önemli çıkarımı İnternet'in -ve diğer dijital medyanın- sağladığı olanakların, daha önce katılmayan vatandaşların katılmalarını; daha önce katılan vatandaşlarınsa daha fazla katılmasını sağlamasıdır. Bu açıdan İnternet ve benzeri araçlar, katılımı tabana indirecek bir ortam sağlayacaktır. İnternet siyasal ve sivil katılımın önündeki engelleri azaltacak, daha önce ana akım siyasete katılmayan bireylerin/grupların katılmasını sağlayacak, vatandaşların seçim kampanyalarında daha fazla bilgi almasına olanak verecek, toplumdaki ağların koalisyonlar kurmasını ve lobcilik yapmasını kolaylaştıracaktır. Özetle İnternet yeni bir kamusal alanın oluşmasına yol açacaktır (Norris, 2001).

İyimserlere göre İnternet, bu kamusal alanı farklı mekanizmalarla sağlayacaktır. Öncelikle İnternet katılımın maliyetini düşürecektir. İnternet bağlantısı olan herkes, İnternet'te süregiden siyasal faaliyetlere katılabilecektir. Evinden çıkmasına bile gerek olmadan, siyasetin bir parçası olacaktır (Grossman, 1995; Negro Ponte, 1995; Best ve Krueger, 2005). İkinci olarak, İnternet vatandaşların bilgiye erişimini kolaylaştıracaktır, daha önce bilgiye erişmek için televizyona ve benzeri kitle iletişim araçlarına mahkum olan vatandaşların, İnternet'te dolaşan bilgilere kolayca erişebileceklerdir. Böylelikle de dezavantajlı grupların bilgiye erişim konusundaki engelleri azalacaktır (Tolbert ve McNeal 2003). Üçüncüsü, İnternet oylama, tartışma, blog yazma ve benzeri araçlarla siyaset yapabilmek için yeni araçlar sağlamaktadır. İnternet'in etkileşimli ortamının vatandaşların kurumlar karşısında güçlenmesini sağlayacaktır ((Strandberg, 2006; Ward & Vedel, 2006; Mossberger, Tolbert, ve McNeal 2008; Shah, Kwak, ve Holbert 2001). Bunlar İnternet'in; katılımın, bilgiye erişimin ve yeni araçlar geliştirmenin maliyetlerini düşürerek siyasal katılımı artırıcı ve dezavantajlı grupları içerici mekanizmaları olarak sayılmaktadır.

Bu listeye eklenebilecek başka bir gelişme de, özellikle Facebook, Twitter ve benzeri sosyal ağlar bireylerin sosyal sermayelerini geliştirmesidir. Daha fazla sosyal sermaye, daha fazla katılım anlamına gelmektedir. Bireyler sosyal ağlarda hem ilişkilerini pekiştirmekte, hem de ağlarına daha önce dahil edemedikleri farklı kişileri dahil etmektedir, böylelikle daha aktif vatandaş haline dönüşmektedirler (Cambie ve Ooi, 2009; Shah, Kwak ve Holbert, 2001; Wellman 2001). İyimserler için İnternet'in siyasal katılım açısından bir başka yararı da bireylerin İnternet'te edindikleri beceri ve nitelikleri siyasette de kullanmaları, böylelikle de daha etkin bir katılım sağlamalarıdır. Bu durum siyasal örgütler için de geçerlidir, elde ettikleri nitelikler daha fazla kişiyi harekete geçirmelerine yol açacaktır (Krueger, 2002, Best ve Krueger, 2005; Stanley ve Weare, 2004; Calenda ve Meijer, 2009; Oser vd., 2013).

İyimserlerin görüşlerini desteklerken kullandıkları en önemli argümanlardan biri, İnternet'te yapılacak siyasal katılımın içerik olarak "offline" siyasal katılımlardan farklı olduğu, hatta yeni bir katılım türünü oluşturduğudur. İnternet üzerinden yapılabilecek siyasal etkinlikler kendi başına bir katılım boyutunu oluşturmaktadır ve "offline" dünyada bir karşılığı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, geleneksel siyasal katılımı anlamakta kullanılan araçlar, bu yeni katılımı anlamakta yetersiz kalacaktır ((Marien, Hooghe, ve Quintelier 2010; Stolle, Hooghe, ve Micheletti 2005; Whiteley 2011, Gibson ve Cantijoch 2013, Van Zoonen ve Hirzalla 2011).

Doğal olarak "hareketlilik hipotezinin" iyimser savunucularının bu görüşleri herkes tarafından paylaşılmamaktadır. İnternet'in yaygınlaşmasının başlangıç döneminde, geleneksel medya ve siyasal katılım arasındaki karmaşık ilişkiden yola çıkan uzmanlar, İnternet'in siyasal katılım üzerindeki etkisinin beklendiği gibi olumlu olmayacağını öngörmüşlerdir. Robert Putnam'ın (2000) geleneksel medya kullanımının bireylerin sosyal ilişkileri üzerindeki etkisini tartışırken geliştirdiği "zaman ikamesi hipotezi", bireylerin daha fazla iletişim aracı kullanırken sosyal ilişkilerinden taviz verdiklerini belirtir. Bir insanın sahip olduğu zaman kısıtlı olduğundan, iletişim araçlarına ayrılan zaman, sosyal ilişkilere ayrılacak zamandan kesilmektedir, dolayısıyla iletişim araçlarını daha yoğun kullanan bireylerin sosyal sermayeleri daha düşük olacak ve siyasal ve sivil katılımları da azalacaktır. Bu yaklaşımın doğal sonucu da İnternet'i daha yoğun kullanan insanların çevrelerinden soyutlanacakları ve daha az sivil ve siyasal katılım gösterecekleri öngörüsüdür (Noveck 2000; Davis 1999; Nie ve Erbing 2000; Nie & Erbring, 2002; Kraut vd.1998). Ancak İnternet'in ve diğer dijital iletişim araçlarının hayatımıza girmesi sadece zaman kullanımımızı değil bütün etkinliklerimizi kökten değiştirdiğinden, "zaman ikamesi hipotezi" sınırlı bir itiraz olarak kalmıştır (Best, Krueger, Hubbard, & Smith, 2001; Delli Carpini, 2000).

Hareketlilik hipotezine esas eleştiri, araştırma sorularını "kim kullanıyor" sorusu çerçevesinde örmüş olan "pekiştirme hipotezi" savunucularından gelmiştir, bu araştırmacılar kötümserler olarak da tanımlanabilir. Kötümserler, İnternet'in sağladığı olanaklar ve yaşamımızdaki radikal etkisinin büyüklüğü konusunda iyimserlerle aynı görüşü paylaşmaktadırlar. Ancak, İnternet'in sağladığı olanakların herkes tarafından eşit olarak kullanılamayacağını, İnternet'in siyaseti tabana yaymaktan ziyade, toplumdaki ayrımları pekiştireceği ve toplumun zaten sözü geçen insanlarına daha fazla söz hakkı vereceğini öne sürmektedirler.

Pekiştirme hipotezi, siyasal ve sivil katılım alanında geçerli olan kaynaklar yaklaşımına bağlıdır. Verba, Schlozman ve Brady tarafından 1995 yılında geliştirilen bu yaklaşıma göre, bireylerin siyasal ve sivil katılma kararları basit bir maliyet hesabına bağlıdır. Daha fazla maliyet, daha az katılım anlamına gelmektedir. Dolayısıyla bireyler bu maliyetleri karşılayabilecek kaynaklara sahiplerse, daha fazla katılacaklardır. Bu kaynaklar tabii ki maddi olanakları yani parayı içermektedir, ancak bununla sınırlı değildir, zaman, bilişsel kapasite ve ilişkiler de bireylerin sahip oldukları kaynaklar arasındadır.

Kaynaklar yaklaşımı, bireylerin kaynakları arasındaki eşitsizliğin siyasal ve sivil katılım konusundaki eşitsizliklere dönüştüğünü öngörmektedir. Düşük sosyoekonomik statüye

sahip insanlar, daha az kaynaklara sahip olduklarından daha az katılmaktadır. ABD ve diğer ülkelerde yapılan çalışmalar bu öngörünün geçerli olduğunu göstermektedir (Lijphart, 1997; Verba vd., 1995).

Pekiştirme hipotezi savunucuları, kaynaklar yaklaşımının İnternet üzerinden siyasal ve sivil katılım için de geçerli olduğunu öne sürmektedir. Öncelikle İnternete erişim toplum içerisinde yaygın değildir, özellikle de bu tartışmaların yapıldığı dönemde İnternet toplumun üst katmanlarının kullandığı bir lüks tüketim aracı olarak görülmekteydi. O dönemde yazarlar “Dijital Uçurum” konusuna dikkat çekmiş ve hem toplumlar arasında hem de toplumun içinde İnternete erişim konusunda sosyoekonomik statüye bağlı bir uçurumun varlığını göstermişlerdir (Norris, 2001, Weber Loumakis ve Bergman 2003). İzleyen dönemde yürütülen araştırmalar İnternete erişim konusunda azımsanmayacak katmansal farklılıkların varlığını ortaya koymuştur. İnternet’in en yaygın olduğu ABD’de dahi İnternete erişim yüksek sosyoekonomik gruplarda daha yaygındır, ayrıca etnik kökene ve cinsiyete bağlı farklılıklar da bulunmaktadır, İnternet “güçlünün silahı” olmaya devam etmiştir (Schlozman, Verba ve Brady, 2010, Mossberger, Tolbert, ve Stansbury 2003; Mossberger, Tolbert, ve McNeal 2008).

Farklılıklar sadece İnternete erişim konusunda değildir, İnternet’in nasıl kullanıldığının da sınıfsal bir boyutu vardır. Düşük sosyoekonomik sınıflar İnternet’i daha çok eğlence için kullanırken, yüksek sosyoekonomik sınıflar daha yoğun bir şekilde bilgi arama ve benzeri etkinlikleri yapmaktadır. Bunun doğal sonucu da sadece erişim değil, kullanım konusunda da bir uçurumun olmasıdır (Shah, Kwak, vd., 2001, Van Dijk, 2005, van Dijk ve Hacker, 2003).

Hareketlilik ve pekiştirme hipotezleri arasındaki farklılıklar, bizim tartışmamız için de önemlidir. Hareketlilik hipotezine göre İnternet sağladığı yeni olanaklar ve katılımın maliyetini düşürmesiyle, katılımı herkese açan, daha önce siyasete katılmamış olanların da siyasete katılmasını sağlayan bir araç olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla hareketlilik hipotezi geçerliyse, İnternet siyasete katılım açısından eşitlik sağlayan bir araçtır, neredeyse diğer değişkenlerden bağımsız olarak bireylerin siyasete katılımı sağlamaktadır.

Pekiştirme hipoteziyse, İnternet’in var olan eşitsizlikleri daha da pekiştirdiğini öngörmektedir. Sosyoekonomik olarak daha fazla olanağa sahip olanlar, daha yüksek eğitimliler, zaten siyasete katılmakta olanlar İnternet’te de daha fazla siyasal katılım göstereceklerdir. Bu açıdan siyaset eşitleyici değil, toplumun güçlü sınıflarını daha da güçlendirici bir araç olarak görülmelidir.

Çalışmamızın ilerleyen kısımlarında bu iki hipotezi, Türkiye gençleri bağlamında niceliksel olarak tartışacağız. Ancak bu tartışmaya geçmeden önce, neden gençlere odaklandığımızı açıklamamız gerekiyor. Öncelikle İnternet’in günlük yaşamımıza girdiği günden itibaren bir genç meşgalesi olmuştur, gençlerle ve yaşlılar arasında hem erişim, hem de kullanım uçurumları gözlemlenmiştir. Gençler, siyasal katılımın geleneksel boyutunda neredeyse

bulunmadığından, İnternet'in ve getirdiği olanakların gençleri siyasete yeniden dahil etmek için önemli bir fırsat olduğu düşünülmektedir. Gençlerin hem İnternet, hem de diğer teknolojik araçları daha yoğun kullanmaları, hareketlilik hipotezinin öngördüğü doğrultuda daha fazla katılım göstermeleri beklenmektedir (Quintelier ve Vissers, 2008). Bizim bağlamımızda da, İnternet'in gençleri daha fazla katılmaya davet eden bir araç olarak işlev görmesi beklenebilir, bu nedenle de gençlerin İnternet üzerinden siyasete katılmaları ve katılım dereceleri arasındaki farklar üzerinde durulmaya değer bir konudur.

Türkiye'de İnternet'in siyasal katılım açısından sunduğu fırsatlara değinen çalışma sayısı çok fazla değildir. Çıldan vd. (2012) sosyal medyanın toplumsal hareketler açısından sunduğu fırsatlara değinip, Arap Baharı ve "Occupy Wall Street" gibi sokak hareketlerinin yanısıra Obama ve benzeri liderlerin kampanyalarından örnekler sunmuşlardır. Özellikle Arap Baharı'nı takip eden sürede Twitter kullanımı dikkat çekmiş Bayraktutan vd. (2011), Genel (2012) ve Toros (2014) bu konuya odaklanan çalışmalar yürütmüşlerdir. Şener ve diğerleri (2015) telefon anketlerine dayanan çalışmalarında İnternet'in bireylerin siyasal katılımı üzerinde olumlu bir etkisi olmadığını belirtmişlerdir. Kamiloğlu ve Erdoğan (2014), Facebook üzerinde yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin İnternet üzerinden siyasal katılımlarının, gerçek hayattaki Siyasal katılımlarıyla ilişkili olduğunu göstermiştir. Bu açıdan baktığımızda, İnternet'in Türkiye demokrasisi için sağladığı olanakların yeterince değerlendirildiğini söyleyemeyiz

Yöntem

Analizlerimizde kullandığımız araştırma verisi Ocak 2016'da, Türkiye genç nüfusunu temsil eden 1804 kişiyle, 25 sayıda ilde, 18-29 yaşları arasında gençlerle yüz yüze görüşmelerle toplanmıştır. Araştırma soru formu Power2Youth Projesi çerçevesinde ortak olarak hazırlanmış ve 7 ülkede uygulanmıştır⁴.

Bulgular

Türkiye'de gençlerin siyasal katılımının sınırlı olduğunu daha önce yazdığımız çeşitli çalışmalarda belirtmiştik. Bu çalışmalara göre ülkemizde gençler arasında en yaygın siyasal katılım biçimi zorunlu bir eylem olan oy vermektir. Bu eylem dışında bırakılırsa en yaygın siyasal katılım biçimine katılanların oranı yüzde 10 civarında kalmaktadır. Bu düşük oranda dahi gençlerin cinsiyetleri, sosyoekonomik durumları, eğitim düzeyleri, çalışıp çalışmadıkları ve sahip oldukları kimliklere bağlı olarak farklılıklar gözlemlenmektedir (Erdoğan 2009, 2015a; Erdoğan ve Uyan Semerci, 2017, Yılmaz ve Oy 2014).

Power2Youth çalışmasında, gençlerin siyasete katılımına dair sorular daha önceki soru formlarında kullanılan sorulardan daha farklı biçimde sorulmuştur, bu farklılık elde edilen sonuçlardaki farklılığın bir kısmının yöntemsel tercihlerden kaynaklanmasına yol açmıştır.

⁴ Araştırmanın yöntemi ve diğer bulgulara Power2Youth web sitesi üzerinden erişilebilir. <http://www.power2youth.eu/survey#sthash.aHkxPfs2.dpbs> en son erişim tarihi 26/9/2017

Tablo 1. Türkiye’de Gençlerin Siyasal Katılım Davranışları (“Yaptım” Yanıtlarının Yüzdesi)

Yüzde	1999	2003	2008	2014	2015
Oy Vermek	61.5	52.6	48.0	90.1	86.3
Bir Siyasal Partinin Gençlik Koluna Üye Olmak	10.0	8.3	9.0	12.0	
Bir Siyasal Partiye Gençlik Kolu Haricinde Üye Olmak	6.0	3.5	4.1	10.6	
Bir siyasi partinin veya adayın seçim kampanyasında ev ev tanıtım yapmak	6.7	4.1	5.0	5.7	3.1**
Bir siyasi partinin veya adayın seçim kampanyasında tanıtım broşürü dağıtmak	8.1	5.3	5.3	7.9	
Yaşadığınız şehir veya mahalledeki herhangi bir sorunla ilgili yetkili belediye veya benzeri mercilere dilekçe yazmak,	18.0	9.4	8.0	9.2	
Sizi doğrudan ilgilendiren bir sorunla ilgili yetkili belediye veya benzeri mercilere dilekçe yazmak	20.6	10.2	7.3	11.1	8.6
Herhangi bir toplu yürüyüş eylemine katılmak	12.8	9.4	11.3	13.0	5.4
Herhangi bir boykot eylemine katılmak	7.9	6.4	6.8	11.1	3.9
İnternet üzerinde gerçekleştirilen bir protesto eylemine katılmak	3.2	4.3	7.2	12.5	5.4*
Siyasi partiler dışında, siyasetle ilgili bir sivil toplum örgütüne üye olmak	4.3	2.9	4.4	7.7	5.4

“**” “Facebook ve blogları kullanarak online siyasi etkinlikler” olarak sorulmuştur.

“***” “Seçim kampanyalarına katılma (öğrenci kulübü seçimleri, sendika seçimleri vs. olabilir)” şeklinde sorulmuştur.

Yukarıda yer alan tablo, farklı çalışmalarda sorulmuş olan gençlerin siyasal katılımlarına dair sonuçlarını karşılaştırmalı bir şekilde sunmaktadır. Görüldüğü üzere yaklaşık 16 yıllık bir sürede, gençlerin siyasal katılımlarında anlamlı bir artış gözlemlenmemiştir. Oy verme, en popüler siyasal katılım biçimi olmaya devam etmiştir, dönemsel olarak, yapılan seçimlerin sıklığına bağlı olarak oranlar değişmiştir. Elimizdeki en son çalışma, 2015 seçimlerini takiben yapıldığından yüzde 86 gibi yüksek bir oy verme oranına rastlanmıştır. En son seçimde oy vermeyenlerin büyük çoğunluğu da en son seçimde yaşlarının tutmadığını belirtmiştir.

Oy vermeyi bir kenara bırakırsak, Türkiye’de gençlerin siyasal katılım düzeylerinin görece düşüklüğü elimizdeki araştırmada da gösterilmektedir. Konvansiyonel olarak tanımladığımız siyasal partilere üyelik, siyasal partilerin seçim kampanyalarında çalışma gibi etkinliklere katılanların oranlarının son 16 yıl içerisinde yüzde 10’u geçmediği görülmektedir. Elimizdeki soru formunda “hiçbir seçim kampanyasına katıldınız mı?” şeklindeki soruya

sadece yüzde 3'lük bir kesim olumlu yanıt vermiştir. Ülkemizde 2014 ve 2015 yıllarında bir mahalli, bir Cumhurbaşkanlığı ve iki genel seçim yapıldığı göz önünde tutulursa, siyasal partilerle ilişkili faaliyetlerin halen düşük olması, siyasal katılımın geleneksel boyutundaki soruna işaret etmektedir.

Konvansiyonel siyasal katılımdan farklı olarak “elitlere meydan okuyan” olarak da tanımlanan konvansiyonel olmayan siyasal faaliyetlerde de resim daha farklı değildir. Herhangi bir boykot eylemine katıldığını belirtenlerin oranı yüzde 4'tür, daha önceki çalışmalarda yüzde 7 ile yüzde 11 arasında değişmekteydi. Bir siyasal gösteriye katılanların oranı yüzde 5.4'te kalmıştır, daha önce daha yüksek oranlarda ölçülmüştü. Bu iki rakam, daha önceki çalışmalardan daha farklı olsa da, konvansiyonel olmayan katılımın düşüklüğünü göstermektedir.

Araştırma çalışmasında yer alan sorulardan sivil toplum örgütüne üyelik sorusuna sadece yüzde 5'lik bir kesim olumlu yanıt vermiştir. Bu oran daha önceki çalışmalara uygundur, Türkiye'de gençlerin sivil toplum kuruluşlarına üyeliğinin düşük olduğu ve bu oranın zaman içerisinde artmadığı bilinmektedir. Son çalışmada dilekçe verdiği söyleyenlerin oranı yüzde 8.6 olarak ölçülmüştür, soru kalıbından dolayı yanıt veren gencin kendi kişisel sorunuyla mı ilgili yoksa yaşadığı çevreyle mi ilgili olarak bu soruyu yanıtladığını bilmiyoruz, ancak oranın düşüklüğü daha önceki araştırmalardaki bulgulara uygundur.

Son olarak, görüşülen gençlerin yüzde 5.4'ü “bir İnternet eylemine katıldıklarını” belirtmiştir. Soru kalıbı biraz daha farklı olsa da bu oran 2014'te yüzde 13, daha önceyse yüzde 3 ile yüzde 7 arasında ölçülmüştür. Bu rakamlara bakarak Türkiye'de gençlerin İnternet üzerinden dahi siyasal eylemlere katılmadığını söyleyebiliriz. TÜİK tarafından yürütülmekte olan Hanehalkı Bilişim Araştırması⁵ sonuçlarına göre, 2004 yılında hanelerin yüzde 7'sinde İnternet erişimi bulunmaktaydı. Bu oran 2007'de yüzde 20'ye, 2012'de yüzde 47'ye yükselmiştir. 2014'te yüzde 60 olan bu oran, en son çalışmaya göre yüzde 81'dir. Dolayısıyla, 2004 yılından bugüne İnternete erişimi olan hanelerin oranı yüzde 7'den yüzde 81'e yükselmiş, 10 kat artmıştır.

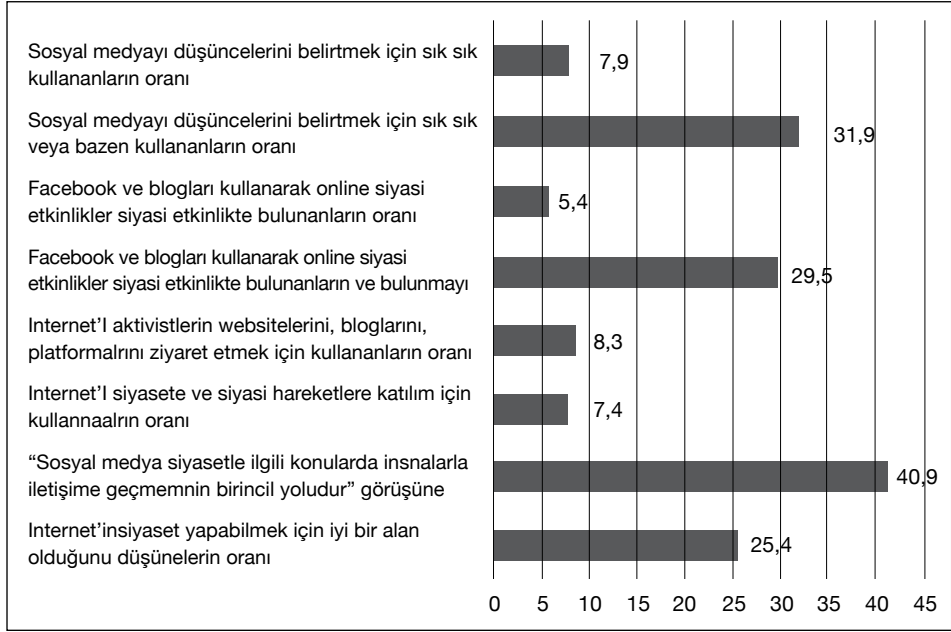
Aynı araştırma çalışması, 16-24 yaşlarındaki gençlerin yüzde 87'sinin son üç ay içerisinde İnternete eriştiklerini göstermektedir. Bu oran genç erkeklerde yüzde 92, genç kadınlarda yüzde 83'tür. 25-29 yaş dilimine baktığımızdaysa İnternete erişenlerin oranı yüzde 86, genç erkeklerde yüzde 93, genç kadınlarda yüzde 79'dur. Dolayısıyla gençlerin büyük oranda İnternete eriştiklerini söyleyebiliriz. Bu bilgiler, araştırma sorumuzu oluşturmaktadır. Türkiye'de hanelerin İnternete erişim oranı 10 kat artmışken ve 10 gençten 9'u İnternete erişebilirken; siyasal katılımı İnternete dayalı faaliyetlerin ağırlığı neden artmamıştır? Elimizdeki verilerle bu soruyu yanıtlamaya çalışacağız. Ancak, Power2Youth soru formundan yola çıkarak, Türkiye'de gençlerin İnternet ve siyasal katılım konusundaki durumlarını biraz daha detaylı incelememiz gerekmektedir.

⁵ TÜİK Hane Halkı Bilişim Araştırması, 2017 http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028, son erişim 26/09/2017

Türkiye’de Gençlerin İnternet’in Siyasal Amaçlı Kullanımı

Araştırma çalışması kapsamında, gençler arasında İnternet’in siyasal amaçlı kullanımına dair bir dizi soru sorulmuştur. Bu sorular hem davranışları hem de tutumları ölçmeyi amaçlamaktadır. Davranışlar gençlerin geçmişte yaptıklarını, tutumlar da olası davranışlarını göstermektedir.

Şekil 1. Gençlerin İnternet’te Siyasal Katılımları (%)

Eğer davranışlardan yola çıkacak olursak, yukarıda yer grafikte de gösterildiği üzere, görülen gençlerin yüzde 8’i sosyal medyayı düşüncelerini belirtmek için sık sık kullanmaktadır. Bu orana “bazen” yanıtı veren gençleri de eklediğimizde, toplam oran yüzde 32’ye çıkmaktadır. Daha önce de belirttiğimiz üzere gençlerin yüzde 5’i İnternet’te siyasal etkinlikte bulunmuştur. Bu orana, daha önce etkinlikte bulunmayan ancak “gerekirse bulunabilirim” yanıtı verenleri eklediğimizde yüzde 30’a ulaşmaktadır. Gençler arasında İnternet’i aktivistlerin websitelerini, bloglarını, platformlarını ziyaret etmek için kullananların oranı yüzde 8, siyasete ve siyasal harekete katılım için kullananların oranı yüzde 7.4’tür. Davranışlar açısından bakıldığında gençlerin yüzde 5-10 arasındaki bir kesiminin İnternet’te siyasal faaliyette bulunduğunu söyleyebiliriz. Öte yandan sosyal medyada düşüncelerini bazen belirten ve gerekirse siyasal faaliyette bulunabileceğini söyleyenleri de eklediğimizde bu oran yüzde 32’ye yükselmektedir.

Algılar/tutumlar boyutuna baktığımızdaysa, gençlerin yüzde 41’i sosyal medyayı diğerleriyle siyaset konusunda iletişim kurmak için kullanılabilecek önde gelen bir araç olduğunu

düşündüğünü görmekteyiz. Yine dörtte birlik bir kesimse İnternet'in siyaset yapabilmek için iyi bir kanal olduğu görüşüne katılmaktadır. Dolayısıyla İnternet'in siyasal iletişimin bir aracı olarak değerlendirilenlerin oranı da yüzde 25 ile 41 arasında değişmektedir. Bu oran, İnternet üzerinden siyasal faaliyette bulunanlara kıyasla yüksek olsa da daha önce belirttiğimiz üzere İnternet kullanım oranının yüzde 90'lara vardığı bir ülkede düşük kalmaktadır.

Tablo 2. İnternet'te Siyasal Katılımın Boyutları (Faktör Analizi Çıktıları, Varimax Rotasyonu)

	Faktör	
	1	2
İnternet'te Siyasal Etkinlikte Bulunmak	0.41	-0.05
Sosyal Medyayı Düşüncelerini Belirtmek İçin Kullanma Sıklığı	-0.27	0.55
“Sosyal medya siyasetle ilgili konularda insanlarla iletişime geçmenin birincil yoludur” görüşüne katılmak	0.19	0.60
İnternet'in siyaset yapabilmek için iyi bir alan olduğunu düşünmek	-0.04	0.68
İnternet'i aktivistlerin websitelerini, bloglarını, platformlarını ziyaret etmek için kullanmak	0.76	0.00
İnternet'i siyasete ve siyasal hareketlere katılım için kullanmak	0.81	-0.01
Açıklanan Varyans	25.8%	18.9%

Gençlerin İnternet kullanarak siyasete katılma derecelerini analiz edebilmek amacıyla bir faktör analizi yapılmış ve toplam varyansın yüzde 44'ünü açıklayan iki faktör elde edilmiştir. Birinci faktör, İnternet'te siyasal etkinlikte bulunmak, İnternet'i aktivistlerin websitelerini, bloglarını, platformlarını ziyaret için kullanmak, İnternet'i siyasete ve siyasal hareketlere katılım için kullanmak değişkenleriyle pozitif ilişkilidir. Bu boyutun daha çok davranışlarla ilişkili olması nedeniyle “Davranışsal Boyut” adı verebiliriz.

Analizden elde ettiğimiz ikinci boyut ise sosyal medyayı düşüncelerini belirtmek için kullanmak, bu araçları siyasal konularda diğer kişilerle iletişim kurmak için birincil araç olarak görmek ve İnternet'i siyasal görüş belirtmek için iyi bir araç olduğu görüşüne katılmak değişkenleriyle ilişkilidir. Bu değişkenlerin davranışlardan çok algılarla ilişkili olmasından dolayı, toplam varyansın yüzde 19'unu açıklayan bu boyuta “Algısal Boyut” adı verebiliriz.

İnternet üzerinden siyasal katılımın bu iki boyutunun, hangi faktörlerden etkilendiğini anlayabilmek için çalışmanın daha sonraki aşamalarında çok değişkenli analizler yapacağız.

İnternet'te Siyasal Katılımın Boyutlarının Belirleyicileri

Türkiye'de gençlerin İnternet'i siyasal katılım amacıyla nasıl kullandıklarını bir önceki bölümde göstermiştik, faktör analizimiz iki boyutu ortaya çıkarmıştır: Davranışsal ve Algısal

Boyutlar. Çalışmamızın bu bölümünde gençler arasında bu iki boyuttaki farklılıkları açıklayabilecek bazı değişkenleri tartışacağız. Daha sonra bu değişkenlerin gençlerin katılımlarını nasıl etkilediğini çok değişkenli analizlerle göstermeye çalışacağız. Amacımız, İnternet'i siyasal katılım amacıyla hangi gençlerin daha az, hangilerinin daha fazla kullandığını keşfetmek olarak tanımlanabilir. Bu aşamada kullanacağımız değişken grupları, değişkenler ve bu değişkenlerin betimsel istatistikleri aşağıda tartışılacaktır.

Demografik/Sosyoekonomik Değişkenler:

a) Cinsiyet

Analizlerimizde kullanacağımız ilk değişken seti demografik değişkenlerdir. Araştırma çalışmasına katılan gençler arasında erkeklerin oranı yüzde 53, kadınların oranı yüzde 47'dir, görüşülen gencin cinsiyetinin İnternet kullanım biçimi üzerinde etkili olmadığını çok değişkenli analizler gösterecektir. Daha önce yürütülmüş çalışmalar, İnternet'in siyasal katılım amacıyla kullanımı söz konusu olduğunda kadınların erkeklere kıyasla daha az katıldıklarını, başka bir deyişle bir cinsiyet uçurumu olduğunu göstermiştir (Bimber, 2000; Best ve Krueger, 2005).

b) Yaş

Bu sette yer alan ikinci değişken, görüşülen gencin yaşıdır. Araştırma çalışmamıza katılan gençlerin yaş ortalaması 23, minimumu 18, maksimumu 29'dur. Analizlerimizi kolaylaştırmak amacıyla ikili bir yaş gruplaması yapılmıştır. Bu gruplamaya göre görüştüğümüz gençlerin yüzde 20'si 18-19, yüzde 42'si 20-24 ve yüzde 38'i de 25-29 yaş dilimlerinde yer almaktadır. Karşılaştırmalı çalışmalar, gençlerin yaşlılara kıyasla hem İnternete daha fazla eriştiklerini, hem de daha farklı kullandıklarını göstermiştir. Her ne kadar bizim veri setimizde yaş dağılımı 18-29 olsa, yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmesi mümkündür (Best ve Krueger, 2005).

c) Eğitim

Daha önce tartışmış olduğumuz kaynaklar yaklaşımı, bireylerin siyasal ve sivil katılımlarının eğitim düzeyleriyle ilişkili olduğunu, daha yüksek eğitilmiş gençlerin daha fazla katılımlarını göstermektedir. Eğitim düzeyinin artması hem gencin kaynaklara daha fazla erişmesini sağlamaktadır. Daha yüksek eğitim düzeyi, daha yüksek ekonomik olanaklar anlamına gelmektedir. İkinci olarak, daha yüksek eğitim düzeyine sahip olanların, İnternet'te elde edilen bilgileri yorumlamak için gerekli bilişsel kapasiteye daha fazla sahip oldukları öne sürülmektedir. Daha yüksek bilişsel kapasite, daha fazla katılım anlamına gelebilmektedir. Eğitim düzeyinin yükselmesinin İnternet'te siyasal katılım üzerinde dolaylı bir etkisi de bulunmaktadır, daha önce yapılan çalışmalar bireylerin eğitim düzeyleri arttıkça beklentilerinin ve görece yoksunluk hislerinin de arttığını göstermektedir. Dolayısıyla daha eğitilmiş bireylerin geleneksel olmayan siyasal katılım örnekleri olan boykot ve protestolara daha

fazla katılıyor olması, İnternet üzerinden de daha fazla siyasete katılmalarına yol açabilecektir (Karakaya-Polat, 2005).

Araştırma verilerimize göre, gençlerin yüzde 10'u ilköğretimden daha düşük bir eğitime sahiptir. Yüzde 23'ü ilköğretim (8 yıllık eğitim) yüzde 48'i lise mezunudur. Üniversite mezunu olanların oranı yüzde 18'dir.

d) Çalışma Durumu

Demografik değişkenler başlığı altında değerlendireceğimiz bir başka değişken de gençlerin çalışma durumudur. Öğrencilerin diğer gençlere göre daha farklı İnternet kullanımı alışkanlıklarına sahip oldukları bilinmektedir. Keza, öğrencilerin siyasal katılım biçimleri de diğer gençlerden farklıdır. Bu nedenle analizlerimizde gençlerin çalışma durumlarını da bağımsız değişken olarak kullanmaktayız.

Elimizdeki verilere göre gençlerin yüzde 33'ü okumakta, yüzde 41'i çalışmaktadır. Yüzde 26'lık bir kesimse ne çalışmakta ne okumaktadır, bu oranın içerisinde 10 puanlık işsiz gençler de bulunmaktadır. Daha önce yapılan çalışmalar, "ev genci" adı verdiğimiz bu son gruptaki gençlerin diğer gençlerden daha farklı deneyimlere sahip olduklarını göstermiştir. Ev gençlerinin arasında evli, çoğunlukla da çocuklu genç kadınlar olduğu gibi, henüz evlenmemiş genç kızlar ve iş aramaktan ya da eğitimine devam etmekten vazgeçmiş gençler de bulunmaktadır.

e) Maddi Durum

Daha önce tartıştığımız üzere gençlerin sahip oldukları gelir, olanaklara erişimini belirlediği kesindir. Daha fazla maddi olanaklara sahip gençlerin hem teknoloji kullanımları, hem de siyasal katılım düzeyleri açısından daha farklı davranışlar sergilenmeleri beklenebilir. Araştırmada kullandığımız soru formunda yer alan mülkiyet sorularından beş kategorili bir zenginlik değişkeni hesaplanmış ve gençler ailelerinin zenginlik derecelerine göre beş eşit gruba yerleştirilmiştir.

"Offline" Siyasal Katılım:

Çalışmamızın başlangıcında gençlerin İnternet'i siyasal katılım amacıyla kullanmaları konusunda iki farklı yaklaşımdan söz edilebileceğini belirtmiştik. Bu yaklaşımlardan birincisi, "pekiştirme yaklaşımı" diyebileceğimiz yaklaşım İnternet'in zaten siyasal katılım gösteren gençlere yeni bir araç sunduğunu, "offline" olarak siyasete katılan gençlerin, katılmayan gençlere kıyasla bu aracı daha fazla kullanacaklarını söylemektedir. Dolayısıyla, gencin "offline" siyasal katılımıyla, İnternet üzerinden katılımı arasında bir pozitif ilişki beklenmelidir (Weber Loumakis ve Bergman 2003; Norris 2001, Best ve Krueger, 2005).

"Hareketlilik hipotezi" adı verdiğimiz ikinci yaklaşımsa, tam tersi bir ilişkiden bahsetmektedir. Bu yaklaşıma göre, İnternet açtığı fırsat alanı ve sağladığı olanaklarla daha önce siya-

sete herhangi bir şekilde katılmayan gençlerin de siyasete katılmasını kolaylaştırmaktadır. Kolaylaştırıcı yaklaşım, İnternet ve sosyal medyanın siyasal katılım alanını genişlettiğini öne sürmektedir.

Türkiye gençliği özelinde bu iki yaklaşımdan hangisinin geçerli olduğunu öğrenebilmek amacıyla, daha önce tartıştığımız siyasal katılım değişkenlerini kullanarak bir siyasal katılım endeksi inşa ettik. Bu endekste daha önce dilekçe imzalamak, boykota katılmak, barışçı gösteriye katılmak ve greve katılmak değişkenleri yer aldı. Oy vermek zorunlu olması nedeniyle, seçim kampanyasına katılmak da konvansiyonel siyasal katılımın tek göstergesi olduğundan bu endekste yer almadı. Dolayısıyla inşa ettiğimiz değişkenin konvansiyonel olmayan -elitlere meydan okuyan- siyasal katılım endeksi olduğunu söyleyebiliriz.

Endeksi inşa edilmesinde faktör analizi yöntemini kullandık, toplam varyansın yüzde 61'ini açıklayan tek bir faktör elde ettik. Endeks -3 ile 3 arasında değişmektedir, ortalaması 0 ve standart sapması 1'dir. Bu değişkenleri bir arada kullanmanın iç tutarlılığını gösteren Cronbach Alpha katsayısıysa 0.75'tir.

Teknoloji Kullanım Alışkanlıkları:

Bireylerin sivil ve siyasal katılımlarını belirleyen başlıca etkenin sahip oldukları kaynaklar olduğunu öne süren kaynaklar yaklaşımına göre, teknoloji kullanım alışkanlıkları da İnternet'i kullanım biçimlerini etkilemektedir. Teknolojiye yaşamında daha fazla yer veren, İnternet'i daha yoğun kullanan gençlerin bu araçları siyasete katılım amacıyla daha fazla kullanması beklenebilir. Dolayısıyla, gençlerin teknoloji kullanım düzeyleriyle, İnternet üzerinden siyasal katılım düzeyleri arasında pozitif ilişki olması öngörülebilir (Best ve Krueger, 2005).

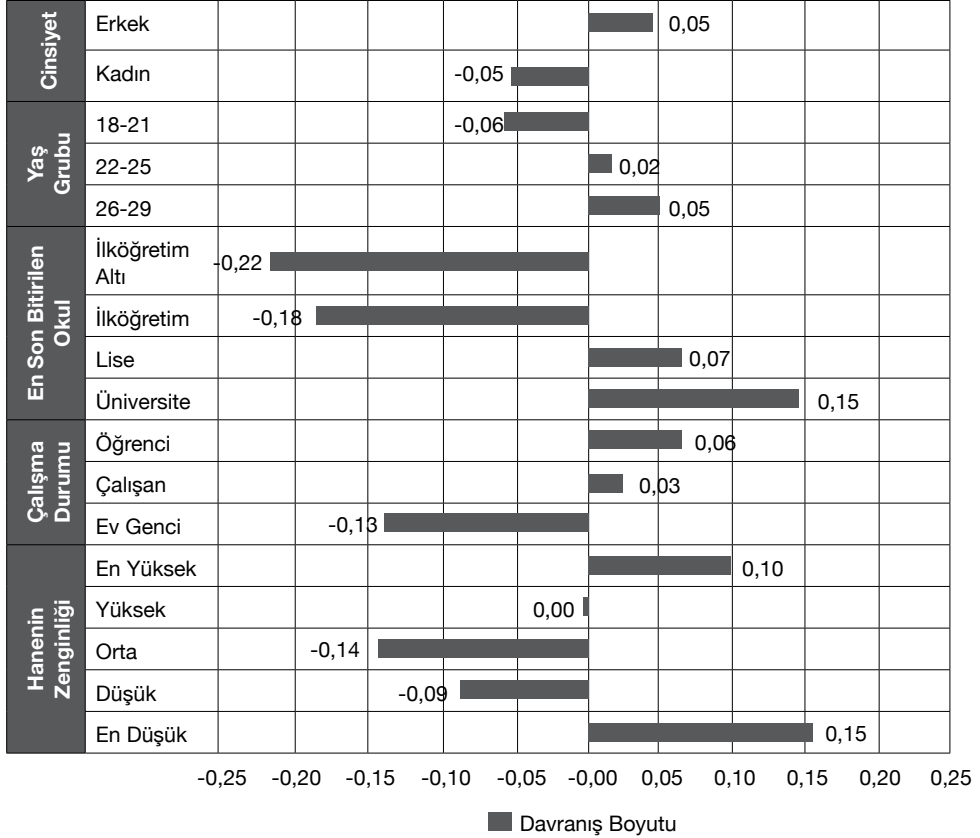
Araştırma çalışmasına katılan gençlerin teknoloji kullanım düzeylerini ölçebilmek amacıyla bir Teknoloji Kullanım Endeksi inşa ettik. Bu endekste dizüstü bilgisayar kullanmak, tablet bilgisayar kullanmak, akıllı telefon kullanmak gibi teknolojik ürünlere erişim; İnternet'i "online" arkadaşlık kurmakta kullanmak gibi davranışsal değişkenler yer aldı. Ayrıca gençlerin İnternete erişmek için ne kadar çok kanal kullandıklarından yola çıkarak İnternete erişim noktası sayılarını da bu endekse dahil ettik. Analiz sonucunda toplam varyansın yüzde 60'ını açıklayan tek bir faktör skoru elde ettik (Cronbach Alpha=0.70). Bu değişken de -3 ile 3 arasında değişmektedir, ortalaması 0 ve standart sapması 1dir.

Betimleyici İstatistikler

Çok değişkenli analizlerimize geçmeden önce, biraz önce tanımladığımız demografik ve sosyoekonomik değişkenlerle, İnternet'te siyasal katılımın iki boyutu -Davranışsal ve Algısal- arasındaki ilişkilere bakmamız gerekmektedir. Daha sonra gösterdiğimiz ilişkilerin,

diğer değişkenler için kontrol edildiği çok değişkenli analizlere geçeceğiz.

Şekil 2. İnternet'te Siyasal Katılımın Davranış Boyutu ve Bağımsız Değişkenler (Ortalamalar)

Yukarıda yer alan grafik, İnternet'te siyasal katılımın birinci boyutu olan Davranış Boyutu ile demografik ve sosyoekonomik değişkenlerimiz arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Gösterilen ortalamalar -3 ile 3 arasında değişken endeks skorlarıdır.

Bu grafiğe göre bir cinsiyet uçurumundan bahsedebiliriz. Erkekler kadınlara kıyasla daha fazla katılım göstermektedirler ve aradaki bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($F=4.14$, $p.<0.05$). Aynı grafik, yaş arttıkça katılımın bu boyutundaki ortalamalarının arttığını göstermektedir, 18-21 yaş dilimindeki gençlerin ortalaması diğer gençlere kıyasla düşüktür ancak bu farklılık istatistiksel anlamlılık taşımamaktadır ($F=1.72$, $p.>0.05$)

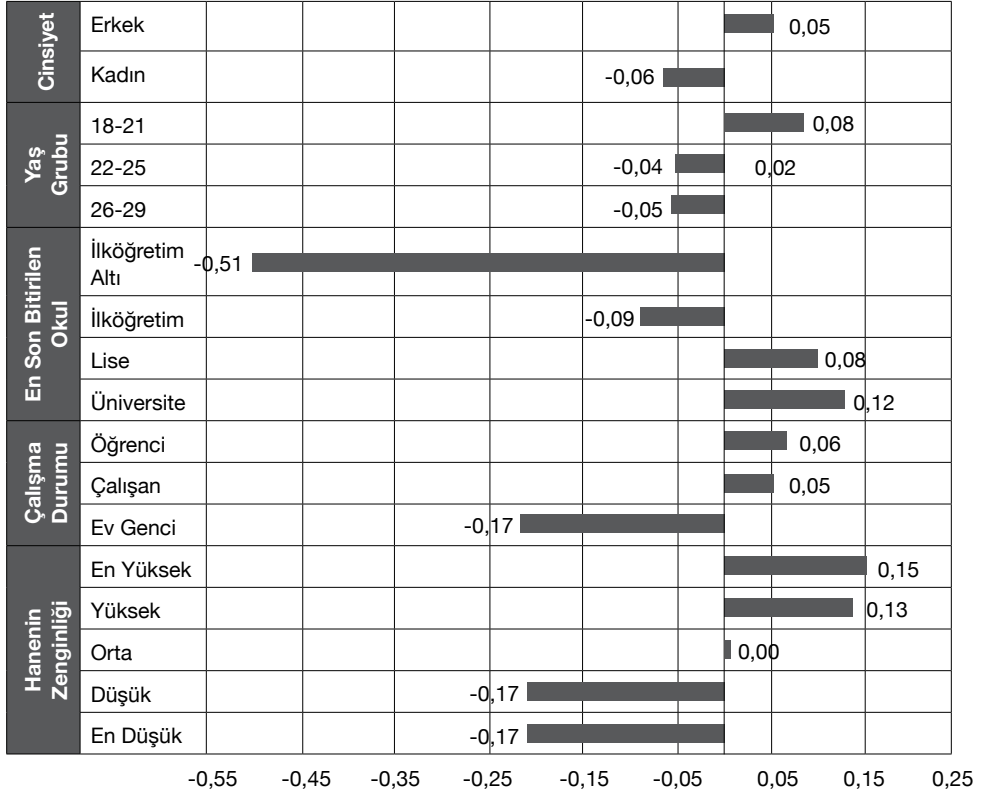
Bununla birlikte gençlerin eğitim düzeyleriyle katılım skorları arasında neredeyse doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. İlköğretim altı eğitim düzeyinde -0.22 olan ortalama, ilköğretim

mezunları arasında -0.18'e, lise mezunlarında -0.07'ye yükselirken, üniversite mezunlarında 0.15' yükselmektedir, bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($F=10.5$, $p.<0.001$).

Gençlerin çalışma durumları Davranış boyutundaki ortalamaları etkilemektedir. Öğrenciler arasında 0.06 olan ortalama, ev gençlerinde 0.03'e düşmektedir ($F=5.82$, $p.<0.01$).

Yukarıdaki grafiğin en çarpıcı bulgusu, hane zenginliğiyle katılım arasındaki ilişkidir. Daha yüksek maddi olanaklara sahip gençlerin daha fazla katılım göstermesi beklenmekteydi. En yüksek %20'lik dilimde yer alan gençlerin ortalamasının 0.1 olması bu beklentiyi doğrulamaktadır. Ancak aynı grafik, en düşük %20'lik dilimde yer alan gençlerin de bu boyutta aktif katılım gösterdiklerini sergilemektedir (0.15). Kategoriler arası farklar istatistiksel anlamlılık taşısa da ($F=5.72$, $p.<0.001$), ilişkinin doğrusal olmadığı açıktır.

Şekil 3. İnternet'te Siyasal Katılımın Algı Boyutu ve Bağımsız Değişkenler (Ortalamalar)

İnternet'te siyasal katılımın ikinci boyutu olan Algı Boyutu ve demografik/sosyoekonomik değişkenler arasındaki ilişkileri incelediğimizde de anlamlı bazı farklılıklar gözlemlemekteyiz. Davranış boyutunda olduğu gibi Algı boyutunda da bir cinsiyet farkı bulunmaktadır,

erkeklerin ortalaması kadınların ortalamasına kıyasla daha yüksektir ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($F=5.97$, $p.<0.05$). Yaş kategorilerimize baktığımızda 18-21 yaş dilimindeki gençlerin diğer iki yaş grubuna kıyasla daha yüksek skorlara sahip olduğunu görüyoruz, bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($F=2.96$, $p.<0.1$).

En düşük eğitim düzeyine sahip gençler, Algı boyutunda da en düşük ortalamalara sahiptir (-0.5), lise ve üstü eğitime sahip gençlerinse yüksek skorlara sahip olduğunu gözlemlemekteyiz ($F=16.75$, $p.<0.001$). Eğitimin İnternet'te siyasal katılım üzerindeki etkisi açıkça görülmektedir.

Öğrenciler ve çalışanlar ev gençlerine kıyasla algı boyutunda da yüksek skorlara sahiptirler, ev gençlerinin bu boyuttaki ortalamaları -0.17'dir ($F=7.79$, $p.<0.001$). Çalışma durumu da İnternet üzerinden siyasal katılımı etkileyen bir faktördür.

Bir önceki grafiğimizde hanenin ekonomik olanaklarının, yani zenginliğinin Davranış boyutu üzerinde etkisi olduğunu ancak aradaki bu ilişkinin doğrusal olmadığını gözlemlemiştik. Algı boyutuna baktığımızda, hanenin zenginliği arttıkça Algı boyutu ortalamalarının da yükseldiği görülmektedir. En yüksek ve yüksek yüzde 20'lik gruplarda sırasıyla 0.15 ve 0.13 olan ortalamalar, düşük ve en düşük gruplarda -0.16'ya düşmekte ve istatistiksel olarak anlamlılık taşıyan bir fark yaratmaktadır ($F=7.55$, $p.<0.001$). Daha zengin ailelerde yaşayan gençlerin İnternet'in siyasal işlevi konusunda daha olumlu algıları olduğu söylenebilir.

Tablo 3. İnternet'te Siyasal Katılımın Boyutları, Teknoloji Kullanımı ve Siyasal Katılım Arasındaki İlişkiler (Korelasyon Katsayıları)

	Davranış Boyutu	Algı Boyutu	Teknoloji Kullanımı	Siyasal Katılım
Davranış Boyutu	1	-0.046	0.198**	0.332**
Algı Boyutu	-0.046	1	0.322**	-0.039
Teknoloji Kullanımı	0.198**	0.322**	1	0.139**
Siyasal Katılım	0.332**	-0.039	0.139**	1

** $p<0.01$.

Yukarıda yer alan tablo çok değişkenli analizlerimizde kullanacağımız Teknoloji Kullanımı ve Siyasal Katılım değişkenleriyle bağımlı değişkenlerimiz arasındaki ilişkiyi göstermektedir, korelasyon katsayıları -1 ile 1 arasında değişen, mutlak değeri 1'e yaklaştıkça güçlenen, eksi ya da artı olmasıyla da ilişkinin yönünü gösteren katsayılardır.

Görüldüğü üzere, hem Teknoloji Kullanımı ($r=0.198$) hem de Siyasal Katılım ($r=0.332$), İnternet'te siyasal katılımın Davranış boyutuyla pozitif olarak ilişkilidir, başka bir deyişle daha fazla teknoloji kullanan gençler daha fazla İnternet'te siyasal katılım göstermektedir; keza daha fazla "offline" katılım göstermektedir. Aradaki ilişkinin karşılıklı olduğunu söylememiz gerekir.

Algı boyutuna odaklandığımızda, bu boyutun teknoloji kullanımıyla pozitif bir korelasyona sahip olduğunu görüyoruz ($r=0.32$) ancak siyasal katılım boyutuyla istatistiksel anlamlılık taşıyan bir ilişkiye sahip değildir. Dolayısıyla daha fazla teknoloji kullanan gençler, daha yüksek bir Algı skoruna sahip olsalar da; daha fazla "offline" katılım gösteren gençlerin, İnternet'in siyasal katılım konusundaki işlevliliği hakkında daha olumlu bir görüşe sahip olduklarını söyleyemeyiz.

Bu noktada esas araştırma sorumuzla ilişkili olmasa da Teknoloji kullanımı ve Siyasal Katılım değişkenleri arasında 0.14'lük bir korelasyon katsayısı bulunmaktadır, dolayısıyla bu iki değişkenin pozitif ilişkili olduğunu, daha fazla teknoloji kullanan gençler daha fazla siyasal katılım gösterdiklerini (ve tabii ki tam tersi de geçerli) olduğunu akılda tutmamız gerekmektedir.

Çok Değişkenli İstatistikler

İki değişkenli analizlerimiz söz konusu İnternet'te siyasal katılım söz konusu olduğunda cinsiyet, yaş, eğitim, çalışma durumu, hanenin zenginliği gibi demografik değişkenlerin etkili olduğunu göstermiştir. Keza gençlerin Teknoloji Kullanımı ve "offline" siyasal katılımı da İnternet'in siyasal amaçlarla kullanımıyla ilişkili olmaktadır.

Sayıdığımız demografik, sosyoekonomik ve davranışsal değişkenlerin birbiriyle de ilişkili olduğu göz önünde tutulursa, İnternet'te siyasal katılımı belirleyen faktörleri keşfetmek için iki değişkenli ilişkilerin, diğer değişkenlerin de varlığında geçerli olup olmadığını görebilmemiz gerekmektedir.

Siyasal katılımın her iki boyutunu da bağımlı değişken olarak kullandığımız doğrusal regresyon analizlerinin çıktıları aşağıdaki tablolarda yer almaktadır. Analizlerimizde daha önce tartıştığımız demografik/sosyoekonomik değişkenlerin yanı sıra teknoloji kullanımı ve "offline" siyasal katılımı da bağımsız değişken olarak kullanılmaktadır. Ayrıca bu iki değişkenin bağımlı değişken olduğu modeller de tabloda yer almaktadır.

Tablo 4. İnternet'te Siyasal Katılımın Davranış Boyutunun Belirleyicileri (OLS Regresyon Analizi Sonuçları)

		Davranış Boyutu	Davranış Boyutu	Teknoloji Kullanımı	Siyasal Katılım
Cinsiyet	Erkek	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	Kadın	-0.049 (-1.90)	-0.041 (-1.71)	-0.063** (-3.19)	0.006 (0.23)
Yaş	18-21	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	22-24	0.038 (1.36)	0.052* (1.99)	-0.072** (-3.07)	0.004 (0.14)
	25-29	0.059 (1.90)	0.054 (1.88)	-0.016 (-0.63)	0.032 (1.01)
Eğitim	İlköğretim Altı	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	İlköğretim	0.013 (0.48)	-0.024 (-0.91)	0.212*** (5.76)	0.012 (0.44)
	Lise	0.122*** (3.96)	0.037 (1.19)	0.395*** (9.60)	0.072* (2.18)
	Üniversite	0.133*** (4.34)	0.037 (1.18)	0.453*** (13.43)	0.067* (2.15)
Çalışma Durumu	Öğrenci	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	Çalışan	-0.051 (-1.65)	-0.034 (-1.16)	-0.091*** (-3.76)	-0.005 (-0.14)
	Ev Genci	-0.089** (-3.24)	-0.016 (-0.61)	-0.263*** (-9.88)	-0.088** (-2.92)
Hane Zenginliği	En Yüksek	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	Yüksek	-0.047 (-1.40)	-0.016 (-0.51)	-0.058** (-2.95)	-0.063 (-1.86)
	Orta	-0.084** (-2.64)	-0.014 (-0.48)	-0.191*** (-8.50)	-0.101** (-3.15)
	Düşük	-0.071* (-2.24)	0.016 (0.53)	-0.339*** (-14.32)	-0.060 (-1.69)
	En Düşük	0.023 (0.67)	0.087** (2.61)	-0.307*** (-12.61)	-0.050 (-1.47)
	Teknoloji Kullanımı		0.187*** (6.91)		
	Siyasal Katılım		0.294*** (8.49)		
	N	1729	1729	1804	1804
	R ²	0.040	0.155	0.378	0.022

Standartlaştırılmış beta katsayıları, *t* istatistikleri parantez içindedir.

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Yukarıda yer alan tablo 4'ün yorumlanmasına, İnternet'te siyasal katılımın davranış boyutunun bağımlı değişken olduğu birinci sütunla başlamak gerekmektedir. Bu modelde sadece demografik ve sosyoekonomik değişkenler yer almaktadır. Bu modele göre, söz konusu davranış boyutu olduğunda kadın ve erkek arasında istatistiksel anlamlılık taşıyan bir fark bulunmamaktadır, dolayısıyla bir cinsiyet uçurumundan bahsedemeyiz. Keza, yaş grupları arasındaki farklılıklar da anlamlı değildir, Türkiye'de farklı yaş gruplarındaki gençlerin en azından davranış boyutunda benzer şekilde davrandığını söyleyebiliriz. İki değişkenli analizlerde istatistiksel anlamlılık taşıyan bu değişkenler, diğer değişkenler için kontrol edildiğinde anlamsız hale gelmiştir. Başka bir deyişle, iki değişkenli analizlerde gözlemediğimiz farklılıklar, diğer değişkenlerden kaynaklanmaktadır.

Tablo 4, eğitimin davranış boyutu üzerindeki etkisini açıkça göstermektedir. Lise ve üniversite mezunu gençler, diğer gençlere kıyasla daha fazla İnternet'te siyasal katılımda bulunmaktadır. İstatistiksel anlamlılık taşıyan bu farklar (sırasıyla $\beta_{Lise}=0.122$ ve $\beta_{Üniversite}=0.133$) "kaynaklar" yaklaşımının gösterdiği üzere yüksek eğitilmiş gençlerin daha fazla İnternet'te katılım skorlarına sahip olduklarını doğrulamaktadır.

Aynı tabloda, gençlerin çalışma durumlarına bakıldığında ev gençlerinin diğer gençlere kıyasla daha az katıldıklarını görmekteyiz ($\beta=-0.089$), öğrenciler ve çalışanlar görece daha fazla katılmaktadır.

Hane zenginliğine baktığımızda Orta ve düşük yüzde 20'lik kesimlerde yer alan gençlerin daha az katıldıkları (sırasıyla $\beta_{Orta}=-0.084$ ve $\beta_{Düşük}=-0.071$), başka bir deyişle yüksek katılımın en yüksek ve en düşük gelir gruplarında görüldüğü söylenebilir. İki değişkenli analizlerimizde gözlemediğimiz bu doğrusal olmayan ilişki, çok değişkenli analizlerde doğrulanmıştır.

Sadece bu değişkenlere odaklandığımızda, elimizdeki verilerin kaynaklar yaklaşımını kısmen doğruladığını söyleyebiliriz, eğitim çok önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak hane zenginliğinin doğrusal olmayan etkisi resmin daha karmaşık olduğunun ipuçlarını göstermektedir.

İkinci modelimizde daha önce kullanılan değişkenlere teknoloji kullanımı ve "offline" siyasal katılım değişkenlerini de eklediğimizde elde edilen sonuçlar bulunmaktadır. Bu değişkenleri eklediğimizde, daha önceki modelde anlamlı olmayan yaş grupları arasındaki farkın, 22-24 yaş diliminde daha yüksek olmak üzere anlamlı hale geldiğini görmekteyiz.

Yeni değişkenleri eklediğimizde daha önce anlamlı gözükten eğitim düzeyi ve çalışma durumuna bağlı olan davranış boyutundaki farkların istatistiksel anlamlılıklarını yitirdiği-

ni görülmektedir. Teknoloji kullanımı ve “offline” siyasal katılımın eklenmesi, daha önce gözlediğimiz farkları baskılamıştır. Bu iki değişkenin eklenmesiyle hane zenginliğinin etkisi de değişmiştir. En düşük yüzde 20’lik grupta, bu değişkenler de kontrol edildiğinde dahi İnternet’te siyasal katılım davranışı daha yüksektir.

Modelimiz hem teknoloji kullanımının, hem de “offline” siyasal katılımın, İnternet’te siyasal katılım davranışı üzerinde pozitif etkisi olduğunu göstermektedir (sırasıyla $\beta=0.187$ ve $\beta=0.294$). Teknoloji kullanımı daha fazla olan gençlerin İnternet’teki siyasal faaliyetleri de daha yüksektir, bu açıdan kaynaklar yaklaşımının öngörüsü doğrulanmıştır. Teknolojiye daha yakın olan gençler, diğer gençlerden daha fazla katılmaktadır.

“Offline” siyasal katılıma baktığımızda gözlemlediğimiz pozitif ve anlamlı katsayı, İnternet’te siyasal katılımın davranış boyutunun, gençlerin gerçek dünyadaki siyasal katılımlarından etkilendiğini göstermektedir. Bu bulgu da Pekiştirme hipotezini doğrulamaktadır, gerçek yaşamlarında siyasete katılan gençler, İnternet’te de katılmaktadır ve “offline” siyasal katılım düzeyleri düşük gençler, İnternet’te de katılım göstermektedir. Bu noktada “offline” siyasal katılımın daha çok konvansiyonel olmayan siyasal katılım anlamına geldiğini hatırlamamız gerekmektedir.

Yeni değişkenleri eklediğimizde katsayılarda gözlemlediğimiz değişim, bu iki değişkenin gençlerin İnternet’te siyasal katılımları konusunda oynadığı rolü yakından incelememizi gerektirmektedir. Bu nedenle, bağımsız değişkenlerimizi sabit tutarak, bağımlı değişken olarak teknoloji kullanımı ve “offline” siyasal katılım değişkenlerini kullandığımız modelleri de tabloya ekledik.

Teknoloji kullanımının bağımlı değişken olduğu modelde öncelikle bir cinsiyet uçurumu gözlemlenmektedir, kadınlar erkeklere kıyasla daha az teknoloji kullanmaktadır. Keza, yaşa baktığımızda da 22-24 yaş grubundaki gençlerin referans grubu olan 18-21 yaş grubuna göre teknoloji kullanım düzeylerinin düşük olduğunu görmekteyiz. Ama en önemli farklar diğer değişkenlerdedir. Eğitim durumuyla teknoloji kullanımı arasında doğrusal bir ilişki bulunmaktadır, eğitim düzeyi yükseldikçe teknoloji kullanımı artmaktadır (sırasıyla $\beta_{\text{ilköğretim}}=0.212$, $\beta_{\text{Lise}}=0.395$ ve $\beta_{\text{Üniversite}}=0.453$). Yüksek eğitim daha fazla “yapabilirlik” olarak ortaya çıkmaktadır.

Gençlerin çalışma durumunun da teknoloji kullanım düzeyleri üzerinde bir etkisi bulunmaktadır. Çalışan gençler ve ev gençleri, öğrencilere kıyasla daha düşük teknoloji kullanım skorlarına sahiptir, ev gençlerinin beta katsayısı -0.263 ’tür. Bu da bir tür erişim uçurumu olarak yorumlanabilir.

Hanelerin gelir düzeyiyle gençlerin teknoloji kullanımı arasında bir doğrusal ilişki bulunmaktadır. En yüksek gelir grubundaki gençler, en düşük gelir grubundaki gençlere kıyasla daha fazla teknolojiye erişebilmektedir, bu da teknoloji kullanımında bir sınıfsallığa işaret etmektedir.

Bağımlı değişken olarak siyasal katılımı kullandığımızda -ki 2. Modelde önemli bir ağırlığı bulunmaktaydı- lise ve üniversite mezunlarının diğer gençlere kıyasla daha yüksek katılım skorları olduğunu görmekteyiz, beklendiği üzere eğitimin bu tür geleneksel olmayan siyasal katılım üzerinde pozitif bir etkisi bulunmaktadır. Ev gençleri diğer gençlere kıyasla daha az katılmaktadır ($\beta_{Ev\ Gencl}=-0.088$). Gelir düzeyine baktığımızdaysa iki değişkenli analizde gözüktüğü üzere doğrusal olmayan bir ilişki bulunmaktadır, sadece ortadaki yüzde 20'lik kesimdeki gençler daha düşük siyasal katılım skoruna sahiptir ($\beta_{Orta}=-0.10$). Bu rakamlar, siyasal katılımın açıklayıcı değişkenlerinin model dışında kaldığını göstermektedir.

Bütün bu modeller, kaynaklar yaklaşımının büyük ölçüde geçerli olduğunu göstermektedir. Daha fazla kaynağa -eğitim, gelir, boş zaman- sahip olan gençler, daha fazla teknoloji kullanım skorlarına sahiplerdir, teknoloji kullanımın da İnternet'te siyasal katılımın davranış boyutu üzerindeki yüksek etkisi göz önünde tutulduğunda, bu değişkenlerin etkisi artmaktadır. Modele teknoloji kullanımını eklediğimizde daha önce anlamlı etkisi olan eğitim düzeyi, çalışma durumu ve hane zenginliğinin katsayılarının istatistiksel anlamlılığını kaybetmesi, buna karşılık bu değişkenlerin teknoloji kullanımı üzerinde anlamlı etkisi olması; teknoloji kullanımının İnternet'te siyasal katılımın davranışsal boyutu üzerinde önemli bir "aracılık" (mediation) rolü olduğunu söyleyebiliriz, başka bir deyişle gözlemediğimiz eğitim, gelir, boş zaman gibi değişkenlerin İnternet'te siyasal katılım üzerindeki etkisi büyük ölçüde bu kaynaklara sahip kişilerin daha fazla teknoloji kullanmalarından kaynaklanmaktadır.

Peki, siyasal katılım böyle bir aracılık rolü üstlenmekte midir? Başka bir deyişle değişkenlerin İnternet'te siyasal katılım üzerindeki etkisini, siyasal katılım üzerindeki etkileriyle açıklayabilir miyiz? Bu soruya yanıtımız "kısmen" olur. Eğitim düzeyine baktığımızda daha yüksek eğitilmiş gençlerin daha fazla katıldıklarını görüyoruz, dolayısıyla bu gençlerin İnternet'teki siyasal katılımlarının yüksek olmasının nedenlerinden biri gerçek hayatta da siyasal katılım göstermeleridir. Yine çalışma durumuna baktığımızda ev gençlerinin düşük siyasal katılım göstermelerinin nedenlerinden biri de gerçek hayatta da düşük siyasal katılım skorlarına sahip olmalarıdır. Dolayısıyla siyasal katılımın aracılık rolünün düşük olduğu öne sürülebilir.

Tablo 5. İnternet'te Siyasal Katılımın Algı Boyutunun Belirleyicileri (OLS Regresyon Analizi Sonuçları)

		Algı Boyutu	Algı Boyutu	Teknoloji Kullanımı	Siyasal Katılım
Cinsiyet	Erkek	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	Kadın	-0.043 (-1.79)	-0.023 (-0.99)	-0.063** (-3.19)	0.006 (0.23)
Yaş	18-21	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	22-24	-0.088** (-3.05)	-0.062* (-2.25)	-0.072** (-3.07)	0.004 (0.14)
	25-29	-0.082* (-2.55)	-0.072* (-2.31)	-0.016 (-0.63)	0.032 (1.01)
Eğitim	İlköğretim Altı	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	İlköğretim	0.119* (2.52)	0.068 (1.60)	0.212*** (5.76)	0.012 (0.44)
	Lise	0.215*** (3.97)	0.116* (2.34)	0.395*** (9.60)	0.072* (2.18)
	Üniversite	0.225*** (5.00)	0.098* (2.30)	0.453*** (13.43)	0.067* (2.15)
Çalışma Durumu	Öğrenci	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	Çalışan	0.029 (0.98)	0.057* (1.98)	-0.091*** (-3.76)	-0.005 (-0.14)
	Ev Genci	-0.032 (-0.97)	0.041 (1.31)	-0.263*** (-9.88)	-0.088** (-2.92)
Hane Zenginliği	En Yüksek	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)	0.000 (.)
	Yüksek	-0.006 (-0.20)	0.010 (0.37)	-0.058** (-2.95)	-0.063 (-1.86)
	Orta	-0.051 (-1.76)	0.007 (0.25)	-0.191*** (-8.50)	-0.101** (-3.15)
	Düşük	-0.107*** (-3.40)	0.002 (0.05)	-0.339*** (-14.32)	-0.060 (-1.69)
	En Düşük	-0.066* (-2.20)	0.017 (0.57)	-0.307*** (-12.61)	-0.050 (-1.47)
	T e k n o l o j i Kullanımı		0.315*** (11.49)		
	Siyasal Katılım		-0.080*** (-3.87)		
	N	1729	1729	1804	1804
	R ²	0.050	0.120	0.378	0.022

Standartlaştırılmış beta katsayıları, t istatistikleri parantez içindedir.

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Bağımlı değişken olarak İnternet'te siyasal katılımın algı boyutunu aldığımızda durum değişmektedir. Algı boyutu söz konusu olduğunda bir cinsiyet farkından bahsedemeyiz. Ancak 18-21 yaş grubundaki gençlerin algı boyutundaki skorları diğer yaş gruplarına kıyasla daha fazladır, başka bir deyişle İnternet'in siyaset yapma konusunda işe yarayacağı konusunda daha olumlu görüşleri bulunmaktadır.

Eğitim düzeyi arttıkça, gençlerin algı boyutu skorları da neredeyse doğrusal olarak artmaktadır, üniversite mezunu gençlerin ortalama algı boyutu skorları, hiç eğitim almamış olanlardan açık bir şekilde fazladır sırasıyla $\beta_{\text{İlköğretim}}=0.119$, $\beta_{\text{Lise}}=0.215$ ve $\beta_{\text{Üniversite}}=0.225$). Bununla birlikte gençlerin çalışma durumu ve algıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. İki değişkenli analizlerimiz ev gençlerinin daha olumsuz bir algıya sahip olduklarını göstermişti, ancak diğer değişkenler için kontrol ettiğimizde bu etki anlamlılığını yitirmiştir.

Hane zenginliğinin bu değişken üzerinde bir etkisi görülmektedir, en düşük ($\beta_{\text{En Düşük}}=-0.066$) ve düşük ($\beta_{\text{Düşük}}=-0.107$) yüzde 20'lik dilimlerde İnternet'in siyasal katılımındaki algı boyutu skorları daha düşüktür.

Sadece eğitim ve hane zenginliği üzerinden düşünürsek, İnternet'te siyasal katılımın algı boyutu açısından "kaynaklar" hipotezinin geçerli olduğunu söyleyebiliriz, daha fazla kaynağa sahip gençler, daha olumlu algılara da sahiplerdir.

Teknoloji kullanımı ve siyasal katılımı eklediğimizde, modeldeki katsayıların bazılarında anlamlı değişiklikler gözlemlenmiştir. Yaş grupları arasındaki farklar hala bulunmaktadır, ancak katsayıların büyüklüğü azalmıştır. Eğitim değişkenine baktığımızda daha önce anlamlılık taşıyan ilköğretim – ilköğretim altı düzeyleri arasındaki farkın yeni değişkenler eklendiğinde anlamlılığını yitirdiğini görmekteyiz. Daha yüksek eğitim düzeylerinin farklılığı hala anlamlıdır ancak katsayılar küçülmüştür.

Çalışma durumunda daha önce anlamlı bir fark görülmemişken, yeni değişkenlerin eklenmesiyle çalışanların bu boyutta daha yüksek skorlara sahip olduğu ortaya çıkmıştır ($\beta_{\text{Çalışan}}=0.057$). Diğer kategoriler arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Yine başka bir bulgu da daha önce anlamlı bir etkisi olan hane zenginliğinin etkisi, yeni iki değişkenin eklenmesiyle etkisini kaybetmesidir, bunun anlamı yeni değişkenlerin etkisinin bu etkisi bastırmasıdır.

Yeni eklediğimiz değişkenlerden teknoloji kullanımının, İnternet'te siyasal katılımın algı boyutu üzerinde anlamlı ve yüksek bir etkisi bulunmaktadır ($\beta_{\text{Teknoloji}}=0.315$), teknolojiye daha fazla erişen gençlerin, İnternet'in siyasal katılım için iyi bir araç olduğu konusunda daha olumlu görüşleri olması şaşırtıcı değildir. Şaşırtıcı olan, "offline" siyasal katılım gösteren gençlerin İnternet'in işe yararlığı konusunda daha olumsuz görüşlere sahip olmalarıdır ($\beta_{\text{Siyasal Katılım}}=-0.08$). Daha önce tartıştığımız "Pekiştirme Hipotezi" İnternet'in zaten katılım gösteren gençler için bir fırsat alanı sunduğunu öne sürmekteydi; elimizdeki verilere göre gençlerin bu görüşte olmadığını öne sürebiliriz.

Birinci ve ikinci modelleri karşılaştırmamız, daha önce derinlemesine tartıştığımız teknoloji kullanımı ve “offline” siyasal katılımın belirleyicileriyle birlikte yorumlandığında anlamlı sonuçlar çıkarmamızı sağlamaktadır. Daha önceki paragraflarımızda teknoloji kullanımı açısından bir cinsiyet uçurumu olduğunu, yaş grupları arasında farklılıklar gözlemlendiğini belirtmiştik. Ayrıca eğitim düzeyi ve hane zenginliği arttıkça da teknoloji kullanımı artmaktadır, öğrenciler diğer gençlere kıyasla daha fazla teknolojiye aşinadır. “Offline” siyasal katılım söz konusu olduğunda daha yüksek eğitimlilerin daha fazla, ev gençlerinin ve orta gelir grubundakilerin daha az siyasal katılım gösterdiği de yukarıdaki tablodan anlaşılmaktadır.

Bütün bu rakamlar göz önünde tutulduğunda, teknoloji kullanımının tıpkı İnternet’te siyasal katılımın davranışsal boyutunda olduğu gibi bir aracılık rolü oynadığını söyleyebiliriz. Teknoloji kullanımı üzerinde anlamlı etkisi olan değişkenlerin İnternet’te siyasal katılımın işlerliği hakkındaki yaş grubu farklılıkları kısmen, eğitim ve hane zenginliğinden kaynaklanan farklar tamamen teknoloji kullanımından kaynaklanmaktadır, başka bir deyişle teknoloji kullanımı tamamen aracılık etmektedir. Siyasal katılımın böyle bir işlevi olduğunu söyleyemeyiz.

Sonuç

Makalemizin ana sorusunu yaygınlaşan ve gündelik yaşamımızın ayrılmaz bir parçası haline gelen İnternet’in, gençlerin siyasal katılımı üzerinde olumlu bir etkisi olup olmadığı olarak tanımlamıştır. Kısa bir değerlendirmesini yaptığımız kuramsal tartışmalar bu konuda farklı yaklaşımların olduğunu göstermiştir. İyimser yaklaşım, İnternet’in sağladığı olanakların daha önce katılmamış bireyleri siyasete katılmaya çekeceği, katılanların da katılım düzeylerinin artacağını öngörmektedir. İnternet’in geleneksel ve geleneksel olmayan katılım biçimlerinden farklı, “offline” bir benzeri olmayan yeni bir katılım mecrası olarak ön plana çıktığını söyleyenler de olmuştur.

“Hareketlilik” tezini savunan iyimserlerle aynı görüşü paylaşmayan bir grup da İnternet’in bireylerin sosyal ilişkilerini geliştirecekleri zamanı çalacağını, bu nedenle de önce sosyal sermayenin oluşumuna, daha sonra da siyasal katılıma ket vuracağını savunmuştur. Siyasal katılımın bir hesap meselesi olduğu varsayımından yola çıkan, ancak katılımın maliyetini karşılayabilecek kaynaklara – maddi olanaklar, boş zaman, beceriler ve ilişkiler- sahip olan bireylerin katılım göstereceğini öne süren “kaynaklar” yaklaşımını benimseyenler ise, İnternet üzerinden katılımın da bir kaynak meselesi olduğunu ve ancak gerekli kaynaklara sahip olan bireylerin katılacağını öngörmüşlerdir. “Pekiştirme” yaklaşımı dediğimiz bu yaklaşım, İnternet üzerinden siyasetin de “güçlünün silahı” olarak kalacağı kanısındadır.

Türkiye gençliğini temsil eden 1804 kişiyle Ocak 2016’da yürüttüğümüz araştırma çalışması, “Pekiştirme” yaklaşımını doğrular bulgular ortaya koymuştur. Gençlerin İnternet’te siyasal katılımının davranışsal ve algısal boyutları olduğu, bu iki boyutun belirleyicileri arasında farklar bulunduğu görülmüştür. İki değişkenli analizler davranış boyutunda erkek-

lerin kadınlara, eğitimlilerin eğitimsizlere ve öğrenci ve çalışanların ev gençlerine kıyasla daha fazla katılım gösterdiğini sergilemiştir. En yüksek ve en düşük gelir gruplarında İnternet'te siyasal katılım daha fazladır. Algı boyutuna odaklanıldığında da kadınlar ve erkekler, eğitimsizler ve eğitimliler, öğrenci ve çalışanlar ile ev gençleri arasında farklar bulunmaktadır. Bu boyutta hanenin zenginliği arttıkça, İnternet'in siyasal katılım için işe yarar bir araç olduğu kanısı da artmaktadır.

Çok değişkenli analizlerimiz, resmin karmaşıklığını göstermiştir. Diğer değişkenler için kontrol edildiğinde daha önce istatistiksel anlamlılık taşıyan farklar bu niteliklerini kaybetmiştir. Gençlerin teknoloji kullanım eğilimleri ve "offline" siyasal katılımları, İnternet'te siyasal katılımın her iki boyutunun da önemli belirleyicileri arasında yer almaktadır. Bu resimden yola çıktığımızda teknoloji kullanımının İnternet'te siyasal katılımın her iki boyutunda da aracılık işlevi gördüğünü söyleyebiliriz. Erkeklerin, yüksek eğitimlilerin, öğrenci ve çalışanların ve yüksek gelire sahip gençlerin teknoloji kullanım düzeyleri yüksek olduğu için hem İnternet'te siyasal katılım gösterebilmekte, hem de İnternet'in siyasal işlevi konusunda daha olumlu bir algıya sahip olmaktadır. "Offline" siyasal katılımın böyle bir aracılık işlevi olduğunu söyleyemediğimiz gibi, bu tür katılımı daha yüksek olan gençlerin İnternet'in siyasal işlevi konusunda daha karamsar olduklarını görmektediriz.

Bu bulgular üzerinden düşündüğümüzde, her ne kadar Türkiye'de İnternet erişimi artmış olsa ve her on gencin dokuzunda İnternet erişimi bulursa da; İnternet üzerinden siyasal katılım olanakları teknoloji kullanımında daha yetkin gençlerle sınırlı kalmıştır. Bu açıdan bakıldığında kaynaklar yaklaşımının geçerli olduğunu söyleyebiliriz. Öte yandan, araştırma bulgularımız "pekiştirme" yaklaşımının tamamen doğru olduğunu göstermemiştir. Daha önce siyasal katılım gösteren gençler, İnternet üzerinden de katılmaktadırlar, ancak İnternet'in siyasal işlevi konusunda şüphecidirler.

Eğer daha iyi bir demokrasinin daha fazla siyasal katılım olduğu konusunda bir uzlaşma içerisindeyssek, İnternet'in siyasal katılıma katkısı konusundaki olanakları kabul edebiliriz. Ancak olanakların varlığı, hakkınca kullanılmasını sağlamamaktadır, başka bir deyişle İnternet penetrasyonunun artması tek başına İnternet demokrasisini getirmemektedir. Daha fazla kaynağa sahip olanların daha fazla katılım göstermeleri, İnternet'i eşitleyici/içerici bir araçtan çok, var olan farklılıkları pekiştirici bir yöntemle dönüştürmektedir. Bu nedenle gençlerin teknolojiye eşit derecede erişmelerini ve teknoloji kullanımındaki katmanlaşmanın giderilmesi, bu nitelikli aracın siyasal katılım için daha etkin kullanılmasını sağlayacaktır.

Copyright © 2017 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • November 2017 • 5(13) • 31-38

ISSN 2147-8473

Received | 25 September 2017

Accepted | 09 October 2017

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

The Internet and Political Participation: An Evaluation on Turkish Youth

Emre Erdoğan*

Summary

The rising penetration of the Internet in the World and Turkey provides a lot of opportunities. One the most important opportunities of the Internet is in the domain of political participation, especially in countries like Turkey, characterized with very low level of political participation. These opportunities may have crucial roles in contributing the quality of Turkish democracy and closing the democratic deficit in the country. Recent data shows that about 90 percent of Turkish youngsters have Internet access whereas political participation scores over the Internet are very low. Our objective in this article is to discover political participation patterns of Turkish youth over the Internet and understand the determinants of these patterns; based on the analysis of the dataset of 1804 face to face interviews conducted in Turkey with a sample representing Turkish youth between 18-29 ages.

* Assoc. Prof, Istanbul Bilgi University, International Relations Department, Istanbul, emre.erdogan@bilgi.edu.tr

The proliferation of Internet use in Turkey provides opportunities for political participation all over the world and Turkey which is of great importance concerning the quality of Turkish democracy. The rate of Internet use in Turkey has dramatically increased over the last 13 years -from 7 percent in 2004 to 81 percent due the latest research- and penetration of Internet use on such a wide range made significant effects on the structure of our society; the emergence of a new generation with distinctive behavior patterns and habits compared with their parents become obvious. Although about 90 percent of Turkish youngsters have access to the Internet, scores for political objectives in Internet use are very limited. By focusing on Turkish youngsters, whether opportunities offered by Internet use presents an alternative instrument for political participation is discussed throughout the research study. The aim is to explore political participation patterns of Turkish youth over the Internet as well as the determinants of these patterns based on 1804 face to face interviews conducted in Turkey with a group of youngsters between 18-29 ages. A research questionnaire is prepared in cooperation with the framework of Power2Youth Project conducted in seven countries.

The discussions considering the benefits of Internet use gather around two opposite sides; optimists, who are pro mobility hypothesis, and pessimists. Optimists argue that Internet may increase political participation quantitatively and transform it qualitatively in favor of democracy by creating a new public sphere. (Norris, 2001). Optimistic approach claims that opportunities offered by Internet use and other digital media may encourage citizens who do not participate in politics to participate and who participate to do more by reaching the level of grassroots. Mobility thesis defenders argue that this type of participation has no equivalent in the “offline” world and that online political participation presents a brand new participation type; that is why tools for understanding conventional political participation are insufficient to capture this unique type of participation (Marien, Hooghe, and Quintelier 2010; Stolle, Hooghe, and Micheletti 2005; Whiteley 2011, Gibson and Cantijoch 2013, Van Zoonen and Hirzalla 2011). The defenders of the other camp, on the other hand, argue that, based on Putnam’s (2000) “time substitution hypothesis”, the time spent on using various communication tools cause concessions from social relations which may end up with lower social capital and thus lower political and social participation. As a result, they conclude that the more one uses the Internet, the more they isolate themselves from others and show less civil and political participation. (Novick 2000; Davis 1999; Nie and Erbring 2000; Nie and Erbring, 2002; Kraut et al., 1998). Another criticism for mobility hypothesis comes from the defenders of “reinforcement hypothesis” which is developed by Verba, Schlozman and Brady in 1995. They argue that opportunities offered by the Internet cannot be enjoyed equally by all and it may reinforce discrepancies in society by making louder the voice of people who are already influential. Reinforcement hypothesis depends on resources approach which is valid in civil and political participation area. The logic is based on a simple cost calculation, which includes money, time, cognitive capacity and relations; higher costs mean lower participation.

Shortly, resources approach predicts that inequalities concerning resources give way to inequalities in civil and political participation. In this research study mobility and reinforcement hypotheses are discussed in the context of Turkish youngsters.

Our previous research studies have revealed that the most common political participation method in our country is voting and a significant increase in political participation of young people is not observed during the last 16 years. Despite the high frequency of elections in 2014 and 2015, the rate of “attending a political campaign” is only 3 percent, which points the problem of political participation on the conventional level. Actually, considering the non-conventional type of political participation activities such as boycotts or political protests, which can be described as elite-challenging political activities, the situation is not any more pleasant. The rate of “membership to a civil society organization” is 5 percent which shows that participation rate to a civil society organization is very low and does not increase in the course of time. Another low participation rate can be observed with regard to “signing a petition” with 8.6 percent. It is also significant that only 5.4 percent young people indicated that they participated in an Internet protest which reveals the fact that youngsters in Turkey do not even participate in online demonstrations. Given the fact that households’ access to the Internet has increased up to 81 percent and 9 out of every 10 young people has access to the Internet, it is noteworthy that political participation through online activities has not shown an increase.

Based on Power2Youth questionnaire, within the scope of this research study, it is aimed to measure the behaviors, which refer to what they did in the past, and attitudes, which refer to possible actions in the future, of youngsters in Turkey concerning the use of the Internet for political participation. When we look at behaviors, we see that 8 percent of the youngsters are using social media to convey their opinions frequently. If we add the answer “sometimes”, this rate rises to 32 percent. Likewise, the rate for doing political activities on the Internet is 5 percent but if we add the ones who “has not done any political activities on the Internet but might do if necessary”, the rate rises to 30 percent. It can be stated that, in terms of behaviors, about 5-10 percent engage in political activities on the Internet.

When we approach in terms of perceptions/attitudes, 41 percent of the youngsters think social media as an instrument for communication with others to discuss political issues while 25 percent of them agree that the Internet is a useful channel for engaging in with politics. So, the ones who consider the Internet as a device for political communication constitutes 25-41 percent of young people participated in the research study; this rate seems quite low by virtue of the fact that the Internet use in our country is quite high, that is about 90 percent.

As a result of factor analysis to examine the youngsters’ level of political participation through the Internet, 2 factors are attained which are explaining 44 percent of total variance. The first factor, which can be called “Behavioral Dimension” as it is related to beha-

aviors, is in positive correlation with the variables namely engaging in political activities in the Internet, visiting websites or blogs of Internet activists, using the Internet for attending political movements or participating in politics. The second factor, which can be called “Perceptual Dimension” as it is related to perceptions rather than behaviors, is in correlation with the variables namely using social media to convey one’s opinions, regarding these as primary tools to communicate with others about politics and agreeing that the Internet is a good tool for indicating political opinions.

To clarify the differences between these two dimensions certain variables are discussed. Socioeconomic/demographic variables are gender, age, education, employment status and financial status. Multivariable analyses show that gender does not have an effect on the interviewee’s Internet use pattern, although previous research point to a gender gap (Bimber, 2000; Best ve Krueger, 2005). Considering the age variable, comparative studies show that youngsters access to the Internet more than elders and use the Internet different from them. Resources approach expresses that higher education levels provide more access to resources as higher education levels means higher economic opportunities and higher cognitive capacity which may imply higher participation. Concerning financial status, it is certain that the income of the youngsters determine their access to opportunities; higher financial status may imply higher use of technology and distinctive behaviors concerning political participation.

With regard to mobility and reinforcing thesis mentioned above, to determine which of these two approaches is valid for Turkish youngsters a political participation index is built by using political participation variables. In this index, non-conventional variables which are namely signing a petition, attending a boycott, attending a peaceful demonstration and attending a strike in the past are included. To measure the level of technology use of the interviewees, a Technology Use Index is built which includes variables such as using laptops, tablet computers, smart phones and using Internet to make “online” friends.

When we look at descriptive statistics, we see that there is a linear relation between education level and participation scores. Youngsters with the lowest educational level also have the lowest scores in terms of perception dimension. The most striking finding is about the relation between participation scores and household financial status as the expectation was higher participation scores for youngsters with higher incomes. The results show that the young people in the lowest 20 percent income level shows similar active participation scores with the ones in the highest 20 percent income level. When it comes to perception dimension, youngsters with high income levels have more positive perception considering the political function of the Internet.

Both Technology Use and Political Participation is related to Behavioral dimension of political participation in the Internet which means that youngsters who use more technology show higher political participation in the Internet in addition to higher “offline” participation scores. It can be stated that, at the behavioral level, youngsters in different

age groups behave similarly. Young people who are “Not in Education, Employment, or Training” (NEET) participate in online political activities less than students and working youngsters. The young people graduated from high school or university engage in online political participation compared with others and this validates the resources approach.

All models show that resources approach is valid to a large extent. Youngsters with more resources such as education, income and leisure time, have higher scores for technology use which has a great effect on the level of political participation in the Internet. It can be stated that the use of technology has an important mediation role on the behavioral dimension of political participation in the Internet; that is to say, the ones who have more resources such as education, income and leisure time use technology more. Considering the mediation role of political participation, we can claim such a role only “partially”.

When it comes to “perception dimension” we cannot talk about a gender gap but youngsters between ages 18-21 have higher scores for perception dimension compared with other age groups. There is almost a linear relation between young people’s average perception dimension scores but there is no such observation considering the employment status. Household income level, on the other hand, has an effect on this variable and indicates lower online political participation scores for the ones in the lowest 20 percent income level.

As a result, our research study conducted with 1804 youngsters in January 2016 has revealed findings that validate the “reinforcement hypothesis” approach. Both behavioral and perceptual dimensions are taken into consideration and observed that the determinants of these two dimensions exhibit difference. Bivariate analysis from the behavioral dimension reveals that men compared with women, the educated compared with the uneducated and lastly students and employed compared with NEET exhibit more participation. The young people from highest and lowest income levels participate online political activities compared with others. From perceptual dimension, the conviction that the Internet is a useful tool for political participation becomes more popular as the income level increases. For both dimensions technology use has a mediating role.

These findings show that although the rate of access to the Internet has increased a lot, opportunities for political participation is limited to the youngsters who are more competent in technology use, which leads us to resources approach. At this point, the Internet becomes more of a tool that reinforces discrepancies rather than being an inclusive/equalizer tool. Although it is apparent that the penetration of the Internet of course is not able to establish democracy by itself, it is acceptable that it provides significant tools regarding political participation. As a consequence, it is important to ensure equal access to the Internet and to eliminate problems considering the stratification in technology use so that the Internet as a tool for higher political participation and a democracy with higher quality can be realizable.

Kaynakça/References

- Bayraktutan, G., Binark, M., Çomu, T., Dogu, B., Islamoglu, G., & Aydemir, A. T. (2014). Siyasal İletişim Sürecinde Sosyal Medya ve Türkiye’de 2011 Genel Seçimlerinde Twitter Kullanımı. *Bilgi*, 68, 59.
- Best, S. J., & Krueger, B. S. (2005). Analyzing the representativeness of Internet political participation. *Political Behavior*, 27(2), 183-216.
- Best, S. J., Krueger, B., Hubbard, C., & Smith, A. (2001). An assessment of the generalizability of Internet surveys. *Social Science Computer Review*, 19(2), 131-145.
- Bimber, B. (2000). Measuring the gender gap on the Internet. *Social science quarterly*, 868-876.
- Calenda, D., & Meijer, A. (2009). Young people, the Internet and political participation: findings of a web survey in Italy, Spain and The Netherlands. *Information, Communication & Society*, 12(6), 879-898.
- Cambié, S., & Ooi, Y. M. (2008). International communications strategy.
- Cavanaugh, J. W. (2000). E-Democracy: Thinking About the Impact of Technology on Civic Life. *National Civic Review*, 89(3), 229-234
- Çıldan, C., Ertemiz, M., Tumuçin, H. K., Küçük, E., & Albayrak, D. (2012). Sosyal Medyanın Politik Katılım ve Hareketlerdeki Rolü. *Akademik Bilişim..*
- Davis, R. (1999). *The web of politics: The Internet’s impact on the American political system*. Oxford University Press.
- Delli Carpini, M. X. (2000). Gen. com: Youth, civic engagement, and the new information environment. *Political communication*, 17(4), 341-349.
- Downing, K. (2006). Next generation: What leaders need to know about the millennials. *Leadership in Action*, 26(3), 3-6.
- Erdoğan, E. (2009). Olasılıksızlığın Kuramını Aramak: Türk Gençliğine Siyasal Partilere Katılım. *İçinde Gençler Tartışıyor: Siyasete Katılım, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul: Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı*.
- Erdoğan, E. (2015a). Türkiye’de gençlerin siyasal katılımı: Karşılaştırmalı bir perspektif. *In Yeni Zamanlarda Genç Yurttaşların Katılımı Konferansı Bildiriler Kitabı* [Proceedings of the Conference of Participation of Young Citizens in the New Times], 37-52.
- Erdoğan, E., & Uyan-Semerci, P. (2017). Understanding young citizens’ political participation in Turkey: does ‘being young’ matter?. *Southeast European and Black Sea Studies*, 17(1), 57-75.
- Genel, M. G. (2012). Siyasal İletişim Kampanyalarında Sosyal Medyanın Kullanımı (12 Haziran 2011 Seçimleri “Twitter” Örneği).
- Gibson, R., & Cantijoch, M. (2013). Conceptualizing and measuring participation in the age of the Internet: Is online political engagement really different to offline?. *The Journal of Politics*, 75(3), 701-716.
- Grossman, L. K. (1995). *The electronic republic: Reshaping democracy in the information age*. Viking Penguin.
- Hirzalla, F., & Zoonen, L. V. (2011). Beyond the online/offline divide: How youth’s online and offline civic activities converge. *Social Science Computer Review*, 29(4), 481-498.
- Kalaycıoğlu, E. (2008). *Türkiye’de demokrasi’nin pekişmesi: bir siyasal kültür sorunu (Democratic Consolidation in Turkey: A Problem of Political Culture)*.
- Kamiloğlu F. ve Erdoğan E. (2014), Effects of Social Media on Civil and Political Participation and a Field of Survey over on Facebook, *Online Journal of Communication and Media Technologies*, 4(3), 47-77
- Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukophadhyay, T., & Scherlis, W. (1998). Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological well-being?. *American psychologist*, 53(9), 1017.

- Krueger, B. S. (2002). Assessing the potential of Internet political participation in the United States: A resource approach. *American Politics Research*, 30(5), 476-498.
- Lijphart, A. (1997). Unequal participation: Democracy's unresolved dilemma presidential address, American Political Science Association, 1996. *American political science review*, 91(1), 1-14.
- Marien, S., Hooghe, M., & Quintelier, E. (2010). *Unconventional participation and the problem of inequality: a comparative analysis*. Nomos Verlag.
- Mossberger, K., Tolbert, C. J., & Stansbury, M. (2003). *Virtual inequality: Beyond the digital divide*. Georgetown University Press.
- Mossberger, K., Tolbert, C. J., & McNeal, R. S. (2008). Digital Citizenship: The Internet. *Society and Participation*.
- Negroponte, N. (1996). *Being digital*. Vintage.
- Nie, N. H., & Erbring, L. (2000). Internet and society. *Stanford Institute for the Quantitative Study of Society*, 3, 14-19.
- Nie, N. H., & Erbring, L. (2002). Internet and mass media: A preliminary report. *IT & Society*, 1(2), 134-141.
- Norris, P. (2001). *Digital divide: Civic engagement, information poverty, and the Internet worldwide*. Cambridge University Press.
- Norris, P. (2011). *Democratic deficit: Critical citizens revisited*. Cambridge University Press.
- Noveck, B. S. (2000). Paradoxical partners: Electronic communication and electronic democracy. *Democratization*, 7(1), 18-35.
- Oser, J., Hooghe, M., & Marien, S. (2013). Is online participation distinct from offline participation? A latent class analysis of participation types and their stratification. *Political Research Quarterly*, 66(1), 91-101.
- Polat, R. K. (2005). The Internet and political participation: Exploring the explanatory links. *European journal of communication*, 20(4), 435-459.
- Putnam, R. D. (2000). Bowling alone: America's declining social capital. In *Culture and politics* (pp. 223-234). Palgrave Macmillan US.
- Quintelier, E., & Vissers, S. (2008). The effect of Internet use on political participation: An analysis of survey results for 16-year-olds in Belgium. *Social Science Computer Review*, 26(4), 411-427.
- Schlozman, K. L., Verba, S., & Brady, H. E. (2010). Weapon of the strong? Participatory inequality and the Internet. *Perspectives on Politics*, 8(2), 487-509.
- Stolle, D., Hooghe, M., & Micheletti, M. (2005). Politics in the supermarket: Political consumerism as a form of political participation. *International political science review*, 26(3), 245-269.
- Stanley, J. W., & Weare, C. (2004). The effects of Internet use on political participation: Evidence from an agency online discussion forum. *Administration & Society*, 36(5), 503-527.
- Strandberg, K. (2006). Parties, candidates and citizens on-line: studies of politics on the Internet.
- Şener, G., Emre, P. Ö., & Akyıldız, F. (2015). Türkiye'de Sosyal Medyanın Siyasi Katılıma Etkileri. *Folklor/ Edebiyat Dergisi, Yeni Medya Çalışmaları Özel Sayısı*, 21(83), 3.
- Tolbert, C. J., & McNeal, R. S. (2003). Unraveling the effects of the Internet on political participation?. *Political research quarterly*, 56(2), 175-185.
- Verba, S., Schlozman, K. L., & Brady, H. E. (1995). *Voice and equality: Civic voluntarism in American politics*. Harvard University Press.
- V. Shah, Nojin Kwak, R. Lance Holbert, D. (2001). "Connecting" and "disconnecting" with civic life: Patterns of Internet use and the production of social capital. *Political communication*, 18(2), 141-162.
- Ward, S., & Vedel, T. (2006). Introduction: The potential of the Internet revisited. *Parliamentary Affairs*, 59(2), 210-225.

- Weber, L. M., Loumakis, A., & Bergman, J. (2003). Who participates and why? An analysis of citizens on the Internet and the mass public. *Social Science Computer Review*, 21(1), 26-42.
- Wellman, C. H. (2001). Toward a liberal theory of political obligation. *Ethics*, 111(4), 735-759.
- Whiteley, P. F. (2011). Is the party over? The decline of party activism and membership across the democratic world. *Party Politics*, 17(1), 21-44.
- Van Dijk, J. A. (2005). *The deepening divide: Inequality in the information society*. Sage Publications.
- Van Dijk, J., & Hacker, K. (2003). The digital divide as a complex and dynamic phenomenon. *The information society*, 19(4), 315-326.
- Yılmaz, V., & Oy, B. (2014). Türkiye'de Gençlik ve Siyasi Katılım: Sosyo-ekonomik Statü Fark Yaratıyor Mu. *İstanbul Bilgi Üniversitesi Şebeke Gençleri Katılımı Projesi Kitapları*, 5.

Copyright © 2017 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Kasım 2017 • 5(13) • 39-51

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 01 Kasım 2017
 Kabul | 10 Kasım 2017

Gençlerin Toplumsal, Kültürel ve Siyasal Hayata Katılımı: Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi Örneği

Oğuzhan Göktolga*

Hasan Batar**

Öz

Gençlik sözcüğü günlük hayatta sıklıkla kullandığımız, ancak net bir tanımına sahip olmadığımız bir kavramdır. Bu durumun nedeni ise, gençliğin tarihsel, kültürel ve coğrafi bağlamda farklı tanımlamalarının yapılmış olmasıdır. Diğer bir ifadeyle tarihsel, kültürel ve coğrafi farklılıklar dikkate alınarak farklı gençlik tanımları yapılmıştır ve yapılmaktadır.

Gençliğe ilişkin bu belirsizlik, sadece kavramın tanımlanmasıyla sınırlı olmayıp; gençlerin toplumsal, siyasal ve kültürel alandaki yeri konusunda da bu belirsizliğin hakim olduğu görülmektedir. Bu durum, gençlik döneminin bir geçiş dönemi olmasından kaynaklanmaktadır. Esas itibarıyla insan hayatındaki çocukluk dönemi ile yetişkinlik dönemi arasındaki bir döneme tekabül etmektedir. Bu geçiş döneminde olma hali, gerek gençlerin kendi içsel yolculuklarında, gerekse toplumsal konularında bir belirsizliğe sebep olmaktadır. Ancak, şu da unutulmamalıdır ki, genç nüfus (UNESCO 15-24 yaş aralığını almaktadır) toplumların nüfuslarında ciddi bir orana tekabül etmektedir. Türkiye’de de 2016 TÜİK verileri dikkate alındığında, 15-24 yaş arası gençlerin nüfusunun yaklaşık 13 milyon olduğu ve ülke nüfusunun %16,3’ünü teşkil ettiği görülmektedir. Bu rakamlar da göstermektedir ki, gençlik her toplumda olduğu gibi dikkate alınması ve yaşadığı toplumda söz sahibi olması gereken bir toplumsal kategoridir.

Bu çalışmada, Malatya Kent Konseyi’ne bağlı olarak faaliyet gösteren Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisinin yapısı ve çalışmaları, gençlerin toplumsal, siyasal ve kültürel yaşama katkıları bağlamında ele alınacak ve Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi ve faaliyetlerinden hareketle Gençlik Meclisleri’nin gençlerin katılımı konusundaki etkileri ele alınacak ve Gençlik Meclisleri’nin daha iyi işleyebilmesi için önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Gençlik Meclisi, Katılım.

* Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, İİBF Uluslararası İlişkiler Bölümü, oguzhan.goktolga@inonu.edu.tr

** İletişim Uzmanı, Malatya Kent Konseyi Genel Sekreter Yardımcısı, hasanbatar@gmail.com

Abstract

We do not have a clear definition for the concept *youth* which is often used in everyday life. We do not have a clear definition for the concept *youth* which is often used in everyday life. The reason for this is that different definitions of youth have been made in historical, cultural and geographical contexts. In other words, different youth definitions have been made by taking historical, cultural and geographical differences into account.

This uncertainty about youth is not only limited to the definition of the concept, but also appeals to the social, political and cultural position of young people within society. This is because youth is a transitional period. Youth is actually a period in human life between childhood and adulthood. The state of being in this transitional period causes an ambiguity both in young people's own internal transformation and in their social positions. However, it should be noted that young population (UNESCO determines the young population as the people between the ages of 15-24 years) corresponds to a significant proportion of the population in many societies. The data provided by Turkish Statistical Institute (TUIK) in Turkey in 2016 shows that the population between 15-24 years of age is about 13 million people and this 13 million people correspond to 16.3% of country's population. These figures also show that youth is a social category that needs to be taken into consideration in every society and should have a say in the society in which it lives.

In this study, the structure and the activities of Malatya City Council Youth Assembly will be dealt with in the context of their contributions to the participation of young people in social, political and cultural life in Malatya. These contributions will be discussed and some suggestions will be offered in order to make this kind of assemblies work better.

Keywords: Youth, Youth Councils, Participation.

1. Giriş

Toplumlar kendi varlıklarını devam ettirmek için türünü sürdürme eğilimindedir. Toplum, biyolojik anlamda kendisini üretme işlevini aile üzerinden çocuk sahibi olma ile gerçekleştirir. Böylece yeni kuşağın, eski kuşağın yerini alması aile çevresinde oluşmakta, toplumsallaşma süreci çerçevesinde de, toplumun kültürünün sonraki kuşaklara aktarımı söz konusu olmaktadır. Kültürün kuşaktan kuşağa aktarılması toplum yaşamında geleneklerin ve deneyimlerin depolanması, öğrenilmesini, kazanılmasını ve paylaşmasını getirerek yaşam döngüsünün devingenliğini sağlamaktadır (Sayın, 1990: 151). Toplumlar bu devingenliğin lokomotifleri olarak gençleri merkeze koymuş; gençliğe yükledikleri değer vasıtasıyla toplumun sosyal, siyasal ve kültürel sermayesinin aktarıcı temel unsuru olarak görmüşlerdir.

Dolayısıyla genç, kendi geleceği ile ilgili hedeflerini ortaya koyarken, toplum ise genci geleceğinin teminatı olarak görmektedir. Toplumsal yapı içerisinde oluşan bu karşılıklı beklentinin genç ve toplum için gelecek manasına geldiğini söyleyebiliriz. Katılma ve temsil gibi çağdaş demokrasilerin temel niteliklerinin bu kuruluşlarda yaşayabilmesi de demokrasi-yerel yönetim ilişkisini güçlendiren unsurlardır (Görmez, 2002: 65). Toplumun dinamikleri ile her seviyede bir bağ oluşturmanın temel unsuru olan katılım bu açıdan önem teşkil etmektedir.

Bu bağlamda gencin kendi istediği ve yatkın olduğu alanlarda özgürce gelişebilmesi, belli konularda inisiyatif alması, katılımcı bir kimlik kazanması, içerisinde bulunduğu toplumun,

siyasal, kültürel ve toplumsal hayatına değer katması ve kendini değerli bulması toplumların geleceği açısından göz ardı edilmemesi gereken bir unsurdur.

Katılım kavramı, farklı boyutlarda, farklı bileşenleri ile ele alındığından, kavramın üzerinde ittifak edilen, paylaşılan kesin bir tanımı da bulunmamaktadır. Buna zemin hazırlayan şey ise katılım kavramının her mecrada farklı bir karşılık bulmasıdır. Örneğin siyasal anlamdaki katılım kavramı ile ideolojik anlamda katılım kavramı arasında temelde farklılıklar bulunmaktadır. Makalemizin özünü teşkil eden Gençlerin Toplumsal, Kültürel ve Siyasal Hayata Katılımı: Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi örneğinde olduğu gibi.

Bu düşünceden hareketle gençlerin, toplumsal, kültürel ve siyasal hayat katılımında Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi ele alınarak yerel ve ulusal düzeyde yaşam çevrelerine olan duyarlılıklarının somut örnekleri üzerine tespitler ortaya konulacaktır.

2. Gençlik Kavramı

Genç ve gençlik üzerine yapılan tanımlara bakıldığında bu tanımlamaların toplumların yaşam biçimlerine, yaşadıkları coğrafik yapıya, sosyal, siyasal ve kültür anlayışına göre şekillendiğini söyleyebiliriz. Ama özü itibarı ile gençliğin bir yaş kategorisi olarak daha çok biyolojik ve kronolojik bir açıklamaya tabi tutulduğu görülür. Fakat bu tanımlamanın gençlik döneminin tarihsel ve toplumsal olaylardan etkilenen ve değişim dönüşen anlamını göz ardı etmesi açısından genellenebilir bir tanımlama kategorisi içinde değerlendirilemez. Öte yandan bazı tanımlarda gençlik toplumun teminatı ve ekonomik büyümesi için yatırım yapılan bir nesne olarak da görülebilmektedir.

Ancak gençlik dönemi özet kısmında belirtildiği gibi, biyolojik açıklamalarla olduğu kadar sosyal ve psikolojik faktörlerle de ilişkilidir. Bu anlamda gençlik döneminin başlangıcı biyolojik olarak onay görse bile sonucu itibarıyla bir iş sahibi olma, ekonomik bağımsızlığını kazanma ve yetişkin olma statüsüne erişme gibi hem sosyal ve kültürel anlamda tarihsellik hem de ruhsal, zihinsel, cinsel gelişim gibi biyolojik ve psikolojik faktörlerle vücut bulmaktadır.

3. Gençlik ve Katılım

Siyasal toplumda, bireylerin yerel ve ulusal düzeyde siyasal yöneticileri seçmeleri ve idarecilerin kendi istek ve menfaatleri doğrultusunda karar almalarını sağlamak amacıyla gösterdikleri her türlü davranış ve eylemi ifade etmek için kullanılan (Dursun, 2006: 230) katılım kavramı; bireylerin kamu politikalarının belirlenmesi, denetlenmesi ve uygulanması süreçlerinde yer almasını ve bunları sağlayacak mekanizmaların yasal güvence altında çalıştırılacağı dinamik bir etkileşimi ifade eder (Alkan, 200: 58). Bu tanım gereği önemli olan, karar verme sürecine doğrudan ve sürekli bir etkide bulunmaktır (Bilgin, 1995: 189).

Gençlerin katılımından bahsederken katılım yollarının çeşitlendirilmesine vurgu yapılmaktadır. Demokrasilerde, katılımı sadece oy vermek olarak algılamamak gerekir. Oy vermenin yanı sıra siyasi süreç hakkında bilgi sahibi olma ve süreci anlama, düşünme teknikleri,

bilgi teknolojilerini kullanma becerisi, medyaya katılma, etkileşim ve tartışma becerileri, gönüllülük faaliyetlerine katılım gibi göstergeler modern demokrasilerde siyasal katılımın dışındaki katılım sürecinin birer uzantılarıdır (Schusler ve Krasny, 2008: 270).

Küreselleşmenin etkilerinin özellikle toplumsal ve siyasal alanda da yoğun olarak hissedilmeye başlanmasının ardından, uluslararası düzeyde, gerek uygulama açısından gerekse düşünce zemini açısından pek çok değişiklik olagelmıştır. Bunlardan birisi, yönetim odaklı yerel yönetim söylemleri ve bu söylemin merkezinde gençlerin olması gerektiğine ilişkin yaklaşım ve uygulamalardır. Yönetişim, çok aktörlü, kendisi yapmaktan çok toplumdaki aktörleri yapabilir kılan, insan haklarına dayalı performans ölçütlerini gerçekleştiren, ademi merkezi yönetim anlayışını benimseyen, devlete düzenleme rolü yükleyen, sorumluluk dengesini devletten sivil topluma kaydıran, karşılıklı etkileşimle yönlendirme sürecini öneren, kaynakların yönlendirilmesini kolaylaştıran, siyasal ve ekonomik gücün daha yaygın dağılımını içeren düşünceleri ve bireyle devlet arasında yeni bir ilişki biçiminin gelişmesini kavramsallaştırmak için kullanılmaktadır (Tekeli, 2003: 226-227).

BM (Birleşmiş Milletler) 1985 yılını “Uluslararası Gençlik Yılı” olarak ilan ederken, bu yıla ilişkin olarak katılma, gelişme ve barış olmak üç ana tema belirlemiştir (Tezcan, 2003: 121; Aksu ve Paykoç, 1986: 11). Aslında BM'nin bu icraatının, gençler üzerindeki psikolojik etkilerinin pozitif manada ve uzun vadede etkilerini gösterdiğini söyleyebiliriz. Belirlenen bu ana temalar doğrultusunda hem doğrudan toplumsal yaşamın sorunlarının çözümünde aktif olması; hem de kendilerine görevler verilmesi suretiyle toplumsal sorumlulukları, idealleri ve hedefleri benimsemesi hedeflenmiştir. Çünkü genç, içinde yaşadığı toplumun sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal sorunlarından bağımsız bir dünyada yaşamamaktadır; bilakis böyle bir dünyanın merkezinde bulunmaktadır. 2002'de Polonya'nın Krakow kentinde düzenlenen “Gençler: Kentlerinin ve Bölgelerinin Aktörleri” konulu konferansın sonuç bildirgesinde; gençliğin katılımının geliştirilmesi ve teşvik edilmesi, gençlerin her türlü toplumsal katılım araçlarından istifade etmesi gerektiği, gençlerin demokratik yaşamın vazgeçilmez unsuru olduğu ve karşılaşacakları tüm sorunlara çözüm bulunması gerektiği kararları yer almaktadır (Tenikler, 2004: 254).

Birleşmiş Milletler Johannesburg Uygulama Planı'nın 170. paragrafında ise sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tüm program ve faaliyetlerde gençliğin katılımının sağlanması ve gençlik meclislerinin teşvik edilmesinin gerektiği vurgulamaktadır.

Katılımcı demokrasi bağlamında, halkın karar alma mekanizmalarında yer alması konusu daha çok yerel yönetimler üzerinden yoğunlaşırken, bu yoğunlaşmanın esas unsurunun gençler ve kadınlar olması vurgusu ön plana çıkmaktadır. Yerel yönetimler, halkın kendi özgür iradesi ile seçmiş olduğu organlar vasıtasıyla kendi kendini yönetmesine imkân veren kurumlardır. Bu özellikleriyle bir sivil toplum kurumu olarak, tabana dayalı şekilde ortaya çıkmış olmalarından dolayı, yurttaşlık bilincinin gelişmesine katkıda bulunarak, siyasal katılımın gerçekleşmesini sağlarlar (Özer, 2000: 133). Ülkemizde sosyal devlet olgusunun

her geçen gün güçlenmesi ile birlikte özellikle literatürde dezavantajlı gruplar kategorisi içinde değerlendirilen ve pozitif manada ayrıcalık verilmesi gerekenler arasında gençler, kadınlar, çocuklar ve engelliler zikredilmektedir.

Bu açıdan bakıldığında UGP (Ulusal Gençlik Parlamentosu), Habitat İçin Gençlik Derneği gibi oluşumların ve daha sonraları Kent Konseyleri bünyesinde oluşturulan Gençlik Meclisleri'nin siyasal, kültürel ve toplumsal katılım konusunda yaptıkları projeler genelde BM (Birleşmiş Milletler ve özelde UNDP (Birleşmiş Milletler Kalınma Programı) gibi uluslararası kurumlar tarafından desteklenmiştir. Gençlerin elde ettikleri bu başarılar yerel yönetimler ve merkezi hükümetin de dikkatinden kaçmamıştır.

Gençlik meclislerinin kent konseylerinin kararlarına, kent konseylerinin de ilgili yerel meclisin alacağı kararlara etki edebilmesini mümkün kılan yasal zemin bulunduğu; gençlik meclislerine gereken önemin atfedilmesi ve kentin müzakere araçlarından biri olarak açıkça zihinlerde kabul görmesi beklenmektedir. Aksi takdirde katılımdan somut bir sonuç alınamaması, özverili çalışmaların sonuca ulaşmaması gibi unsurlar katılımın gücünü ve etkisini azaltabilecektir (Emrealp, 2005: 68–69).

Küreselleşme ile birlikte insan hayatını etkileyen bütün faktörlerin hızlı bir şekilde değişmesi buna paralel olarak toplumsal değişimin daha hızlı olduğu sanayi ve sanayi ötesi toplumlarında; *gencin yapabilir kılınması* için özel politikalar yürütülmektedir. Bu politikaların özünde yatan saik, gencin içerisinde yaşadığı toplumsal sistemle uyumlu bir biçimde hareket etmesini sağlayarak, toplumsal düzenin sürekliliğini sağlamaktır da diyebiliriz.

Öte yandan özellikle gelişmekte olan ülkelerde gençlerin ülke enerjisinin lokomotifi olarak görülmesi ve bu çerçevede gençlerin ülkenin sürdürülebilir geleceğine katkı sağlaması açısından da siyasi erkler tarafından kayda değer bulunmaktadır.

4. Malatya Kent Konseyi

Türkiye'de yerel yönetimlere yönelik ana hedeflerin başında, karar alma, planlama ve uygulama süreçlerine kadınların ve gençlerin etkin olarak katılımını sağlayacak programların geliştirilmesi ve bu programların uygulanmasına yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi yer almaktadır. Bu çerçevede 5393 sayılı Belediyeler Kanununun 76. Maddesine göre belediyelerin Kent Konseylerini kurması yasa ile karara bağlanmıştır. Kent konseyleri, 'herkesin görüşlerini açıklama fırsatı bulabileceği bir platform' olarak tanımlanmıştır. Kent Konseyleri'nin en önemli işlevi, kentteki tüm aktörleri bir araya getirerek, tüm kent için ortak bir platform oluşturmaktır.

Kent Konseyleri, kentin kalkınma önceliklerinin ve sorunlarının tanımlandığı ve tartışıldığı demokratik platformlar olarak işlev görecektir (Emrealp, 2005: 65). Gençlik Meclisleri bahsi geçen bu demokratik platformların önemli bir unsuru olarak yerelin, siyasal, kültürel ve toplumsal katılımının olmazsa olmazı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ulusal Gençlik Parlamentosu'nun gençlik meclisleri hakkında hazırladığı ortak metni incelediğimizde bu metin

gençlik meclislerinin, 15-25 yaş arasında dil, din, ırk, kültür, etnik köken, sınıf, cinsiyet ve eğitim farkı gözetmeksizin, kentte yaşayan tüm gençleri kapsayacağı belirtilmektedir.

4.1. Gençlik Meclisleri

Ülke genelindeki Gençlik Meclisleri'nin serüveni Türkiye'ye Avrupa Birliği tarafından önerilen Yerel Gündem 21 projesi ile başlar. Tamamen gönüllülük esaslı çerçevesinde oluşturulan gençlik meclisleri Yerel Gündem 21'lerin ülke genelinde olgunlaşma serüveni ile paralellik arz etmektedir.

Yerel Gündem 21 uygulamalarının temelinde ise, yeni kamu yönetimi anlayışının da etkisiyle, kamu yönetimi alanında değişim ve dönüşüm hareketleri başlaması yer almaktadır. Değişim ile birlikte, her işi yapmaya çalışan bir kamu yönetimi anlayışı ve yapısından, belirli alanlarda yoğunlaşmış, daha etkin, etkili, verimli ve vatandaş odaklı bir anlayış ve yapıya doğru bir evrilme gerçekleşmiştir (Eryılmaz, 2004: 32). Bu klâsik yönetim yaklaşımının yerini, katılımcılık ve ortaklıklara dayalı çok aktörlü yönetim olarak betimlenen; başta gönüllü teşebbüsler olmak üzere kamu özel ve sivil alanın katılım ve temsil alanında etkili olduğu yeni bir yönetim yapısının yer aldığı aşikârdır.

Bu açıdan gençliğin karar alma, uygulama ve izleme süreçlerine etkin katılımına yönelik çalışmaların koordinasyonu, Habitat tarafından gerçekleştirilmektedir. Program ortağı kentlerde oluşturulan Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisleri, gençlerin kapasitelerinin geliştirilmesi ve "yapabilir" kılınmaları, gençliğin her alanda karar alma mekanizmalarına katılımının sağlanması ve AB'ye giriş sürecinde gençliğin rolünün güçlendirilmesi yönündeki çalışmalarını sürdürmektedir.

Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisleri'nin temsilcileri ile diğer illerden gelen gençlik temsilcilerinin katılımıyla, Mayıs 2004'te "Yerel Gündem 21 Ulusal Gençlik Parlamentosu" oluşturulmuştur (Emrealp, 2005: 32).

Kent Konseyleri Yönetmeliği'nin 6/ğ maddesi, kent konseylerinin görevleri arasında çocukların ve gençlerin toplumsal etkinliklerini arttırmayı ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol oynamasını sağlamayı öngörmekte ve yönetmeliğin 4/c maddesi de gençlik meclislerini, kent yönetimine katkıda bulunacak ve bu doğrultuda aktif rol alacak yapılardan biri olarak tanımlamaktadır. Gençlik meclislerinin ilgili mevzuattan hareketle, toplumdaki tüm kesimlerin kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllülük esasında oluşmuş yapılar olduğu görülmektedir.

Daha sonra 19 Mayıs 2004 tarihinde bu meclislerden temsilciler bir araya gelerek; TBMM'de gerçekleştirilen törenle (UGP) Ulusal Gençlik Parlamentosu'nun kuruluşunu ilan ederek bu çatı altında yerel ve ulusal ölçekteki meselelerde ortak zeminde bir araya gelmeyi başardılar.

Fakat yerelde Yerel Gündem 21'ler henüz yerel aktörler tarafından benimsenmemişken ve kuşku ile bakılırken gençlik meclisleri diye bir şeyin konuşulması da aynı serencamı

beraberinde getirmiştir. Bundan dolayıdır ki gençlik meclislerinin kent yaşamında aktif rol alması kentin karar alma mekanizmalarını elinde bulunduran karar vericilerin insafına bırakılmış ve bundan dolayı da çok fazla gelgitler yaşanmıştır.

Özellikle mevzuatta belirgin olmayan ifadelerden dolayı gençlik meclisleri yerel ve ulusal ölçekte çok geniş bir manevra alanına sahip olamamışlardır. UGP (Ulusal Gençlik Parlamentosu)nin kurulması ve merkezi hükümetin özellikle gençlikle ilgili politikalar konusunda yeni söylemler oluşturması, gençlik meclislerinin yerelde işini biraz daha kolaylaştırmış bulunmaktadır.

4.2. Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi

Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi, gençlerin toplumsal yaşamın her alanında söz sahibi olması; kent yaşamına katılma ve kente ait olma duygularının geliştirilmesi; kaliteli ve yaşanabilir bir kent yönetiminde gençlerin aktif rol alması; gençliğin çağdaş yaşamda dinamik kimliğinin ön plana çıkartılması; sosyal, siyasal, toplumsal kültürel ve bilimsel gelişme içinde gençlerin özgür düşünen, insan hak ve özgürlüklerine saygılı, üretken bireyler olmaları yolunda oluşturulan bir meclistir.

Şeffaflık, temsil, adalet, eşitlik, bağımsızlık, gönüllülük ilkeleri doğrultusunda çalışmalarını yürüten Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi; il ve ilçelerde teşkilatlanmasını tamamlamış siyasi partilerden, STK'lardan, lise temsilcilerinden, üniversitedeki öğrenci topluluk temsilcilerinden ve üniversite öğrencilerinden oluşan yaklaşık üç bin gönüllü üyeye sahiptir.

Genel kurul, yürütme kurulu ve çalışma gruplarından teşekkül eden organları vasıtası ile yerel, ulusal ve uluslararası boyutta gençlik sorunlarını gündeme getirmeye ve çözüm önerileri ortaya koymaya çalışan bu meclis, Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından kendilerine tahsis edilen binada çalışmalarını yürütmektedir.

Partilerin gençlik kolları temsilcilerinden iki genç (1 kız 1 erkek), mahalle muhtarları tarafından önerilen iki genç (1 kız 1 erkek) Malatya'daki tüm orta öğretim kurumları tarafından önerilen iki genç (1 kız 1 erkek), Üniversite öğrenci topluluklarından önerilen iki genç (1 kız 1 erkek), İnönü Üniversitesi'nden 4 genç (2 kız 2 erkek), Gençlik Kulübü olan sivil toplum örgütlerinden önerilen (1 kız 1 erkek) iki temsilci, Üniversite ve Gençlik Derneklerinden önerilen (1 kız 1 erkek) ve bireysel olarak Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisine üye olan gençlerden (15-30 yaşları arasındaki gençlik temsilcilerinin katılımıyla oluşturulmuş katılımcı yapıyı) oluşan genel kurul; meclisin esas omurgasını oluşturmaktadır ve Meclis başkanı da genel kurulda yapılan oylama neticesinde seçilmektedir.

4.2.1. Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin Kuruluşu

Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışı içinde, kent yönetiminde ortaklar arasında yatay ilişkilerin güç kazanması, demokratik katılımın ve yapının güçlendirilmesi, sürdürülebilir kalkınma içinde gençlerin yapabilir kılınması, ka-

liteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde gençlerin aktif rol almasını hedefleyen gönüllülük temelinde oluşmuş bir yapı olarak değerlendirilebilir.

Bu çerçevede 5393 sayılı Belediye Kanununun 76. maddesi gereğince, 8 Ekim 2006 tarih ve 26313 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kent Konseyi Yönetmeliği ve 6 Haziran 2009 tarih ve 27250 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Kent Konseyi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik esaslarına dayanılarak 2009 yılında faaliyetlerine başlayan Malatya Kent Konseyi bünyesinde aynı tarihte de meclisler ve çalışma grupları oluşturulmuştur.

Genel Kurulun oyları ile belirlenen meclisler ve çalışma grupları içerisinde gençlik meclisinin de oluşturulması kararı alınmıştır. Malatya’da 2001 yılında kurulan Yerel Gündem 21’in bünyesinde özellikle Gençlik Meclisi daha sonra Kent Konseyi’ne dönüşecek bu yapı için büyük bir tecrübe kaynağı olmuştur. Gençlerin, sosyal, siyasal, kültürel ve toplumsal alanda söz hakkına sahip olması ve bu alanlarda bir bilinç kazandırılmasına dönük süreleri bir yılı aşkın Avrupa Birliği destekli projeler geleceğe ışık tutan çalışmalar olmuştur.

4.2.2. Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi’nin Toplumsal Katılım Alanındaki Çalışmaları

Türkiye’deki Gençlik Meclisleri uygulamalarına bakıldığı zaman, tüm kentler için geçerli olabilecek bir modelden ziyade her kentin kendi kültürel özelliklerine ve tercihlerine bağlı olarak gelişen bir çizgide oldukları gözlemlenmektedir. Bunun temel sebepleri o kentin kendine has sosyal, kültürel, coğrafik özelliklerinden kaynaklanmaktadır.

Malatya Kent Konseyi uhdesinde oluşturulan meclisler ve çalışma gruplarının çalışmalarını incelediğimizde, özellikle yerel sorunlar üzerinde çalışan ve bu alanda meclisler ve çalışma grupları arasında ortak çalışmaların yürütüldüğü ciddi bir işbirliği anlayışının olduğunu gözlemlemekteyiz.

Daha öncede bahsettiğimiz üzere kökleri Yerel Gündem 21 tecrübesine dayanan ve bunu Kent Konseyleri ile kaldığı yerden devralan Gençlik Meclisi yerel, ulusal ve küresel ölçekteki toplumsal sorunları gündemine alarak buna dönük çalışmalar yürütmüştür. Bu çalışmalardan bir tanesi de DPT (Devlet Planlama Teşkilatı) tarafından finanse edilen “**Fırçayı Beyaza Batıralım Terörü Ve Önyargıları Boyayalım**” projesi.

Dünyada meydana gelen terör olaylarının ve ırkçı hareketlerin gençler arasında yayılmasının önlenmesine, terör eylemleri sonucunda teröristin çıktığı ülkeye karşı oluşan önyargıların gençler arasında yıkılmasına, karşılıklı paylaşımlarla birlikliliklerin oluşturulmasına katkıda bulunması hedeflenmiştir.

Türkiye, Slovakya, Romanya, İtalya, İspanya, Polonya’dan katılımcılar arasında terörden etkilenmiş gençlerde Dünya çapında kitlesel vahşetlere neden olan terörün, aslında teröristin çıktığı ülkede yaşayanların ırkına dinine ve kültürüne mal olmaması gerektiğini göstermek amacıyla on gün boyunca çeşitli aktiviteler sergilemişlerdir.

Yine Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi tarafından hayata geçirilen ve daha sonra ÖSYM (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi) tarafından Türkiye geneline yayılan **“Bir Kalem, Bir Silgi, Bir Açacak Neyi Değiştirir”** projesi ile YÖK tarafından yapılan sınavlarda dağıtılan kalem, silgi ve açacakların sınav merkezlerinin önüne konulan kutular vasıtasıyla toplanarak Güney Doğu Anadolu Bölgesi’nde ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilere gönderilmesi toplumsal sorunları kendine dert edinen ve bu uğurda çaba sarf eden bir sorumluluk hikâyesidir.

Kadın Meclisi ile işbirliğinde yapılan bir çalışma ile de özellikle sınav dönemlerinde yemek yapma zamanı dahi bulamayan öğrenci evlerine yapılan ev yemekleri ikramı ise toplum olarak yardımlaşma ruhuna verilen kıymetin bir işareti olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kadın, Çocuk ve Gençlik Meclis tarafından başlatılan **“Kimseli Kimsesizler”** projesi ile de özellikle bakıma muhtaç yaşlılara destek olmak amacıyla her gruptan bir kişinin evin temizliğinden, yaşlının bakımından, ev yemeği tedarikine, mutfak masraflarının temin edilmesine ve rehberlik hizmetlerine kadar destek sağlanarak yaşlıların toplumun temel değeri olduğu vurgusu yapılmıştır.

Gençlik Meclisi tarafından başlatılan **“Medya Bağımlılığı”** projesi kapsamında Malatya merkezde bulunan on okula meclis üyesi gençler tarafından başta sosyal medya olmak üzere kitle iletişim araçlarının (KİA) toplumsal hayat üzerinde olumsuz etkilerine dikkat çekilerek bu konuda sunumlar yapılmıştır. Yapılan sunumların akabinde **“Tekno Acil”** tiyatro gösterisi ile bu okullarda bulunan bütün öğrencilere medyanın doğru kullanılmamasının toplum ve aile üzerindeki etkileri mizahi bir dille anlatılmıştır.

4.2.3. Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisinin Siyasal Katılım Bağlamındaki Çalışmaları

Siyaset bilimciler arasında siyasal katılma teriminin tanımlanmasında hâlihazırda tam bir söylem birliği bulunmamaktadır. Bazı tanımlar salt siyasal davranışları değil, tutumları da içermektedir. Bazıları hukuka uygun olan eylemleri katılma biçiminde tanımlarken, bazıları hukuk dışı siyasal eylemleri de katılma kapsamına almaktadır.

Siyasal katılım, vatandaşların siyasal sistem karşısında durumlarını, tutumlarını ve davranışlarını belirleyen bir kavramdır. Yerel anlamda siyasal katılımın sağlanabilmesi için ilgi, önemseme, bilgi ve eylemin bir arada olması gerekmektedir, yerel halk üzerinde bu etkiyi sağlayabilecek ise büyük ölçüde sivil toplum örgütleri olmaktadır (Üste, 2005: 52). Kent Konseyleri uhdesinde oluşturulan ve gönüllülük esasına göre faaliyet yürüten gençlik meclisleri de bu sivil alanın bir parçasını temsil eden önemli unsurların başında gelmektedir.

Klasik kamu yönetimi karar süreçleri uzun bir dönem kendi iç yapısında kapalı devre çalışmıştır. Merkeziyetçi, hiyerarşik, gizliliği esas alan, topluma duyarlı olmayan, aşırı kuralcı esaslara dayalı çalışan kamu yönetimi, katılıma imkan vermeyen doğasıyla, yönetilenleri karar verme mekanizmalarının uzağında tutmuştur. Özellikle azgelişmiş ülkelerde, devlet

karşısında bireyin zayıflığı, bireyin devletten korkmasına, ona karşı yabancılaşmasına ve depolitizasyonuna neden olmuştur (Görmez, 1987:134). Gençlerin politik katılımı gerek batı toplumlarında gerekse Türkiye’de gündemde ve tartışmalı bir konu olmuştur. 2000’lerin genç nesilleri (özellikle popüler söylemlerde) politik katılımları sınırlı ve önceki nesillerin aşına oldukları politik süreçlere yabancılaşmış olarak resmedilmektedir (Benedicto, 2008: 15). Bu algının oluşmasındaki temel faktörlerden birisi de geleneksel toplumun gençlere sorumluluk verme konusundaki tutumları ve bunun devlet ricaline sirayeti olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle, Türkiye’yi daha iyi bir ülke haline getirmek için çaba sarf etme konusunda gençler oldukça isteksiz olabilmektedirler” (Arı, 2001: 6). Demokratik sistemin de sorunsuz bir şekilde işlemesi, sürdürülebilir olması ve gelecek kuşaklara da sorunsuz bir şekilde devredilmesinin yolu gençlerin siyasal katılımlarıyla mümkün olabilecektir. Gençlerin aktif katılımlarını sağlamak toplumsal katılım kültürünü de değiştirebilecek eğilimdedir (Betil, 2013: 17).

Çeşitli disiplinlerden ve farklı ülkelerden araştırmalar da gençlerin politik katılımlarının ve politikaya olan ilgilerinin düştüğü yönünde bulgulara ulaşmaktadır (TANYAŞ, 2015:1). Bu noktadan hareketle sosyal devlet algısındaki değişmelerle beraber bu bulguları tersine çevirmek esasında devletin kendi sürdürülebilir geleceği açısından kontrolsüz bir güç olan gençleri kontrol altına alma gayretleri ile sivil inisiyatifler aracılığıyla dâhil etme konusunda yeşil ışık yaktığını da gözlemlemekteyiz.

Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi gençlerin yerel, ulusal ve uluslararası politika yapım sürecinde bakış açılarını yansıtabilmeleri için karar alma süreçlerine aktif katılımlarını desteklemek amacıyla farklı zaman periyotlarında çalışmalar yürütmüştür.

Gençlik meclisi uygulamaları dünyada birçok ülkede katılım ve gençlik sorunlarına ilişkin gündem oluşturabilmede istifade edilen araçlardan birisi olmuştur. Gençlik meclisleri, gençlerin sorunlarının ve çözümlerinin tartışıldığı bir platform olmanın yanında kendi temsilcilerini seçerek karar alma mercilerinde temsil edilmeye, kendi önceliklerini ve gündemlerini tespit etmeye de hizmet etmektedir (United Nations, 2003: 1–19). Gençlerin ülke yönetiminde karar alma mekanizmalarını katılımlarını, gençlik ve ülke sorunlarının çözümünde sorun çözme anlayışı içerisinde aktif rol almalarını sağlamak, gençlerin kent yönetiminde karar alma süreçlerine aktif katılımlarını sağlayabilmek ve yerel yönetişimi güçlendirebilmek amacıyla UGP (Ulusal Gençlik Parlamentosu) tarafından başlatılan bu kapsamdaki yerel temsilcisi olmuştur.

Bu kapsamda yine 2006 yılında UGP’nin öncülüğünde başlatılan **“Seçilmek İstiyorum”** projesi ile milletvekili seçilme yaşının 30’dan 25’e indirilmesi amacıyla bir kampanya gerçekleştirilmiştir.

Malatya’da 2007 genel seçimler öncesinde siyasi partilerin temsilcilerinin yanı sıra, sivil toplum kuruluşları da ziyaret edilerek ulusal ölçekteki bu çalışmaya yerelden destek arayıları yapılmıştır.

Ulusal Gençlik Parlamentosu sürecine dâhil olan Kent Konseyi Gençlik Meclisleri'nin açılan imza stantlarında toplanan binlerce imza sonrası kendi illerini temsil eden milletvekillerine baskı oluşturmak amacıyla e-posta ve faks göndermeleri ve basınla gerçekleştirilen güçlü işbirliği sonucunda, TBMM 8 Ekim 2006 tarihinde milletvekili seçilme yaşının 30'dan 25'e indirilmesine dair Anayasa değişikliğini kabul etmiştir.

Seçilmek İstiyorum Kampanyası yerelden ulusala güçlü bir gençlik hareketinin kamu politikalarını yapılandırmasına ilişkin önemli bir başarı hikâyesi olarak değerlendirilebilir.

Daha sonra 2009 yerel seçimleri için başlatılan **“Her Meclise Bir Gençlik Temsilcisi Kampanyası”** Ulusal Gençlik Parlamentosunun öncülüğünde Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi tarafından yerelde uygulanan, 29 Mart 2009 Mahalli İdareler Genel Seçimleri'ne yönelik bir çalışmadır. Kent Konseyi Gençlik Meclislerinin yerel düzeyde gerçekleştireceği faaliyetler (imza stantları, siyasi parti il ve ilçe başkanlıkları ve gençlik kolları ile görüşmeler, milletvekilleri ile toplantılar, basın toplantıları..vb) ile Siyasi Partilere Belediye ve İl Genel Meclisi üyeleri için gençleri seçilebilir sıralardan aday göstermeleri yönünde baskı oluşturmaları hedeflenmiştir fakat yerel seçimlerde beklenen desteği sağlayamamıştır.

Gençlerin karar alma mekanizmalarında aktif ve etkin katılımını desteklemek, 13 milyon oy kullanan gencin seçme hakkının yanı sıra seçilme hakkını ve temsiliyette adalet ilkesini savunmak, demokrasiyi desteklemek ve bütüncül bir gençlik politikasını oluşturmak amacıyla 2015 genel seçimler öncesi **“Seçilmek İstiyorum”** kampanyası yeniden gündeme geldi. Seçilme yaşının 18'e indirilmesi talebi ile başlatılan çalışma ve bu alanda oluşturulan kamuoyu ve seçilme yaşının 18'e indirilmesi yasa ile teminat altına alınmış bulunmaktadır.

Bütün bu çalışmalar üzerinden bir değerlendirme yapacak olursak toplumları siyasal, kültürel ve toplumsal alandaki değişimleri gençlere verilen değer ve onlara verilen sorumlulukların artmasını da beraberinde getirmektedir diyebiliriz.

4.2.4. Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisinin Kültürel Katılım Bağlamındaki Çalışmaları

Kültür insanlığın yaradılışına kadar uzanan bir geçmişe sahiptir. Dolayısıyla süreklilik göstermekle beraber değişim de göstermektedir diyebiliriz. Kültür, insanların yaşamlarını yeniden nasıl ürettikleriyle birlikte incelenmesi gereken bir kavramdır. Bireyin neyi nasıl yaptığı onun kültürüdür. Dünyayı anlamlandırışı ve kendini yaşam içinde nasıl bulduğudur. Ancak bunu yaparken içinde olduğu toplumun geçmişinden soyutlanarak hareket edemez (Akdağ, 2008: 227).

“Kültür, tarih bakımından mevcudiyeti kesin olarak bilinen bir toplumun, sosyal etkileşim yoluyla nesilden nesile aktardığı manevi ve maddi yaşayış tarzlarının temsil ve tecelli bakımından yüksek seviyedeki bir bileşimi olan, sebebi ve sonucu açısından ise, ferde ve topluma benlik, kimlik ve kişilik ile mensubiyet şuuru kazandırma, bütünleşmiş kılma, yaşanan çevreyi ve şartları kendi hedefleri istikametinde değiştirme arzu ve iradesi veren,

değer, norm ve sosyal kontrol unsurlarının belirlediği bir sistemdir” (Tural, 1992, s.109). Daha öz bir ifadeyle bir Fransız düşünürü göre, kültür, “Her şey unutulduğu zaman belleklerde ne kalıyorsa, ona verilen isimdir”. diyebiliriz.

Bu tanımlardan hareketle Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi dünyadaki farklı kültürel yapıları anlamak ve farklı kültürlerdeki insanlar arasında bir iletişim ağı sağlamak adına DPT (Devlet Planlama Teşkilatı) tarafından finanse edilen “ **Doğanın Ritmi**” projesini hayata geçirmiştir. Türkiye, Hollanda, Romanya ve Almanya’dan toplam 28 kişinin katıldığı proje kapsamında oluşturulan platformlar vasıtasıyla kültürlerarası bir öğrenme ortamında farklı müzik kültürlerini paylaşmaları imkânı sağlanmıştır.

Gençlik Meclisinin yerel kültürün korunması amacıyla Malatya’nın ilçelerindeki yerel kültürü tanıma gayesiyle başlatılan “**Bisikletle Tarihe Yolculuk**” kapsamında bu ilçelerdeki, giyim-kuşam kültüründen yemek kültürüne, yerel türkülerden yerel konuşma şivelerine kadar birçok kültürü tanıma fırsatı yakalamışlardır.

Özellikle Malatya Türkülerini Malatya’nın tarihi mekânlarını tanıtmak ve kalıcı bir eser bırakmak adına uygulanan “ **Malatya İçin Söyle**” projesi kapsamında Aşağıdan Gelir Omuz Omuz türküsü eşliğinde Malatya’ya ait yaklaşık 75 farklı tarihsel mekân tanıtılmıştır. Ve bahsi geçen çalışmaların tamamı Gençlik Meclisi gönüllü üyeleri tarafından icra edilmiştir.

Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi üyelerinin kendi kültürleri haricinde başka ülkelerin kültürlerini tanımaları amacıyla İnönü Üniversitesi Uluslararası Öğrenci Topluluğu ile birlikte uyguladıkları “**Bir Dil, Bir Kültür**” proje ile Azerbaycan, Türkmenistan, Afganistan, Suriye, Pakistan’dan ülkelerini temsil eden öğrenciler, kültür ve geleneklerini yansıtan yöresel kıyafetler giyerek yaptıkları danslarla ve ikram ettikleri yemeklerle kendi kültürlerini aktarma fırsatı buldular.

5. Sonuç ve Öneriler

Gençlerin kendilerini ilgilendiren ya da genel olarak tüm toplumsal konularda karar alma süreçlerine katılımının teşvik edilmesi, üzerinde uzlaşılan bir konu olmuştur. Gençlikle ilgili uluslararası düzeydeki kazanımlar, ulusal düzeydeki çalışmalara rehberlik etmektedir. Birçok ülke gibi Türkiye’de yasal düzenlemelerin getirdiği destekle gençlerin katılımını teşvik etmeyi hedefliyor.

Türkiye’de gençlerin siyasal, toplumsal ve kültürel katılımcılığının güçlendirilmesi konusundaki söylem analizlerine baktığımız zaman pozitif bir algı olduğunu söyleyebiliriz ancak bu katılımcılığın doğru bir zeminde hayata geçirilmesi konusunda bir takım problemlerin de olduğunu ifade edebiliriz. Temel neden olarak, sivil toplumun örgütlü olmaması, merkezi ve yerel yönetimlerin geçlere bakış açısında hala kuşkuyla yaşanmasının yanı sıra yasal ve yönetsel engellerin de bu süreci güçleştirdiği aşikârdır. Yerel, ulusal ve uluslararası yönetim boyutunda gençlerin tecrübe anlamında yetersiz olması yönetim kademelerinde yer alan orta yaş üzeri bürokrasinin öne sürdüğü başka bir argümandır.

Gençlerin siyasal toplumsal ve kültürel katılımını geniş ölçekte ele aldığımızda özellikle marjinalize olmuş bireyler arasında oransal anlamda büyük bir sayıya tekabül eden gençlerin toplumsal hayata katılımı, toplumsal aidiyet bilincinin artırılmasının, ülkenin sosyal ve ekonomik gelişimine olan katkısı sebebiyle giderek önem kazandığını söyleyebiliriz. Bu açıdan gençlerin katılımını arttırmak için genel anlamda merkezi- yerel yönetim ve sivil inisiyatif tarafından teşvik edilmeleri ve gençlere yönelik hazırlanacak programlarla katılım konusunda yönlendirilmeleri gerekmektedir. Yerel yönetimlerin gençlere yönelik sorumluluklarına karşın gençlerin yerel yönetimlere ilgisiz kaldığı da göz ardı edilmemesi gereken bir konudur. Bu ilgisizliğin sebeplerinin başında, yerel yönetimler konusundaki farkındalığın yetersizliği ve yerel yönetimlerin rolleri hakkında bilgi sahibi olmamaları gelmektedir. Bu algının kırılmasına dönük KİA'lar önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gençlerin toplumsal, kültürel ve siyasal hayata katılımını genişletecek mekanizmalar olarak görülen UGP başta olmak üzere, Kent Konseyleri, yerel yönetimler uhdesindeki gençlik merkezleri, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bünyesindeki gençlik merkezlerinin belli ideolojik çevrelerin etkisine girdiği eleştirilerini de beraberini de getirmektedir.

Bu durumun önüne geçebilmek amacıyla başta yerel yönetim birimleri olmak üzere gençlik programı üzerinde çalışan sivil ve resmi otoritelerin gençlikle ilgili faaliyetlerinin toplumun tüm kesimlerini kapsayıcı nitelikte olması beklenmektedir.

Bu sorunların aşılabilmesinde, yerel yönetim, merkezi yönetim ve sivil toplum üçgenindeki Kent Konseylerinin, yoğun, sürekli ve özverili bir çaba göstermeleri önem arz etmektedir. Malatya özelinden Türkiye geneline baktığımızda liselerde ve yüksekokullarda bir dereceye kadar katılım kanalları açık olmasına rağmen, eğitime devam etmeyen/edemeyen gençlerin, gerek yöneticiler gerekse STK'ların çoğunluğu tarafından hedef grubu olarak değerlendirilmedikleri de görülmektedir. Bunun için bu gençlere yönelik çalıştaylar yapılmalı; çalışan ve işsiz gençlerin katılım süreçlerine dahil edilmesine yönelik öneriler geliştirilmelidir.

Gençlerin sorunları ortaya çıkmadan önce engelleyici ve önleyici önceliklere yani proaktif bir eylem planına göre hareket edilmesi gerekir. Bunun için bilgilendirme, yönlendirme ve danışmanlıklar büyük önem arz etmektedir. Yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde gençlik yönetmelikleri yeniden oluşturulmalı, bu yönetmelikler katılımın sınırlarını daha da genişletmeli ve kolaylaştırmalıdır.

Copyright © 2017 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • November 2017 • 5(13) • 52-58

ISSN 2147-8473

Received | 01 October 2017

Accepted | 10 October 2017

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

The Participation of The Young People in Social, Cultural and Political Life: Malatya City Council Youth Assembly Sample

Oğuzhan Göktolga*

Hasan Batar**

1. Introduction

Societies tend to maintain themselves in order to continue their existence. Society, in its biological sense, carries out its function of producing itself by having children over the family. Thus, the emergence of new generation takes place through a shift between the new generation and the old one. The transfer of the culture of a society to its next generations is held via the process of socialization process. The transfer of the culture from one generation to the other provides the mobility in societies' life cycles since it makes a storage of culture, traditions and experiences of community life (Sayın, 1990: 151). Societies have put young people in the center as the locomotive of this movement; and by valuation of the youth societies the youth have been assumed as a key element at transposing of the political, social and cultural capital.

So, while the young reveals their goals for his own future, the society sees the young as a guarantee of the later generations. In this context, it should not be ignored in terms of

* Assoc. Prof., İnönü University Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of International Relations, oguzhan.goktolga@inonu.edu.tr

** Communication Specialist, Assistant Secretary General of Malatya City Council, hasanbatar@gmail.com

the future of societies that the young should develop freely in areas where they want and tend to be, take initiative in certain issue, gain a participatory identity, add value to their political, cultural and social life, and find themselves valuable.

The concept of participation does not have a precise definition since it has been considered from different perspectives in accordance with its different components. What sets the ground for this is that the concept of participation finds a different response at every moment. For example, there are basic differences between the concept of participation in the political sense and the concept of participation in the ideological sense. From this point of view, Malatya Youth Assembly will be held with respect to participation of the young in social, political and historical life. While doing this, some concrete samples of participation at Malatya Youth Assembly will be submitted.

2. The Concept of Youth

When we look at youth and its definitions, we can state that these definitions are shaped according to the lifestyles of the societies, the geographical structure they live in, and the social, political and cultural understanding of these societies. However, this definition cannot be considered within a generic definition category in the sense that it ignores the meaning of the youth period that is affected and changed by historical and social events. On the other hand, in some definitions youth can also be seen as an object of investment for social assurance and economic growth.

3. Youth and Participation

The concept of participation is used in political sphere to express all kinds of behaviors and actions that individuals show at local and national levels to elect political executives and to make decisions of administrators in the direction of their will and interest (Dursun, 2006: 230). The term also refers to a dynamic interaction in which individuals are involved in the identification, supervision and enforcement of public policies, and the mechanisms under which they are to be enforced under statutory safeguards (Alkan, 200: 58).

In modern democracies, voting should not be perceived as the only way of participation. In addition to voting, indicators such as having knowledge about political process and understanding this process, thinking techniques, using information technology skills, participation in the media, interaction and discussion skills are the examples of the extension of the accession process out of the political participation in modern democracies (Schulser and Krasny, 2008: 270).

After the effects of globalization began to be intensified, especially in the social and political arena, there have been many changes on the international level both in terms of the implementation and the area of thought. One of these is the governance-oriented rhetoric of local government and the approaches and practices that young people should have at the center of this discourse (Tekeli, 2003: 226-227).

UN (United Nations) proclaimed the year 1985 as "International Year of Youth" and there have been three main themes for this year: participation, development and peace (Tezcan, 2003: 121; Aksu and Paykoç, 1986: 11). Indeed, we can state that the positive psy-

chological effects of this have been observed on young people in long term. In accordance with these main themes, it has been aimed that young people should be active in solving the problems of social life as well as adopting the ideals and goals of social responsibilities by the help of the tasks given to them.

Paragraph 170 of the United Nations Johannesburg Plan of Implementation emphasizes the need for youth participation and encouragement of youth assemblies in all programs and activities for sustainable development. Since youth assemblies will have effect on decisions of city councils and city councils will have effect on decisions of local parliaments and since both of these are complied with regulation, it is expected that youth assemblies will be seriously taken into account and they should be perceived as one of the means of negotiation in the decision mechanisms of cities. Otherwise, situations resulted in the lack of concrete participation and the failure of self-devotion can reduce the power and influence of participation (Emrealp, 2005: 68–69).

4. Malatya City Council and Youth Assembly

One of the main objectives of local governments in Turkey is the development of programs to ensure the effective participation of women and young people in the decision making, planning and implementation processes, and the realization of programs for the implementation of these programs. According to Article 76 of the Municipal Law No. 5393, municipalities are bound by law to establish City Councils.

The City Councils will function as democratic platforms for discussing the development priorities and problems of the cities (Emrealp, 2005: 65). Youth Assemblies are *sine quo non* elements of democratic platforms within which political, cultural and social participation are conducted.

4.1. Youth Assemblies

The history of the Youth Councils throughout the country begins with the Local Agenda 21 project proposed to Turkey by the European Union. Youth councils which have been formed entirely on the basis of voluntarism have a development paralel to the development of The Local Agenda 21s throughout the country.

In this respect, the coordination of activities for effective participation of youth in decision making, implementation and monitoring processes is carried out by Habitat. Local Agenda 21 National Youth Parliament was established in May 2004 with representatives of the Local Agenda 21 Youth Assemblies and youth representatives from other cities (Emrealp, 2005: 32).

Later on May 19, 2004, representatives from these assemblies came together and at the meeting which was held in the Turkish Grand National Assembly the foundation of the National Youth Parliament was declared. With the foundation of this parliament, the young have grasped a chance to come together on a common ground in matters of local and national dimension.

But in local level, since Local Agenda 21s have not been embraced by the local actors

yet, and while being approached with suspicion and still discredited, talking about something like youth councils has brought about the same genre. Especially since the legal status of youth councils were not clear, they could not have a very large area of maneuver at local and national scale.

4.2. Malatya City Council Youth Assembly

Malatya City Council Youth Assembly, which carries out its activities in terms of transparency, representation, justice, equality, independence and volunteering principles, has approximately three thousand volunteer members. These members are from political parties that have an organization in provinces and districts, NGOs, student community of universities. Volunteer university and high school students also exist in this group of members.

Malatya City Council Youth Assembly has been trying to bring youth problems at the local, national and international level to the agenda, and to propose solutions through the organs formed from the general assembly, executive board and working groups. The assembly carries out his facilities at a building which has been allocated to them by Malatya Metropolitan Municipality.

4.2.1.The Foundation of Malatya City Council Youth Assembly

Malatya City Council Youth Assembly may be perceived as a an organization which has been formed in a multi-partner and multi-actor governance approach, and aims at strengthening the horizontal relationships between partners in urban administration and strengthening the social structure for democratic participation, enabling sustainable development, helping formation of a high quality and more liveable cities.

In accordance with the Article 76 of the Municipal Law No 5393, the City Council Regulation was published on the Official Gazette No. 26313 dated October 8, 2006. The Regulation on the Amendment of the Urban Council Regulation was published on the Official Gazette dated June 6, 2009 and numbered 27250. Following the enactment of these two legal regulations, Malatya City Council was founded and began its activities. Some decisions on the formation of the youth council were taken within the councils and working groups were determined by the General Assembly of Malatya City Council. Local Agenda 21, established in Malatya in 2001, is a great source of experience for this structure that has been transformed into the City Council.

4.2.2. Malatya City Council Youth Assembly's Activities in the Field of Social Participation

When we examine the activities of Malatya City Council Youth Assembly and its working groups, we observe that there is a serious understanding of cooperation, in particular a work on local issues and a carrying out joint work between the assembly and its working groups.

As we mentioned earlier, the Youth Assembly, based on the experience of Local Agenda 21, carried out activities on social problems in local, national and global scale. One of these projects was the project of "Insert the Brush to the White and Paint Terror and Prejudices" and it was financed by the State Planning Organization.

This project aims at preventing the propagation of terrorist incidents and racist movements in the world and contributing to create mutual sharing and cooperation against racism and terrorism.

Another project conducted by the Youth Assembly is “**what do a pencil, an eraser, sharpener, change?**” spread by the ÖSYM (Student Selection and Placement Center) throughout Turkey. With this project, pencils, erasers and sharpeners which were given to the students who enter the examinations of ÖSYM, were picked up after the exams from the students and were sent to economically disadvantaged students in Southeastern Anatolia.

4.2.3. Malatya City Council Youth Assembly’s Activities in the Context of Political Participation

There does not exist a commonly accepted definition of political participation among political scientists. In order to achieve political participation in the local sense, attention, care, knowledge and action must be in harmony and it is largely civil society organizations that can provide this effect on local people (Üste, 2005: 52).

The youth councils established under the City Councils and acting on the basis of volunteerism are also the leading elements of the civil society in local level. Malatya City Council Youth Assembly has conducted activities related to political participation and it has been working to support active participation in decision-making processes so that young people can reflect their views on local, national, international policy making processes in different time periods.

In this context, a campaign was launched to lower the age to be a deputy from the age of 30 to 25. The name of the campaign initiated in 2006 was “**I Want to Be Elected**”. The project initiated under the leadership of National Youth Parliament. In Malatya prior to the 2007 general elections, the representatives of political parties as well as non-governmental organizations were visited to seek support for the bill of law aiming at lowering the age from 30 to 25 years old. As a result of strong cooperation, the Turkish Grand National Assembly accepted the amendment of the Constitution on 8 October 2006 lowering the age to be a deputy, from 30 to 25.

4.2.4. Malatya City Council Youth Assembly’s Activities Related to Cultural Context

Culture has a history dating back to the creation of mankind. Culture is a concept that needs to be examined together with how people reproduce their lives; what and how individuals do and how s/he comprise of his culture and culture is about how you understand the world and how you locate yourself in life (Akdağ, 2008: 227).

Related to cultural context, Malatya City Council Youth Assembly passed the project of “**Nature’s Rhythm**” funded by State Planning Organization (DPT) in order to understand the different cultural structures in the world and to provide a network among people in different cultures. A total of 28 participants from Turkey, the Netherlands, Romania and Germany were given the opportunity to share their different musical cultures in an intercultural learning environment through platforms created within the project.

As an other example of cultural projects, the members of Malatya City Council Youth Assembly have undertaken a project called "A Language, A Culture" in cooperation with İnönü University International Student Community in order to recognize the cultures of other countries besides their own cultures. Within the scope of the project, students from Azerbaijan, Turkmenistan, Afghanistan, Syria and Pakistan were able to wear their local clothes reflect their culture and traditions and found the opportunity to introduce their culture with the dances they performed and the meals they served.

5. Conclusion and Recommendations

Encouragement of young people to participate in decision-making processes in all social issues in general, especially in decision making process in which decisions related to the young is an important aim for modern societies and states. International gains related to youth guide the efforts on the same issue on local and national level. Like many countries, Turkey aims at encouraging the participation of young people. In respect to this aim, some efforts on this way are financially and legally supported by the State.

When we look at the analysis of discourse on strengthening the political, social and cultural participation of young people in Turkey, it can be observed that this is a positive perception but it is also seen that there is a number of problems related to the issue. The main reason is that the civil society in Turkey is not strong and well organized. Moreover, there are still suspicions about the viewpoints of the central and local governments against young people. Thirdly, it is evident that the legal and administrative obstacles against social, cultural and political participation of the young. The perception that young people have not enough experience and they are inadequate in terms of experience in the local, national and international governance is another obstacle on the issue.

In order to increase participation rate of the young they should be encouraged by central and local governments and civil society; and by the help of specific programmes, they should be made conscious of participation.

However, it is also a fact that young people are not interested in local governments. The main reason for this disinterest is the lack of awareness of local governments and the lack of knowledge of the role of local governments. The mass media may be used as an important mean in order to weaken this disinterest.

Another problem is that UGP, City Councils, youth centers reestablished within local authorities. The youth centers of Youth and Sports Provincial Directorates are unfortunately criticised to be formed and administered with political incentives.

In order to prevent this situation, it is expected that youth related activities of civil and official authorities working on the youth program, especially the local government units should be open to all parts of the society. The City Councils of local government, central government and civil society should make an intensive, continuous and self-devoting effort in order to overcome these problems.

A proactive action plan consisting of preventive facilities should be mobilized prior to the rise of problems related to the young. Regulations at local, national and international levels should be reconsidered and new regulations should further expand the boundaries of participation.

Kaynakça/References

- AKDAĞ, Ç. T. (2008): “Popüler Kültür Alanındaki Tanım Karmaşası Üzerine”, Tüm Yönleriyle Medya ve İletişim, (Ed: Metin Işık, Ayhan Erdem), Konya: Eğitim Kitabevi, ss: 223-236.
- AKSU, M. ve F. Paykoç (1986) “ODTÜ Kampusunda Gençlik Sorunları”, ODTÜ Gelişme Dergisi, Cilt 13 Sayı 1-2 Yıl 1986
- ALKAN, H “Karar alma Süreçlerine Katılım Sistemleri Açısından Türkiye Ekonomik ve Sosyal Konseyi”, Amme İdaresi Dergisi, 33 (2), Haziran 2000, s. 58.
- BENEDÍCTO, J. (2008) Young people and politics: disconnected, sceptical, an alternative, or all of it at the same time? İçinde J. Benedicto ve A. Lopez Blasco, Young People and Political Participation: European Research (s. 13-27). Young People’s Studies Magazine, 81.
- BETİL, İ. (2013), Etkin Bir Sivil Toplum Yansıması Olarak Gönüllülük: Karşılaştığı Zorluklar ve Fırsatlar, Türkiye’de gönüllülük: Gönüllülüğün Rolünün ve Katkılarının Keşfedilmesi, Editörler: Birleşmiş Milletler Gönüllüleri (UNV) Programı Türkiye & GSM Gençlik Servisleri Merkezi, Çev. Bordo Tercüme Bürosu ve Eda Erdem, s. 16-18
- BİLGİN, K.U. ‘Kamu Yönetiminde Kaliteli Hizmet Anlayışı’, Kamu Yönetimi Sempozyumu Disiplini Bildirileri I. Cilt, (Ankara: TODAİE Yayınları, 1995), s. 189.
- DURSUN, D. (2006), Siyaset Bilimi, Beta Yayınevi, İstanbul.
- EMREALP, S. (2005), Yerel Gündem 21 Elkitabı, İstanbul: Birmat Matbaası.
- EMREALP, S. (2005), Yerel Gündem 21 Programı El Kitabı, IULA-EMME Yayını, İstanbul
- GÖRMEZ, K. (1987). Mahalli idareler ve demokrasi. GÜ İİBF Dergisi, 3(1-2).
- GÖRMEZ, K. (2002) Yerel Demokrasi ve Türk Belediyeciliği, Hizmet İş Sendikası Yay., s. 65.
- ÖZER, M. A. (2000), “Yerel Demokrasi, Demokratik Yerel Yönetimler ve Yerel Yönetimlerin Demokratikleştirilmesi Kavramlarının Tahlili Üzerine” TİD, Yıl.72, S.426, Mart
- SAYIN, Ö. (1990) Aile Sosyolojisi, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- SCHUSLER, T.M ve M. E. Kasny (2008), Youth Participation in Local Environmental Action: an Avenue for Science and Civic Learning?, Participation And Learning, 268–284
- TANYAŞ, B. (2015) Eleştirel Psikoloji Bülteni, sayı 6, Nisan 2015.
- Tekeli, İ. (2003). Yönetim kavramı yanı sıra yönetim kavramının gelişmesinin nedenleri üzerine: Türkiye’de kamu yönetimi. Ed. Burhan Aykaç vd. Ankara: Yargı Yayınları, 226–227.
- TENİKLER, G. (2004). —Gözden Geçirilmiş Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımlarına İlişkin Avrupa Şartılı, Ed. Prof. Dr. Zerrin toprak, Dr. Hikmet Yavaş, Dr. Mustafa Görün, İzmir: Birleşik Yayınları, 254–271.
- TURAL, S. (1992). Kültürel kimlik üzerine düşünceler. Ankara: Ecdâd Yayınları.Üzerine”, Türkiye’de Kamu Yönetimi (ed. Burhan Aykaç ve diğerleri), Yargı Yayınları, Ankara.
- United Nations. (2003), World Youth Report Chapter 10: Youth Participation in Decision Making, New York: United Nations Publications
- ÜSTE, R. B. (2005), “Yerel Yönetimlerde Demokratikleşme”, TİD, S.448, Eylül ayı sayısı.

Copyright © 2017 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Journal of Youth Researches • November 2017 • 5(13) • 59-76

ISSN 2147-8473

Received | 25 September 2017

Accepted | 09 October 2017

To Be or Not To Be Political: An Investigation of Active Youth Citizenship Among Young, Educated Syrians in Beirut to Question International Development Discourse

Marieke Schöning*

Abstract

The international development sector confides in active young citizens around the globe to advance society. Mainstream development discourse therefore tends to transport an affirmative vision of active youth citizenship as individual obligation among highly educated youth. In the context of displacement, however, the realms of citizenship become contested. This article investigates how and why young, educated Syrians in Beirut engage in the refugee aid sector in Lebanon. By juxtaposing the subjective interpretations of their engagements with international development discourse, the study sheds light on substantive practices of active youth citizenship. The article draws on qualitative empirical data collected in Beirut in early 2016.

The research reveals that the engagements constitute instances of active youth citizenship. The respondents positioned themselves both as Syrian and global citizens, and understood their engagements as civil commitment towards fellow Syrians as well as towards the idea of universal human rights. It was striking that the engagements were still framed as apolitical, because 'being political' was assessed as either undesirable or thwarted within the local context. The depoliticising circumstances contradict what international development discourse purports, and jeopardise the efforts of young Syrians. The article therefore concludes that the interdependent international interventions towards the Syrian crisis disregard the potential that the legitimate gatekeeping role of young, educated Syrians bears for processes of reconciliation and inclusive development.

Keywords: Syria; Forced Displacement, Youth Citizenship, Refugee Citizenship, Identity, International Aid, Youth And Peacebuilding, Inclusive Development.

* PhD. Student, Universiteit Van Amsterdam, mariekeschoening@gmail.com

Politik Olmak Ya Da Olmamak: Beyrut'taki Genç, Eğitimli Suriyelilerin Aktif Genç Vatandaşlığı Üzerinden Uluslararası Gelişme Söylemini Sorgulayan Bir İnceleme

Marieke Schöning*

Öz

Uluslararası gelişme sektörü toplumun ilerlemesi için dünya üzerindeki aktif genç vatandaşlara güvenmektedir. Ana akım gelişme söylemi, böylece yüksek eğitilmiş gençler arasında bireysel bir zorunluluk olarak aktif genç vatandaşlığın olumlayıcı bir görünümünü aktarmaya eğilim gösterir. Ancak yer değiştirme durumlarında vatandaşlık alanları tartışmaya açık hale gelir. Bu makale Beyrut'taki genç, eğitimli Suriyelilerin nasıl ve neden Lübnan'daki mültecilere yardım sektörüne katılımlarını inceler. Uluslararası gelişme söylemine olan bu katılımların öznel yorumlamalarını sıralayarak bu çalışma aktif genç vatandaşlığın temel etkinliklerine ışık tutar. Makale 2016 yılının başlarında Beyrut'ta toplanan niteliksel gözlemsel veriye dayanır.

Araştırma bu katılımların aktif genç vatandaşlığın örnekleri olduğunu gösterir. Katılımcılar kendilerini hem Suriyeli hem de küresel vatandaşlar olarak konumlandırırlar ve katılımlarını Suriyeli hemşerilerine olduğu kadar evrensel insan hakları düşüncesine karşı da bir sivil adanmışlık olarak anlamaktadırlar. İlgincidir ki, bu katılımlar hala apolitik olarak çerçevelenmektedir çünkü yerel bağlamda 'politik olmak' hem istenmeyen hem de karşı çıkılan bir şey olarak değerlendirilmektedir. Bu politikadan uzaklaşma durumları uluslararası gelişme söyleminin ifade ettikleri ile ters düşmekte ve genç Suriyelilerin çabalarını tehlikeye sokmaktadır. Böylece çalışma, Suriye krizine getirilen bağımsız uluslararası müdahalelerin, genç, eğitimli Suriyelilerin meşru akış düzenleme rolünün uzlaşma ve kapsayıcı gelişme süreçlerini besleme potansiyelini göz ardı ettikleri sonucuna varmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Suriye, Zorla Yer Değiştirme, Genç Vatandaşlığı, Mülteci Vatandaşlığı, Kimlik, Uluslararası Yardım, Gençlik Ve Barış İnşası, Kapsayıcı Gelişme.

* Doktora Öğrencisi, Universiteit Van Amsterdam, mariekeschoening@gmail.com

1. Introduction

The 2011 uprisings throughout the Arab world saw a considerable number of youth taking up leading roles in calling for social justice and substantive rights in their respective countries, thus also in Syria (Khouri & Lopez, 2011; Abboud, 2016). These findings align with a common topos in international development discourse¹, which constructs young people as agents of change (Drummond-Mundal & Cave, 2007; Dunne et al., 2014; Lopes Cardozo et al., 2015; Staeheli & Nagel, 2012). Numerous governmental programmes and non-governmental organisations (NGOs) have adopted the mandate to ‘empower’ youth so that they can and will embrace their responsibility and capacity to ‘change the world towards the better’ on a local and global scale. Based on findings that the more highly educated an individual is, the more likely it becomes that he or she will participate effectively in all types of political activities, training programmes often combine the promotion of ‘active citizenship’ with ‘social leadership’ to target elite groups – such as highly educated people (Campante & Chor, 2012; Mitchell, 2010). The international community hence places at least implicit hopes and expectations of ending the conflict and rebuilding a stable, prosperous Syria upon the nation’s young, educated citizens – are they now inside or outside of the country.²

The affirmative vision of active youth citizenship as individual obligation described above induces specific tensions in the context of forced displacement. The de facto capabilities of the currently more than 5.2 million displaced Syrians to act politically – among them many of the young activists mentioned above – are highly restrained, as their access to participation is for the most part barred by persistent national and international governance along the lines of conventional ‘Westphalian’ citizenship.³ Hannah Arendt (1968) has famously stated that it is not the loss of territorial, but political space that deprives refugees most gravely, since being a refugee entails the loss of citizenship status and as such the “deprivation of a place in the world which makes opinions significant and actions effective” (296). The authority of the nation state as the superior political community, that per se legitimates itself through the in- and exclusion of citizens and non-citizens, does not match today’s realities, in which migrants, minorities and ‘aliens’ contest its exclusionary effects (Isin, 2002; Mehta & Napier-Moore, 2010). There is little evidence that the world will turn back to “an ideal of a state with a bounded and sedentary group of citizens”, however the international governance of displacement is still guided by the premise of restoring conventional citizenship rights (Mehta & Napier-Moore, 2010, 236).

¹ This study’s understanding of discourse is grounded in Michel Foucault’s earlier structuralist writings and follows Knight Abowitz’ and Harnish’s (2006) understanding of Foucault’s conception of discourse “as a body of rules and practices that govern meanings in a particular area” (654; Foucault, 1966; 1969).

² The term ‘citizen’ can be based on both formal citizenship and subjective identifications as a Syrian citizen here, while the simple term ‘educated’ was preferred over ‘highly educated’ for reasons of readability.

³ Population figures stem from the online Inter-Agency Information Sharing Portal provided by the United Nations High Commissioner for Refugees and only refer to the region neighbouring Syria (UNHCR, 2017). Numbers are estimated to be considerably higher due to the incomplete nature of formal UNHCR registrations.

After this situation of contested citizenship has been outlined, it is important to note that citizenship can also be defined as practice or performance, as active instead of static, as “the political struggles over the capacity to constitute ourselves as a political subject” in relation to the polities to which we belong (Isin and Nyers, 2014, 8). As such, the concept of citizenship remains relevant regardless of its formal recognition. Kabeer’s idea of ‘horizontal’ citizenship gains in significance when “state-conferred meaning of citizenship is blurred or ambiguous” because “horizontal solidarities among fellow citizens also define people’s sense of who they are, where they belong, and what meanings of citizenship they carry” (Gaventa and Tandon, 2010, 25). A citizenship lens politicises all matters and processes of communal life through attaching the dimensions of participation and accountability (Jones & Gaventa, 2002).⁴ Research on substantive dimensions of active citizenship in the context of displacement is relevant not only with respect to theoretical rigour, but also as a contribution to more receptive policy making for those directly affected.

This article approaches the friction between a discursive and a substantive side of active youth citizenship in an international development context through a qualitative study of the engagements of young, educated Syrians in the refugee aid sector in Lebanon. It draws on empirical data in the form of in-depth interviews and participant observations, collected during a fieldwork period in Beirut between January and April 2016. At its foundation lies the observation that many Syrian students or young professionals, whom are often based in Beirut, personally engaged in the provision of humanitarian aid to ease the plight of other Syrians. These engagements seem to be a new form of social solidarity among Syrian citizens, particularly remarkable given that earlier research depicts the clandestineness of Syrian civil society and reluctant civic engagement among youth before 2011 (Belhadj, 2013; Hinnebusch, 1995; Kawakibi & Kodmani, 2013).

The central question to this research therefore was if and how the engagements of young, educated Syrians in Beirut within the refugee aid sector could be classified as a form of active youth citizenship, and more importantly, how the research subjects themselves interpreted their actions. This aims to provide a deeper understanding of how questions of active citizenship unfold locally under conditions of displacement. By privileging the interviewees’ interpretations, the research findings question some of the prevailing assumptions on active youth citizenship in international development discourse.⁵

2. Research Methodology

The study used an exploratory, qualitative research strategy in order to gain in-depth knowledge of the subjective perceptions of young, educated Syrians in Beirut, who are

⁴ The terms ‘engagement’ and ‘participation’ are used interchangeably to signify behavioural contributions.

⁵ This research design was inspired by Gabiam’s (2015) study of how Palestinians in France reflected on the concept of statelessness.

active in and important to the international aid sector for refugees in Lebanon, but rarely noticed. The focus lay on what Geertz (1973) has called ‘thick’ understanding of the interlocutors’ experiences and interpretations.

A general paucity in terms of empirical research on the opinions of young Syrians – in particular when it comes to politics – already renders such anthropological investigation relevant (Mitchell, 2010). Pearlman (2016) has rightfully recognised that the uprisings in 2011 opened up truly new opportunities to access “the reflections of ordinary [Syrian] citizens”, formerly unattainable “due to their reluctance to speak about politics”, despite the bitterness of this statement in light of the devastating war (21). While the amount of literature on citizenship is overwhelming, empirical studies of substantive active citizenship are rare (Kenny et al., 2015, 13). In that sense, little attention has been paid to “instances of participation as situated practices” (Cornwall, 2002, ii). Academic scholarship on understanding constructions of citizenship in the Arab world remains particularly scarce (Kiwani, 2014).

The research explores the relevance of the theoretical concept of active citizenship from the perspective of a purposefully sampled group of research respondents. The subsequent two paragraphs will briefly condense the underlying theoretical framework and provide details on the process of data collection and analysis.

2.1 Theoretical Framework

A vast and growing body of literature is concerned with questions of citizenship. It is therefore crucial to define the central concepts for this research, namely the concept of active citizenship and the concept of citizen identity. The latter is closely intertwined with citizenship theory, and of particular relevance to this study. This is owed to the fact that ‘identifications’ emerged as a central foundation for the engagements under investigation from the data analysis. The section ends with the study’s definition of the term ‘refugee’.

The introduction already introduced the conception of active youth citizenship as individual obligation in mainstream international development discourse. This reflects a definition of active citizenship by Kenny et al. (2015). The authors view activism as one of two subsets of active citizenship, which is based in intention, method and outcome on the actors’ awareness for the (violated) rights of a certain group. Activism consists in explicitly claiming these rights, and thereby tackling existing power relations. The defining factor does not lie in the activism’s scope or ambition, but rather in a certain consciousness for the political demand. This runs contrary to the second form of active citizenship as obligation, or *civil commitment*. The authors elaborate that “this type of active citizenship is not about political activism but rather about preserving important assets and services in the community, generating social capital and encouraging social cohesion. [...] [These citizens] often avoid confrontation and ‘things political’” (Kenny et al., 2015, 79). As a matter

of fact, this does not preclude classifying an action as a form of active citizenship, even if it is not outspokenly associated with political intentions. To clarify, Boekelo (2016) has written that “political activity is not a matter of consciousness (nor contention), but rather just that: an activity that affects the status quo. It’s in the effects of the things people do that the political lies” (240). Active citizenship of this kind mostly takes place at the local level and focuses on concrete issues and interpersonal relations (Onyx, Kenny & Brown, 2012).

A phenomenon frequently studied in conjunction with active citizenship is that of voluntary engagement. This field of study offers insights into questions about what motivates people to engage as active citizens. The respective literature converges on the duality of altruism and self-interest (cf. Hardill & Baines, 2011). At the heart of the discussion lies the role social capital plays for volunteers and their communities (Kenny et al., 2015, 88f.). Social capital is basically built in individual or collective networks of mutual support, which can have ‘bonding’ or ‘bridging’ character (Putnam, 2000). Bonding ties exist between members of rather intimate communities and are essential for feelings of personal identity and belonging. Bridging ties relate to those connections outside of immediate proximity, which are often more formal, since they cannot rely on a great amount of trust yet. Kenny et al. (2015) locate volunteers as “network nodes” with bonding as well as bridging capabilities, which attests them a “vital gatekeeping role” (91).

Turning to questions of citizen identity, the idea of civil commitment refers to an inner moral duty of showing respect and solidarity towards fellow citizens. This sense of moral duty is only partly a deliberative process, but greatly based on one’s identification with other ‘fellow’ human beings, which “establishes moral salience, the feeling that moves us beyond a generalized sympathy at the plight of others to a felt imperative to act to alleviate another’s suffering” (Monroe, 2015, 100). Boekelo (2016) transfers this individual perspective into the broader political realm when he speaks of ‘imagined moral communities’ to signify different forms of citizen identifications beyond the nation state, expanding Benedict Anderson’s (1991) influential idea. In short, individual citizen identity is a multi-layered construct of multiple subject positions, mutually produced by our experiences of identity verification and discourses about belonging in society (cf. Mouffe, 1992; 1995). Identity befits a central role in understanding how individuals become active citizens through feeling morally obligated to enhance the lives of fellow citizens of the imagined moral communities they associate with.

With respect to the term ‘refugee’, the study does not define it in solely legal terms. Lebanon hosts the highest number of displaced Syrians per capita. In fact, given the historically close ties between both countries, the diversity in socioeconomic backgrounds among Syrians in Lebanon is vast, but rarely perceived from outside the region. Chatty (2015) has found that many Syrians in Lebanon do not identify as refugees, even when they were displaced by the conflict. The term ‘refugee’ therefore becomes fluid and situational in

the context of this research: It entails a combination of displacement and socioeconomic hardship, derived from the need to resort to the respective aid provision. This distinction was employed by the research respondents themselves, although many were likewise forced to migrate due to the war in Syria, emphasising the heterogenous composition of the Syrian population in Lebanon.

2.2. Data Collection and Analysis

The main method of data collection was semi-structured interviewing in an informal setting. In addition, participant observations were conducted to complement and enrich the interview data. Overall, eleven interviews with in total twelve respondents were included as primary sources. The observation data was recorded as field notes and proved useful as contextual knowledge to substantiate or repudiate claims made in interviews. Non-probabilistic, purposeful sampling was applied to identify suitable interviewees. Considering the size of Beirut and the scope of the research project, convenience sampling following the snowball or chain referral technique proved as most useful to collect enough data within the amount of time available.

In the end, the sample was composed as follows: Five interviewees were female, seven were male. Ten interviewees were between the ages of 21 and 28, while two – one man and one woman – were in their thirties.⁶ Eleven of the twelve respondents were of Syrian nationality; one exception was made for a man of Iraqi nationality who had lived in Syria for much of his life. While two interviewees had already lived in Lebanon prior to 2011 for educational reasons, seven interviewees entered the country after the outbreak of the uprisings in Syria. One woman had already studied in Beirut before 2011 and had returned to Syria, but was forced to come back to Lebanon. I do not possess information about the duration of stay of two remaining interviewees. All interviews were conducted in English language in a one-on-one setting. A conversational style that would not direct my interlocutors too much was evaluated as beneficial. Research respondents were free to withdraw from the interview or bypass questions at any time.⁷ The interviews usually lasted between 45 and 60 minutes; after this amount of time, the key issues were covered and fatigue set in on both sides.

The research analysis concentrated on interpreting the collected data in-depth, considering that “the larger the number of people, the less detail that typically can emerge from any one individual” (Cresswell & Plano Clark, 2011, 174). The inductive approach advanced

⁶ This research defines ‘young’ as the age group from 18 to 30 years, which extends the prevalent UN definition of youth that ranges from 15 to 24 years (UNHCR, 2013). The extension is justified by sociological findings of a prolonged phase of youth in the Arab World (cf. Kiwan, 2015). It is important to keep in mind that a definition by age cannot fully capture the qualitative dimension of ‘youthfulness’ (cf. Bayat, 2010). For this reason, two interviewees of 33 and 36 years of age were included because no distinction could be made between their lifestyle in comparison to that of other respondents.

⁷ For further information about research ethics see the respective guidelines of the Amsterdam Institute for Social Sciences Research (2013).

successively from open to axial coding and reassembled the data through selective coding to distil research findings connected to existing scholarship on active citizenship. The interview data was analysed in terms of content rather than linguistic nuances. The latter did not seem fruitful, bearing in mind that the interviews were conducted in a non-native language. This insight also guided the stage of transcription. Obvious grammatical errors as well as filler words and sounds were edited out with an eye towards the reader. This by no means implies that respondents' grasp of the English language was weak. They were fluent and confident expressing when they struggled linguistically; the grammatical imperfections would have attracted more attention than warranted when written out.

Anonymity was a vital aspect to some interviewees, due to the unstable political situation and the far-reaching influence of the security apparatus. In several cases, they faced personal difficulties with respect to their legal status in Lebanon; it was therefore important to keep a low profile. All interviewees have received pseudonyms, borrowed from the novels 'Cinnamon' by Samar Yazbek and 'A hand full of stars' by Rafik Schami. The gender of all participants was maintained.

3. Empirical Findings

This section outlines the most relevant empirical findings about firstly why the respondents engaged, secondly how these engagements represent a form of active citizenship, and thirdly how the specific context challenges this political classification of the engagements.

3.1. Motivations to Engage

The motivations for young, educated Syrians in Beirut to engage in the aid sector for refugees from Syria were indeed characterised by a duality of self-interest and altruism, as the following quote illustrates:

Habib: "As young Syrians, we have two choices. The first one is to start working with the Syrian refugees here in Lebanon; the second choice is to go out there and to – I mean to Europe – and just continue our studies or maybe have better circumstances. As long as we are here, we cannot stay here and be silent. We should do something and work for Syrian refugees here. And I think, most of us are motivated enough to do so. We all have this ideal and that's why we focus more on NGOs and what they are doing for Syrian refugees.

Interviewer: So it is to help other Syrians?

H: Yeah.

I: But do you also have the feeling that you learn from the job?

H: Yeah, of course.

I: So it's also a way of – in a difficult situation – educating yourself and learning on a job?

H: [*Mutters approvingly.*] Yeah."

The respondents evaluated their engagements as beneficial for themselves on a professional and personal level: NGO jobs allowed some interviewees to make an income despite the dramatic youth unemployment rates in Lebanon. Mostly unpaid, their engagements nevertheless enabled respondents to employ their skills and enhance their curriculum vitae with work experience. The engagement was perceived as a possibility to 'be useful' at a time when other professional and educational alleys were put on hold. In addition, networks were built through engaging, which was valued as potentially helpful for future professional ambitions. In terms of personal development, respondents expressed how their voluntary engagement enhanced their psychological wellbeing and had energising effects in a situation, when many of them struggled with feelings of depression seeing their future in limbo.

That said, regarding the question if the engagements could be a form of active youth citizenship, it proved as especially insightful to consider that interviewees were motivated by two forms of citizen identification and felt the obligation to act upon these: Firstly, respondents expressed strong feelings of belonging and connection towards fellow Syrian citizens, caused by the uprisings in 2011 and their repercussions. Chalil's answer to one interview question stands as an example for the general finding that all respondents expressed to be motivated to engage in the aid sector by feelings of personal connection to other Syrians, based on their common origin, culture, and language:

Interviewer: "Why did you want to do something when you came? What was your main motivation?"

Chalil: "Because they are my people. They are Syrian people that I help. It's my duty actually to do something, not sit aside."

Moreover, the importance of contributing to long-term reconciliation among Syrians was emphasised. The interviews demonstrated that the respondents recognised their individual potential to positively influence how Syrians interacted with each other and to foster peacebuilding processes through their engagements.

This first strand of citizen identification as a Syrian whose duty it is to help other Syrians was complemented by a second strand of motivation, grounded in broader humanitarian ideals that demand to help 'all human beings'. The interviewees stated to endorse the ideals of human rights and general solidarity with all those in need. The duality of these two layers of identity construction shows in the following quote:

Interviewer: "And is it also a motivation for you to continue the project because you are Syrian?"

Aboud: "It's not the main motivation, but yeah, of course. It's one of the motivations. Like, if someone came to me now and said, what's your motivation to do this, I

wouldn't say because I'm Syrian – because this is something humanitarian. [...]It's definitely one of my motivations. I loved that I'm helping something that is related to my country, you know. Because it was so sad for me; it was just by luck that I wasn't one of them. Because I came from a normal background, and I just had a chance. Someone offered me a scholarship in [*name of a prestigious university in Beirut*], so I was in the same level, so that's why. That's one motivation why I kept up the work.”

Maha's reflections on her choice to engage for Syrian refugees depict that she perceived the two motives as conflicting:

“I know this is rude to say, I hate this kind of nationalities thing, but there is some kind of connection. Like when I go to a house, a Syrian family, and when I visit them, they go like, 'oh, you're Syrian. Syrians are all for each other.' You know, there is this kind of understanding. I'm very privileged that I study in [*name of her university*] but I sort of understand also what you're going through.”

Overall, the motivations for young, educated Syrians in Beirut to engage in the aid sector for refugees from Syria are characterised by a duality of self-interest (related to personal and professional benefit) and altruism (related to a binary form of identity construction, which can be understood as a double-layered, at times conflicting form of both Syrian and global citizenship). The upcoming paragraph assesses how the engagements can be seen as a form of active citizenship based on these findings.

3.2. The Engagements as Forms of Active Citizenship

The description of the interviewees' motivations to engage mirrors two ways of understanding voluntary engagement as 'unpaid labour' and 'serious leisure', following Rochester, Ellis Paine and Howlett (2010). The authors have however suggested a third way of understanding volunteering, namely as 'activism'. This idea leads us back to the concept of active citizenship as political practice.

In fact, most interviewees stayed clear of viewing their engagement as political. Only very few respondents candidly linked their engagement in the aid sector to a political stance. Therefore, it is insightful to take the theoretical input by Kenny et al. (2015) into account, who frame active citizenship as obligation and civil commitment. It has been stated earlier that it is typical for this form of active citizenship to “avoid confrontation and ‘things political’” (79). Mariam interpreted engagements in the aid sector along these lines when she said, “these are just Syrians who think they want to help the others, who are better-off than the others, and they think it is their responsibility to help. It's not about political issues.” When looking back at what motivated the research respondents to engage, many indeed expressed this sense of horizontal citizenship obligation to help fellow Syrians. This affirms the assumption that horizontal citizenship ties become especially

firm when conventional citizenship is in a blurred or ambiguous state, as in the context of displacement.

Overall, many theoretical features of active citizenship as civil commitment reappear within the empirical data: Respondents emphasised that they placed great value on interpersonal relations – like Maha who said, “I don’t like impersonal relationships basically, and I don’t like people feeling that someone is better than them. So when I go, I don’t just go and give them stuff and then leave. No, we have lunch, we talk, you know, I have connections with these families.” The interviewees concentrated on tackling concrete issues at the local level rather than advocating for abstract political claims. Moreover, social cohesion rather than – possibly dividing – political struggle was targeted as vital in the current situation. The diverse self-interested and altruistic forms of motivation furthermore coalesce on the accumulation of social capital, be they in the form of professional networks or nets of solidarity that foster a sense of Syrian community. Leena reaffirmed that it was seen as a matter of fortune to be spared from the hardship of those in need of aid, and that this imposed a moral duty to help, “you know, it’s like by chance, someone with a story they have. [...] So you have to help.” This echoes Monroe’s (2015) research result that identification with fellow citizens evokes active citizenship because it establishes moral salience.

Having said this, the foregoing section already alludes to the observation that this moral salience, this sense of civil commitment, is not exclusively reserved for fellow Syrian citizens, but also entails the notion of being committed to humanity in general. Two ‘imagined moral communities’ can thus be identified, illustrating the multilayered nature of identification in the case of this study. As the research respondents navigate both worlds – that of the educational elite in a globalised world as well as that of a currently somehow uprooted Syrian population – they manage a balancing act between at times incompatible subject positions. Engagement in this hybrid position requires the “dynamic process of active negotiation in relation to context” Percy-Smith (2015) ascribed to active citizenship (4).

The finding of ambiguous forms of identification is not negatively connoted, as it entails the ‘gatekeeping role’ suggested by Kenny et al. (2015). The interviewees are capable to accumulate different forms of bonding and bridging social capital, and established horizontal as well as vertical networks (although horizontal ties prove to be more relevant here, as bonds with fellow Syrian and global citizens). They would thus represent ideal young, active citizens with whom the international development sector could cooperate, as it aims to do according to mainstream discourse. Still, it emerged from the data that political reluctance and sentiments of disappointment, discord, and distrust prevailed with respect to the internationalised aid sector in Lebanon. The respondents’ general reluctance towards positioning their engagements as political, needed to be explored in light of the inherent political meaning of the concept of citizenship.

3.3. Active Citizenship in a Depoliticising Climate

As the introduction states, a citizenship lens politicises all matters and processes of communal life. To apply citizenship as an analytical category means to study political subjectivity, as citizenship revolves around “the ways in which the kernel of any political order – the political subject – is brought into being” (Isin & Nyers, 2014, 8). To the contrary, a general tendency among most of the interviewees to distance themselves from all things political was observed and thus employed as a starting point to reflect on the frictions between theory and empirical findings.

As a first reason, the frequent omission of the label political springs from the local context with restricted, in many ways dangerous, conditions for overt political engagement. A lack of accountability, arbitrary modes of governance and widespread corruption have severely harmed people’s trust in institutionalised politics. Nadia stated, “I don’t like politics; I don’t hear news – because I was raised like this.” Ismat described the omnipresent backdrop of fear in the Syrian communities in Lebanon, which is a reason for NGOs to emphasise to be not political: “People don’t want to talk about that because they are afraid, either of one party in Syria, or parties here, or they’re just afraid – khalas [*here enough*] – we don’t want to talk about this topic.” These circumstances can explain why many respondents positioned themselves and their respective NGOs as apolitical. In general, ‘being political’ was equated with ‘being politically affiliated’, meaning association or dissociation with the existing political factions. The designation ‘political’ was almost exclusively ascribed to what can be understood as ‘official politics’, leading to the dilemma that being political implied to be somehow complicit in a nepotistic system, despised by many young, educated Syrians and Lebanese. In contrast to the quarrelling political system, respondents positioned their engagement and “humanitarian work” in general in a distinct sphere that is “not political” and “just humanitarian”.

Nevertheless, a quote by Maha alleges political relevance to engaging with Syrian refugees: “In a big way it is political but I don’t think they know it’s political. I don’t think that most people that are working with NGOs – like me – have the intention of it being political. Our intention is purely humanitarian.” Mahmoud similarly stated:

“People are actually not aware of the differences between saying your opinion and working [in] the civil society, working as an activist, especially if you are working directly with the communities. I mean, [...] you can’t be working with the community and your political point of view is refusing part of your community, you know, so you better keep that aside and work with the community. [...] You got to put everything back because you’re here to build, to build this community, to fix, to fill the gaps, and even to work on people accepting each other. If you want to work on doing change, okay, at the end, it will lead to political change at some point, we are going to change rules, but you can’t enforce.”

These statements corroborate the foregoing analysis of the engagements at hand as active citizenship because they show that even decidedly apolitical engagement influences the political processes. Despite his emphasis to ‘put politics back’, Mahmoud believes that his engagement can eventually effect political change. This resonates with Boekelo’s (2016) perspective that “it’s in the effects of the things people do that the political lies” (240).

In summary, two tendencies recurred throughout the interviews with respect to being political within the engagements. The first standpoint laid out above was more common and proposes that the engagement is and should be ‘purely humanitarian’, following the principles international humanitarianism. To the contrary, a small second group of respondents traced the humanitarian mission back to the roots of the uprisings in 2011, and highlighted the need for political struggle in the form of overt activism. But even this politically committed standpoint admits that engagement in the aid sector cannot be politically effective. This failure is in parts interpreted as stemming from patronising practices within the internationalised aid sector. Against its claims to be neutral, the aid sector was perceived to be entangled in politics.

What can be extracted from the interviews is that the majority of research respondents tended to not perceive the international humanitarian response to the refugee influx from Syria into Lebanon as ‘neutral’ and truly interested in supporting the Syrian people on an equal footing – both regarding the refugee population and Syrians engaged in the aid sector. ‘Politics’ – as broader geopolitical interests and inner-sector priorities guided by the international aid economy – were seen to play a decisive role. Power relations were clearly felt, but perceived to be ignored or withheld by the dominant actors in the aid sector, namely international donors and INGOs. It is however important to bear in mind that the internationalised aid sector was interpreted in a unanimous and unequivocal manner. Some of the interviewees also expressed gratitude for international efforts and commended fruitful examples of cooperation between local and international actors; both accounts even occurred within the same interview. Hence, this article does not aim to draw a frontline between international and local actors, or to demonise the international side. The research findings still reveal a distinct gap between what international development discourse preaches, and what the international actors in the aid sector for Syrian refugees are perceived to practice in Lebanon. Viewing that the boundaries between humanitarian and development aid blur in the case of this increasingly protracted displacement, and given that the funding for both approaches stem from at least partly identical donors, it has been found to be relevant and necessary to elaborate on the fact that the empirical findings question some of the assumptions on which international development discourse of promoting active youth citizenship bases itself. The upcoming discussion section tackles this paradox.

4. Discussion

To view the research respondents' engagements as instances of active citizenship implies that they acted as political subjects within the aid sector. It has been found striking that being political was nevertheless either avoided or perceived as restricted, also by certain practices within the internationalised aid sector, although fostering active citizenship serves as a strategy to realise participation, self-determination, and responsibility in the international development sector. Empowerment of the individual is even said to lie at the heart of development policies.

As a first point of critique, it can be stated that the experiences of young, educated Syrians with international aid practices for refugees from Syria in Lebanon were found to contradict these aspirations. The respondents felt restricted rather than empowered as political subjects, which for one hampered the practical effectiveness of international aid. Unequal power relations were secondly by-passed under the veil of a depoliticised narrative of global citizenship and humanitarianism. This promotes an incomplete, depoliticised version of active citizenship, namely one that solely expects from young Syrians to fulfil their (trans)national citizen obligations, without ensuring them their rights. The finding, that active citizenship as civil commitment, and therefore obligation, constituted the most prevalent manifestation of active citizenship in the case of this research can be taken as an indicator that young, educated Syrians are not sufficiently supported as active citizens in a holistic sense. The question thus needs to be posed to those shaping international development discourse if they effectively practice what they preach, or if the intertwined levels of humanitarian aid, development cooperation, and diplomacy rather impede each other on the ground.

The mismatch was further illustrated when respondents reported their perspectives on the aid sector as an economic space, in which profit overruled purpose. Such neoliberal absorption has also been criticised as a general problem in international development. In our case, the competitive climate blighted newly emerging signs of Syrian civil society, which rather demanded support on at par (instead of the ongoing brain drain caused by the current hostile conditions), given a decades-long lack of experience. Personal, negative experiences with international development actors can severely harm a trustful relationship between the international community and young, ambitious Syrians. It is surprising that this does not gain more attention, given that levels of trust towards Western actors have been found to be rather low in countries of the Middle East (Staehele & Nagel, 2012). Moreover, given that the preceding empirical chapter detected that many respondents identified with the ideals of global citizenship, it can be assumed that the interviewees were sympathetic of the concept of liberal democracy, which was indeed advocated by many young Syrians during the uprisings in 2011. The scenario of alienated Syrian youth thus ought to be seen as moving in an entirely unfavourable direction

against the backdrop of international development discourse on active youth citizenship, also when recalling the alleged global fight against extremist ideologies. A chasm can be observed here in terms of what is being intended and what is being achieved. The 'gatekeeping role' of young, educated Syrians should be reason enough to include them in development efforts to a much greater extent.

Much of the theoretical literature agrees on the importance citizen identities play for active citizenship. Identification is even seen as the indispensable prerequisite of active citizenship. As a consequence, if the cultivation of citizen identity is prevented, authentic active citizenship cannot emerge. According to a pluralist, democratic conception of international development – which can be assumed, given the discursive elements of participation, human rights, and active citizenship – it ought to be a crucial concern of international interventions to foster the construction of multifaceted, self-determined citizen identities that still allow for political community in a context of diversity and conflict (cf. Mouffe, 1992; 1995). This was not found to be the case in the case under investigation. Both the workings of the commodified internationalised aid sector and the politically intricate circumstances at the local level dispersed political identity formation among young, educated Syrians. The international community therefore exerts a certain 'soft power' on those young Syrians it claims to empower (cf. Nye after Gaventa and Tandon, 2010, 8). This amplifies the difficulties of reconciling multiple layers of identification some interviewees raised.

5. Conclusion

This article firstly concludes that the engagements of young, educated Syrians in the aid sector for refugees from Syria in Lebanon under investigation can be seen as forms of active citizenship. The respondents identified with the refugee population and fulfilled their citizenship obligations as fellow Syrians – mainly in the sense of *civil commitment* – within the aid sector. More activist forms of active citizenship, based on an explicit struggle for rights, were less pronounced. The fact that the respondents referred to values of human dignity and rights, was interpreted as another layer of identification as global citizens. This dual identity assigns the respondents a hybrid, 'gatekeeping' role. The finding that the research respondents identified as global citizens practically demands that the international community as respective polity equally fulfils its obligations to guarantee citizens' rights which then correlate with the human rights framework.

A second conclusion derives from the complexities of *being political* in the research context. Being political is inherent in the concept of active citizenship, and does not necessarily demand political consciousness. The restrictions to the respondents' political subjectivity, exerted by local actors as well as the international aid community, however demonstrate that the active citizenship engagements under investigation are situated in a highly depoliticising context. It is argued that the dogma of seeming humanitarian neu-

trality and the dominance of economic reasoning within the aid sector obfuscate power structures and hinder multilayered identity formation as the basis of hybrid active youth citizenship.

This causes the dissemination of a depoliticised form of active youth citizenship, which leads to the third conclusion that current practices within the aid sector in Lebanon actually hamper what international development discourse aims to achieve, namely responsible and effective active youth citizenship. The current practices run contrary to the intentions to empower local actors, and leave young Syrians feeling powerless and disappointed.

The potential gatekeeping roles young, educated Syrians can take up in processes of peacebuilding and inclusive development are ignored, and even jeopardised. This can have detrimental effects in a context where levels of distrust towards international, often Western, agendas are already high, and anti-Western groups tout for attention. Distrust can further be amplified since exclusion feeds into the narrative promoted by the Syrian authorities that the counterparts for international cooperation are limited to themselves and terrorist groups; this ignores the legitimate efforts of Syrian civil society.

With respect to practical conclusions, the author suggests that influential actors in the field of international development should explicitly address the unequal power relations found in this study. Concretely, they need to seek a more holistic approach towards promoting active youth citizenship that includes monitoring of how other international interventions encroach on development intentions, and respective governance. In addition, the promotion of active citizenship cannot be framed as detached from local political context. The latter has to be taken into account and incorporated into programming, without being used as an excuse to deny global citizens their rights to active participation in the international community.

Kaynakça/References

- Abboud, S.N. (2016). Syria [Kindle 4]. Hot Spots in Global Politics. Cambridge: Polity Press. Retrieved from Amazon.de.
- Amsterdam Institute for Social Sciences Research (AISSR) (2013). AISSR ethical procedure and questions. Retrieved from: <http://aissr.uva.nl/research/ethical-review/ethical-review.html> [Accessed: 17 June 2016].
- Anderson, B. (1991). *Imagined communities: Reflections on the origin and spread of nationalism* (Revised ed.). London: Verso.
- Arendt, H. (1968). *The origins of totalitarianism*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Bayat, A. (2010) *Life as politics: How ordinary people change the Middle East* (ISIM Series on Contemporary Muslim Societies). Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Belhadj, S. (2013). *La Syrie de Bashar al-Asad: Anatomie d'un régime autoritaire*. Paris: Éditions Belin.
- Boekelo, M. (2016) *Of citizens and ordinary men: Political subjectivity and contestations of sectarianism in reconstruction-era Beirut* (Doctoral dissertation). Universiteit van Amsterdam, Amsterdam.

- Campante, F.R. & Chor, D. (2012, September 16). The educated middle class, their economic prospects, and the Arab spring. *The World Financial Review*. Retrieved from: <http://www.worldfinancialreview.com/?p=1483> [Accessed: 27 July 2016].
- Chatty, D. (2015). *The Syrian humanitarian disaster: Disparities in perceptions, aspirations and behaviour in Lebanon, Jordan and Turkey*. RSC Research in Brief 3. Oxford: Refugee Studies Centre, University of Oxford.
- Cornwall, A. (2002). Locating citizen participation. *IDS Bulletin* 33(2): i-x.
- Cresswell, J.W. & Plano Clark, V.L. (2011). *Designing and conducting mixed methods research*. Los Angeles: Sage.
- Drummond-Mundal, L. & Cave, G. (2007). Young peacebuilders: Exploring youth engagement with conflict and social change. *Journal of Peacebuilding & Development* 3(3): 63-76.
- Dunne, M. et al. (2014). *Youth as active citizens Report*. Centre for International Education, University of Sussex; SIDA Swedish International Development Cooperation Agency; Oxfam Novib.
- Foucault, M. (1966). *Les mots et les choses: Une archéologie des sciences humaines*. Paris: Gallimard.
- Foucault, M. (1969). *L'archéologie du savoir*. Paris: Gallimard.
- Gaventa, J. & Tandon, R. (2010). Citizen engagements in a globalizing world. In: Id. (eds.) *Globalizing citizens: New dynamics of inclusion and exclusion*. (3-30). London: Zed Press.
- Geertz, C. (1973). Thick description: Toward an interpretive theory of culture. In: Id. *The Interpretation of Cultures: Selected Essays* (3-30). New York: Basic Books.
- Hardill, I. & Baines, S. (2011). *Enterprising care? Unpaid voluntary action in the 21st century*. Bristol: Policy Press.
- Hinnebusch, R.A. (1995). State, civil society, and political change in Syria. In: A.R. Norton (ed.) *Civil society in the Middle East* (vol. 1) (214-242). Leiden: E.J. Brill.
- Isin, E.F. (2002) Citizenship after orientalism. In: E.F. Isin & B.S. Turner (eds.) *Handbook of Citizenship Studies* (117-128). London: Sage.
- Isin, E.F. & Nyers, P. (2014) Introduction: Globalizing citizenship studies. In: Id. (eds.) *Routledge Handbook of Global Citizenship Studies* (1-11). New York: Routledge.
- Jones, E. & Gaventa, J. (2002). *Concepts of citizenship: A review*. IDS Development Bibliography 19. Brighton: IDS Institute of Development Studies.
- Kawakibi, S. & Kodmani, B. (2013). Civil society against all odds. In: S. Kawabaki (ed.) *Syrian voices from pre-revolution Syria: Civil society against all odds* (5-8). Knowledge Programme Civil Society in West Asia Special Bulletin 2. The Hague: Hivos.
- Kenny, S. et al. (2015). *Challenging the third sector: Global prospects for active citizenship*. Bristol: Policy Press.
- Khouri, R.G. & Lopez, V.M. (eds.) (2011). *A generation on the move: Insights into the conditions, aspirations and activism of Arab youth* (Executive summary). Beirut: Issam Fares Institute for Public Policy and International Affairs, American University of Beirut.
- Kiwan, D. (2014). Emerging forms of citizenship in the Arab world. In: E.F. Isin & P. Nyers (eds.) *Routledge Handbook of Global Citizenship Studies* (307-316). New York: Routledge.
- Kiwan, D. (2015). Contesting citizenship in the Arab Revolutions: Youth, women, and refugees. *Democracy and Security* 11(2): 129-144.
- Knight Abowitz, K. & Harnish, J. (2006). Contemporary discourses of citizenship. *Review of Educational Research* 76(4): 653-690.
- Lopes Cardozo, M. et al. (2015). *Literature review: Youth agency, peacebuilding and education*. Amsterdam: Research Consortium Education and Peacebuilding, University of Amsterdam. Retrieved from: <http://learningforpeace.unicef.org/research/youth-agency-peacebuilding-and-education/> [Accessed: 21 July 2016].

- Mehta, L. & Napier-Moore, R. (2010). Caught between national and global jurisdictions: Displaced people's struggle for rights. In: J. Gaventa & R. Tandon (eds.) *Globalizing citizens: New dynamics of inclusion and exclusion*. (232-252). London: Zed Press.
- Mitchell, L.E. (2010). *Youth engagement in Syria: Expected – but not encouraged*. Oslo: Fafo.
- Monroe, K.R. (2015). Empathy and our relations to others. In: A. Laitinen & A.B. Pessi (eds.) *Solidarity: Theory and Practice* (88-104). Lanham, MD: Lexington Books.
- Mouffe, C. (1992) Democratic citizenship and the political community. In: Id. (ed.) *Dimensions of radical democracy: Pluralism, citizenship, community* (2nd ed.) (225-239). London: Verso.
- Mouffe, C. (1995) Democratic politics and the question of identity. In: J. Rajchman (ed.) *The identity in question* (33-46). New York: Routledge.
- Onyx, J., Kenny, S. & Brown, K. (2012). Active citizenship: An empirical investigation. *Social Policy and Society* 11: 55-66.
- Pearlman, W. (2016). Narratives of fear in Syria. *Perspectives on Politics* 14(1): 21-37.
- Percy-Smith, B. (2015). Negotiating active citizenship: Young people's participation in everyday spaces. In: K.P. Kallio & S. Mills (eds.) *Politics, citizenship and rights: Geographies of children and young people* (401-422). London: Springer.
- Putnam, R. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. New York: Simon and Schuster.
- Rochester, C., Ellis Paine, A. & Howlett, S. (2010). *Volunteering and society in the 21st century*. London: Palgrave Macmillan.
- Staeheli, L. & Nagel, C.R. (2012). Whose awakening is it? Youth and the geopolitics of civic engagement in the 'Arab Awakening'. *European Urban and Regional Studies* 20(1): 115-119.
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) (2013). *UNHCR's engagement with displaced youth: A global review*. UNHCR: Geneva.

Copyright © 2017 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Kasım 2017 • 5(13) • 77-86

ISSN 2147-8473
Başvuru | 25 Eylül 2017
Kabul | 15 Kasım 2017

Değişen Bir Katılım Mekanizması Olarak Gençliğin Toplumsal Katılımı

Metin Işık*

Simge Ünlü Kurt**

Mustafa Cankut Kurt***

Öz

Toplumsal katılım yoluyla gençler hem kendilerine hem de içinde yaşadıkları topluma katkı sağlama imkânına kavuşurlar. Gençler toplumsal katılım yoluyla yeni yetenek ve yetkinlikler kazanarak topluma ayak uydururken, toplumda sosyal sermayeye katkı yapan bu gençler sayesinde daha sağlıklı bir yapıya kavuşur. Gençlerin bu doğrultudaki sosyal tercihleri kendilerinin ve ailelerin toplumsal ve ekonomik faaliyetleri çevresinde gelişmektedir. Bu çevrede biçimlenen toplumsal katılım gençleri toplum bilinci kazandırarak, toplumsal gruplar içerisinde girmeye onları cesaretlendirir. Ancak tüketim alışkanlıklarının beraberinde değişen kültürel yapı katılımın bir bütün olarak başkalaşmasına aracılık etmiştir. Yeni koşullar gençlerin toplumsallık algısını değiştirmekte, bireylere yönelik davranış kalıplarını yeniden şekillendirmekte ve en önemlisi alıştığımız anlamdaki toplum olgusunun temel dinamiklerini ayakta tutan katılım mekanizmasına gençlerin dahil olmasının önünde engeller teşkil etmektedir. Bu koşullar altında gençlerin yeniden aktif katılımını sağlanması çözüm aranan en önemli sorunlardan biri haline gelmiştir. Çalışmada bu soruna çözüm getirilebilmesi adına konuya ilişkin literatürün beraberinde gençlerle yapılan görüşmeler ışığında geliştirilmiş bir modele dayalı çözüm önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Katılım Mekanizması, Toplumsal Katılım, Sosyal Sermaye, Değişim.

* Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, Sakarya, imetin@sakarya.edu.tr

** Arş. Gör. Dr., Sakarya Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, Sakarya, simgeunlu@sakarya.edu.tr

*** Arş. Gör., Gümüşhane Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Genel Gazetecilik Bölümü, Gümüşhane, mustafakurt@gumushane.edu.tr

Abstract

Through the social participation youth get the chance of contribute the development of themselves and the society. They gain new skills and capabilities and with these skills and capabilities they keep up with the society. On the other hand the society reaches much more healthier structure through their contributions the social capital. Youth's social preferences about the participation shaped by their families and their social and economic activities. In this environment social participation raises youth's consciousness about the society and thereby they gain courage for participating in the social groups. But with the changing consumption habits and the cultural structure, social participation has changed completely. New conditions; changing youth's perception of sociality, reshaping their patterns of personal behaviour and the most importantly the participation mechanism which we used to. As a result of these circumstances reactivity of the youth's social participation has become one of the key problems. In this paper for we offered an integrated solution model which based on literature and the interviews with the youth.

Keywords: Youth, Participation Mechanism, Social Participation, Social Capital, Change.

Giriş

Literatürdeki farklı tanımlara göre gençliğin toplumsal katılımı, gençlerin kendi seçtikleri sorun etrafında organize olmalarını, yetişkinlerin rehberliğinde toplumsal gruplara katılımını ve yine yetişkinlerle birlikte kuşaklar arası etkileşimin bulunduğu ortaklıklara girme yönündeki çabaları barındırmaktadır (Checkoway, 1995; Rajani, 2001; Sherrod, Torney-Purta ve Flanagan, 2010). Toplumsal katılımın özünü de içinde barındıran bu tanım, gençlerin yaşadıkları topluma ilişkin algılarını biçimlendiren ve bu bağlamda faydalı birer vatandaş olmalarında önemli rol oynayan toplumsal katılım faaliyetlerinin önemini göstermektedir. Toplumsal katılım; birlik olmayı, etkileşimi, gelişimi ve devamında katkı sağlamayı içeren bir süreç olarak formüle edilmiş bir mekanizma olarak işlemektedir. Ancak, sosyo-ekonomik farklılaşmalar, motivasyonel ve yapısal etkiler, siyasi koşullar ve gündelik yaşamın süregelen sorunları, özellikle de gençlerin toplumsal katılım mekanizmasına dahil olma sürecinin önüne engeller koymaktadır.

Bu çerçevede çalışmanın amacı, toplumsal katılım mekanizmasının işleyişini kısıtlayan bu engelleri aşma yolunda etkili olabilecek çözüm önerileri sunmaktır. Bu amaç çerçevesinde sunulacak öneriler farklı öğelerin birbiriyle uyumlu bir biçimde işlediği bütünlük bir sistem yardımıyla somutlaştırılacaktır.

Veri toplama sürecinde literatürün beraberinde gençlerin toplumsal katılımı ilişkin görüşlerinden de yararlanılmıştır. Bu görüşlerin toplanılması amacıyla 10 gençle yarı yapılandırılmış soru formu aracılığıyla toplumsallık, toplumsal katılım ve toplumsal katılımın niteliğine ilişkin sorular yöneltilmiştir.

Çalışmanın, sunduğu çözüm önerileri ile ülkemizin gençlerinin toplumsal katılım düzeyinin artırılması konusunda yardımcı olacağı ve bunun yanı sıra önerilen bütünlük modelin daha sağlıklı bir toplumsal yapının oluşturulmasına katkı sağlayıcı olması beklenmektedir.

1. Toplumsal Katılım

Toplumsal katılım; coğrafi yakınlık, özel ilgi alanları ya da bu biçimdeki benzer özelliklere sahip grupların iş birliği içerisinde ortak refahı artırmak için sorunlarını çözme çabalarıdır (Centers for Disease Control and Prevention, 1997, s.4). Bu tanımda birkaç anahtar kavram bulunmaktadır. İlk anahtar kavram olan benzerlik toplumsal grup içerisindeki yakınlığı ifade ederken, paylaşılan değerler, inançlar ve de ülkülerin bütünlük halinde eyleme geçirilmesindeki etkisini ifade etmektedir. İkinci anahtar kavram olan iş birliği ise benzerlik içerisinde özel niteliklerin çıkarılması ve bu niteliklerin bir bütün tarafından desteklenmesini ifade etmektedir. Son anahtar kavram olan ve de refahı niteleyen ortaklık ise benzerliklerin bütünleştiği iş birliğiyle ortaya çıkan veya çözülmeye çalışılan paylaşılmış amaç ya da kaygıları gösterir niteliktedir.

Bu tanıma benzer bir şekilde Gottlieb (2006, s.2) ise toplumsal katılımı; toplumu daha yaşanabilir bir yer haline getirme hedefi ile çalışan topluluk üyeleriyle kurulan ilişki süreci olarak tanımlamıştır. Gottlieb'in tanımında dikkat çeken nokta ise iletişim kavramına yapılan vurgudur.

Görülebileceği üzere toplumsal açıdan düşünüldüğünde katılım olgusu; ortaklık, paylaşılan değerler ve etkin bir hareketlilik ile ifade edilmektedir. Bireysel açıdan katılım olgusuna yaklaşıldığında ise; Beckley (2006, s.130) bu konuya ilişkin olarak toplumsal katılımı kısaca "bireyin topluluğa katılma becerisi" olarak tanımlarken Jason (2006, s.132) kavramı "topluluğun üyelerinin çalışmalarını içeren faaliyetlere katılmak" olarak ifade etmektedir. Bu tanımlarda dikkat çeken belirgin noktalar ise katılımın özünde bir "beceri" olarak nitelendirilmesi dolayısıyla geliştirilebilir olması ve topluluk üyeleriyle iş birliği amacıyla yaklaşmanın gerekliliğidir.

Toplumsal veya bireysel bakış açısı fark etmeksizin toplumsal katılım faaliyetleri özünde gönüllülük gerektirmekte ve bireylerin karşılıklı anlayış ortamını barındırmaktadır. Bu ortam dahilindeki faaliyetleri kapsamı ise yukarıda da belirtildiği üzere bireyin toplumsallaşma becerisi ve bir arada çalışma isteği ile belirlenmektedir. Dolayısıyla toplumsal katılım faaliyeti, bir sivil toplum kuruluşunda gönüllü olarak çalışmak olabileceği gibi, üniversite kulüplerine katılmak veya siyasi faaliyetlerde de bulunmak olabilir. Bu noktada sosyal etkileşim seviyesi ve miktarının göstergeleri ise başarıyı etkileyen birincil unsurlardandır (Young ve Glasgow, 1998, s.343; Ashman ve Suttie, 1996, s.120; Zunzunegui vd., 2004,s.2070).

Bireyin baskılardan arınıp katkı sağlamasında rol oynayan toplumsal katılım faaliyetleri önce yakın sosyal çevresini oluşturan aile üyeleri, akrabalar, arkadaşlar, komşular veya iş arkadaşlarıyla sürdürülen sosyal ilişkilerin ve etkileşimlerden, sonrasında da daha geniş bir sosyal alana yayılarak etkileşim kurmak ve topluma katkı sağlamak şeklinde gerçekleşmektedir (Herzog vd., 2002, s.593; Glass ve Balfour, 2003,s.313).

En belirgin sosyal katılım biçimi topluluğa bağlılık ve ait olma hissi veren ve sosyal rolleri içeren mesleki ve topluluk rolleri; arkadaşlarla buluşmak, sosyal işlevlere katılmak, grup çalışmalarını gibi sosyal aktiviteleri içermektedir (Berkman vd., 2000,s.849).

Son olarak toplumsal katılımın getirileri değerlendirildiğinde ise bu tür faaliyetlerin (Glass ve Balfour, 2003, s.314-315);

- Uyumlu ve gelişmiş kimlik duygusu geliştirilmesinde,
- Bireyin topluluğa bağlılık ve ait olma hissinin geliştirilmesinde,
- Sosyal rolleri içeren mesleki ve topluluk rollerinin kazanılmasında ve
- Sağlam ilişki ağlarının ve toplumsal yapının kurulmasında etkili olduğu görülmektedir.

2. Gençliğin Toplumsal Katılımı ve Gençlerin Konu Hakkındaki Görüşleri

Sağlıklı bir toplumsal yapının kurulmasında yetişkin ve gençler arasındaki kişisel ilişkinin biçimi önemli bir gösterge olarak görülmektedir. Yetişkinliğe geçiş sürecinde gençler, aileleri dışındaki birçok yetişkinle ilişki kurmaya ihtiyaç duyar ve bu ilişkiler sosyal sermaye kazanımı yolunda gençlere destek olacak deneyimleri içerisinde barındırır (Benson, 1997; National Research Council Institute of Medicine, 2002). Bu deneyimler yetişkinliğe henüz adım atmamış bireylerin hayatlarını etkileyebilecek kararları verme ve toplumsal yapılara dahil olma sürecini ifade etmektedir.

Yetişkinlerin gençlere aktardığı bu deneyimler geleceğe yönelik değerli bir “yatırım” olarak görülmelidir. Bu yatırım yalnızca bireysel gelişim yolunda atılan bir adım değil aynı zamanda sağlıklı bir toplumsal yapının oluşturulmasında büyük bir rol oynayan ve katılım mekanizmasını dinamik tutan değerlerin sağlayıcısıdır. Bu yatırımların söz konusu olduğu ilişki ağı içerisinde gençler, paylaşılan toplumsal normlara uyum, anlamlı toplumsal rollerin edinimi ve yerel toplulukların içerisinde liderlik edebilecekleri yetenekleri kazanırlar (Putnam, 2000; Wynn, 1996; Zeldin, 2000). Bu durumun tam karşısı ise toplumdaki yetişkinler ve gençler arasındaki bağlantının kopması ve/veya zayıflığı, olumsuz inanç, alışkanlık ve davranışlar (Gilliam ve Bales, 2001) biçiminde kendisini göstermektedir.

Bu durum gençler üzerinde olumsuz etkiler meydana getirebilir. En iyi senaryoda bu olumsuz etkiler oluşmasa bile ilişkilerdeki kopukluk gençlerin yetişkinlere karşı güvensizlik duymasına ve toplumdan soyutlanmasına neden olabilmektedir (Camino, 2001). Dolayısıyla bu husus çalışmada çözüm getirilmek istenilen başlıca sorunlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Toplumsal açıdan ele alındığında nesiller arasındaki ilişkinin kopmasıyla ortaya çıkabilecek “bağlantısızlık” durumu, etkin bir topluluk yaşamı ve toplumsal katılımın getirdiği bütünsel bir sosyal yaşamın sekteye uğraması ve sağlıksız bir toplumsal yapının oluşmasına neden olabilir (Jarrett, Sullivan ve Watkins, 2005, s.42).

Bu sınır ise gençlik katılımının önemini gölgede bırakmaktadır. Ayrıca medyanın oluşturduğu fakirliğin pençesinde kaybolmuş, topluma yabancılaşmış ve sorumlu genç imgesi ise gençlerin zayıflıklarına odaklanmakta ve çözüm önerisi sunmaktan uzak bir tavır sergilemektedir. Yapılması gereken ise toplumsal katılımın altı çizilerek gençlerin güçlü yanlarına ve taşıdığı potansiyellere odaklanan bir yaklaşımın benimsenmesidir. Öyle ki;

- Gençler katılım gösterdiğinde o güne kadar edindikleri hüneleri kullanma, bir vatandaş olarak haklarından yararlanma ve daha demokratik bir topluma katkı yapma fırsatı bulur. Katılım ayrıca kişisel gelişimlerine katkı sağlayarak, bilgi ve uygulama becerisi kazanmasını sağlar (Checkoway, 2011, s.340).
- Toplumsal katılım faaliyetleriyle gençler, yetişkinlerin olduğu gruplarda aktif roller ve sorumluluklar alarak “tam” bir vatandaş olma duygusu kazanır (Checkoway ve Gutierrez, 2006, s.3).
- Ve son olarak unutulmamalıdır ki toplumsal gruplara katılmak bireyler için değerli bir araçtır. Bu gruplar insanları bir araya getirerek arzu ettikleri amaçlara ulaşmak için onlara gerekli gücü sağlamaktadır (Checkoway, 2011, s.341). Dolayısıyla bu süreçte gruba dahil olan insanlar kendi güçlerinin ve topluluğun gücünün farkına vararak fark yaratma ve ilişkilerini geliştirme fırsatına erişirler.

Ancak günümüzde doğru adımlar atılsa bile katılımın kalitesi çoğu zaman kişi sayısı ile ölçülmekte, katılımcı gençlerin kararlarıyla da oluşan somut etkiler ve üretilen olumlu çıktılar ise göz ardı edilmektedir. Bu çalışma dahilinde yapılan görüşmeler de bu bölüme kadar sunduğumuz verilerle doğru orantılıdır.

Bu çerçevede çalışmada toplumsal katılıma ilişkin görüşlerini sunabilmek adına on gence yarı yapılandırılmış görüşme formları yardımıyla toplumsallık, toplumsal katılım ve toplumsal katılımın niteliğine ilişkin sorular yöneltilmiştir. Marmara Üniversitesi’nde eğitim gören öğrenciler arasından çalışmanın amacına uygun demografik şartları barındıranlar gençler soruların yöneltileceği katılımcılar arasına dahil edilmiştir. Görüşme yapılan gençlerin demografik özellikleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Bölümü
K1	Erkek	24	Yüksek Lisans	Gazetecilik
K2	Kadın	22	Lisans	Dişçilik
K3	Kadın	23	Lisans	Halkla İlişkiler ve Tanıtım
K4	Kadın	19	Lisans	Tarih
K5	Erkek	22	Lisans	Radyo, Televizyon ve Sinema
K6	Kadın	20	Lisans	Halkla İlişkiler ve Tanıtım
K7	Kadın	22	Lisans	Halkla İlişkiler ve Tanıtım
K8	Erkek	21	Lisans	Gazetecilik
K9	Erkek	24	Yüksek Lisans	Bilişim
K10	Erkek	19	Lisans	Gazetecilik

Görüşmeler soruların ve görüşlerin karşılıklı olarak anlaşılır bir biçimde aktarılabilceği bir ortamda gerçekleştirilmiş ve ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Kaydedilen görüşmeler dinlenilerek yazıya dökülmüş ve kontrol edilmiştir. Sorular katılımcıları belirli yanıtlara yönlendirmeyecek bir biçimde sorulmuş, görüşmelerin başlangıcında ses kaydı alındığı ve istedikleri zaman görüşmeleri yarıda kesme hakları olduğu katılımcılara belirtilmiştir.

Görüşme formundaki ana sorular şu şekildedir:

- Toplumsallığın sizin için taşıdığı anlamı ifade edebilir misiniz?
- “Toplumsal Katılım” kavramını tanımlayabilir misiniz?
- Toplumsal katılım ne tür faydalar sağlayabilir?
- Toplumsal katılım faaliyetlerinde yer alma süreçleriniz ve etkinlik düzeyiniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

Bu soruların beraberinde katılımcıların görüşlerine ilişkin değişkenlik gösteren ek sorular yöneltilmiştir.

“Toplumsallık” konusuna ilişkin olarak sorulan soruya verilen cevaplar arasında; “birey olarak yaptıklarının dışında başka insanlarla bu küçük grup olur ya da büyük grup olur onlarla birlikte hareket ettiği olaylara ya da birlikte verdikleri toplumsallık denilir” (K3) ve “insanların belirli bir amaç içerisinde bir arada bulunduğu, belirli bir fikir etrafında olmasa bile belli şeyler etrafında toplanmış işte kültürel olarak olabilir üretim olarak olabilir”. “İş bölümü yaptığı grup (K9) gibi “kapsamlı” değerlendirmelerin beraberinde konuyu daha basit bir bakış açısıyla ele alan Y “yaşadığımız alan toplumsaldır”. (K1), “bir toplumsal olay sonucu yapılan tepki yürüyüşü” (K6) görüşünde bulunduğu gibi, “bireylerin oluşturduğu gruplaşma, gruplar” (K8) şeklindeki ifadeler de yer almaktadır. Bu görüşler tek başına gençliğin toplumsallığa ilişkin algılarının bütünüyle yansıtılması açısından yetersiz olsa da bizlere bir takım ipuçları sağlamaktadır. Toplumsallığın doğru veya yanlış bir tanımını özellikle de gençler açısından düşünüldüğünde ortak bir toplumsallık tanımı yapmanın güç olduğu ortadadır. Ancak görüşmeler sırasında gençlerin bu konuda gerekli “toplum bilincinden yoksun oldukları görülmüştür. Topluma katılabilmek için öncelikle bu bilincin oluşması ve bu bilinç çerçevesinde toplumun birliğine duyulacak inancın öneminin altı tekrar çizilmeli ve ilk çözüm önerisi olarak gençlere toplumsallık bilincinin yetişkinliğe geçiş sürecinde başarılı bir biçimde aktarılması gerektiğidir.

Toplumsallığa ilişkin soruların devamında görüşme yapılan gençlerden toplumsal katılımı tanımlamaları istenmiştir. K2 toplumsal katılımı “Bir olaya karşılık insanların tepki göstermesi ya da tam tersi olumlu bir davranışa destek çıkmaları” şeklinde tanımlarken K3’ün tanımı ise şu şekilde olmuştur: “Toplumsal katılım daha çok belli bir süreç içerisinde olgunlaşabilecek bir katılım türüdür. Bireysel katılım daha ani tepkilerle olabilir ama toplumsal katılım küçük bir kar topundan bir çığa dönüşebilir.” K5’in tanımı ise “Toplumsal katılım, kendimi içinde ait hissettiğim toplumda içinde bulunduğu bireyleri ilgilendiren bir durumda veya hepimizi rahatsız eden bir durumda ya da hepimiz mutlu eden bir durum da buna

katılım sağlamaktır yani destek olmaktır, köstek olmamaktır”. Bu tanımların beraberinde diğer katılımcıların görüşleri de bir arada değerlendirildiğinde katılımın ölçeğinin doğru bir şekilde algılandığı ancak politik niteliğinin ve “ses çıkarma”, “itiraz etme” ve “protesto” etmeye yönelik ifadelerin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu durumun sebebinin ise yine eksik olan toplumsallık algısı ile ilgili olarak düşünülmektedir. Verilen tanımlamalar üretkenlik, katkı sağlama ve daha iyi bir geleceğe yol alma üzerine değil ancak destekleme ve ses çıkarma üzerine olmuştur. Tabii bu husus değerlendirilirken toplumsal hareketlerdeki artışın etkileri de göz ardı edilmemelidir. Bu bağlamda çalışmanın sunduğu ikinci çözüm önerisi ise gençlerin zihnindeki toplumsal katılım algısına yukarıda belirtilen asli anlamların tekrardan yüklenilmesidir.

Son olarak toplumsal katılımın faydaları ve kendilerinin yer alma süreci ile ilgili sorular sorulduğunda gençler toplumsal katılımın yararlı olabileceğini belirtmişlerdir. Örneğin K5’in görüşleri şu şekildedir:

“İnsanlar düşünceleriyle ve davranışlarıyla var oldukları için bunu bir şekilde bir noktada göstermek isterler. İnsanlar genelde ben buradayım demek isterler. Kendilerini toplumdan uzaklaştırmak ve izole etmek istemezler bu yüzden kendilerine benzeyen insanları bulmak isterler ve bir arada olmak isterler bu da toplumsallığa ve toplumsal katılıma yol açar.”

Ancak söz konusu faaliyetlerin içinde yer almak olduğunda gençlerin genellikle bu konuda çekingen oldukları ve hatta endişelendikleri ve korktukları görülmektedir. Örneğin K9 toplumsal katılım faaliyetlerinden neden uzak kalabildiği şöyle açıklamıştır:

“Zarar görebileceğim bir toplanma şekliyse o tabii ki geri duruyorum kendi fikrimi savunuyor olsa bile çünkü aslında orada benim fikrimi savunan grup savunmamam gereken davranışlarla o fikri savunuyorlarsa evet ben bundan geri kalmakta mutluluk duyarım.”

Yine bazı gençlerin ise toplumsal katılım faaliyetlerinin başarısına inancı olmadığı görülmüştür. Örneğin K8 bu durumu şu şekilde dile getirmiştir:

“Asıl amaç bireyleri birbirine yakınlaştırabilir ama farklı görüşler olduğu zaman toplulukların çatışma haline girmesine neden olabilir. Bir işe yarıyorsa elbette fakat günümüze bakıldığında, herhangi bir şey yapılmıyor herhangi bir sosyal sorumluluk projesi kısmi olarak gerçekleştirilse de tam olarak randıman alınamıyor, bunun sonucunda ben toplumsal katılımın pek işe yaradığını düşünmüyorum”

Bu görüşlere toplumsal katılımın gençlerin zihninde kapladığı olumsuz algılar açıklıkla görülebilmektedir. Onlara topluma katkı yapma fırsatı verildiğinde ne yapacakları veya bu fırsatın potansiyel faydalarına ilişkin sorular yöneltildiğinde çekimser tavırları ve inançsızlıkları net bir biçimde görülmüştür. Toplumsal katılım mekanizmasının rayına oturtulması için sunulan son öneri ise gençler ve yetişkinler arasında kuvvetli bağlar kurularak toplumsal katılım faaliyetlerine ilişkin olumlu algıların oluşturulmaya çalışılması ve nihayetinde gençlerin bu konuda cesaretlendirilmesidir.

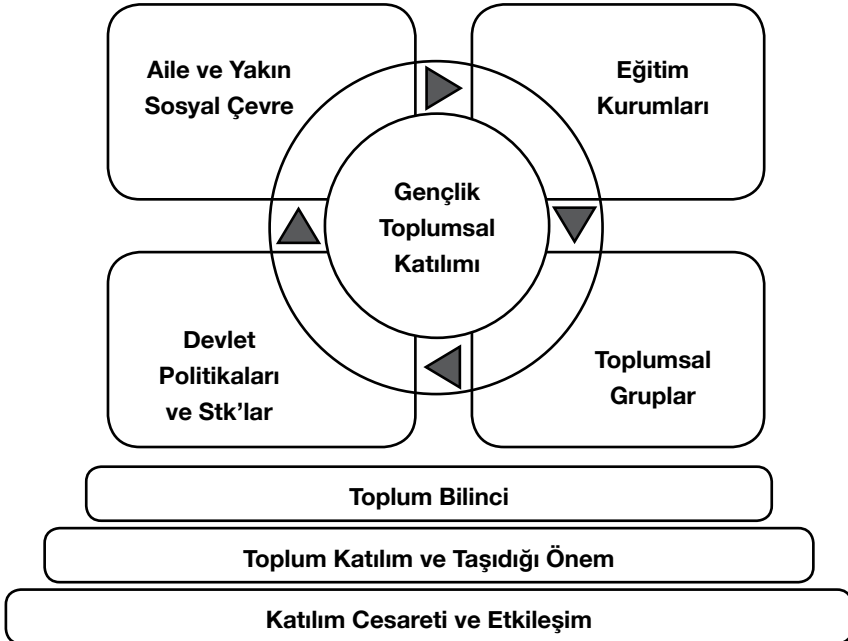
Gençliğin Toplumsal Katılımının Arttırılmasına Yönelik Öneriler ve Sonuç

Gençler toplumsal katılım yoluyla içinde yaşadıkları toplumu ve toplumun dinamiklerini öğrenme, edindikleri tecrübeler ışığında kişisel gelişim ve dönüşümlerini üst düzeylere çıkarma, topluma gerek ürettikleri gerekse de düzelttikleri yoluyla katkı sağlama, öğrendikleriyle hayallerinin bile ötesine geçerek ufkunu geliştirme ve nihai olarak bütünsel olarak toplumu geliştirecek sosyal sermayeyi arttırma fırsatına kavuşur (Choi Yuen Wan, 2003). Öte yandan ortak çıkarlar ve amaçlar etrafında bir araya gelmiş grupların kolektif eylem alanı olarak yürüttükleri kamusal alan içerisinde gençlerin aktif olarak rol alması bu fırsatı katkıya çeviren ve nihayetinde değer yaratan bir süreci beraberinde getirmektedir.

Ancak toplumsal katılım mekanizmasının olumsuz yöndeki değişimi bu fırsattan gençlerin mahrum kalmasına veya bilinçli olarak uzak kalmasına neden olmaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı bu olumsuz yöndeki değişimin etkilerini kısa vadede mümkün olan en düşük seviyeye çekmek ve uzun vadede ise tersine çevirmek amacıyla bütünlük bir modele dayalı çözüm önerileri sunmaktır. Bu bağlamda öncelikle literatürde toplumsal katılıma ilişkin birikim incelenmiş ardından 10 gençle bire bir görüşmeler yapılarak mevcut görüşlerden veri elde edilmiştir.

Toplumsal katılımın kazanımlarından yararlanılabilmesi ve sağlıklı bir toplumsal yapıya geçiş amacıyla literatürden ve görüşmelerden elde edilen veriler ışığındaki önerilerimizden oluşturduğumuz “Gençlik Toplumsal Katılımı Modeli” modeli şu şekildedir:

Şekil 2. Gençlik Toplumsal Katılımı Modeli

Modele göre; gençlerin toplumsal katılım sürecine katılmasında etkili olan başlıca unsurlar; aile ve yakın sosyal çevre, eğitim kurumları, toplumsal gruplar ve devlet politikaları ve STK'lardır. Döngüsel süreç içerisinde gençler bu unsurların gözetimi altında toplumsal katılıma ve katkı sağlamaya teşvik edilmelidir. Görevlere bakıldığında;

- Aile ve yakın sosyal çevrenin gençlerde toplum bilinci oluşturulması ve katılım cesareti ve etkileşimin artırılmasında,
- Eğitim kurumlarının, toplum bilinci aşılmasının beraberinde toplumsal katılımın temellerinin öğretilmesi ve taşıdığı önemin benimsenmesinde,
- Toplumsal grupların, aile ve yakın sosyal çevre ve eğitim kurumlarının görevlerini daha da ileriye taşıyarak toplumsal katılım cesareti ve katılım faaliyetlerinin çeşitliliğinin artırılmasında,
- Devlet politikaları ve STK'ların ise, önceki tüm görevleri benimseyerek toplumsal katılımı sistematik bir düzlem üzerine oturarak ülke geneline yaymasında önemli sorumlulukları bulunmaktadır.

Modelde yer alan unsurlar belirlenilirken toplumsal yapı üzerinde en önemli etkiyi gösterdiği öngörülen kurumlar ele alınmıştır. Söz konusu unsurların çoğaltılması ve aralarındaki ilişkinin daha sistematik bir biçimde yapılandırılması konunun tüm farklı yönlerden ele alınabilmesini sağlayabilecektir. Ancak önerdiğimiz modelin bu kapsamda yeniden şekillendirilmesi hem modelin unsurların belirlenebilmesi hem de gençlerden elde edilen görüşlerin çeşitlendirilip, genele yayılabilmesi adına ulusal düzeyde yapılacak bir araştırmayı gerektirmektedir. Model şuanda kullanılan haliyle ileride yapılacak çalışmalara bir yol gösterici olarak işlev görmektedir.

Sonuç olarak aile ve yakın çevre, eğitim kurumları, toplumsal gruplar devlet politikaları ve STK'ların sosyal değişim yaratma yönündeki çabaları etkileşimi artırarak gençlerin sosyal ve sivil faaliyetlere aktif olarak katılmasını sağlamaktır. Devlet kurumları uzun döneme dayanan planlarıyla STK'lar, özel sektör ve kamu sektörüyle kurduğu sosyal ortaklıklar çerçevesiyle hayata geçen iş birlikleriyle toplumsal hareketliliği artırılmalıdır. Toplumsal gruplar ise gençleri kucaklayarak farklı alanlarda etkin olma konusunda cesaretlendirebilir. Ve en önemlisi eğitim kurumları, aile ve sosyal çevre gençlerle sürekli olarak ilgilenerek, doğru kararlar vermelerine vesile olmalıdır.

EXTENDED ABSTRACT

Youth's Social Participation as a Changing Participation Mechanism

Metin Işık*

Simge Ünlü Kurt**

Mustafa Cankut Kurt***

Introduction

Youth's social participation involves efforts for organizing youth for a shared problem, engaging in social groups with the adult's' guide and interacting with them in intergenerational partnerships (Checkoway, 1995; Rajani, 2001; Sherrod, Torney-Purta and Flanagan, 2010).

This definition is also involving the core of the social participation activities. These important activities shape the young's perceptions about society and play a crucial role in becoming proper citizens. Social participation functions as a mechanism for the unity, interaction, development and contribution. But with the socio-economic differences, motivational - structural effects, political conditions and ordinary issues of everyday life is preventing youth participation in this mechanism.

* Prof. Dr., Sakarya University, Faculty of Communication, Department of Public Relations and Advertising, Sakarya, imetin@sakarya.edu.tr

** Research Assistant, Dr., Sakarya University, Faculty of Communication, Department of Public Relations and Advertising, Sakarya, simgeunlu@sakarya.edu.tr

*** Research Assistant., Gümüşhane University, Faculty of Communication, Department of General Journalism Gümüşhane, mustafakurt@gumushane.edu.tr

In this context, the aim of this study is to propose effective solutions for these preventing effects on the paths of social participation. To achieve this aim, solutions will be presented in an integrated and systematic model that brings together different elements.

Beside the literature, young people's views about the social participation are used as data. For gathering these data semi-structured interviews have been conducted with 10 young people. In these interviews they answered questions about sociality, social participation and the qualities of social participation.

We hypothesise that the solutions we offered will help for increasing social participation of youth and our integrated model will contribute to the formation of healthier community.

Social Participation

“Social participation is the process of working collaboratively with and through groups of people affiliated by geographic proximity, special interest, or similar situations to address issues affecting the well-being of community” (Centers for Disease Control and Prevention, 1997, p.4). We have to underline a few key concepts in this definition. While similarity describes proximity between people, shared interest and situations describe community-wide unity for action. The second key concept is collaboration. Collaboration describes the special qualities within the similarity and finally, the last key concept is the community describing welfare and being together by similarities and collaboration with the efforts of this unity that a community could reach the shared goals or resolve their issues.

Similar with the above definition Gottlien (2006, p.2) defined social participation “as the process of building relationships with community members who will work side-by-side with you as an ongoing partner”. Besides, the remarkable point of this definition is the emphasis on the concept of relationship.

As can be seen above participation concept in social aspects describes the partnership, shared values and activity in society. Social participation activities need to be voluntary and the members of the groups should be receptive to each other. Activities in this environment lead to the succession of the social participation and are determined by individual's skills of socialization and willing to cooperation. So, these activities could be voluntary in a NGO and include joining university clubs or being involved in political movements. In this process the level of interaction is the main factor of the effectiveness (Young and Glasgow, 1998, p.343; Ashman and Suttie, 1996, p.120; Zunzunegui et al., 2004, p.2070).

Family, close social environment, friends, neighbours and colleagues have very important roles in being an active citizen and participating to society for individuals. Interaction with people or groups spread the effects of social participation and encourage individuals to contribute the whole society (Herzog vd., 2002, p.593; Glass and Balfour, 2003, p.313).

Finally, when the contribution of social participation is evaluated, it has positive effects on the (Glass and Balfour, 2003, p.314-315):

- development of compatible and improved sense of identity
- improvement of loyalty and sense of belonging to the community
- acquisition of occupational and community roles with social context
- establishing strong network of relationships and social structure.

Youth Social Participation and Views of Youth About the Issue

Personal relationship between adults and young people is seen as an important indicator of a healthy social structure. In transition to adulthood, young people need to connect with many adults outside their families, and these relationships include experiences that will be supported by adults on the path to gain social capital (Benson, 1997; National Research Council Institute of Medicine, 2002). These experiences represent the process of making decisions that can affect the lives of the individuals who have not yet entered the adult life and their involvement of the social life.

Transferring experiences to youth should be seen as a valuable “investment” for the future. This investment is not only a step in the path of individual development but also a provider of values that play a major role in creating a healthy social structure and keep the participation mechanism dynamic. Within the network of relationships young people acquire the ability to adapt to shared social norms, acquire meaningful social roles and lead within local communities (Putnam, 2000; Wynn, 1996; Zeldin, 2000). Contrary to this situation, the disconnection and / or weakness of the connection between adults and young people in the society cause negative beliefs, habits and behaviors.

Even if these negative effects do not occur in the best scenario, the disconnection in the relationship can cause the youth to be distrustful of adults and to be abstracted from the society (Camino, 2001). Therefore, this issue emerges as one of the major problems to be solved in the study.

In order to present their views on social participation in this framework, ten questions were asked about the nature of sociality, social participation and social participation through the help of semi-structured interview forms.

It was seen that during the interviews, the young people were deprived of the social awareness necessary for this issue. In order to be able to participate in collective society, first of all this consciousness should be formed and the importance of the unity of society should be explained within this consciousness. So, first solution proposal is the transfer of social awareness of adolescents to adulthood.

The definitions of social participation given by the participants were not on productivity, contribution and a better future, but only on supporting and protest. In this context, the second solution that we proposed is the reintegration of the primary meanings about social participation in the minds of young people.

Lastly the negative perceptions of young people in their minds can be clearly seen in their comments the influence of social participation. Abstinence and disbelief were clearly seen in their comments what they would do when given the opportunity to contribute to-

society, or about the potential benefits of this opportunity. The last proposal is to establish positive links between young people and adults and to create positive perceptions about social participation activities and encourage young people in this regard.

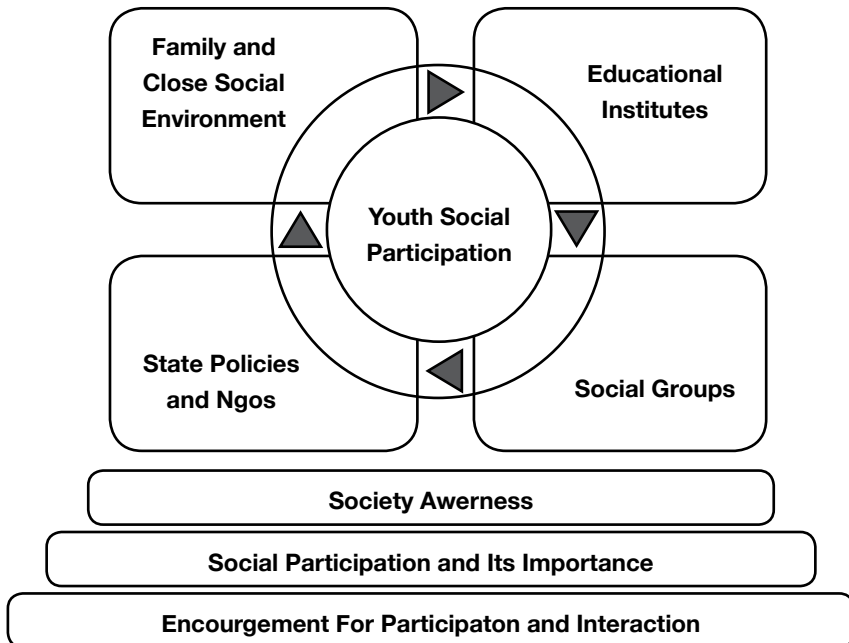
Recommendations for Increasing Youth’s Social Participation and Conclusion

Through youth participation young people get the chance to learn about community and its dynamics, to develop themselves in the light of experiences and maximize their transformation, to contribute society with their production or the issues they fix, to expand their horizon even beyond their imagination and finally to increase social capital that develops community as a whole (Choi Yuen Wan, 2003). On the other hand, if young people become a part in social groups that share common interests and benefits in public sphere, these chances become contributions and valuable outcomes for society.

However, negative changes in the social participation mechanism debar youth from these chances or choose staying away consciously. In this context, with this study we offered an integrated solution model for reducing these negative effects to the lowest possible level in the short span and reversing them. For this purpose firstly we reviewed the literature of social participation and then made interviews with 10 young people for collecting data.

In order to be able to benefit from the outcomes of social participation and move to a healthier social structure “Youth Social Participation Model” is proposed in the light of relevant literature and the interviews.

Figure 1. Youth Social Participation Model

According to the model, the main components of youth social participation are as follows; family and close social environment, educational institutions, social groups and government policies and NGOs. In the cyclical process, young people should be encouraged for social participation and contribution under the supervision of their mentors.

Family and close social environment is responsible for creating societal awareness, encouraging for social participation and increasing interaction. Educational institutions are responsible for teaching the basics of social participation besides delivering the responsibility of creating societal awareness. Social groups are responsible for carrying the responsibilities of family and close social environment and educational institutions a step further. Then they will serve as a vehicle for encouraging youth for social participation and for providing diversity and finally state policies and NGO's by adopting all previous responsibilities spread social participation to whole country with a systematical approach.

Consequently the efforts for creating social change increase youth's interaction with social and civil activities and participation to them. According to the model, governments should fulfill their responsibilities with long-term plans, NGO's in charge with the private and public sector partnerships, social groups should contribute by adoring young people and encourage them to be active in different areas and delete most importantly education institutions, family and close environment should support by adoring young people and help them to make right decisions.

Kaynakça/References

- Ashman, A. F. Ve Suttie, J. N. (1996). The Social And Community Involvement Of Older Australians With Intellectual Disabilities. *Journal Of Intellectual Disability Research*, 40(2), 120-129.
- Berkman, L. F., Glass, T., Brissette, I. Ve Seeman, T. E. (2000). From Social Integration To Health: Durkheim In The New Millennium. *Social Science & Medicine*, 51(6), 843-857.
- Beckley, M. N. (2006). Community Participation Following Cerebrovascular Accident: Impact Of The Buffering Model Of Social Support. *American Journal Of Occupational Therapy*, 60(2), 129-135.
- Benson, P. L. (1997). *All Kids Are Our Kids: What Communities Must Do To Raise Caring And Responsible Children And Adolescents*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Camino, L. (2001). Evaluation As A Tool In Community Building: Perspectives On The Role Of Youth. Paper Presented At The Annual Meeting Of The American Evaluation Association, St. Louis, MO.
- Checkoway, B. (1995). Six Strategies Of Community Change. *Community Development Journal*, 30, 2-20.
- Checkoway, B. N. Ve Gutierrez, L. M. (2006). Youth Participation And Community Change: An Introduction. *Journal Of Community Practice*, 14(1-2), 1-9.
- Checkoway, B. (2011). What Is Youth Participation?. *Children And Youth Services Review*, 33(2), 340-345.
- Choi Yuen Wan, Philemon (2003). "Social Participation" Youth. [Http://www.coy.gov.hk/filemanager/template/common/images/research/2003_youth/socialdrchoi.pdf](http://www.coy.gov.hk/filemanager/template/common/images/research/2003_youth/socialdrchoi.pdf) Erişim Tarihi: 14.07.2017.

- Centers For Disease Control And Prevention (1997). Principles Of Community Engagement. Atlanta, GA: Public Health Practice Program Office.
- Farthing, R. (2010). The Politics Of Youthful Antipolitics: Representing The 'Issue' of Youth Participation In Politics. *Journal Of Youth Studies*, 13(2), 181-195.
- Gilliam, F. Ve Bales, S. (2001). Strategic Frame Analysis: Reframing America's Youth ~Social Policy Report. Ann Arbor, MI: Society For Research In Child Development.
- Glass, T. A., & Balfour, J. L. (2003). Neighborhoods, Aging, And Functional Limitations. In I. Kawachi, & L. F. Berkman (Eds.), *Neighborhoods And Health* (Pp. 303-334). New York: Oxford University Press.
- Gottlieb, H. (2006). Introduction To Community Engagement. Community-Driven Institute Library.
- Herzog, A. R., Ofstedal, M. B., & Wheeler, L. M. (2002). Social Engagement And Its Relationship To Health. *Clinics In Geriatric Medicine*, 18(3), 593-609.
- Jarrett, R. L., Sullivan, P. J., & Watkins, N. D. (2005). Developing Social Capital Through Participation In Organized Youth Programs: Qualitative Insights From Three Programs. *Journal Of Community Psychology*, 33(1), 41-55.
- Jason, L. A. (2006). Benefits And Challenges Of Generating Community Participation. *Professional Psychology: Research And Practice*, 37(2), 132-139.
- Mullahey, R. K., Susskind, Y., & Checkoway, B. (1999). Youth Participation In Community Planning (No. 486). Planners Pr.
- National Commission On Resources For Youth (1981). *New Roles For Early Adolescents: In Schools And Communities*. Newyork: Author.
- National Research Council Institute Of Medicine (2002). *Community Programs To Promote Youth Development*. Washington, DC: National Academy Press.
- Putnam, R.D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse And Revival Of American Community*. New York: Simon And Schuster.
- Rajani, R. (2001). *The Participation Rights Of Adolescents: A Strategic Approach*. New York: UNICEF.
- Sherrod, L., Torney-Purta, J., & Flanagan, C. (Eds.). (2010). *Handbook Of Research On Civic Engagement In Youth*. New York: Wiley.
- Wynn, J.R. (1996). *Bike Shops, Tumbling Teams, And Other Primary Supports: Opportunities For Learning And Civic Life*. Unpublished Manuscript.
- Young, F., ve Glasgow, N. (1998). Voluntary Social Participation And Health. *Research On Aging*, 20(3), 339-362.
- Zeldin, S., Camino, L. Ve Calvert, M. (2003). *Toward An Understanding Of Youth In Community Governance: Policy Priorities And Research Directions ~Social Policy Report XVII*. Ann Arbor, MI: Society For Research In Child Development.
- Zunzunegui, M. V., Kone, A., Johri, M., Beland, F., Wolfson, C. Ve Bergman, H. (2004). Social Networks And Self-Rated Health In Two French-Speaking Canadian Community Dwelling Populations Over 65. *Social Science & Medicine*, 58(10), 2069-2081.

Copyright © 2017 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Kasım 2017 • 5(13) • 93-108

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 23 Eylül 2017
 Kabul | 09 Ekim 2017

X ve Y Kuşağı Öğrencilerin Demografik Özellikleri ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Arasındaki İlişki

A. Barış Baraz*
Hacer Şivil**

Öz

Örgütsel vatandaşlık davranışı (ÖVD), çalışanın iş tanımında olmayan, kişinin kendi isteğiyle sergilediği ekstra rol davranışıdır. Kuruma bağlılığı arttıran ÖVD, kurum menfaatine olduğundan, pek çok sektör için çalışılmaktadır. İlk kez 5 farklı kuşağın bir arada yaşaması ve neredeyse hepsinin iş ortamında olmasının iş görenin prososyal davranışında cinsiyet, özel veya kamu çalışanı olma, statü, iş tecrübesi ve gelir düzeyi gibi demografik özellikler açısından farklılığa yol açabileceği düşünülmektedir. Bu amaçla, farklı sektörlerde çalışmış veya çalışan ve X ve Y kuşağını temsil eden 2752 tane Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencisine çevrimiçi anket uygulanmıştır. Bu anketler vastasıyla Türk iş dünyasında aktif yer alan bireylerin ÖVD, katılımcıların demografik özellikleri (kuşak, cinsiyet, sektör, statü, çalışma yılı ve gelir) bakımından irdelenmiştir. Farklı yaşambilimleri ve teknolojik gelişmelerle yetişmiş kohortların özellikleri ele alınırken, iş gücünün elinde tutan X ve Y kuşağı ile diğer değişkenlerin ÖVD'yle ilişkisi ele alınmıştır. Hipotezler t-test ve tek yönlü varyans analizi ile test edilmiştir. Yapılan çalışmada söz konusu demografik özelliklerden sadece kuşak ve cinsiyet değişkeninin ÖVD 'nı etkilediği ortaya çıkmıştır. Demografik özelliklerle ÖVD arasındaki ilişki incelenmiş ve bazı yönetimsel stratejiler önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kuşak, Kohort, Prososyal Davranış ,Ekstra-Rol, Örgütsel Vatandaşlık Davranışı.

* Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Eskişehir, bbaraz@gmail.com

** Doktora Öğrencisi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, Eskişehir, hşivil@hotmail.com

Abstract

Organizational citizenship behavior (OCB) is a kind of extra role behavior which is not included in job descriptions, yet employees prefer to act upon it by their own will. Improving the loyalty level to an organization, OCB provides advantages, so it has been studied in many sectors. Since 5 different generations have been living together and almost all working in business life for the first time in the history, demographic variables like generation, gender, sector, status, work experience and income level may have an impact on the prosocial behavior. Thus, an online survey with the participation of 2752 students at Anatolia University, Distance Education Faculty was conducted. The students have work experience, and represent Gen X or Gen. By means of this online survey, OCB of individuals working in business life in Turkey was examined in terms of various demographic variables. The characteristics of these cohorts coming from various lifestyles and technological developments are explained, and OCB of these generations together with other variables is investigated. The hypotheses were tested through independent samples-t-test and one-way ANOVA. The results showed among all the variables, only generation and gender had a significant effect on OCB. The relationship between demographic characteristics and OCB was analyzed and specific managerial strategies were suggested.

Keywords: Generation, Cohort, Prosocial Behavior, Extra-Role, Organizational Citizenship Behavior.

Giriş

İşletmelerin rekabet üstünlüğü kazanmasında insan faktörü son derece önem taşımaktadır. *Yönetim* olgusunun 1900'lü yıllarda bilimsel bir nitelik kazanmasıyla insana verilen önem artmıştır. Endüstri Devrimi sonrasında ortaya koyulan Klasik Yönetim Uygulamaları (1880-1930) öncülerinden Frederick E. Taylor, Henry Fayol ve Max Weber (Bilimsel Yönetim Yaklaşımı, Yönetim Süreci Yaklaşımı ve Bürokrasi Yaklaşımı), insan gücünden en azami şekilde yararlanabilecek yöntemler geliştirmiştir. İnsanı makine olarak gören bu yöntemler zamanla yetersiz kalmış ve Neo-Klasik Yönetim (1930-1950) döneminde Elton Mayo ve arkadaşlarının yaptığı Hawthorne araştırmalarıyla (1927-1932), insanın duygusal bir varlık olduğu, etkinlik ve verimlilik beklentisinde insanın bu yönünün göz ardı edilmemesi gerektiği ortaya koyulmuştur. Hawthorne araştırmaları işletmelerde işbirliğinin önemine dolayısıyla karşılıklı ilişkilerin önemine değinmiştir. 1950'lerde itibaren süregelen modern ve modern sonrası yaklaşımlarla insana verilen önem daha da önem kazanmıştır. Artık, teknolojik gelişimlere de bağlı olarak insan ömrü uzamakta ve insan iş hayatında daha fazla yer almaktadır. Tüm bu değişimlerle beraber yaşanan ekonomik, sosyolojik, tarihi olaylar ve teknolojik gelişmeler, her kuşağın bakış açısını ve tutumlarını belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

İrk, cinsiyet, din ve teknolojik çeşitliliğin yanı sıra farklı kuşakların da bir arada çalışması, beraberinde bazı çatışmaları da getirmektedir. Tarihin hemen her devrinde her kuşak kendinden sonrakini pek çok açıdan eleştirmiştir. *'Şimdiki çocuklar lüksü seviyor, otoriteye ve büyüklerine saygıları yok, kötü tutumlular ve çalışmak yerine çene çalmayı tercih ediyorlar. Onlar artık evlerinin köleleri değil, efendileri. Büyükleri odaya geldiğinde ayağa bile kalkmıyorlar. Ebeveynleri ile çelişiyor, sofraya uymadan çar-çabuk yemek yiyor*

ve öğretmenlerini *aşağılıyorlar*' diyen Socrates (M.Ö. 469-399), kuşaklararası farklılıkları dile getirerek kendinden sonraki jenerasyonu eleştirmiştir (Clarke, 2017). 20. yy İngiliz edebiyatının önemli yazarlarından George Orwell (1903-1950), '*Her kuşak kendini önceki kuşaktan daha zeki sonraki kuşaktan daha erdemli farz eder*' diyerek bu çatışmanın günümüzde de geçerliliğini koruduğuna işaret etmiştir (BWP Group, 2016).

Bu çalışma kuşaklar ve örgütsel vatandaşlık davranışı (ÖVD) ile ilgili bazı temel kavramlara değinmektedir. Çalışma, çalışma yaşamındaki en aktif kuşaklar olan X ve Y kuşaklarının ÖVD bakımından farklılık gösterip göstermedikleri ve bu farklılığın iş görme anlayışını neden ve nasıl etkilediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmada kuşaklar dışında cinsiyet, pozisyon (Personel, Yönetici), sektör (Kamu, Özel), iş tecrübesi ve gelir düzeyi gibi bağımsız değişkenler de ÖVD açısından farklılık oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir.

Kuşaklar

Alan yazında *kuşak* kavramını kullanan ilk kişi Alman Sosyolog Karl Mannheim'dir. Mannheim'in 1928 ve 1952'de yayınladığı *The Problem of Generations* adlı makalesinde kuşak kuramı ortaya atılmıştır. Mannheim'in görüşleri hem akademik hem de iş dünyasında ilgi görmüş iletişim, davranış, pazarlama ve insan kaynakları alanındaki çalışmalara önyak olmuştur (Taylor, 2008). Daha sonra Inglehart (1977'den aktaran Gürbüz, 2015:41) ve Strauss ve Howe (1991'den aktaran Gürbüz, 2015: 41)'un çalışmalarıyla kuram popülerliğini kazanmıştır. Kurama göre, kişiler büyüdüğü dönemin sosyal, tarihi ve siyasal olaylarından etkilenir ve bunun sonucu olarak da inanç, değer, tutum ve beklentilerini çalışma ortamında yansıtırlar. (Gürbüz, 2015:41). Yani, kurama göre kuşaklar sosyal etkileşimlerin bir sonucu olarak ortaya çıkmakta ve belirli olgulara ve olaylara yönelik ortak bir bilinç, fikir, dünya görüşü ve deneyim geliştirmektedirler.

Kuşakları sosyolojik açıdan ele alan araştırmacılar Schewe ve Meredith (2004), aynı dönemde doğup benzer dış deneyimlerden geçen kişilerin değer, tercih, tutum ve satın alma alışkanlıklarının hayatları boyunca benzerlik göstereceğini belirterek, bu kişilerin oluşturduğu topluluğa *kohort* denilmesi gerektiğini iddia etmiştir. Söz konusu topluluğun dahil olduğu dönem 20-25 yıllık dönemin aksine bir dış etkene bağlı olarak, İkinci Dünya Savaşı (1939-1945) örneğindeki gibi, uzun veya kısa olabilir. Schewe ve Meredith (2008) kohort'u oluşturan unsurları kitle iletişim yeterliliği, okuryazarlık ve sosyal sonuçlar olarak sıralamış ve aynı olayların farklı toplulukları aynı şekilde etkilemeyeceğine işaret etmiştir. Örneğin İkinci Dünya Savaşı Brezilya'yı savaşa girmediği için hiç etkilemezken, Rusya'yı derinden etkilemiştir (Schewe ve Meredith, 2004:52). Murphy (2007), jenerasyonu tarihin aynı döneminde programlanmış insan topluluğu olarak tanımlamıştır. Araştırmacıya göre kişiler gelişim dönemlerinde doğru-yanlış ve iyi-kötü gibi kodlamalara maruz kalır ve belli haber, kahraman, müzik, mizaç, ebeveynlik stili ve eğitim sistemleri gibi ortak olaylarla kendini geliştirir (Murphy, 2007: 7). Chen (2010), kuşakları belli bir dönemin şekillendirdiği ve bu nedenle benzer tutum, değer ve yaşam biçimleri olan ve o dönemin özelliklerini taşıyan insan topluluğu olarak tanımlarken (Chen, 2010:133), McCrindle ve Wolfinger (2017), ebeveynlerin ve çocuklarının doğduğu zaman aralığını temel alan ve her bir 20-25 yıllık sü-

reci kapsayan bu biyolojik tanımın teknolojik gelişmeler, kariyerdeki değişimler, eğitimdeki seçenekler ve sosyal değerlerdeki farklılıklara bağlı olarak artık geçerliliğini yitirdiğini ileri sürerek, bugün kuşak kavramının biyolojik olarak değil de sosyolojik olarak ele alınması gerektiğine işaret etmektedir (McCrandle ve Wolfinger, 2017:1).

Kuşaklar farklı kaynaklarca farklı kategorize edilmiştir. Farklı bölgelerde yaşayan insanların farklı olaylara maruz kalması bunun en önemli nedenlerindedir. Mannheim (1928;1952)'nin de işaret ettiği gibi kuşak belirli bir dönemde yaşamış insan topluluğundan ziyade ortak deneyimlerin-paylaşımların olduğu topluluklardır. Dolayısıyla dünyanın her yerinde aynı dönemde doğmuş insanların ortak paylaşımları aynı olamayacağından aynı kuşak özellikleri göstermeyebilir. Bu nedenle hemen hemen aynı zaman aralıklarında doğmuş, benzer değer yargılarını, davranış ve yaşam biçimlerini paylaşan, belli bir dönem olay ve eğilimleri ile şekillenmiş, aynı düşünce ve eylemlere sahip kişiler topluluğu 'kuşak' olarak tanımlanabilir.

Bu çalışmada Türkiye'de yapılan kuşaklararası ayırım Ayhun (2013), Kuran (2012), Seçkin (2000), Şenbir (2004), Benlisoy (2008) Altuntuğ (2012), Tolbize (2008) Karp (2002); Mengi (2009), Kılıç (2012), Habib (2013), Çatalkaya (2008), Susuz, (2012), Çağ (2012), İzmirlioğlu (2008), Mesutoğlu (2013), Topçuoğlu (2007)'nin da kategorize ettiği gibi yapılacaktır. Buna göre; örneklemimizde 1925-1945 arasını *Sessiz Kuşak*; 1946-1964 arasını *Bebek Patlaması Kuşağı*; 1965-1979 arasını *X Kuşağı*; 1980-1999 arasını *Y Kuşağı* ve 2000 ve sonrasını da *M (ya da Z) Kuşağı* olarak incelenecektir (Arslan ve Staub, 2015).

Kuran (2013), Türkiye'de yaşayan kuşakları ve özellikleri aşağıdaki gibi sınıflandırmıştır (Kuran, 2013):

Tablo 1. Türkiye'de Kuşaklar ve Özellikleri

Kuşaklar	Özellikleri
Sessiz Kuşak (1927-1945)	Babaannelerimiz, dedelerimiz. Türkiye'de Cumhuriyet kuşağı. Ülkenin %7'si. Tanımlayan sıfat: Uyumlu
Bebek Patlaması Kuşağı (1946-1964)	Meclisin çoğunu oluşturuyor. Başbakan da bu kuşaktan. Ülkenin % 19'u. Tanımlayan sıfat: Kuralcı
X Kuşağı (1965-1979)	Gezi Parkı'ndaki çocukların anne babaları. Ülkenin %22'si. Tanımlayan sıfat: Rekabetçi
Y Kuşağı (1980-1999)	Yaşları 15-32 arasında değişiyor. Ülkenin %35'i. Yani 27 milyon genç. Tanımlayan sıfat: Yaratıcı
Z Kuşağı (2000-)	Kristal çocuklar. Y kuşağı, yeni Türkiye'yi onlara hazırlıyor. Ülkenin %17'si. Tanımlayan sıfat: Derin duygusallık.

Farklı kuşakların bir arada yaşamak, çalışmak ve iletişimde bulunmak zorunda olması kaçınılmaz bir gerçektir. 2000’li yılların başından beri tarihte ilk kez 5 farklı kuşak aynı anda iş gücünü oluşturmakta ve bir arada yaşamaktadır. İşveren, yönetici ve liderlilerin her bir kuşağın farklı yaşambilimleri ve teknolojik gelişmelerle yetiştirildiğini göz önünde bulundurmaları bu kuşakları bir arada yönetebilmeleri için hayati önem taşımaktadır. Savaş Kuşağı (1925-1945), Bebek Patlaması (1946-1964), X (1965-1979), Y (1980-1999) ve Z (2000- 2021) kuşağı olarak sınıflandırılan kuşakların davranış ve algıları yaşadıkları dönem ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak farklılıklar göstermektedir. Günümüzde X ve Y kuşaklarının beraber uyum içinde çalışması ve zamanla X kuşağının çalışma ortamından çekilip yerini Y kuşağına devretmesi kaçınılmazdır.

Örgütsel Vatandaşlık Davranışı

1980’li yıllarda yaşanan sosyal, ekonomik, politik ve teknolojik değişimlerle, işgörene verilen değerin arttığını ve örgütsel vatandaşlık davranışı (ÖVD)’in araştırılmaya başlandığını belirten Basım ve Şeşen (2006), ‘ÖVD; örgütün sağlıklı işleyişini engelleyen yıkıcı ve istenmeyen davranışlardan koruma, çalışanların yetenek ve becerilerini geliştirme, etkin bir koordinasyon kurarak örgütün verimliliği ile performansını arttırmayı amaçlamaktadır’ şeklinde tanımlamaktadır (Basım ve Şeşen, 2006: 82).

Katz (1964), Katz ve Kahn (1966) çalışanların departmanlarını, kurumunu ve kişisel etkinliğini vatandaşlık davranışı göstererek yani iş arkadaşlarına yardım ederek, kurumu koruyarak, yapıcı önerilerde bulunarak, kendilerini geliştirerek ve iyi niyet yayararak iyileştireceğini belirtmişlerdir. Araştırmacılar, kurumsal ve bireyci faydası olan bu davranışı kuruma ve diğer insanlara yardım etme yani ‘iyi asker’ güdüsüne bağlarken bazı araştırmacılar da bu durumu başka sebeplere açıklamaktadırlar (Grant ve Mayer, 2009; 900).

ÖVD ile beraber bazen de aynı anlama gelebilen pek çok terim kullanılmaktadır. Gruptaki kişiler arası desteğin ve işbirliği ortamının devamını sağlayan *bağlamsal performans* bu terimlerden biridir. Ayrıca Katz (1964)’ın kurumsal etkililiğe katkı sağlayan ‘yaratıcı ve spontan’ görüşüne dayanan ve Brief ve Motowidlo (1986)’nın kullandığı ve bir kurumda iş arkadaşına örneğin nasıl tasarruf yapabileceği ile ilgili nasihatta bulunarak yardımda bulunmak gibi doğrudan kuruma katkısı olmayan *prososyal örgütsel davranış* da bu terimlerin arasındadır. Hali hazırda var olan iş tanımının ötesinde beklentiyi karşılayan *ekstra rol davranışı* da en çok karşımıza çıkan terimlerden biridir. Fakat, tüm bu terimlerden en farklı kurum pek çok açıdan zorlayan *meşru ihbarlık* davranışdır çünkü işgörenler varolan örgütsel duruma etkinlik, meşruluk veya adil olma gibi kaygılardan dolayı karşı gelebilirler (Organ vd., 2006: Bölüm 2).¹

Bazı araştırmacılar da bu kavramları birbirlerinin yerine kullanmakta, bu da kavram karışıklığına neden olmaktadır. Bateman ve Organ (1983), Organ (1988) ve Smith vd. (1983) işgörenlerin görev tanımının ötesinde sergilediği davranışı ÖVD olarak tanımlarken, Brief ve Motowidlo (1986) prososyal (olumlu sosyal) örgütsel davranış, Graham (1991) vatandaş-

¹ Detaylı okuma için Organ vd., 2006: Bölüm 2.

lıkla ilgili örgütsel davranış, George ve Brief, (1992) ve George ve Jones, (1997) örgütsel doğaçlama ve George ve Brief, (1992) ve George ve Jones (1997) bağlamsal performans olarak adlandırmaktadır. (Podsakoff vd., 2000: 515).

Katz (1964) kurumun etkin işleyişi için üç davranışın öneminden bahsetmektedir. Bunlardan biri işgörenlerin sisteme dahil edilmesi ve sistemde kalmasını sağlamak, diğeri işgö- renlerin tanımlı görevlerini güvenilir şekilde yerine getirmesi ve sonucusu da işgörenlerin yaratıcı fikirler geliştirme, kendilerini geliştirme ve olumlu tutum sergileme, gibi tanımla- nanın ötesinde davranışlarıdır. Araştırmacı, iş tanımı ve protokollere sıkı sıkıya bağlılığın sistemi çökertebileceğine değinmiştir (Katz, 1964: 132-133).

ÖVD'yi işgörenin isteğine bağlı bütününde kurumun etkili işleminde katkı sağlayan ama kurum tarafından doğrudan ve açık bir şekilde ödüllendirilmeyen bireysel bir davranış ola- rak tanımlayan Organ (1988), gelen eleştiriler doğrultusunda, ÖVD'nin yeniden tanımlan- ması gerektiğini belirterek, ÖVD'nin artık ekstra rol, işin ötesi veya kurumca ödüllendiril- meyen davranış olarak görülmemesi gerektiğinin üzerinde durmuştur (Organ, 1997:86:87). Sezgin (2005), bu tanım değişikliğini ÖVD sergileyen kişiye garantisi olmamakla beraber fayda sağlayabilme olasılığına bağlamaktadır. Her ne kadar ÖVD sergilemeyen işgörenler bir yaptırımla karşılaşmasa da, araştırmacı, resmi bir güvencesi olmamakla beraber ÖVD sergileyen işgörenlerin iyi izlenim oluşturduğunu ve dolayısıyla onların örgütte ödüllendi- rilmesi, takdir ve saygı görmesinin de olası olduğunu belirtmektedir (Sezgin, 2005: 320). Benzer bir şekilde, Bill Gates World Economic Forum 2008'de de belirttiği gibi kişisel çıkar ve başkalarını önemseme insanlara kişisel çıkarın çok daha ötesinde fayda sağla- maktadır. Şöyle ki, Gates, Microsoft'un kurumsal hayırseverliği vasıtasıyla \$3 milyar dolar fazla para ve yazılımı başlattığını ve böylece teknolojik imkanları olmayan insanlara im- kan yarattıklarını belirtmiştir. Gates, böyle yaparak fakir insanların karşılaştıkları sorunlara çözüm bulduklarını, gelişmekte olan ülkelerde yeni pazarlar oluşturduklarını yani bu bütçe ve eğitimin çok yönlü bir fayda getirdiğinden bahsetmektedir (Gates, 2008).

Farklı araştırmacılarca ÖVD farklı boyutlarda ele alınmıştır. Örneğin Podsakoff vd. (2000) davranışı *Yardımcı Davranış, Sportmenlik, Kurumsal Sadakat, Kurumsal Uyumluluk, Bi- reysel İnsiyatif, Sivil Erdem ve Kişisel Gelişim* boyutlarında ele alırken (Podsakoff vd., 2000: 516), Smith ve Organ (1983) *Özgecillik* ve iyi asker veya iyi vatandaş sendromu olarak da bilinen ve belli kişilerden ziyade sistemin işlemesi için işleri doğru düzgün yapmak anlamına gelen *Genel Uyum* olarak ikiye ayırmıştır (Smith vd., 1983: 661-662). Organ (1988) ise ÖVD'yi beş boyutta ele almıştır. Bunlar; birine yardımı içeren *Özgecillik*, dakik olma, hazır bulunma ve düzenlilik gibi beklenen asgari rol davranışının ötesinde bir davranış içeren *Vicdanlılık*, olumlu bir tavır içeren *Sportmenlik*, işveren ve iş arkadaş- larını bilgilendirmeyi içeren *Nezaket* ve kurumun toplantılarına katılmak ve maillerini takip etmek gibi durumları içeren *Sivil Erdem* boyutlarıdır. Her ne kadar bu boyutlar ekstra rol davranışı gibi görünse de, pek çok iş yeri örneklerinde Vicdanlılık, Nezaket ve Sivil Erdem aslında tanımlı davranışlardandır. Bu boyutların ekstra rol olabilmesi için örneğin bir kişinin işe erken gelmesi veya geç çıkması ama karşılığında birşey beklememesi gerekmektedir (Cummings vd., 1995: 238).

Kurumların, çevresel değişimlere karşı adapte olabilmesi için bina, iş gücü tahsisi, üretim yöntemi, hizmet, çalışma saatleri gibi alanlarda değişim yapması kaçınılmazdır. Bu değişimlerin getirdiği zorluklar bazı kişiler için adil algılanmayabilir ve bu kişiler daha büyük sorunlara neden olabilir. Bu nedenle örgüte bağlılık, bireyin ruhsal durumu, kişilik özellikleri, işe karşı tutumları ve iş tatmini, örgütsel adalet, ihtiyaçlar, işin özellikleri, liderin özellikleri ve buna bağlı olarak örgüte duyulan güven, yaş, kıdem ve hiyerarşik düzey, örgütsel kimlik, örgütsel vizyon ve kişi ve örgüt bütünleşmesi gibi davranışa etki eden faktörlerin yöneticiler tarafından dikkate alınması önemlidir (Tuğcu, 2009:20). İlk çalışmalarda, ÖVD'nin yukarıda sayılan belirleyicileri araştırılırken, sonraları araştırmacılar ÖVD'nin sonuçları üzerinde durmaya başlamışlardır. Bunlar; ÖVD'nin işgöreni atanma ve ödüllendirmesinde yönetsel açıdan değerlendirilmesi ve davranışın, işgörenin kurumsal performans ve başarısı üzerindeki etkisi üzerine olan çalışmaları içermektedir. Sonuçta, ÖVD'nin hem işgörenin ödüllendirilmesinde hem de kurumsal başarısına katkı sağladığı kanıtlanmıştır (Podsakoff vd., 2000: 533; Sezgin, 2005: 328 ve Malek ve Tie, 2012: 121-122).

Kurumun zarar görmemesi işgörenlerin tanımlananın ötesinde ve istekle sergilediği tutumla mümkün olur (Organ vd., 2006: Bölüm 2: 7-9 ve Sezgin, 2005: 318). Bu noktadan hareketle, iş tanımında olmayan yani fazladan rol davranışı olarak tanımlanan ve örgütsel bağlılığı etkileyen ÖVD'nin kuşak, cinsiyet, sektör, statü, çalışma yılı ve gelir açısından farklı olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada kapsamında, veri toplama aracı olarak nicel araştırma yöntemi çevrimiçi anket kullanılmış, anket Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ne kayıtlı ve çeşitli meslek gruplarında çalışan öğrencilere çevrimiçi veri tabanı üzerinden gönderilmiştir. Bu çalışmada araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Örgütsel vatandaşlık davranışı ölçeğinden alınan puanların ortalamaları cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Örgütsel vatandaşlık davranışı ölçeğinden alınan puanların ortalamaları kuşak değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Örgütsel vatandaşlık davranışı ölçeğinden alınan puanların ortalamaları sektör değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Örgütsel vatandaşlık davranışı ölçeğinden alınan puanların ortalamaları pozisyon değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Örgütsel vatandaşlık davranışı ölçeğinden alınan puanların ortalamaları çalışma yılı değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
6. Örgütsel vatandaşlık davranışı ölçeğinden alınan puanların ortalamaları maaş miktarı değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması, çözümlenmesi, bulgular, sonuç ve öneriler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin ÖVD'nı etkileyen faktörlerin betimlenmesine yönelik yapılan bu çalışmada iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkileri belirlemek ve neden-sonuç ile ilgili ipuçları elde etmek amacıyla yapılan nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel/korelasyonel araştırma yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk, vd., 2012: 15).

Çalışmada öğrencilerin kuşak, cinsiyet, sektör, statü, çalışma yılı ve gelir gibi demografik özellikleri ve ÖVD arasındaki ilişki betimlenmeye çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye'de 2016-2017 akademik yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ne kayıtlı öğrenciler oluşturmaktadır.

Yaklaşık 1 milyon 400 bin civarında öğrencinin kayıtlı olduğu 8 programı ile Açıköğretim Fakültesi-Lisans, 6 programı ile İktisat Fakültesi, 39 programı ile Açıköğretim Fakültesi-Önlisans ve 5 programı ile İşletme Fakültesi öğrencilerinden toplam 2752 öğrenci çevrimiçi ankete yanıt vermiştir. Seçilen durumlar bağlamında doğa ve toplum olayları ya da olgularını anlamaya ve bunlar arasındaki ilişkileri keşfetmeye ve açıklamaya çalışan amaçsal örnekleme tekniği uygulanmıştır (Büyüköztürk, vd., 2012: 90).

Sınırlılıklar

- Araştırma, Türkiye'de 2016-2017 akademik yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ne kayıtlı öğrenciler ile sınırlıdır.
- Araştırmada belli bir sektörün ele alınmaması bir sınırlılık olarak değerlendirilebilir.
- Kadın çalışanların desteklendiği ve farklı kuşakların bir arada çalıştığı kurumlarda benzer bir çalışmanın yapılması, ÖVD ile ilgili daha kapsamlı bir sonuç verecektir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla, öğrencilerin bazı demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacılar tarafından geliştirilen *Kişisel Bilgiler Formu* ve ÖVD'nı belirleyebilmek için Prof. Dr. H. Nejat Basım ve Doç. Dr. Harun Şeşen'in (2006) Vey ve Champbell (2004) ve Williamsishia (1999)'dan Türkçe'ye çevirip uyarladığı 6'lı Likert tipi *Örgütsel Vatandaşlık Davranış Ölçeği* kullanılmıştır. Anket Açıköğretim'e kayıtlı ve çeşitli meslek gruplarında çalışan öğrencilere çevrimiçi veritabanı üzerinden gönderilmiştir. Öğrenciler sınav sonuçlarını görmek ve diğer bazı işlemler yapmak için giriş yaptıkları Açıköğretim bilgi sistemi üzerinde yer alan anket kısmında karşılıklarına çıkan çevrimiçi form üzerinden anketi gönüllük esasına göre doldurmuşlardır.

Verilerin Çözülmesi

Araştırmada, cinsiyet (Kadın, Erkek), kuşak (X, Y), pozisyon (Personel, Yönetici) ve sektör (Kamu, Özel) bağımsız değişkenlerinin ÖVD puanları açısından farklılık oluşturup oluşturmadığının incelendiği ilk dört araştırma sorusuna yanıt bulmak amacıyla bağımsız gruplar t-testi tekniği kullanılmıştır. Bunun nedeni, söz konusu bağımsız değişkenlerin tümünün iki düzeyli (kategorili) olmasıdır. Çalışma yılı (1-5, 6-10, 11-15, 16-20, 20 ve üstü) ve maaş miktarı (asgari ve altı, asgari-2500, 2500-4500, 4500 ve üstü) bağımsız değişkenlerinin ÖVD puanları üzerindeki etkisinin incelendiği son iki araştırma sorusuna yanıt bulmak amacıyla ise tek yönlü varyans analizi tekniği kullanılmıştır. Söz konusu analizler SPSS V22 yazılımı aracılığı ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde veri toplama araçları ile elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmeleri sonucunda ulaşılan bulgulara ilişkin tablo ve yorumlara yer verilmiştir.

1. Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeğinden Alınan Puanların Ortalamaları Cinsiyet Değişkeni Açısından İstatistiksel Olarak Anamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Birinci araştırma sorusuna yanıt bulmak amacıyla cinsiyet değişkeni kategorilerinin ortalama puanlar bakımından anlamlı derecede farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenebilmesi için t-testi yapılmıştır. Test öncesi elde edilen betimsel istatistikler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Betimleyici İstatistikler

	Cinsiyet	Sayı	Ortalama	Standart Sapma
ÖVD	Kadın	1076	66,3801	30,39115
	Erkek	1676	69,1539	30,24025

Tablo 2 incelendiğinde, ÖVD ölçeğini yanıtlayan katılımcıların 1076’sının kadın, 1676’sının erkek bireylerden oluştuğu görülmektedir. Erkek katılımcıların ölçek puanlarından elde edilen ortalamanın (69,1539) kadın katılımcıların puan ortalamasından (66,3801) yüksek olduğu belirlenmiştir. Ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığının belirlenebilmesi amacıyla t-testi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkeni Kategorileri Arasındaki Farkın Anamlılığın İlişkin Test Sonuçları

		Levene Varyansların Homojenlik Testi			T-Testi	
		F	p	t	sd	p
ÖVD	Varyanslar Homojen	,423	,516	-2,344	2750	,019
	Varyanslar Homojen Değil			-2,341	2283,775	,019

Tablo 3 incelendiğinde, kadın ve erkek katılımcıların ölçek puanları varyanslarının homojen olduğu ($p=0,516>0,05$) belirlenmiştir. Bu bulgu t-testi için gerekli olan varyansların homojenliği sayılınsının sağlandığını göstermektedir. T-testi sonuçlarına ilişkin p değeri ($0,019 < 0,05$) kadın ve erkek katılımcıların ÖVD puanı ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir. Bu bulgudan hareketle, erkek katılımcıların örgütsel vatandaşlık davranışı düzeylerinin kadın katılımcılardan anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir.

2. Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeğinden Alınan Puanların Ortalamaları Kuşak Değişkeni Açısından İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

İkinci araştırma sorusuna yanıt bulmak amacıyla kuşak değişkeni kategorilerinin ortalama puanlar bakımından anlamlı derecede farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenebilmesi için t-testi yapılmıştır. Test öncesi elde edilen betimsel istatistikler Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Kuşak Değişkenine İlişkin Betimleyici İstatistikler

	Kuşak	Sayı	Ortalama	Standart Sapma
ÖVD	X	502	71,2968	29,40565
	Y	2182	67,4450	30,46256

Tablo 4 incelendiğinde, ÖVD ölçeğini yanıtlayan katılımcıların 502’sinin X kuşağı, 2182’sinin Y kuşağı bireylerden oluştuğu görülmektedir. X kuşağından katılımcıların ölçek puanlarından elde edilen ortalamanın (71,2968) Y kuşağından katılımcıların puan ortalamasından (67,4450) yüksek olduğu belirlenmiştir. Ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığının belirlenebilmesi amacıyla t-testi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Kuşak Değişkeni Kategorileri Arasındaki Farkın Anlamlılığına İlişkin Test Sonuçları

		Levene Varyansların Homojenlik Testi			T-Testi	
		F	p	t	sd	p
ÖVD	Varyanslar Homojen	2,968	,085	2,571	2682	,010
	Varyanslar Homojen Değil			2,628	768,177	,009

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların ölçek puanları varyanslarının homojen olduğu ($p=0,085>0,05$) belirlenmiştir. Bu bulgu t-testi için gerekli olan varyansların homojenliği sayılınsının sağlandığını göstermektedir. T-testi sonuçlarına ilişkin p değeri ($0,010 < 0,05$) X ve Y kuşağından katılımcıların ÖVD puanı ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir. Bu bulgudan hareketle, X kuşağı bireylerin örgütsel vatandaşlık davranışı düzeylerinin Y kuşağı bireylerden anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir.

3. Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeğinden Alınan Puanların Ortalamaları Sektör Değişkeni Açısından İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Üçüncü araştırma sorusuna yanıt bulmak amacıyla sektör değişkeni kategorilerinin ortalama puanlar bakımından anlamlı derecede farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenebilmesi için t-testi yapılmıştır. Test öncesi elde edilen betimsel istatistikler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Sektör Değişkenine İlişkin Betimleyici İstatistikler

	Sektör	Sayı	Ortalama	Standart Sapma
ÖVD	Özel	1825	67,2937	30,41847
	Kamu	924	69,5736	30,09749

Tablo 6 incelendiğinde, ÖVD ölçeğini yanıtlayan katılımcıların 924'ünün kamu çalışanı, 1825'inin özel sektör çalışanı bireylerden oluştuğu görülmektedir. Kamu sektöründen katılımcıların ölçek puanlarından elde edilen ortalamanın (69,5736) özel sektörden katılımcıların puan ortalamasından (67,2937) yüksek olduğu belirlenmiştir. Ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığının belirlenebilmesi amacıyla t-testi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Sektör Değişkeni Kategorileri Arasındaki Farkın Anlamlılığına İlişkin Test Sonuçları

		Levene Varyansların				
		Homojenlik Testi			T-Testi	
		F	p	t	sd	p
ÖVD	Homojen	0,478	,490	-1,863	2747	,063
	Homojen Değil			-1,869	1871,275	,062

Tablo 7 incelendiğinde, kamu ve özel sektörden katılımcıların ölçek puanları varyanslarının homojen olduğu ($p=0,490>0,05$) belirlenmiştir. Bu bulgu t-testi için gerekli olan varyansların homojenliği sayılınsının sağlandığını göstermektedir. Fakat, t-testi sonuçlarına ilişkin p değeri ($0,063 > 0,05$) özel ve kamu sektörlerinde çalışan katılımcıların ÖVD puanı ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermektedir. Bu bulgudan hareketle, örgütsel vatandaşlık davranışı açısından kamu ve özel sektör çalışanları arasında fark olmadığı ileri sürülebilir.

4. Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeğinden Alınan Puanların Ortalamaları Pozisyon Değişkeni Açısından İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Dördüncü araştırma sorusuna yanıt bulmak amacıyla pozisyon değişkeni kategorilerinin ortalama puanlar bakımından anlamlı derecede farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenebilmesi için t-testi yapılmıştır. Test öncesi elde edilen betimsel istatistikler Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Pozisyon Değişkenine İlişkin Betimleyici İstatistikler

	Pozisyon	Sayı	Ortalama	Standart Sapma
ÖVD	Personel	2227	68,0135	30,38517
	Yönetici	525	68,3067	30,09107

Tablo 8 incelendiğinde, ÖVD ölçeğini yanıtlayan katılımcıların 2227'sinin personel, 525'inin ise yöneticilerden oluştuğu görülmektedir. Yönetici pozisyonunda çalışan katılımcıların ölçek puanlarından elde edilen ortalamanın (68,3067) personel pozisyonunda çalışan katılımcıların puan ortalamasından (68,0135) az bir miktar daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığının belirlenebilmesi amacıyla t-testi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Pozisyon Değişkeni Kategorileri Arasındaki Farkın Anlamlılığına İlişkin Test Sonuçları

		Levene Varyansların Homojenlik Testi			T-Testi	
		F	p	t	sd	p
ÖVD	Homojen	0,118	,731	-0,199	2750	,842
	Homojen Değil			-0,200	795,370	,841

Tablo 9 incelendiğinde, personel ve yöneticilerden oluşan katılımcıların ölçek puanları varyanslarının homojen olduğu ($p=0,731>0,05$) belirlenmiştir. Bu bulgu t-testi için gerekli olan varyansların homojenliği sayılısının sağlandığını göstermektedir. Fakat, t-testi sonuçlarına ilişkin p değeri ($0,842 > 0,05$) personel ve yönetici pozisyonlarında çalışan katılımcıların ÖVD puanı ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermektedir. Bu bulgudan hareketle, örgütsel vatandaşlık davranışı açısından yönetici ve personeller arasında fark olmadığı ileri sürülebilir.

5. Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeğinden Alınan Puanların Ortalamaları Çalışma Yılı Değişkeni Açısından İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Beşinci araştırma sorusuna yanıt bulmak amacıyla çalışma yılı değişkeni kategorilerinin ortalama puanlar bakımından anlamlı derecede farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenebilmesi için varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Test öncesi elde edilen betimsel istatistikler Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Çalışma Yılı Değişkenine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Çalışma yılı	Sayı	Ortalama	Standart Sapma
1-5 yıl	970	67,8557	30,38826
6-10 yıl	545	68,0055	30,79495
11-15 yıl	286	68,9825	30,22355
16-20 yıl	180	72,0722	29,58446
20 ve üstü	183	72,7158	29,27299

Tablo 10 incelendiğinde, ÖVD’i yanıtlayan katılımcıların çalışma sürelerine ilişkin aralıklar ve ölçekten aldıkları puanların ortalamaları görülebilir. Elde edilen bulgular, çalışma yılını 1-5 yıl olarak beyan eden 970 katılımcının ortalama ölçek puanının (67,8557) en düşük; çalışma yılını 20 ve üstü olarak beyan eden 183 katılımcının ortalama ölçek puanının (72,7158) en yüksek olduğunu göstermektedir. Bulgular, çalışma süresi arttıkça örgütsel vatandaşlık davranışı puanlarında artış olduğunu göstermektedir, bununla birlikte, daha doğru bir belirleme yapabilmek için kategoriler arasındaki ortalama puanlar arasındaki farkların istatistiksel anlamlılığı ANOVA ile test edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Çalışma Yılı Değişkeni Kategorileri İçin Varyansların Homojenliği Testi

Levene İstatistiği	sd1	sd2	p
,641	4	2159	,633

Tablo 11 incelendiğinde, ANOVA testi için gerekli olan varyansların homojen olduğuna ilişkin varsayımın sağlandığı görülmektedir ($p=0,633>0,05$).

Tablo 12. Çalışma Yılı Değişkeni Kategorileri Arasındaki Farkın Anlamlılığına İlişkin ANOVA Sonuçları

	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	4	1487,987	1,620	,167
Gruplar içi	2159	918,792		
Toplam	2163			

Tablo 12 incelendiğinde ANOVA testine ilişkin p değerinin ($0,167>0,05$) grupların puan ortalamaları arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığına işaret ettiği görülmektedir. Elde edilen bulgudan hareketle örgütsel vatandaşlık davranışı için çalışma yılı değişkeninin anlamlı bir farklılık yaratmadığı ileri sürülebilir.

6. Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeğinden Alınan Puanların Ortalamaları Maaş Miktarı Değişkeni Açısından İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Altıncı araştırma sorusuna yanıt bulmak amacıyla maaş miktarı değişkeni kategorilerinin ortalama puanlar bakımından anlamlı derecede farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenebilmesi için varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Test öncesi elde edilen betimsel istatistikler Tablo 13'de sunulmuştur.

Tablo 13. Maaş Miktarı Değişkenine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Maaş Miktarı	Sayı	Ortalama	Standart Sapma
Asgari ve altı	882	67,0011	30,10023
Asgari- 2500	771	66,7328	30,85725
2500-4500	876	69,8973	30,13385
4500 ve üstü	177	69,1243	30,12109

Tablo 13 incelendiğinde, ÖVD'yi yanıtlayan katılımcıların maaşlarına ilişkin aralıklar ve ölçekten aldıkları puanların ortalamaları görülebilir. Elde edilen bulgular, maaş miktarını asgari-2500 TL arası olarak beyan eden 771 katılımcının ortalama ölçek puanının (66,7328) en düşük; maaş miktarını 2500 TL-4500 TL arası olarak beyan eden 876 katılımcının ortalama ölçek puanının (69,8973) en yüksek olduğunu göstermektedir. Kategoriler arasındaki ortalama puanlar arasındaki farkların istatistiksel anlamlılığı ANOVA ile test edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 14'de sunulmuştur.

Tablo 14. Maaş Değişkeni Kategorileri İçin Varyansların Homojenliği Testi

Levene İstatistiği	sd1	sd2	p
1,085	3	2702	,354

Tablo 14 incelendiğinde, ANOVA testi için gerekli olan varyansların homojen olduğuna ilişkin varsayımın sağlandığı görülmektedir ($p=0,354>0,05$).

Tablo 15. Maaş Miktarı Değişkeni Kategorileri Arasındaki Farkın Anlamlılığına İlişkin ANOVA Sonuçları

	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	3	1831,673	1,991	,113
Gruplar içi	2702	919,912		
Toplam	2705			

Tablo 15 incelendiğinde ANOVA testine ilişkin p değerinin ($0,113>0,05$) grupların puan ortalamaları arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığına işaret ettiği görülmektedir. Elde edilen bulgudan hareketle örgütsel vatandaşlık davranışı için maaş miktarı değişkeninin anlamlı bir farklılık yaratmadığı ileri sürülebilir.

Sonuç ve Öneriler

2016-2017 akademik yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ne kayıtlı, çalışan ve X ve Y kuşağını temsil eden 2752 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre sadece kuşak ve cinsiyet değişkeninin ÖVD 'i etkilediği sektör, statü, çalışma yılı ve gelir değişkenlerinin ÖVD' i anlamlı bir şekilde etkilemediği ortaya çıkmıştır.

Çalışma Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi erkek öğrencilerin ÖVD kadın öğrencilerinkinden yüksek çıkmıştır. Bunun en önemli nedenleri kadınların *cam tavan sendromu* ile mücadele etmek zorunda kalmaları olabilir. Bir takım kariyer engelleri ve biçilmiş cinsiyet rolleri ile karşılaşan kadın çalışanların örgüte bağlılığı dolayısıyla ÖVD'nin erkek çalışanlara oranla az olması kaçınılmazdır.

Türkiye'de her ne kadar kadının eğitim, çalışma ve siyaset hayatlarında erkekle eşitliği kanunen desteklenmiş olsa da, 2006 yılında, aile yapısı konulu bir araştırmaya katılan erkeklerin %60,7' si kadının asli görevinin çocuk bakımı ve ev işleri olduğu görüşünü bildirmişlerdir. Bu oran kadınlar arasında %64,7 olarak saptanmıştır. Erkeklerin %12'si, kadınların %14'ü, kadının çalışmasını gelenek-göreneklerimize aykırı bulurken, çalışma ortamlarının kadın için güvenli olmadığı düşünen erkekler %16,5, kadınlarda bu oran %9,5'dir (<http://www.tuik.gov.tr>, 2009'dan aktaran Mercanlioğlu, 2009:40). Benzer bir şekilde Örcü vd. (2007)'de yaptıkları araştırmada, toplumsal olgular çerçevesinde, kadına biçilen rolde ailevi sorumlulukların fazla olmasının, kadınların kariyer gelişimlerini olumsuz etkilediği konusunda katılımcıların %74"ü 'katılıyorum' cevabı vermişlerdir. Kadınlar çalışma yaşamına girerken, toplumsal beklentilerle çalışma yaşamının bağdaşmaması gibi çeşitli nedenlerden ötürü engellerle karşılaşmaktadırlar. Araştırmada bu nedenler dışında, çalışan kadınların, eşine ve çocuklarına karşı sorumlulukları nedeniyle uzayan toplantılara katılamaması, şirket yemekleri, seyahatler ve eğitimler, kadın yöneticilerin karşılaştıkları sorunlardan bazıları olarak tespit edilmiştir (Örcü vd., 2007: 133).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2014- 2017 verilerine göre işgücüne dahil olmayanların durumunu tetikleyen en önemli sebep, kadınların ev işleriyle meşgul olma durumudur. Ayrıca, TÜİK 2006, 2010 ve 2014 cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç ile ilgili verilere göre, kadın çalışanların gelirleri eğitim durumları aynı olan erkeklerden daha azdır. Örneğin, 2014 yılında, yüksekokul ve üstü bir erkek çalışanın aylık kazancı ortalama 4296 TL iken, benzer bir durumdaki bayan çalışanın aylık maaşının 3470 TL olduğu ortaya çıkmıştır (TÜİK).

Kadınların can tavan bariyerine bağlı güçlüklerle baş edebilmesi için, hükümetin girişimiyle kurumların bazı politikalar geliştirmesi gerekmektedir. Türkiye gibi erkek egemen toplumlarda, kadın çalışanları motive edici uygulamaların olması, hem kurumların işgücü kaybının önüne geçecek hem de kadın çalışanların ÖVD'sini arttıracaktır.

Çalışmada, X kuşağından katılımcıların ölçek puanlarından elde edilen ortalamanın, Y kuşağından katılımcıların puan ortalamasından yüksek olduğu ortaya çıkmıştır..

X kuşağı ve Y kuşağını Türkiye şartlarında kıyasladığımızda, bu farklılığı kuşakların yetiştirilme tarzı, dönemde yaşanan ekonomik, politik ve teknolojik olaylara bağlayabiliriz. X

kuşağı mensupları bu dönemde petrol krizleri, ekonomik sarsıntılar ve sol-sağ çatışması gibi bazı sosyo-politik olaylara tanık olmuşlardır. Türkiye’de de kadınlar bu dönemde yoğun olarak iş gücüne katılmaya başlamışlardır. İnsanlar daha iyi yaşamak için, daha az çocuk sahibi olmuşlardır. Paraya daha fazla odaklanmışlar ve bireycilik önem kazanmıştır (Mengi, 2003). Gelecek kaygısı bu kuşağı çok çalışıp kariyer yapmaya ve para biriktirmeye zorlamıştır. Geleneksel değerlere bağlı dolayısıyla toplumsal sorunlara duyarlı olan bu kuşak, otoriteye saygılı, mücadeleci, kanaatkâr ve şüphesidir. Marka onlar için önemlidir. Kadınların çalışmaya başlamasıyla geleneksel aile yapısı farklılaşmaya başlamıştır (Altuntuğ, 2012: 205-206; Erol ve Öz, 2016:54-55; İzmirlioğlu, 2008:44-45). Diğer yandan, Aktan (1996), Y kuşağının bakış açısının şekillenmesinde 80’li yılların en önemli olaylarından, T.C’nin 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal döneminde gerçekleşmiş 24 Ocak Kararları’nın etkin bir rol oynadığını belirtmiştir. Bu kararlar sayesinde Y kuşağının özelliklerinden insanı merkez kabul eden; insan hak ve özgürlüklerini temel amaç olarak benimseyen bireycilik anlayışının temelleri atılmıştır (Aktan, 1996).

Kuşakların yaşlandıkça davranış özelliklerinin de değişkenlik gösterdiğine değinen Özmen (2011), farklı kuşakların aynı zaman diliminde farklı davranışlar sergilemelerini ‘yaş etkisi’ ne bağlamaktadır. Araştırmacıya göre, her kuşağı diğerlerinden ayıran kendine ait bir tarihi ve birikimi vardır. Bu farklılık, önceki kuşakların yeni kuşaklara bıraktığı sosyo-kültürel ve siyasi mirastan kaynaklanmaktadır (Özmen, 2011). Wagner ve Ruch (2000)’de yaptığı çalışma, yaş etkisini destekler niteliktedir. Araştırmacılar, ABD’de iki özel hastanede yaptıkları çalışma sonucunda yaşın özgeciler davranışında belirleyici bir rol üstlendiğini ortaya koymuşlardır. Araştırmacılara göre, 20-34 yaş grubu ve nispeten yaşlı 35-45 yaş grubu çalışanlar farklı kohortları temsil etmektedirler. Araştırmacılar, yaşça büyük çalışanların özgeci davranışı değerlendirmede ve sergilemede daha çok sosyalleşmiş olabileceğini, çalışma zamanları ve yaşam tecrübeleri bakımından daha çeşitli davranışlarla karşı karşıya kalmış olabileceklerini ve başkalarına yardımı daha çok içselleştirmiş olabileceklerini belirtmişlerdir (Wagner ve Rush, 2000: 388).

Fakat, alanda yapılan çalışmalara göre kuşakların kendilerini ve birbirlerini farklı algılaması çatışmaları da beraberinde getirmektedir. Örneğin, Universum 2015 araştırma sonucu Y kuşanıği sanılanın aksine kendini sorumluluk sahibi ve sadık olarak tanımlamaktadır. Kuşak danışmanı Kuran (2015), sadakat kavramını günümüze göre yeniden tanımlamamız gerektiğine inanmaktadır. Buna göre, kuşaklara yönelik algı, tanım ve beklentilerimizin yeniden şekillendirilmesi insan kaynaklarının istenilen düzeyde kullanılabilmesi açısından önemli olmaktadır (Kuran, 2015).

Araştırma örnekleminizi Türkiye oluşturduğundan, Türkiye’de kuşaklara göre nüfus dağılımını bilmek önemlidir. 2016 TÜİK’in raporuna göre toplam nüfus bir önceki yıla göre 1.073.818 artarak 79.814.871’a ulaşmıştır. Bu nüfusun içinde 0-14 yaş grubunu % 23,7, 15-64 yaş grubunu %68 ve 65 üstü yaş grubu %8’i temsil etmektedir. Bu rapor, dinamik nüfusun yoğun olduğunu yansıtırken, bu dinamik nüfustaki kadın erkek oranının da nerdeyse eşit olduğunu göstermektedir. 15-64 yaş arası kapsayan 54.237.586 kişinin 27.409.238’i erkek, 26.828.348’i ise kadın nüfusunu temsil etmektedir (TÜİK, 2016). Bu verilerden yola çıkarak, eğitimden iş dünyasına kadar farklı disiplinlerin, baskın olan nüfusun alışkanlıklarına ve beklentilerine göre politikalar belirlemesi olası çatışmaları en aza indirecektir.

EXTENDED ABSTRACT

The Relationship between Demographic Variables of Gen X and Gen Y Students and Organizational Citizenship Behavior

A. Barış Baraz*

Hacer Şivil**

Introduction

Human beings play such a crucial role to have a competitive advantage for organizations. The term *management* got a scientific feature in 1900s, and this has increased the importance of human beings. After the Industrial Revolution, Classical Approaches to Organizational Management (1880-1930) were put into practice. The pioneers namely Frederick E. Taylor, Henry Fayol and Max Weber (respectively the Scientific Management Theory, Administrative Management Theory, and Bureaucratic Management Theory), tried to figure out some methods to get the most out of human power. These methods conceptualizing human beings like a piece of machine became insufficient in time. Hawthorne studies

* Professor Dr., Anadolu University, Open Education Faculty Eskişehir, bbaraz@gmail.com

** Ph.D. Student, Anadolu University Institute of Social Sciences, Department of Management and Organization Science, Eskişehir, hşivil@hotmail.com

(1927-1932) conducted during the period of the Neo-Classical Theory of Management (1930-1950) by Elton Mayo and his associates proved that human beings are sensitive creatures and organizations should pay attention to this peculiarity if they are expecting efficiency and effectiveness. Hawthorne studies touched on the significance of organizations to include mutual relationship. Since 1950s, modern and post-modern approaches have also increased the importance of human beings. Now, thanks to technological advancements, life span is longer, so is the tenure in an organization. Together with these changes, economic, social, and historic events and technological advancements affect the perception and attitudes of generations.

Not only race, gender, religion, and technology, but also different generations that work together lead to some conflicts. Almost all generations in history have criticized the ones following them in many aspects. Socrates (BC. 469-399) by saying '*The children now love luxury; they have bad manners, contempt for authority; they show disrespect for elders and love chatter in place of exercise. Children are now tyrants, not the servants of their households. They no longer rise when elders enter the room. They contradict their parents, chatter before company, gobble up dainties at the table, cross their legs, and tyrannize their teachers.*' meant generations are different, and he criticized younger generation. George Orwell (1903-1950), one of the significant authors in 20th century, by saying '*Every generation imagines itself to be more intelligent than the one that went before it, and wiser than the one that comes after it.*' highlighted that the conflict is in progress.

In this study some basic terms related to generations and organizational citizenship behavior (OCB) will be mentioned. It is aimed to prove whether the OCB of Gen X and Gen Y, which are active in business life, differ or not. If so, it is aimed to explain why and how they do business in a different way. Apart from generations, other variables like gender, status (employee or manager), sector (state or private company), job experience and income level will be tested to see whether they show differences regarding OCB or not.

Generations

German Sociologist Karl Mannheim is the first scholar who used the term *generation* in literature. Mannheim published an article called *The Problem of Generations* in 1928 and 1952 and proposed the theory of generation. Mannheim's ideas were appreciated by both academic and business world and pioneered some studies in the fields of communication, behavior, marketing, and human resource management (Taylor, 2008). Then, by means of the studies by Inglehart (1977) and Strauss & Howe (1991), the theory gained popularity (quoted by Gürbüz, 2015:41). Accordingly, generations are born as a result of social interactions and develop common knowledge, ideas, points of view and experiences towards specific phenomenon and events.

Researchers Schewe & Meredith (2004), who investigate the sociological aspect of generations, claim that values, attitudes and shopping habits of people who are born in the same era and experience similar things show similarities throughout their life. They claim that such people generate a group which should be called *cohort*. Contrary to 20-25 years of period like World War II (1939-1945), the period due to an external factor might be long or short. Schewe & Meredith (2008) say that the factors that constitute a cohort are mass communication, literacy, and social outcomes. They point out that the same events may not affect different groups in the same way. For instance; Brazil did not go to World War II, thus was not affected. However, the same war affected Russia a lot (Schewe & Meredith, 2004:52). Murphy (2007), described the term generation as a group of people programmed within the same era. He states that people are exposed to some codes like true-false and good-bad, and they develop themselves by means of mutual things like some specific news, heroes, music, humor, parental styles and education systems (Murphy, 2007: 7). Chen (2010) believes generations are developed by a specific era, so he claims that generations are formed by groups that have similar attitudes, values, and life styles and have the features of that time period (Chen, 2010:133). Yet, McCrindle & Wolfinger (2017) do not agree with the definition of the time period in which parents and children are born and which consists of a 20-25 year. They claim that this biological definition is not valid at all due to technological developments, changes in career plans, educational opportunities, and variations in social values, so this term should be examined sociologically not biologically (McCrindle & Emily Wolfinger, 2017:1).

Generations are categorized differently in different sources. It is mainly because of people living in different places and being exposed to different events. As Mannheim (1928;1952) stated generations are not a group of people who live in a specific period of time but are groups of people who have mutual experiences and backgrounds. In this respect, not all people born in the same period have similar backgrounds, so they may not have the characteristics of the same generation. Thus, it can be asserted that a generation is a group of people who are born almost in the same time period, and whose values, attitudes and life styles are developed in a similar way by specific events within that period.

In this research, the categorization of generations is done as Ayhun (2013), Kuran (2012), Seçkin (2000), Şenbir (2004), Benlisoy (2008) Altuntuğ (2012), Tolbize (2008) Karp (2002); Mengi (2009, Kılıç (2012), Habib (2013), Çatalkaya (2008), Susuz, (2012), Çağ (2012), İzmirlioğlu (2008), Mesutoğlu (2013), and Topçuoğlu (2007) have done. Thus, 1925-1945 is called *Silent Generation*; 1946-1964 is called *Baby Boomers*; 1965-1979 is *Gen X*; 1980-1999 is *Gen Y*, 2000+ is called *M (or Z)* (Arslan & Staub, 2015).

Kuran (2013) categorized generations and their characteristics in Turkey as follows (Kuran, 2013):

Table 1. Characteristics of Generations in Turkey

Generations	Characteristics
Silent Generation (1927-1945)	Our grandparents. Republic generation 7% in Turkey Descriptor: Easy-going
Baby Boomers (1946-1964)	Most members of Turkish Grand National Assembly Prime Minister is a Baby Boomer 19% in Turkey Descriptor: Normative
Gen X (1965-1979)	Parents of Gezi Park kids 22% in Turkey Descriptor: Competitive
Gen Y (1980-1999)	35% in Turkey = 27 million. Descriptor: Creative
Gen Z (2000-)	Crystal Kids Gen Y prepares them 17% in Turkey Descriptor: Over-sensitive

It is an inevitable fact that different generations are supposed to communicate with one another and live and work together. Since 2000s, five different generations have been living together and almost all working for the first time in the history. Thus, it is crucial for manager to know that employees coming from various generations have been exposed to different biological and technological environments. Thus, managers will be able to see the differences and manage them well. Categorized as Silent Generation (1925-1945), Baby Boomers (1946-1964), Gen X (1965-1979), Gen Y (1980-1999), and Gen Z (2000-2021), generations all have different attitudes and perceptions due to the era they live in and technological developments. It is certain that Gen X and Gen Y should work in line with each other. Besides, Gen Y will take over all the deeds from Gen Y very soon.

Organizational Citizenship Behavior

Basim and Şeşen (2006) states that organizational citizenship behavior (OCB) started to be investigated in 1980s due to some changes in social, economic, political, and technologic world, so workers gained importance. They defined the term as follows: *OCB aims to protect an organization from undesirable behavior that hinders it to operate in a healthy way, to improve workers' abilities and skills, to ensure that the coordination is effective, and as a result to enhance performance* (Basim & Şeşen, 2006: 82).

Katz (1964), Katz & Kahn (1966) point out that when workers show citizenship behavior by helping their coworkers, protecting their organization, suggesting constructive feedback, improving their skills, and spreading good will, they will help to improve their departments, organizations, and personal effectiveness. These researchers state that citizenship behavior provides both organizational and personal benefits because it includes the motive to help the organization and other people, which is called good soldier syndrome, yet other researchers claim that it depends on some other reasons (Grant & Mayer, 2009; 900).

Sometimes, some other terms are used instead of OCB, and sometimes these terms substitute OCB. *Contextual performance*, interpersonal support in a group and the continuity of cooperative environment, is one of them. Besides, *prosocial behavior*, which is based on Katz's (1964) 'creative and spontaneous' view and which contributes to organizational effectiveness, is among these terms. Brief & Motowidlo (1986) use this term that does not have a direct effect on an organization. For instance, when someone in an organization helps a co-worker by saying how to save up, it is a kind of prosocial behavior. Another widespread term is *extra-role behavior*, which means the behavior beyond the designated deeds. Yet, the most different behavior is *whistleblowing* that is challenging for organizations in various aspects because employees may go against their organizations due to some concerns like efficiency, legitimacy, and equity (Organ et al. 2006: Chapter 2).¹

Some researchers use these terms interchangeably, but this leads to conceptual confusion. While Bateman & Organ (1983), Organ (1988) and Smith et al. (1983) call OCB as a kind of employee behavior beyond the designated deeds, Brief & Motowidlo (1986) call it prosocial (positive social) organizational behavior, Graham (1991) says it is related to citizenship, George & Brief, (1992) and George & Jones, (1997) say it is organizational spontaneity, and George & Brief, (1992) and George & Jones (1997) call it contextual performance (Podsakoff et al., 2000: 515).

Katz (1964) underlines three important types of behavior for organizations to work efficiently. One is to include employees to the system and to make sure they are in it. The second one is to perform prescribed tasks in a safe way, and the last one is to act beyond prescribed deeds like employees' developing creative ideas and improving themselves (Katz, 1964: 132-133).

Organ (1988) claimed OCB should be employees' own will, and though in general it contributed to organizations, that individual behavior was not rewarded explicitly by the organization. However, upon some criticisms, he stated that OCB should be redefined, and highlighted that OCB should not be accepted as an extra role, beyond the formally prescribed job requirements, or directly rewarded (Organ, 1997:86:87). Sezgin (2005) believes that such a change in the definition depends on that fact that OCB, though

¹ Check Organ et al. 2006: Chapter 2 for further reading.

not guaranteed, might be advantageous to the ones who exhibit such a behavior. It is not officially guaranteed, yet employees with OCB have a positive impact, and it may bring about rewards, appreciation, but employees without OCB are not punished (Sezgin, 2005: 320). Similarly, in 2008 Economic Forum, Bill Gates stated that self-interest, and caring for others provide more than self-interest. That is, Microsoft using its corporate philanthropy donated more than \$3 billion in cash and software, so they created a facility for people who did not have technological opportunities. Thus, they solved the problems that the poorest people faced, opened new market in developing countries. In other words, that budget and training contributed themselves a lot, too (Gates, 2008).

Researchers categorize OCB differently. For example, Podsakoff et al. (2000) divided it under the following categories: *Helping Behavior*, *Sportsmanship*, *Organizational Loyalty*, *Organizational Compliance*, *Individual Initiative*, *Civic Virtue*, and *Self Development* (Podsakoff et al., 2000: 516). Smith & Organ (1983) put it under two dimensions: *Altruism* and *General Compliance*, which is also known as ‘good soldier’ or ‘good citizen’ syndrome of doing things that are ‘right and proper’ but for the sake of the system rather than for specific persons (Smith et al., 1983: 661-662). Organ (1988), on the other hand, enumerated five dimensions of OCB: *Altruism* is acts of help to a specific person, *Conscientiousness* includes attendance, cleanliness, and punctuality that go beyond minimum required deeds, *Sportsmanship* means a positive attitude, *Courtesy* includes keeping the boss and co-workers informed, and *Civic Virtue* implies attending meetings and checking company mails. All these dimensions should be extra-role. For instance, an employee should go to work early and/or leave work late without any expectations (Cummings et al., 1995: 238).

To be able to adapt into environmental changes, organizations should make changes in the fields of building, labor division, production process, services, and working hours. Some employees may not see these changes fair, and they may cause bigger problems. That is why, not only organizational commitment, employees’ psychological conditions, personality traits, attitudes towards business, but also leaders together with factors affecting behavior like job satisfaction, organizational justice, needs, job specifications, and organizational trust, age, status, hierarchy, corporate identity, vision, employee-organization integrity should be taken into consideration by administrators (Tuğcu, 2009:20). Early studies investigated these antecedents of OCB. Later, researchers started to focus on its effects. They included the effects of OCB on managerial evaluations of performance and judgments and the effects of OCB on organizational performance and success. They all proved that OCB causes employees to be rewarded and brings organizational success (Podsakoff et al., 2000: 533; Sezgin, 2005: 328, and Malek & Tie, 2012: 121-122).

It is highly possible to protect an organization when employees’ behaviors go beyond formal role requirements by their own will (Organ et al., 2006: Chapter 2: 7-9 and Sezgin, 2005: 318). From this point of view, it is thought that OCB, which has an impact on

organizational commitment, and which is described as extra-role behavior that is not described in the job description, may show some differences in terms of generations, gender, sector, status, work experience and income level.

In this study, to collect data, an online survey was conducted with the participation of students at Anatolia University, Distance Education Faculty. These students have work experience in various business sectors. Quantitative research method was used. The answers for the following questions have been investigated.

1. Does the mean collected from organizational citizenship behavior scale and gender variable have a statistically significant difference?
2. Does the mean collected from organizational citizenship behavior scale and generation variable have a statistically significant difference?
3. Does the mean collected from organizational citizenship behavior scale and sector variable have a statistically significant difference?
4. Does the mean collected from organizational citizenship behavior scale and status variable have a statistically significant difference?
5. Does the mean collected from organizational citizenship behavior scale and work experience variable have a statistically significant difference?
6. Does the mean collected from organizational citizenship behavior scale and income level variable have a statistically significant difference?

Following sections include research method, population and sample, data collection tools, analysis, findings, and conclusion and suggestions.

Research method

In this study, it is aimed to find out the factors that affect OCB of students at Anatolia University Distance Education Faculty. To be able to define the relationship between two or more variables and learn a cause and effect relationship, the correlational research method, one of quantitative research methods, is applied (Büyüköztürk, et al., 2012: 15).

In this study, the relationship between OCB and demographic variables of these students including generation, gender, sector, status, work experience, and income level is aimed to be described.

Population and Sample

The target population of the study consists of students studying at Anatolia University Distance Education faculty from the 2016-2017 academic year .

Approximately 1 million 400 thousand students are enrolled at 8 programs offered by Undergraduate Programs in the Faculty of Open Education, 6 programs offered by Faculty of Economics, 39 programs offered by Associate Degree Programs in the Faculty of Open Education, and 5 programs offered by Faculty of Business Administration. 2752 students answered an online survey. Purposive/purposeful sampling technique, which tries to explain natural and social event or phenomena, is applied (Büyüköztürk, at al., 2012: 90).

Limitations

- This research is limited to the students studying at Anatolia University Distance Education faculty from the 2016-2017 academic year in Turkey.
- This research does not focus on a specific business sector, which might be considered as a limitation.
- A study conducted in institutions where women employees are motivated and where different generations work will provide more comprehensive data regarding OCB.

Data Collection Tools

In this study, to collect data, the researcher herself developed a form called 'Personal Details Form' to define some demographic traits of the participants. To figure out the students' citizenship behavior, a 6-point Likert type OCB scale, adapted from Vey & Champbell (2004) and Williamsishia (1999) and translated by Prof. Dr. H. Nejat Basım & Assoc. Dr. Harun Şeşen (2006), was used. The survey was applied to students studying at Anatolia University, Distance Education Faculty. When students logged in to the system with their own user name and password to learn their grades or to reregister, they met the survey link. Clicking the survey link, they filled in the online form on voluntary basis.

Analysis of Data

In this study, when it is analyzed whether there is a significant difference between the OCB and independent variables; gender (male, female), generation (Gen X and Gen Y), status (employee or manager), sector (state or private organization), working years, and salary. Independent samples t- test was used due to the fact that these independent variables have two categories. To find out whether there is a relationship between the OCB and other independent variables, he number of working year (1-5, 6-10, 11-15, 16-20, and 20+) and income level (below minimum wage and minimum wage, minimum wage and 2500, 2500 and 4500, 4500+), one-way ANOVA was applied. SPSS V22 was used for the data analysis.

Findings

This section includes tables and comments based on the statistical analysis collected by the means of the tools stated above.

1. Does the Mean Collected From Organizational Citizenship Behavior Scale and Gender Variable Have a Statistically Significant Difference?

To answer the question, independent t-test was used to see whether the means of the categories of gender variable show a significant difference or not. Descriptive statistics are as in Table 2.

Table 2. Descriptive Statistics Regarding The Gender Variable

	Gender	N	Mean	Standard deviation
OCB	Female	1076	66,3801	30,39115
	Male	1676	69,1539	30,24025

As seen in Table 2, 1076 female and 1676 male participants answered the OCB survey. The mean of male participants (69,1539) is higher than the mean of female participants (66,3801). To figure out whether statistically there is a significant difference, t- test was applied that is indicated in Table 3.

Table 3. Independent Samples T- Test Results Regarding The Categories of Gender Variance

		Levene Variance Homogeneity Test		t-test		
		F	p	T	Sd	p
OCB	Homogeneous	,423	,516	-2,344	2750	,019
	Not Homogeneous			-2,341	2283,775	,019

In the analysis, it is seen that both female and male participants' scores ($p=0,516 > 0,05$) are homogeneous, and this proves the required premise for t-test. Based on t- test results, $p (0,019 < 0,05)$ shows that the difference between males and females' means of OCB is statistically significant, which means citizenship behavior weighs more compared to citizenship behavior of female participants.

2. Does the Mean Collected From Organizational Citizenship Behavior Scale and Generation Variable Have a Statistically Significant Difference?

To answer the question, independent t-test was used to see whether the means of the categories of generation variable show a significant difference or not. Descriptive statistics are as in Table 3.

Table 4. Descriptive Statistics Regarding The Generation Variable

	Gen	N	Mean	Standard deviation
OCB	X	502	71,2968	29,40565
	Y	2182	67,4450	30,46256

As stated in Table 4, 502 participants belong to Gen X, and 2182 participants belong to Gen Y. It is seen that the mean of Gen X (71,2968) is higher than the mean of Gen Y (67,4450). To figure out whether statistically there is a significant difference, t- test was applied that is indicated in Table 5.

Table 5. Independent Samples T- Test Results Regarding The Categories of Generation Variance

		Levene Variance Homogeneity Test		t-test		
		F	p	t	Sd	P
OCB	Homogeneous	2,968	,085	2,571	2682	,010
	Not Homogeneous			2,628	768,177	,009

In the analysis, it is seen that participants' scores ($p=0,085>0,05$) are homogeneous, and this proves the required premise for t-test. Based on t- test results $p(0,010 < 0,05)$ shows that the difference between Gen X and GenY's means of OCB is statistically significant, which means Gen X's citizenship behavior is higher than Gen Y's.

3. Does the Mean Collected From Organizational Citizenship Behavior Scale and Sector Variable Have a Statistically Significant Difference?

To answer the question, independent t-test was used to see whether the means of the categories of sector variable show a significant difference or not. Descriptive statistics are as in Table 6.

Table 6. Descriptive Statistics Regarding The Sector Variable

	Sector	N	Mean	Standard deviation
OCB	Private	1825	67,2937	30,41847
	State	924	69,5736	30,09749

As stated in Table 6, 924 participants work for a state organization, and 1825 participants work for a private organization. It is seen that the mean of students working for a state institution (69,5736) is higher than the mean of students working for private institutions (67,2937). To figure out whether statistically there is a significant difference, t- test was applied that is indicated in Table 7.

Table 7. Independent Samples T- Test Results Regarding The Categories of Sector Variance

		Levene Variance Homogeneity Test		t-test		
		F	p	t	Sd	P
OCB	Homogeneous	0,478	,490	-1,863	2747	,063
	Not Homogeneous			-1,869	1871,275	,062

In the analysis, it is seen that public and private company employees' scores ($p=0,490 > 0,05$) are homogeneous, which proves the required premise for t-test. However, $p(0,063 > 0,05)$ shows that the difference between public and private workers' means of OCB is not statistically significant, which means there is no difference between public and private employees regarding their citizenship behavior.

4. Does the Mean Collected From Organizational Citizenship Behavior Scale and Status Variable Have a Statistically Significant Difference?

To answer the question, independent t-test was used to see whether the means of the categories of status variable show a significant difference or not. Descriptive statistics are as in Table 8.

Table 8. Descriptive Statistics Regarding The Status Variable

	Status	N	Mean	Standard Devt.
OCB	Employee	2227	68,0135	30,38517
	Manager	525	68,3067	30,09107

In the analysis, it is seen that 2257 participants are employees, and 525 participants are managers. The mean of the participants in managerial positions (68,3067) is slightly higher than the mean of participants in staff positions (68,0135). To figure out whether statistically there is a significant difference, t- test was applied that is indicated in Table 9.

Table 9. Independent Samples T- Test Results Regarding The Categories of Status Variance

		Levene Variance Homogeneity Test		t-test		
		F	p	t	sd	P
OCB	Homogeneous	0,118	,731	-0,199	2750	,842
	Not Homogeneous			-0,200	795,370	,841

In the analysis, it is seen that participants consisting of personnels and managers' scores ($p=0,731 > 0,05$) are homogeneous, which proves the required premise for t-test. However, $p(0,842 > 0,05)$ shows that the difference between personnels and managers' means of OCB is not statistically significant, which means there is no difference between staff and managers regarding their citizenship behavior..

5. Does the Mean Collected From Organizational Citizenship Behavior Scale and Work Experience Variable Have a Statistically Significant Difference?

To answer the question, ANOVA was used to see whether the means of the categories of work experience variable show a significant difference or not. Descriptive statistics are as in Table 10.

Table 10. Descriptive Statistics Regarding The Number of Working Year Variable

Working Year	N	Mean	Standard Deviation
1-5 years	970	67,8557	30,38826
6-10 years	545	68,0055	30,79495
11-15 years	286	68,9825	30,22355
16-20 years	180	72,0722	29,58446
20 years and plus	183	72,7158	29,27299

In the analysis, it is seen that participants who have a work experience between 1 and 5 years are 970, and their mean is the lowest (67,8557), however; the participants who have 20 and more than 20 years of experience are 183, and their means is the highest

(72,7158). This reflects the fact that the higher the number of working years, the higher the OCB's score. To figure out whether statistically there is a significant difference, ANOVA was applied as indicated in Table 11.

Table 11. Homogeneity Test Regarding The Number of Working Year Variable

Levene Statistics	sd1	sd2	p
,641	4	2159	,633

Table 11 shows that the required variance for ANOVA is homogeneous ($p=0,633>0,05$).

Table 12. ANOVA Results Regarding The Categories of The Number of Working Years

	sd	Mean Square	F	p
Between groups	4	1487,987	1,620	,167
Within Groups	2159	918,792		
Total	2163			

In the analysis, it is seen that $p(0,167>0,05)$ does not indicate a significant difference. That is, the number of working years does not have a significant impact on citizenship behavior.

6. Does the Mean Collected From Organizational Citizenship Behavior Scale and Income Level Variable Have a Statistically Significant Difference?

To answer the question, ANOVA was used to see whether the means of the categories of salary variable show a significant difference or not. Descriptive statistics are as in Table 13.

Table 13. Descriptive Statistics Regarding The Salary Variable

Salary	N	Mean	Standard Deviation
Below minimum wage - minimum wage	882	67,0011	30,10023
Minimum wage- 2500	771	66,7328	30,85725
2500-4500	876	69,8973	30,13385
4500 ve üstü	177	69,1243	30,12109

In the analysis, it is seen that 771 participants earn between the minimum wage and 2500 TL. Their mean (66,7328) is the lowest, and 876 participants whose mean is the highest (69,8973) earn between 2500 TL and 4500 TL. To figure out whether statistically there is a significant difference, ANOVA was applied as indicated in Table 14.

Table 14. Homogeneity Test Regarding The Categories of Salary Variable

Levene Statistics	sd1	sd2	P
1,085	3	2702	,354

Table 14 shows that the required variance for ANOVA is homogeneous ($p=0,354>0,05$).

Table 15. ANOVA Results Regarding The Categories of The Salary

	sd	Mean Square	F	p
Between Groups	3	1831,673	1,991	,113
Within Groups	2702	919,912		
Total	2705			

In the analysis, it is seen that $p(0,113>0,05)$ does not indicate a significant difference. That is, salary does not have a significant impact on citizenship behavior.

Conclusion and Suggestions

2752 students, working and representing Gen X and Gen Y, at Anatolia University, Distance Education Faculty from the 2016-2017 academic year, participated in the study. As a result, it is seen that only generation and gender variables have a significant effect on OCB, but sector, status, working year and income level do not have a significant effect.

At Anatolia University, Distance Education Faculty, OCB of male students is higher. One of the crucial reasons might be *glass ceiling syndrome* that females have to deal with. It is an inevitable fact that women's commitment and naturally OCB to their organizations is less than men due to carrier barriers and social roles.

Even though in Turkey women's right regarding education, business and political life are supported legally. To a study focusing on family structure in 2006, 60.7% men stated that women's main duty was to look after kids and deal with household chores. 64.7% women agreed with it. 12% men and 14% women found women in business life contradictory to our customs, and 16.5% men and 9.5% women stated that working environment was not safe for women (quoted by Mercanlioğlu, 2009:40 from <http://www.tuik.gov.tr>, 2009). Similarly, to a study conducted by Örucü and others (2007), 74% participants agreed with the notion that social roles force women to take over family responsibilities, which has an adverse effect on their career path. The contradiction between social expectations and business life is a kind of barrier when women start their career. Besides, women in managerial positions may not actively take part in never ending meetings, busi-

ness dinners, business trips and trainings since they have responsibilities to fulfill for their husbands and kids (Örücü at al., 2007: 133).

According to the 2014-2017 data provided by Turkish Statistical Institute (TÜİK), the main reason of not being in labour force is the responsibility for dealing with household chores. Besides, based on the 2006, 2010, and 2014 data, monthly average gross wage and yearly average gross earnings of women employees are lower than the men employees even though their education levels are alike. For instance, statistics showed that a male employee with a university degree earned 4296 TL per month, yet a female employee with a similar quality only earned 3470 TL (TÜİK).

It is recommended that the Turkish government should enforce the institutions to develop some policies. Thus, women employees will be able to cope with glass ceiling related barriers. Such applications to encourage women employees in male dominant countries like Turkey will lower the labour turnover rate in institutions and improve OCB of women employees.

Additionally, this study reveals that the mean of Gen X is higher than the mean of Gen Y. Considering conditions in Turkey, the difference might be attributed to the way they were brought up, economic, political and technological changes. Gen X witnessed events like oil crisis, economic distress, and right-left conflicts. In that era, women actively started to take part in business life. To have a prosperous life, people preferred to have fewer children. Money became the focal point, and individualism gained importance (Mengi, 2003). Concerns for the future forced this generation to work a lot and save up. Gen X is bound to traditional values which naturally make them susceptible to social problems. They show respect to authority. Besides, they are challenging, satisfied, and mistrustful. They value brands. After women started to work, traditional family structure started to be different (Altuntuğ, 2012: 205-206; Erol & Öz, 2016:54-55; İzmirlioğlu, 2008:44-45). On the other hand, Aktan (1996), points out that the 24 January Decisions imposed by the 8th President of Turkish Republic, Turgut Özal, played a crucial role to shape Gen Y. As a result, the characteristics of Gen Y, which put human rights and freedom as a baseline and which believe in individualism, are founded (Aktan, 1996).

Özmen (2011) states that behavioral characteristics of generations change as generations get older, and attributes it to 'age effect' because different generations behave differently in the same period of time. To the researcher, each generation has their own history and background that differentiate them from one another. The difference arises from the sociocultural and political legacy inherited from previous generations (Özmen, 2011). The study conducted by Wagner and Ruch (2000) supports the theory of age effect. The researchers conducted their research in two private hospitals in the USA. Based on the results, they proved that age is a significant antecedent of altruistic citizenship behavior.

To the researchers, younger (20-34 years old) and older (35-45 years old) employees represent different cohort groups. They stated that the cohort group of older employees may have been more socialized to value altruism, may have perceived more behavioral choices in their work environment because of greater organizational tenure and life experience, and may have internalized the inherent value of helping behaviors to their organization. than did their younger counterparts (Wagner & Rush, 2000: 388).

However, studies show that generations perceive themselves and other generations differently, which causes conflicts. For instance, according to Unversum 2015, contrary to what is believed, Gen Y members describe themselves as responsible and loyal employees. Kuran (2015) believes that we now need to redefine the term loyalty. Accordingly, regarding generations, it is important to reshape our perceptions, definitions, and expectations, which is vital to use human resources effectively (Kuran, 2015).

In this study, since the sample consists of Turkish students in Turkey, it is important to know the distribution of population based on generations in Turkey. To the 2016 report by Turkish Statistical Institute TÜİK, total population compared to the previous year increased 1.073.818 and reached 79.814.871. Total population consisted of 27.7% of 0-14 age group, 68% of 15-64 age group, and 8% of 65 plus age group. The report showed that dynamic population was high and within the dynamic population, males and females were almost equal. That is, 54.237.586 included 15-64 age group, whose 27.409.238 represented males and 26.828.348 represented females TÜİK, 2016. Considering the data, it is suggested that habits and expectations of the active population should be taken into account so as to define proper politics for different fields ranging from education to business life, which will reduce possible conflicts.

Kaynakça / References

- Aktan, C. C. (1996). Turgut Özal'ın Değişim Modeli ve Değişime Karşı Direnen Güçlerin Tahlili. *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 15-32.
- Altuntuğ, N. (2012). Kuşaktan Kuşağa Tüketim Olgusu ve Geleceğin Tüketici Profili. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 203-212.
- Arslan, A., & Staub, S. (2015). Kuşak Teorisi ve İç Girişimcilik Üzerine Bir Araştırma. *KAÜ İİBF Dergisi*, 6(11), 1-24.
- Basım , N. H., & Şeşen, H. (2006). Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeği Uyarlama ve Karşılaştırma Çalışması. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 61(4), 83-101.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- BWP Group, . (2016, 06 05). 10 15, 2017 tarihinde BWPGROUP.COM: <https://medium.com/bwp-group/every-generation-imagines-itself-to-be-more-intelligent-than-the-one-that-went-before-it-and-wiser-7861d584e518> adresinden alındı

- Chen, H. (2010). Advertising and Generational Identity: A Theoretical Model. *American Academy of Advertising*, 132-140.
- Clarke, S. (2017, 02 04). *Career Guide*. 10 15, 2017 tarihinde mystarjob.com: http://mystarjob.com/articles/story.aspx?file=/2017/2/4/mystarjob_careerguide/9147033&sec=mystarjob_careerguide adresinden alındı
- Cummings, L. L., Parks, J. M., & Van Dyne, L. (1995). Extra-Role Behaviors: In Pursuit of Construct and Definitional Clarity (A Bridge Over Muddied Waters. *Research in organizational behavior*, 17, 215-285.
- Erol, F., & Öz, M. (2016, 01 30). A Study on the Increasing Retro Trends of Generation Y. *International Journal of Social Sciences*, 41(1), 53-59.
- Gates, B. (2008). *Bill and Melinda Gates Foundation*. Bill Gates - 2008 World Economic Forum - Creative Capitalism: <https://www.gatesfoundation.org/media-center/speeches/2008/01/bill-gates-2008-world-economic-forum> adresinden alındı
- Grant, A. M., & Mayer, D. M. (2009). Good Soldiers and Good Actors: Prosocial and Impression Management Motives as Interactive Predictors of Affiliative Citizenship Behavior. *Journal of Applied Psychology*, 94(4), 900-912. doi:10.1037/a0013770
- Gürbüz, S. (2015, Nisan). Kuşak Farklılıkları: Mit mi, Gerçek mi? . *İş ve İnsan Dergisi*, 2(1), 39-57. doi: 10.18394/iid.80342
- İzmirlioğlu, K. (2008). *Konumlandırma Kuşak Analizi Yardımıyla Tüketici Algılarının Tespiti: Türk Otomotiv Sektöründe Bir Uygulama*. Muğla: Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Katz, D. (1964). The Motivational Basis of Organizational Behavior. *Behavioral Science*, 9(2).
- Kuran, E. (2013, 06 09). Yaşasın Y Kuşağı. (A. Arman, Röportaj Yapan) 04 20, 2017 tarihinde <http://www.hurriyet.com.tr/yasasin-y-kusagi-23465715> adresinden alındı
- Kuran, E. (2015, Eylül). *HBR Türkiye*. <https://hbrturkiye.com/dergi/turkiye-nin-y-kusagi-sirketlerden-ne-istiyor> adresinden alındı
- Malek , A. N., & Tie, F. H. (2012). Relationship between Demographic Variables and Organizational Citizenship Behavior Among Community College Lecturers. *Educational Leadership and Management Advances in Educational Administration*, 13, 117-138. [https://doi.org/10.1108/S1479-3660\(2012\)0000013010](https://doi.org/10.1108/S1479-3660(2012)0000013010) adresinden alındı
- McCrindle, M., & Emily Wolfinger. (tarih yok). *Generations Defined*. 02 17, 2017 tarihinde http://mccrindle.com.au/resources/whitepapers/McCrindle-Research_ABC-01_Generations-Defined_Mark-McCrindle.pdf adresinden alındı
- Mengi, Z. (2003). *KİGEM*. <http://www.kigem.com/is-basarisinda-kusak-farki.html> adresinden alındı
- Mercanlioğlu, Ç. (2009). Cinsiyete Dayalı Eşitsizlik; Kadın Yöneticilerin İş ve Özel Hayatlarını Dengeleme Zorlukları ve Bedelleri. *Uluslararası – Disiplinlerarası Kadın Çalışmaları Kongresi Kongre Bildirileri – I. Cilt* (s. 35-44). Sakarya: Sakarya Üniversitesi Basımevi.
- Murphy, S. A. (2007). *Leading a Multigenerational Workforce*. 04 03, 2017 tarihinde AARP: https://assets.aarp.org/www.aarp.org/_articles/money/employers/leading_multigenerational_workforce.pdf adresinden alındı
- Organ, D. W. (1997). Organizational Citizenship Behavior: It's Construct Clean-Up Time. *Human Performance*, 10(2), 85-97.
- Organ, D. W., Podsakoff , P. M., & MacKenzie, S. B. (2006). *Organizational Citizenship Behavior: Its Nature, Antecedents, and Consequences*. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc. doi: <http://dx.doi.org/10.4135/9781452231082.n2>
- Örucü , E., Kılıç, R., & Taşkın , T. (2007). Cam Tavan Sendromu ve Kadınların Üst Düzey Yönetici Pozisyonuna Yükselmelerindeki Engeller: Balıkesir İli Örneği. *Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F.*, 14(2), 117-135.

- Özmen, F. A. (2011). Alevi Gençliğinin Siyasi ve Sosyo-Kültürel Kimlik Mücadelesi I. *Alternatif Politika*, 3(1), 31-54.
- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., & Julie , B. (2000). Organizational Citizenship Behaviors: A Critical Review of the Theoretical and Suggestions for Future Research. *Journal of Management*, 26(3), 513-653.
- Schewe, C. D., & Meredith, G. (2004). Segmenting global markets by generational cohorts: Determining motivations by age. *Journal of Consumer Behaviour*, 4(1), 51-63.
- Sezgin, F. (2005). Örgütsel Vatandaşlık Davranışları: Kavramsal Bir Çözümleme ve Okul Açısından Bazı Çıkarımlar. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 317-339.
- Smith, A. C., Organ, D. W., & Janet , N. P. (1983). Organizational Citizenship Behavior: Its Nature and Antecedents. *Journal of Applied Psychology*, 68(4), 653-663.
- Taylor, C. J. (2008, June). *Whither march the cohorts: The validity of generation theory as a determinant of the sociocultural values of the Canadian Forces personnel*. 3 10, 2017 tarihinde Communications Policy of the Government of Canada,; <http://www.cfc.forces.gc.ca/259/281/280/taylor> adresinden alındı
- Tuğcu, F. (2009). Örgütsel Vatandaşlık Davranışı ve Motivasyon Arasındaki İlişki: Bir Anket Uygulaması. *Yüksek Lisans Tezi*. Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı.
- TÜİK. (2016). *Nüfus ve Demografi*. 04 20, 2017 tarihinde Konularına Göre İstatistikler: <http://www.tuik.gov.tr/Start.do> adresinden alındı
- TÜİK. (tarih yok). *İstihdam, İşsizlik ve Ücret*. 10 15, 2017 tarihinde TÜİK: <http://www.tuik.gov.tr/Ust-Menu.do?metod=temelist> adresinden alındı
- Wagner , S. L., & Rush, M. C. (2000). Altruistic Organizational Citizenship Behavior:Context, Disposition, and Age. *The Journal of Social Psychology*, 140(3), 379-391.

Copyright © 2017 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Kasım 2017 • 5(13) • 127-136

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 29 Eylül 2017
 Kabul | 17 Ekim 2017

Sağlıklı Yaşam İçin Bir Adım: Öğrenci Kulüp Etkinliği

Dilek Aktaş*

Erdal Ceylan**

Reyhan Eskiuyurt***

Birgül Özkan****

Öz

Eğitim-öğretim hayatı sürecinde öğrenciler okul ortamında çeşitli faaliyetlerde bulunurlar. Bu faaliyet alanlarından birisi de öğrenci kulüpleridir. Üniversite yaşamında yetişkin bir birey olarak öğrenci, kulüp faaliyetleri ile hem topluma yön verecek etkinlikler gerçekleştirir hem de kendi gelişimine katkıda bulunmaktadır. Üniversiteler mesleki yaşama yönelik eğitim yapmanın yanı sıra bireylerin sosyal gelişimlerini sağlamayı ve bireylere farklı konularda beceriler kazandırmayı da hedefler. Bu nedenle üniversitelerde öğrenci kulüplerinin kurulması üniversitenin amaçlarına ulaşması için oldukça önemlidir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) öğrenci kulüpleri, üniversite öğrencilerinin bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve mesleki alanlarda sürekli faaliyet göstermeleri amacıyla oluşturdukları öğrenci kulüpleridir. Bunlardan birisi olan AYBÜ Sağlıklı Yaşam Kulübü 2016 tarihinde kurulmuştur. Kulübün amacı sağlıklı bireylerin ve sağlıklı toplumun gelişmesine katkıda bulunmak, sağlık eğitimleri planlamak; bilimsel, sosyal ve kültürel etkinlikler organize etmek, sağlıklı yaşamın temel bileşenlerini anlatarak çağımızın hastalıkları konusunda eğitmek ve bilgilendirme çalışmaları yapmaktır.

Bu çalışmada, AYBÜ Sağlıklı Yaşam Kulübü öğrencilerinin sağlığı koruma ve geliştirmeye yönelik gerçekleştirdiği bu etkinlikler ve bu etkinliklere ilişkin öğrencilerin kazanımları ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Çalışmada öğrencilerin sosyal yönden gelişim, kişisel gelişim, farklı kişilerle iletişim sağlamak amacıyla ve görev ve sorumluluk bilinci nedeniyle kulübe üye oldukları saptanmıştır. Öğrenciler bir öğrenci kulübünde yer almanın yararlarını; iletişim becerilerinde artış sağlama, mesleki ve toplumsal duyarlılık sağlama, problem çözme becerisini geliştirme, ekip çalışması becerisini sağlamak olarak ifade etmiştir. Öğrenciler kulüp faaliyetleri sırasında prosedürler, düşük katılımcı sayısı, maddi kaynaklar ve grup çalışmasının getirdiği olumsuzluklar nedeni ile sorun yaşadıklarını belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sağlıklı Yaşam, Öğrenci Kulübü, Öğrenci Grupları, Hemşirelik, Kulüp Etkinlikleri, Aybü

* Arş. Gör. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, dilekaktas_88@yahoo.com

** Arş. Gör. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, sinerkub_239@hotmail.com

*** Arş. Gör. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, reyhan.nyhn.reyhan@gmail.com

**** Yrd. Doç. Dr. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara, Hemşirelik Bölümü, ozkanbirgul7@gmail.com

Abstract

During the education-life process, students are involved in various activities in university environment. One of these activity areas is the student clubs. As an adult individual in university life, the student will be able to both organize club activities which guide societies, and contribute to his or her development through club activities.

Ankara Yıldırım Beyazıt University (AYBU) student clubs are the student clubs that are designed by university students to operate continuously in scientific, social, cultural, artistic, sports and Professional fields. One of these clubs is "AYBU Healthy Life Club" which established in 2016. This club aims to contribute to the development of healthy individuals and healthy society, organize health education, organize activities, and lastly, to educate and inform people about the current diseases by explaining the basic criteria of healthy life. Within the scope of these objectives, several activities were planned by members of AYBU Healthy Life Club.

In this study, activities conducted by of AYBU Healthy Life Club students to protect and improve the health and the achievements of the students in relation to the activities are discussed in detail. In the study, it was determined that the students joined the Healthy Life club with the aims of social development, personal development, communication with different people, and due to awareness of duty and responsibility as well. According to students' views on the benefits of joining a student club, it helped them to increase communication skills, to provide professional and social sensitivity, to improve problem solving skills and to gain team work skills. Students reported problems with long and procedures, low number of participants, financial resources, and negativity caused by group work during club activities.

Keywords: Healthy Life, Student Club, Student Groups, Nursing, Club Activities, AYBU

Giriş

Eğitim-öğretim hayatı sürecinde öğrenciler okul ortamında çeşitli faaliyetlerde bulunurlar. Bu faaliyet alanlarından birisi de öğrenci kulüpleridir (Eskici ve Aktaş, 2014). Öğrenci kulüpleri; öğrencilerin öğrenim süreçleri boyunca bilimsel, sosyal kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda okul içi ve dışı etkinliklerde bulunmalarını sağlamak için oluşturulan gruplar olarak tanımlanmaktadır (Resmi Gazete, 2008).

Üniversite yaşamında yetişkin bireyler olarak öğrenciler, kulüp faaliyetleri ile hem topluma yön verecek etkinlikler gerçekleştirir hem de kendi gelişimlerine katkıda bulunurlar. Üniversiteler mesleki yaşama yönelik eğitim yapmanın yanı sıra bireylerin sosyal gelişimlerini sağlamayı ve bireylere farklı konularda beceriler kazandırmayı da hedefler. Bu nedenle üniversitelerde öğrenci kulüplerinin kurulması üniversitenin amaçlarına ulaşması için oldukça önemlidir (Resmi Gazete, 2008). Bu bağlamda üniversitelerde kurulan öğrenci kulüpleri öğrencilerin bilimsel, kültürel, sosyal, sanatsal ve sportif etkinliklerde bulunmalarını sağlamaktadır (T.C Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğrenci Kulüpleri Kuruluş ve İşleyiş Yönergesi, 2011). Daha ayrıntılı bakılacak olursa öğrenci kulüplerine katılmak öğrencilerin daha yüksek akademik başarıya sahip olmalarını (Wang ve Shiveley, 2015), okula düzenli olarak katılmalarını, özgüvenlerinin artmasını, benlik saygısı kazanmalarını, okula

bağlılıklarının artmasını ve toplumdaki yetişkinlerle olumlu biçimde iletişime geçmelerini sağlamaktadır (Wilson, 2009). Ayrıca öğrencilerin liderlik becerilerinin gelişmesine (Foreman ve Retallick, 2013), kendilerini daha iyi tanımalarına, yeni ağlar oluşturmalarına ve farklı insan gruplarıyla çalışmalarına olanak sağlayabilmektedir (Bentley University, 2017). Foubert ve Grainger'in (2006), 407 üniversite öğrencisi ile yaptıkları çalışmada öğrenci birliklerine katılan öğrencilerin eğitim, kariyer planlaması, yaşam tarzı planlaması, yaşam tarzı yönetimi, kültürel katılım ve akademik özerklik alanlarının tümünde öğrenci birlikleri ile hiç ilgilenmeyen öğrencilere göre daha iyi oldukları belirlenmiştir (Foubert ve Grainger, 2006). Mizusawaa ve arkadaşlarının (2012), yaptığı çalışmada bir öğrenci kulübüne ait olan öğrencilerin mesleğe hazır olma puanının diğer öğrencilerin mesleki hazır olma puanından yüksek olduğu belirtilmiştir (Mizusawaa, Hochiave Mizunoo, 2012).

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) öğrenci kulüpleri, üniversite öğrencilerinin bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve mesleki alanlarda sürekli faaliyet göstermeleri amacıyla kurulmuştur (T.C Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğrenci Kulüpleri Kuruluş ve İşleyiş Yönergesi, 2011). Bunlardan birisi olan Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Kulübü Eylül 2016 tarihinde kurulmuş, kurulduktan hemen sonra da danışman ve üyeleriyle faaliyetlerine başlamıştır. Kulübün amacı sağlıklı bireylerin ve sağlıklı toplumun gelişmesine katkıda bulunmak, sağlık eğitimleri (konferanslar, seminerler, halk eğitimi faaliyetleri) planlamak; bilimsel, sosyal ve kültürel etkinlikler organize etmek, sağlıklı yaşamın temel bileşenlerini anlatarak çağımızın hastalıkları konusunda eğitim ve bilgilendirme çalışmalarını planlamak ve uygulamaktır.

Bu amaçlar kapsamında 2016-2017 eğitim öğretim yılında Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Kulübü olarak birtakım faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada AYBÜ Sağlıklı Yaşam Kulübü öğrencilerinin sağlığı koruma ve geliştirmeye yönelik gerçekleştirdiği bu etkinlikler ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Ayrıca üye olan öğrencilerin öğrenci kulübünde yer almak isteme nedenine, kulüp faaliyetlerinin öğrencilere sağladığı yararlarla ve öğrencilerin faaliyetler sırasında karşılaştıkları sorunlara yer verilecektir.

Yöntem

Bu çalışmada Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Kulübü'nün 2016-2017 eğitim öğretim yılındaki faaliyetlerine yer verilmiştir. Çalışma üye olan öğrencilerin öğrenci kulübünde yer almak isteme nedenini, kulüp faaliyetlerinin öğrencilere sağladığı yararları ve öğrencilerin faaliyetler sırasında karşılaştıkları sorunları belirlemek amacıyla nitel çalışma olarak yürütülmüştür. Çalışmada yazılı görüş alma tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Sağlıklı Yaşam kulübüne üye araştırmaya katılmaya gönüllü 18 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilere Ö1 den Ö 18 e kadar kod verilmiştir. Öğrencilerin görüşleri bulgu ve tartışma bölümünde kendilerine verilen kodlarla belirtilmiştir.

Öğrencilere araştırmacılar tarafından hazırlanmış 4 açık uçlu sorudan oluşan veri toplama formu verilmiştir. Öğrencilerin verdiği yanıtlardaki cümle bozuklukları öğrencilerin oluru alınarak düzeltilmiştir. Temel veri analizi ve derinlemesine veri analizi teknikleri kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırma bulguları iki başlık altında incelenmiştir.

1. AYBÜ Sağlıklı Yaşam Kulübü Tarafından Gerçekleştirilen Aktiviteler

AYBÜ Sağlıklı yaşam kulübü tarafından gerçekleştirilen aktivitelerin ilki sosyal etkinlik kapsamında olup kulüp üyelerinin tanışması amacıyla planlanan ve öğretim elemanlarının da eşlik ettiği “Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Kulübü Tanışma Kahvaltısı”dır. Kahvaltı etkinliğinde öğretim elemanları gençlerle aynı masada birlikte kahvaltı ederken, kendi hayat hikâyelerini, hemşirelik ve akademisyenlik tecrübelerini ve tüm meslek hayatları boyunca karşılaştıkları zorlukları, başarılarını, başarısızlıklarını ve edindikleri tecrübeleri anlatmışlardır. Ayrıca deneyimlerini paylaşarak, genç hemşire adaylarına yeni bakış açıları kazandırmaya çalışmışlardır. Daha sonra kulüp üyelerinden özellikle çalışma alanları olmak üzere farklı konularla ilgili gelen sorular sohbet havasında tartışılmıştır. Son olarak da Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Kulübü olarak bir yıllık dönem içerisinde yapılması düşünülen faaliyetler listelenerek çalışma ve organizasyon takvimi oluşturularak etkinlik sonlandırılmıştır.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Kulübü olarak bilimsel etkinlik kapsamında yapılması düşünülen etkinliklerden bir tanesi kulüp üyeleri ve hemşirelik bölümü öğrencileri ile beraber sağlık alanında bir kongre, konferans ya da sempozyuma katılmaktı. Profesyonel meslek eğitiminde; bilgi, beceri, tutum, davranış, karar verme, uygulama gücü ve değerlendirmenin yanı sıra kurs, sempozyum ve kongre gibi bilimsel toplantılarda son gelişmeleri takip etme çalışmaları da önem arz etmektedir (Hindistan, Güner ve Bayrak, 2017). Bu kapsamda kulübün ilk bilimsel etkinliği, Sağlıklı Yaşam Kulübü üyeleri ve Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hemşirelik Bölümü öğrencileri olmak üzere toplam 65 öğrenci ile gidilen, Başkent Üniversitesi ve Öğrenci Hemşireler Derneği (ÖHDER) işbirliğiyle yapılan “Hemşirelikte Profesyonelleşme Sempozyumu”dur. Hemşirelikte Profesyonellik, profesyonelleşme yolunda öğrencilerden beklentiler, bireysel ve mesleki gelişim için sorumluluk ve motivasyon, özel dal hemşireliği, kariyer planlamaya akademisyen ve öğrenci gözünden bakış gibi konuların tartışıldığı sempozyumda Hemşirelik Bölüm Başkanı ve aynı zamanda Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Kulübü danışmanı olan Sayın Yrd. Doç. Dr. Birgül ÖZKAN da konuşmacı olarak yer almış ve “Hemşirelikte Araştırmanın Yeri ve Önemi” konulu bir sunum yapmıştır. Sağlık alanında bakım kalitesinin artırılmasında araştırma sonuçları ve kanıta dayalı uygulamalara gereksinim bulunmaktadır. Bu nedenle de özellikle mesleki gelişimin ilk basamaklarından biri olan üniversite eğitiminde öğrencilerin profesyonel özelliklerini geliştirmelerini destekleyecek kanıt temelli çalışmaların sonuçlarını takip etmeleri önemlidir (Hindistan ve ark., 2017). Çünkü bu bilimsel toplantılar önemli konu ve alanlarda uzmanlık düzeyinin yükselmesine ve akademik hayatın gelişmesine katkıda bulunmaktadır (İstanbul Kongre&Ziyaretçi Bürosu, 2017).

Kariyer planlama ve geliştirme hemşirelerin bir profesyonel olarak gelişmesinde gerekli ve önemli bir araçtır. Kariyer planlama, hemşirelerin bireysel ve mesleki gelişimleri ile

iş ve özel yaşamında oluşan değişikliklere uyum sağlamalarına yardımcı olmaktadır. Her meslekte olduğu gibi hemşirelikte de planlamadan, kendi olurlarına bırakılarak bir iş sahibi olduğunda iş doyumu olumsuz etkilenmekte ve bu durum hem hemşirelerin hem de hizmet sunulan toplumun yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Toplum sağlığının geliştirilmesinde önemli bir yere sahip olan hemşirelik mesleğini kendilerine meslek edinmiş ya da edinecek olan bireyler mesleğin gerekliliklerini tam olarak yerine getirebilmesi için kariyer planlaması yapmalıdır (Arslan ve Özsoy, 2013). Buradan yola çıkarak, hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet sonrası süreçteki kariyer planlamalarına katkı sağlamak ve hemşirelik mesleğinde kariyer planlamanın farkında olan öğrenciler mezun etmek amacıyla Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Kültür ve Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Bilimsel Etkinlik Komisyonu işbirliği ile 12 Nisan 2017 tarihinde “*Hemşirelikte Kariyer Günleri*” gerçekleştirilmiştir. Programda Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi’nden Prof. Dr. Ayişe Karadağ “*Hemşirelikte Kariyer Yolları-Sorular ve Cevaplar*”, Sağlık Bakanlığı Sağlık Meslek Standartları Daire Başkanlığı’ndan Serap Açıkgöz Çepni “*Sağlık Bakanlığı Bünyesinde Hemşirenin Çalışma Alanları ve İstihdamı*”, Türk Hemşireler Derneği’nden Yrd. Doç. Dr. Gülten Koç “*Mesleki Gelişimde Örgütlenmenin Önemi*”, LÖSANTE Hemşirelik Hizmetleri Direktörü Uzman Hemşire Emel Gürçay “*LÖSANTE çocuk ve yetişkin Hastanesi*” konularında katılım sağlamışlardır. Alanlarında uzman olan katılımcılar hemşirelik bölümünde eğitim-öğretim gören öğrencilerimize faaliyette buldukları hastanelerdeki çalışma koşulları, hemşirelerin görevleri, verilen eğitimler, ücret sistemi, özlük hakları ile farklı kariyer olanakları ve işe alım sürecinde aranan nitelikler konularında ayrıntılı bilgiler sunmuşlardır. Tüm hemşirelik öğrencilerin katıldığı ve katılımın yoğun olduğu program soru-cevap kısmının ardından sona ermiştir.

Kulüp üyelerimizin gerçekleştirdiği diğer bir aktivite Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen “2017 Bilim, Kültür, Spor ve Bahar Şenlikleri”nde stand çalışmasıdır. Kulüp üyeleri tarafından açılan standta üyelerin kendi hazırladıkları aperatif yiyeceklerin yanı sıra oyuncaklar yer almıştır. Katılımcılara satın aldıkları oyuncakların kendilerine teslim edilmeyeceği, satın aldıkları oyuncakların Dr. Sami Ulus Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde yatan çocuklara bağışlanacağı, diledikleri takdirde satın aldıkları oyuncaklara çocukların okuması için not yazabilecekleri anlatıldı. Büyük rağbet gören kampanyanın ilk gününde tüm oyuncaklar satılmış, ikinci günde kulübün standına birçok oyuncak bağış gelmiştir. Bunlarla beraber satılan tüm oyuncaklar ve elde edilen maddi gelirle alınan defter, kalem, boyama kitapları vb. eşyalar hastanede yatan çocuklara notlarla beraber teslim edilmiştir. Çocukların hediye gelen oyuncak ve malzemeler ile notları okurken verdikleri tepkiler görülmeye değerdi. Hasta çocuklara tıbbi desteğin yanı sıra moral ve motivasyon sağlamak gerekmektedir. Hangi yaş grubunda olursa olsun moral ve destek şüphesiz her hasta için oldukça önemlidir. Bu hasta grubu özellikle de çocuk oldukları için oyun, kitap, boyama, çizgi film ve müzikle geçirilecek zaman diliminin onların hem beden hem psikolojik sağlıkları üzerinde sayısız yararı olacağı bilinen bir gerçektir (Hayat Bir Armağandır Projesi, 2010). Bu uygulamanın çocuklara ve refakat eden büyüklerine oldukça önemli bir moral destek sağladığı görülmüştür. Kulüp üyeleri açısından da toplumsal işbirliği, sorumluluk, sağduyu ve bilinç düzeylerini yükseltirken aynı zamanda kendilerini daha doğru anlatma, iletişim kurma ve sonuçlandırma yeteneklerini geliştirmeleri açısından faydalı bir organizasyon olmuştur.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Kulübü üyelerinin sağlık alanında aldıkları eğitimin onlara kazandırdığı bilgi ve becerileri toplumun tüm bireyleri ile paylaşmak istemeleri amacıyla gerçekleştirdikleri bir diğer bilimsel etkinlik ise, Ankara’da bulunan bir alışveriş merkezinde gerçekleştirilen “Hipertansiyon Farkındalık Günü” etkinliğidir. Alışveriş merkezinin üç farklı bölgesinde stant açılmış olup yaklaşık 500 kişinin tansiyon takibi yapılmıştır. Tansiyon ölçümü yaptıran kişilerin yaklaşık yarısının kalp ya da hipertansiyon ilacı kullandığı görülmüştür. Dengeli beslenmediğini ifade eden, düzenli spor yapmayan, stresli bir yaşam süren ve tuz tüketimi oldukça fazla olan kişilerin tansiyon değerlerinin diğerlerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Katılımcılar tarafından en çok sorulan soru tansiyon yüksekliğini önlemek amacıyla nelerin yapılabileceği olmuştur. Buna yönelik olarak sigaranın bırakılması, zayıflama, tuz kısıtlaması, besinlerle yeterli potasyum, kalsiyum ve magnezyum alınması, doymuş yağlardan kaçınılması, alkol kısıtlaması, fiziksel aktivitenin artırılması, stresten uzak durma ile tansiyon yüksekliği belirtilerini erken tanımak için nelere dikkat edilmesi konularında gerekli bilgiler verilmiştir. Ayrıca katılımcılara tüm bu bilgilerin yer aldığı el broşürleri dağıtılmıştır. Kulüp üyeleri tarafından, en sık görülen kronik hastalıklarından olan hipertansiyona dikkat çekmek için planlanan bu etkinliğe katılımın yoğun olmasının kulüp üyelerini mutlu ettiği görülmüş ve katılımcılara tansiyon ölçümü sonrası yapılan eğitimlerin çok verimli geçtiği ifade edilmiştir. Ayrıca hipertansiyonu bulunmayan kişilerin de önlem konusunda nelerin yapılabileceği hakkında kulüp üyelerinden bilgi istemelerinin kendilerini oldukça mutlu ettiği belirtilmiştir. Bu tür etkinliklerin halka olan yararlarının yanında öğrencilere de bazı faydaları bulunmaktadır. Bu tür etkinlikler öğrencilerin toplumsal sorumluluk bilincinin gelişmesini, özgüvenlerinin artmasını, organizasyon becerilerinin gelişmesini, takım çalışmasına yatkınlıklarının artmasını, iletişim becerilerinin iyileşmesini ve bağımsız davranabilme özelliklerinin gelişmesini sağlamaktadır. Ayrıca bir üst öğrenim kurumunda, hatta iş yaşamında fark yaratacak bazı becerileri önceden deneyimleme ve kazanma fırsatları bulurlar. Öğrenci kulüplerinin gerçekleştirdiği bu tür etkinlikler üniversitelerin gelişmesine de katkı sağlayabilir. Üniversitenin halkla kuracağı iletişimle bu etkinlikler pozitif etkiler yaratılmasında önemli bir rol oynar. Örneğin tiyatro gösterisi yapan ve bu gösteriye halkı da davet eden öğrenci kulübü halkın üniversite hakkındaki tutumunu olumlu yönde geliştirebilir. Benzer şekilde üniversitede sağlık kulübü olarak faaliyet gösteren öğrenci kulübü halkı tansiyon ölçme, kan bağıışı ve organ bağıışı gibi konularda bilgilendirip hayat kurtarmayı bile sağlayabilir (Eskici ve Aktaş, 2014).

Fiziksel aktivite ve egzersiz günümüz dünyasında giderek artan bir öneme sahiptir (Kızar, Kargün, Togo, Biner ve Pala, 2016). Fiziksel aktivitenin azalıp inaktif bir yaşam tarzına dönüşmesi obezite, kronik kalp hastalığı, insüline bağlı olmayan diyabet, osteoporoz ve bazı kanser türlerine yakalanma riskini artırmaktadır. Düzenli fiziksel aktivite ise fizyolojik, psikolojik ve metabolik parametreleri iyileştirip, kronik hastalık ve erken mortalite riskini azaltır (Yıldırım, Özşevik, Özer, Canyurt ve Tortop, 2015). Bu kapsamda Sağlıklı Yaşam Kulübü’nün 2016-2017 eğitim-öğretim dönemi etkinlikleri “Sağlıklı Yaşam İçin Fiziksel Aktivite”nin önemine dikkat çekmek amacıyla spor ve eğlenceyi doğa ile birleştiren sosyal ve sportif bir aktivite ile bitirilmiştir. 20 Mayıs 2017 tarihinde Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Hemşirelik Bölümü öğretim elemanları ve hemşirelik bölümü öğrencilerinin katılımıyla Ey-mir Gölü'nde "Sağlıklı Yaşam İçin Yürüyüş" sloganıyla eğlenceli bir doğa yürüyüşü gerçekleştirilmiştir. Sabah başlayan yürüyüş kahvaltı, öğle yemeği, sohbet ve bisiklet sürme aktivitelerinden sonra sona ermiştir.

2. Öğrencilerin Kulüp Faaliyetlerine İlişkin Görüşleri

Çalışmada öğrencilerin sosyal yönden gelişim, kişisel gelişim, farklı kişilerle iletişim sağlamak amacıyla ve görev ve sorumluluk bilinci nedeniyle kulübe üye oldukları saptanmıştır (Tablo1). Öğrenciler bir öğrenci kulübünde yer almanın yararlarını, iletişim becerilerinde artış sağlama (yeni arkadaşlıklar edinme, öğretim elemanları ile iletişim, düşüncelerini ifade edebilme becerisi), mesleki ve toplumsal duyarlılık sağlama, problem çözme becerisini geliştirme, ekip çalışması becerisini sağlamak olarak ifade etmiştir (Tablo 2). Aynı zamanda öğrencilerin %55.5'i öğrenci kulübüne üye olmanın gelecekle ilgili planlamalarında yardımcı olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler kulüp faaliyetleri sırasında uzun ve yorucu prosedürler, düşük katılımcı sayısı, yetersiz maddi kaynaklar ve grup çalışmasının getirdiği olumsuzluklar nedeni ile sorun yaşadıklarını belirtmiştir (Tablo 3).

Tablo 1. Öğrencilerin Öğrenci Kulüplerine Üye Olma Nedenleri

Betitleme Kategorisi	Öğrenci Betitlemelerinden Örnekler
Sosyal Açıdan Gelişim	Ö4: Hayatıma bir sosyallik katabilmek için kulübe üye oldum Ö14: Üniversite öğrencilerinin kulüp gibi sosyal alanlarda aktif olması gerektiğini düşünüyorum. Ö17: Sosyal bir varlık olduğumuzu düşünerek bu tür sosyalleşme araçlarının insan yaşamı için zorunlu olduğunu düşünüyorum.
Kişisel Gelişim	Ö8, Ö16: Kendimi gerçekleştirme imkanı sağlıyor. Bu nedenle kulübe üye oldum. Ö17: Kulüplerde aktif rol almak benim için iyi bir not ortalaması kadar önemlidir. Çünkü dünya artık en zekiye değil EQ su yüksek olan bireyi işe almayı tercih ediyor. Bu durumda da öğrenci kulüplerinin cazibesi benim gibi düşünen arkadaşlar için artmaktadır. Ö5: Bu zamana kadar kendime katkı sağlayacak bir aktiviteye katılmadığım için yararlı olacağını düşündüm.
Farklı Kişilerle İletişim Sağlamak	Ö 18: Aynı zamanda farklı kişilerle tanışıp kaynaşmak ve faydalı olmak için. Farklı arkadaşlar edinme imkanı sağlıyor Ö11: Sosyal arkadaşlıklar edinmek için üye oldum.
Görev Ve Sorumluluk Bilinci	Ö1: Bir hemşire adayı olarak okulumda mesleğim, kişisel gelişimim ve okulumun gelişiminde aktif olarak yer almak istedim. Ö13: Topluma faydalı işler yapmak için katıldım. Ö15: Sağlıklı yaşam ile ilgili farkındalık oluşturacak etkinlikler düzenlemek için üye oldum.

Tablo 2. Öğrenci Kulübünde Yer Almanın Öğrenciye Sağladığı Yararlar

Betimleme Kategorisi	Öğrenci Betimlemelerinden Örnekler
İletişim Becerilerinde Artış	Ö2:Aynı zamanda arkadaşlarımı tanımama ve hocalarımla iletişim kurmamda fayda sağladı. Ö3:İnsanlararası ilişkilerde daha aktif ve sosyal oldum Ö9:Hem bakış açımı genişletti hem de iletişim gücümü arttırdığını düşünüyorum
Mesleki Ve Toplumsal Duyarlılık	Ö2:Mesleğime yakın bir kulüple çalıştığım için bana mesleğimi yakından tanıma fırsatı verdi Ö11:Sorumluluk duygum geliyor Ö12:Öğrenci kulübüne üye olmak bana çevreye ve insanlara daha fazla duyarlı olmamı, bilinçli bir insan olarak yetişmemi ve çevremdekilere katkı sağlamamı sağlıyor
Problem Çözme Becerisi	Ö1:Eleştirel yaklaşmamı ve çözüm odaklı olmamı ayrıca fikir üretmek adına devamlı soru-cevap şeklinde davranmamı kolaylaştırdı Ö18:Acil durum planı yapmayı, organizasyon işlerini öğrendim.
Ekip Çalışması	Ö6:Grup çalışması yapabilmeyi, planlamalar yapıp kaydını tutmayı öğrendim. Ö16:Grup içinde sorumluluk alarak bir amaç için çabaladım.

Tablo 3. Öğrencilerin Kulüp Faaliyetleri Sırasında Karşılaştıkları Sorunlar

Betimleme Kategorisi	Öğrenci Betimlemelerinden Örnekler
Prosedürler	Ö1:Prosedüre takılmak ve üstümüzün kabulünde sıkıntıların çıkması Ö2:Daha çok izin aşamasında sıkıntılar yaşanıyor Ö17:Okulun bazen işleyişi yavaşlatmasından kaynaklı zamanında ya da verimli çalışmalar olmuyor.
Katılımcı Sayısı	Ö2:Katılan öğrenci sayısında azlık yaşanıyor. Ö15:Faaliyetler öncesi yapılan planlamada birçok gönüllü olmasına rağmen etkinlik günü katılım çok az oluyordu. Ö17: Etkinliklere olan katılım düşüklüğünde tekrar bir etkinlik planlama isteği kalmayabiliyor bizlerin.
Maddi Kaynak	Ö7:Teknik maddi sorunlar yaşadık Ö8:Okulun daha fazla destek vermesi gerekiyor. Okulun ve kulüplerin tanıtımı için maddi destek arttırılmalı Ö16:Maddi olanaklar kısıtlıydı
Grup Çalışması	Ö6: Bir araya gelememe sorunu yaşadık. Ö17:Ekip anlayışını tam olarak anlamadığımızı düşünmüyorum. Yapılacak olan etkinliklerde hem ekip içi iş bölümünden hem de organizasyondan kaynaklı sorun yaşadık.

Tartışma

Araştırma grubuna katılan bireylerin görüşlerinden elde edilen veriler doğrultusunda; öğrenci kulüp etkinliklerinin öğrencilerin kişisel bilgi ve beceri gelişimini sağlamak, sosyal ortamlarda iletişim becerilerini geliştirmek, eleştirel düşünebilme ve problem çözme becerisi geliştirmek, öz farkındalık sağlamak ve kariyer planlaması yapabilmek gibi alanlarda katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal kulüp çalışmalarının etkinliğinin incelendiği çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmış olup sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin yeteneklerini geliştirmede önemli bir rol oynadığı vurgulanmaktadır (Karslı, 2006; Peguero, 2010; Eskici ve Aktaş, 2014). Hemşirelik eğitiminin temel amaçları arasında öğrencilerin profesyonel hemşirelik ve hemşirelik uygulamalarına yönelik bilgi ve becerisinin geliştirilmesi yer almaktadır. Hasta bakımı ve diğer sağlık profesyonelleri ile olan süreçte kişilerarası ilişki kurma, eleştirel düşünme, etkili iletişim ve problem çözme becerisi gibi konulara eğitim sürecinde önem verilmektedir. Öğrencilerin ders kapsamında bu becerileri kazandıktan sonra profesyonel hemşirelik uygulamalarına aktarması beklenmektedir. Öğrenci kulüpleri gibi sosyal etkileşimin aktif olduğu gruplarda rol almanın bilginin aktarılması ve geliştirmesi kapsamında olumlu katkılarının olacağı düşünülmektedir.

Son yıllarda işverenlerin iletişim becerileri, liderlik ve problem çözme yeteneklerine dikkat ettiği ve bu becerilerin ders dışı etkinlikler ile gelişebileceği belirtilmektedir (Tomlinson, 2007). Kurumlara istihdamın bir stratejisi olarak okullar öğrencilere içinde buldukları tüm faaliyetleri listelemelerini ve bu faaliyetlerdeki konularını vurgulamalarını tavsiye etmektedirler. Öğrencilerin ders dışında gerçekleştirmiş oldukları etkinliklerin iş bulma ve istihdam sürecinde önemli katkısının olduğu ileri sürülmektedir (Kim ve Bastedo, 2017). Bizim çalışmamızda da benzer sonuçlara ulaşılmış olup öğrencilerin öğrenci kulüplerini kendilerini geliştirmek için bir fırsat olarak gördüğü ve bu durumun kendilerine kariyer planlama sürecinde yarar sağlayabileceği yönünde farkındalıklarının geliştiği görülmektedir.

Öğrencilerin kulüp etkinliklerini etkileyen faktörleri inceleyen çalışmalarda okulun sahip olduğu maddi ve fiziksel olanaklar vurgulanmış olup verilen hizmetin çeşitliliğini ve kalitesini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Stearns ve Glennie, 2010). Ülkemizde yürütülen bir çalışmada ise etkinliğin yapılacağı yer ve maddi kaynaklar ile ilgili sorunların yaşandığı belirtilmektedir (Gündoğdu, Karataş ve Nacar, 2011). Bizim çalışma grubumuzda yer alan öğrencilerde aktivite planlama ve uygulama sürecinde okul ile ilgili olarak prosedür ve maddi kaynaklar açısından, kendileri ile ilgili olarak ise ekip çalışması ve organize olabilmek açısından çeşitli sorunlar ile karşılaşmışlardır. Öğrencilerin sorun ile karşılaşmalarının okulun yetkilileri ile iletişime geçebilme, problem çözme, beyin fırtınası yapabilmek ve kriz yönetebilme gibi çeşitli davranışlarının gelişmesinde olumlu etkisinin olduğu görülmüştür.

Sağlıklı Yaşam Kulübü'nün kuruluşunun ilk yılında prosedür ve maddi kaynak kullanımı ile ilgili karşılaşmış olduğu bu sorunlar gelecek yıllarda kulüp etkinliklerinin aksamadan sürdürülebilmesi için kulüp üyelerine yol göstermiş olup yeni dönem kulüp etkinlikleri planlanırken aksaklıkların minimize edilmesinde göz önünde bulundurulacaktır. Öğrencilerin ekip çalışması ve organize olabilme becerilerinin geliştirilmesinde Sağlıklı Yaşam Kulübü'nün kurucu öğretim üye ve öğretim elemanlarından destek almaları ile çözümlenebileceği düşünülmektedir.

Sonuç

Öğrencilerin ilgisini çekmek, eğlenmelerini sağlamak ve kulüp etkinliklerine katılımlarını artırmak için çeşitli sosyal, kültürel, bilimsel ve sportif alanların oluşturulması sağlanmalıdır. Bu şekilde öğrencilerin akademik başarıları artacak, liderlik özelliklerinin gelişecek, mesleki gelişimleri hızlanacak, kariyer planlamaları netleşecektir. Ayrıca yeni ağlar oluşturmaları, kültürel gelişim ve iletişim becerilerinin gelişmesi gibi birçok yönden iyileşeceklerdir. Bu açıdan üniversitelerde öğrencilerin öğrenci kulüplerine yönlendirilmeleri son derece önemlidir. Bunun için okullardaki danışmanlık yapan öğretim elemanlarına ve kulüplerin üyelerine büyük görev düşmektedir. Bu konuda yükseköğretim kurumlarında birimler arasında öğrencilerle işbirliği yapılarak öğrencilerin kulüp çalışmalarına katılmaları desteklenmeli ve öğrencilere rehberlik yapılmalıdır.

EXTENDED ABSTRACT

A Step For Healthy Life: A Student Club Activity

Dilek Aktaş*

Erdal Ceylan**

Reyhan Eskiyurt***

Birgöl Özkan****

Introduction

During the education-life process, students are involved in various activities in university environment. One of these activity areas is the student clubs (Eskici and Aktaş, 2014). The student clubs are defined as groups created to ensure that students are engaged in scientific, social, cultural, artistic and sports activities both in and out of school during the learning process (Resmi Gazete, 2008).

* Research Assistant. Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Ankara, dilekaktas_88@yahoo.com

** Research Assistant. Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Ankara, sinerkub_239@hotmail.com

*** Research Assistant. Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Ankara, reyhan.ryhn.reyhan@gmail.com

**** Assistant Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Ankara, ozkanbirgul7@gmail.com

As adult individuals in university life, students will be able both to organize club activities which guide societies, and to contribute to their development through club activities. In addition to education, universities also aim to provide social development for individuals and to provide individuals with different skills. For this reason, the establishment of student clubs at universities is very important for achieving these goals (Resmi Gazete, 2008). In this context, student clubs enable students to participate in scientific, cultural, social, artistic and sports events (Yıldırım Beyazıt University Student Club Establishment and Operation Direction, 2011). In more detail, participating in student clubs allows students to have higher academic achievement (Wang and Shiveley, 2015), to attend to the school regularly, to increase their self-esteem, to gain self-esteem, to increase their commitment to university, and to communicate positively with adults in society (Wilson, 2009). It also allows students to develop their leadership skills (Foreman and Retallick, 2013), to better understand themselves, to create new networks and to work with different groups of people (Bentley University, 2017). Foubert and Grainger's (2006) study with 407 university students showed that the students who participated in student organizations were better than the students who were never interested in student organizations in all aspects of education, career planning, lifestyle planning, lifestyle management, cultural participation and academic autonomy (Foubert ve Grainger, 2006). In the study conducted by Mizusawaa et al. (2012), it was stated that the students who belonged to a student club had a higher "occupational readiness score" than the other students (Mizusawaa, Hoshiyama, Mizuno, 2012).

Ankara Yıldırım Beyazıt University (AYBU) student clubs were established for the purpose of constantly encouraging university students in scientific, social, cultural, artistic, sports and professional fields (Ankara Yıldırım Beyazıt University Student Club Establishment and Operation Directive, 2011). One of these clubs is "AYBU Healthy Life Club" which was established in 2016. Immediately after its establishment, its activities were started with its instructors and members. The mission of the club is to contribute to the development of healthy individuals and a healthy society, organize health education (conferences, seminars, public education activities), organize activities, and lastly, educate and inform people about the current diseases by explaining the basic criteria of healthy life.

Within the scope of these aims, a number of activities were carried out as AYBU Healthy Life Club in the academic year of 2016-2017. In this review, the activities of AYBU Healthy Lifestyle Club students to protect and develop health will be discussed

in detail. It will also include the reasons why the member students want to participate in the student club, the benefits that they gained and the problems that they encountered during the club activities.

Material and Method

In this study, activities of Ankara Yıldırım Beyazıt University Healthy Life Club in 2016-2017 academic year were included. The study was conducted as a qualitative study in order to determine the reasons why the members wanted to take part in the student club, the benefits they gained and the problems that they encountered during the club activities. "Written opinion" technique was used in the study. The study group consisted of 18 volunteers who participated in the Healthy Lifestyle Club. The students who participated in the study were given a code between Ö1 and Ö18. The opinions of the students were made by specifying the codes given to them in the finding and discussion section.

Students were given a data collection form consisting of open ended questions prepared by the researchers. Sentence disturbances in student responses were corrected with the approval of the students. Basic data analysis and in-depth data analysis techniques were used to analyze the answers.

Results

The research findings were examined under two headings;

1. The Activities Carried Out By The Aybu Healthy Life Club

The first activity that was carried out by AYBU Healthy Life Club was "*AYBU Healthy Life Club Meeting Breakfast*" which was planned for club members' meeting as a social activity and accompanied by the instructors. During the breakfast event, the instructors described their life stories, nursing and academic experiences, the difficulties they faced during their professional lives, their successes, their failures, and their experiences. They also endeavoured to help young nurse candidates to gain new perspectives by sharing their occupational experiences. Later on, the questions about the different topics from club members were discussed in conversation. Finally, AYBU Healthy Life Club listed the activities planned to be achieved within a one-year period and ended the activity by creating a work and organization calendar.

One of the activities that AYBU Healthy Life Club planned to do within the scope of scientific activities was to participate in a health-related congress, conference or symposium together with club members and students of nursing department. In professional vocational training; beside knowledge, skills, attitudes, behaviors, decision making, application strength and evaluation, it is also very important to follow the latest developments in scientific meetings such as courses, symposiums and congresses (Hindistan, Güner and Bayrak, 2017). Within this scope, the first scientific activity of the club was attending to the “*Professionalism in Nursing*” Symposium organized by Başkent University and Student Nurses Association (ÖHDER). A total of 65 students, including club members and nursing students attended to this Symposium. Professionalism in nursing, expectations from students on the way to professionalization, responsibilities and motivation for individual and professional development, special branch nursing, career planning from academics’ and students’ views are discussed at the symposium. The head of Nursing Department and AYBU Healthy Life Club advisor Assistant Professor Birgül ÖZKAN also took place as a speaker and made a presentation on “*Place and importance of research in nursing*”. There is a need for research results and evidence-based practices in increasing the quality of care in the field of health care. For this reason, it is important for students to follow the results of evidence-based studies that will support the development of professional skills during their university education, which is one of the first steps in professional development (Hindistan et. al., 2017). These scientific conferences contribute to the development of students’ academic life and to an increase in the level of expertise in important subjects and areas(<http://tr.icvb.org.tr/kongre-ve-toplantilarin-yararlari/>).

Career planning and career development is a necessary and important tool in the development of nurses professionally. Career planning helps nurses maintain their individual and professional development as well as adapt to changes in their work and personal life. As in every occupation, job satisfaction is adversely affected when nurses begin working somewhere without planning it. This affects the quality of life of both the nurses and the community negatively. This negatively affects the quality of life of both the nurses and the community. Individuals who have acquired or will have a vocational nursing profession that has an important place in the development of community health need to plan their careers so that they can fully fulfill the requirements of the profession (Arslan and Özsoy, 2013). Hence, “*Career Days in Nursing*” was organized on April 12, 2017 in cooperation with Ankara Yıldırım Beyazıt University Healthy Life Club and Ankara Yıldırım Beyazıt University Health Sciences Faculty

Nursing Department Scientific Activity Commission in order to contribute to the career planning of nursing students in the post-graduate career and to graduate students who are aware of career planning in the nursing profession. “Career Paths in Nursing - Questions and Answers” (Prof. Dr. Ayiſe Karadağ from Koç University Faculty of Nursing), “Working Areas and Employment of Nurses in the Ministry of Health” (Serap Açıkgöz Çepni from the Department of Health Occupational Standards of the Ministry of Health), “The Significance of Organizing in Professional Development” (Assistant Prof. Dr. Gülten Koç from Turkish Nurses Association) and “LÖSANTE Child and Adult Hospital” (Expert Nurse Emel Gürçay from LÖSANTE Nursing Services) presentations were shared in this meeting. The participants who are experts in their fields have provided detailed information on the working conditions of the hospitals in which they are working, the duties of the nurses, the trainings given, the wage system, the personal rights and the different career possibilities and qualifications required in the recruitment process. This program, which all nursing students participated in, ended after the question-answer part.

Another activity carried out by AYBU Healthy Life Club members was setting up a stand in “Ankara Yıldırım Beyazıt University Science, Culture, Sports and Spring Festivals, 2017”. At the stand opened by club members, snack foods prepared by the club members and toys were sold. The participants were informed that the toys they bought would not be delivered to them but would be donated to children who were threatening at “Dr. Sami Ulus Education and Research Hospital”. They were also told that if they wish, they could write notes for the children. On the first day of the campaign, which was highly popular, all toys were sold, and on the second day, many toys were donated to the club stand. All the toys sold, as well as the books, pencils, coloring books, etc. were delivered with the notes to the children in hospital. It was worth seeing the reactions of the children when they took the toys and supplies and read the notes. It is clear that these children need moral and motivation as well as medical support. No matter how old the patients are, morale and support are undoubtedly important for every patient. It is a known fact that the time to be spent with games, books, painting, cartoons and music will have countless benefits on both their body and their psychological health, especially since they are children (Hayat Bir Armağandır Projesi, 2010). It has been seen that this practice has provided considerable moral support to children and their accompanying families. This organization has also been a beneficial organization for club members in terms of developing social co-operation, responsibility, common sense and awareness, as well as improving their ability to express themselves better and their communication skills.

Another scientific event that AYBU Healthy Life Club has carried out in order to share their knowledge and skills in the field of health with all the members of society was the “Hypertension Awareness Day” event which was held in a shopping center in Ankara. Stands were opened in three different regions of the shopping mall, and approximately 500 people were checked for blood pressure. It has been observed that about half of the people who have blood pressure measurements use medication for heart-related diseases and hypertension. It was determined that the systolic pressure values of those who did not eat well, did not exercise regularly, had a stressful life, and had a high salt consumption were generally higher than the others. The mostly asked question by participants was what could be done to prevent high blood pressure. To this end, information and suggestions were given about the cessation of smoking, importance of attenuation, importance of salt restriction, potassium-calcium-magnesium-rich feeding, avoidance of saturated fat, alcohol restriction, increase in physical activity, avoiding stress and recognizing early signs of hypertension. In addition, handheld brochures in which all this information is included were given to participants. It was observed that the club members were happy because of the intense participation in this activity that was planned to draw attention to the hypertension which is the most common chronic diseases. In addition, it was stated that information and the trainings made after participant’s blood pressure measurement were very efficient. Club members were also happy for the concern of the people without hypertension about hypertension prevention. In addition to the public benefits of such activities, there are also benefits to the students. These types of activities provide students to develop a sense of social responsibility, self-esteem, self-confidence, organizational skills, teamwork, communication skills, and independence. They also have the opportunity to experience and gain in advance some skills that will make a difference in a higher education institution or even in business. These kinds of activities carried out by student clubs can contribute to the development of universities. These events play an important role in the creation of positive effects through the universities’ communication with the community. For example, a student club which organizes a theater show and invites people to this demonstration can improve the attitude of the people about the university positively. Similarly, a student club which functions as a health club in the university can inform community about blood pressure, blood donation and organ donation and even save lives (Eskici and Aktas, 2014).

Physical activity and exercise have an increasingly prevalent importance in the current world today (Kizar, Kargün, Togo, Biner and Pala, 2016). Reducing physical activity and turning it into an inactive lifestyle increases the risk of obesity, chronic heart disease, non-insulin dependent diabetes, osteoporosis and some types of cancer. Regular physical activity improves physiological, psychological and metabolic parameters and reduces the risk of chronic disease and premature mortality (Yıldırım, Özşevik, Özer, Canyurt and Tortop, 2015). In this context, the AYBU Healthy Life Club's 2016-2017 academic year activities were finished with a social and sports activity that combines sport and entertainment with nature in order to draw attention to the importance of "*Physical Activity for Healthy Life*". An entertaining nature walk took place around the Eymir Lake on 20.05.2017 with the slogan "*Walk for Healthy Life*" with the participation of the lecturers from the AYBU Nursing Department, AYBU Healthy Club members and students from the nursing department. The walk that started in the morning ended after breakfast, lunch, chatting and cycling activities.

2. Students' Views On Club Activities

In the study, it was determined that the students joined the Healthy Life club with the aims of social development, personal development, communication with different people, and due to awareness of duty and responsibility as well (Table 1). According to students' views on the benefits of joining a student club, it helped them to increase communication skills (acquiring new friendships, communicating with the instructors, having the ability to Express their thoughts), to provide professional and social sensitivity, to improve problem solving skills and to gain team work skills (Table 2). At the same time, 55.5% of the students stated that being a member of a student club helped them to plan their future. Students reported problems with long and exhausting procedures, low number of participants, inadequate financial resources, and negativity caused by group work during club activities (Table 3).

Table 1. Students' Reasons for Joining Student Clubs

Description Category	Examples from Students' statements
Social Development	O4: I became a member of the club to add life to a sociability O14: I think university students should be active in social areas like clubs O17: When we think that we are a social entity, I think that such socialization tools are essential for human life.
Personal Development	O8, O16: It provides the opportunity to perform itself. That's why I joined the club. O17: Taking an active role in clubs is as important as a good academic grade for me. Because the world chooses to hire the person with the highest IQ rather than the most intelligent. In this case, the attractiveness of student clubs is growing for me and for my friends who think the same with me. O5: I thought it would be useful for me to join the club because I did not participate in an activity that would contribute to my self until this time.
Communication with Different People	Ö18: To meet different people, to socialize and to be useful. Because it allows you to make different friends O11: I became a member to make social friendships
Duty and Responsibility Awareness	O1: As a nurse candidate; I wanted to take an active part in my career on nursing profession, personal development and development of my school. O13: I joined to do useful things for the community. O15: I became a member in order to organize activities that will raise awareness about healthy life.

Table 2. Benefits of Student Placement in a Student's Club

Description Category	Examples from Students' statements
Increase in Communication Skills	O2: It helped me meet my friends and communicate with my teachers. O3: I was more active and social in interpersonal relationships O9: I think that it both expanded my point of view and increased my communication power.
Occupational and Social Sensitivity	O2: I had the opportunity to get to know my profession closely because I was working in a club close to my profession O11: My sense of responsibility is developing O12: Being a member of the student club makes me feel more sensitive to the environment and people, to grow up as a sensible person and help me to make contribution to the people around me.
Problem Solving Skills	O1: It provided me with a critical and solution oriented approach. O18: I learned to do an emergency plan and organizational affairs.
Teamwork	O6: I learned to do group work, make plans and keep a record. O16: I struggled for a purpose by taking responsibility within the group.

Table 3. Problems That Students Encountered During The Club Activities

Description Category	Examples from Students' statements
Prosedures	O1: Difficulties in procedures and getting permission from upper levels. O2: Mostly, there are troubles in the permission phase O17: Sometimes the school is not working on time or efficiently, therefore it slows things down.
The Number of Participants	O2: The number of participating members is scarce. O15: Although there were many volunteer members in the pre-event plan, attendance on the day of the event was minimal. O17: We may not have the desire to schedule another event again due to low attendance to the currents events.
Financial Resources	O7: We had technical and financial problems O8: The school should increase the support for the club. Financial support for the promotion of schools and clubs needs to be increased O16: Financial resources were limited
Teamwork	O6: We had meeting problems. O17: I do not think that we fully understood the team approach. We have experienced problems both within the organization and in-team job sharing.

Discussion

In line with the data obtained from the opinions of the individuals participating in the research group; student club activities have contributed to the improvement of students' personal knowledge and skills, the improvement of communication skills in social settings, critical thinking and problem solving skills, self awareness and career planning. Similar results have been obtained in studies examining the effectiveness of social club activities. It has been emphasized that social club activities play an important role in improving the skills of students (Karslı, 2006; Peguero, 2010; Es-kici and Aktas, 2014). The main objectives of nursing education are to develop the knowledge and skills of the students for professional nursing and nursing practices. Issues such as interpersonal relations, critical thinking, effective communication and problem-solving skills are given importance in the education process for the patient care and to contact with other health professionals. Students are expected to transfer these skills to professional nursing applications after they gain them. It is thought that the role of social interaction, such as student clubs, is likely to have a positive contribution within the scope of information transfer and development.

In recent years, it is stated that employers pay attention to communication skills, leadership and problem-solving skills, and these skills may develop with extracurricular activities (Tomlinson, 2007). As a strategy of employment for institutions, schools recommend students to list all activities they are involved in and their position in these activities. It is suggested that the activities that students perform outside the classroom are a significant contribution to the employment process (Kim and Bastedo, 2017). Similar results have been achieved in our study and it was seen that students have seen their student clubs as an opportunity to improve themselves and it was seen that their awareness of this situation can benefit them in their career planning process has improved.

Studies examining the factors that affect students' club activities have found that the physical and financial possibilities of the school affect the variety and quality of activities. In a study carried out in our country, it is stated that there are problems with the place and material resources in the club activities (Gündoğdu, Karataş and Nacar, 2011). During the activity planning and implementation process, the students in our study group encountered various problems related to the procedure and material resource problems from the school and the team work and organizing about them. It has been seen that the students' encounter with the problem has a positive effect on the development of various behaviors such as communication, problem solving,

brainstorming and crisis management with the school authorities. These problems related to the procedure and material resources in the first year of the Healthy Life Club have led to club members to maintain club activities better and more quality in the coming years and will be considered and minimized when the new club activities are planned.

Conclusion

Various social, cultural, scientific and sporting areas should be created to attract students, to make them have fun and to increase their participation in club activities. In this way, students' academic achievement will increase, leadership skills will improve, professional development will be accelerated and career plans will become clear. They will also develop in many ways, such as building new networks, developing culturally and improving communication skills. In this respect, it is extremely important to direct students to student clubs in universities. For achieving this purpose, the counselor lecturers in universities and the members of the club have a great responsibility. In this respect, the participation of students in club activities should be supported and guidance should be given to students by cooperation among the units in the higher education institutions.

Kaynaklar/ References

- Arslan, E., & Özsoy, S. (2013). Hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. (2013). *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 29(3), 1-9.
- Eskici, M., & Aktaş R. (2014). Üniversite öğrencilerinin öğrenci kulüplerine yönelik görüşleri. *E-AJ (Asian Journal of Instruction)*, 2(1 (ÖZEL)), 31-40.
- Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Pediatri Bölümü'nde tedavi gören çocuklarla "Hayat Bir Armağandır Projesi". Retrieved From: http://iibf.anadolu.edu.tr/wp/wp-content/uploads/2013/11/3_1.pdf. (Accessed 20.09.2017).
- Foreman, E.A., & Retallick, M.S. (2013). Using Involvement theory to examine the relationship between undergraduate participation in extra curricular activities and leadership development. *Journal of Leadership Education*, 12(2), 56-73.
- Foubert, J.D., & Grainger, L.U. (2006). Effects of involvement in clubs and organizations on the psychosocial development of first-year and senior college students. *NASPA Journal*, 43(1), 166-182.
- Gündoğdu, C., Karataş, Ö., & Nacar, E. (2011). Ders dışı etkinliklerin uygulamalarında okul müdürlerinin sorunları. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 6(1), 65-72.
- Hindistan, S., Güner, S.G., & Bayrak, B. (2017). 13. Ulusal hemşirelik öğrencileri kongresine katılan öğrencilerin kongreye ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 4(1), 1-14.
- Jeongeun Kim & Michael N. Bastedo (2017) Athletics, clubs, or music? The influence of college extracurricular activities on job prestige and satisfaction, *Journal of Education and Work*, 30:3, 249-269, doi: 10.1080/13639080.2016.1165341

- Karslı, S. (2006). İlköğretim okullarında sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin yöneticilik niteliklerinin gelişmesine katkısı: Beypazarı ilçesinde bir araştırma. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye
- Kızar, O., Kargün, M., Togo, O.T., Biner, M., & Pala, A. (2016). Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeylerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 61-72.
- Mizusawaa, T., Hochia, Y., & Mizunoa, M. (2012). A Study on the relationship between commitment of club activity and vocational readiness among university students. *Work*, 41: 5756-5758.
- Peguero, A. A. (2010). A profile of Latino school-based extracurricular activity involvement. *Journal of Latinos and Education*, 9(1), 60-71.
- Resmi Gazete (2008). Milli Eğitim Bakanlığı ilk ve orta öğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği, 26804. Retrieved From: http://bilecik.meb.gov.tr/dokumanlar/gezi/SOSYAL_ETKINLIKLER_YONETMELIGI.pdf. (Accessed 20.09.2017).
- Stearns, E. & Glennie, E. J. (2010). Opportunities to participate: extracurricular activities' distribution across and academic correlates in high schools. *Social Science Research*, 39, 296-309.
- T.C Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğrenci Kulüpleri Kuruluş ve İşleyiş Yönergesi. Retrieved From: http://www.ybu.edu.tr/contents/files/sks/ogrenci_kulup_yonergesi.pdf. (Accessed 20.09.2017).
- Tomlinson, M. 2007. Graduate Employ ability and Student Attitudes and Orientations to the Labour Market. *Journal of Education and Work*, 20 (4), 285-304.
- Uluslararası kongre ve toplantıların yararları. Retrieved From: <http://tr.icvb.org.tr/kongre-ve-toplantilarin-yararlari/>. (Accessed 20.09.2017).
- Wang, J., & Shiveley, J. The Impact of Extra curricular Activity on student academic performance. Retrieved From: <http://www.cair.org/wp-content/uploads/sites/474/2015/07/Wang.pdf>. (Accessed 20.09.2017).
- Wilson, N. (2009). *Impact of Extracurricular Activities on Students*. (Master's Thesis, The Graduate School University of Wisconsin-Stout, Menomonie, USA). Retrieved From: <https://minds.wisconsin.edu/bitstream/handle/1793/43405/2009wilsonn.pdf?sequence=1>. (Accessed 20.09.2017).
- Yıldırım, İ., Özşevik, K., Özer, S., Canyurt, E., & Tortop, Y. (2015). Üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite ile depresyon ilişkisi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(Özel Sayı), 32-39.
- 12 Reasons why you should join a student organization. Retrieved From: <http://www.bentley.edu/prepared/12-reasons-why-you-should-join-student-organization>. (Accessed 20.09.2017).

Copyright © 2017 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Kasım 2017 • 5(13) • 149-158

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 29 Eylül 2017
 Kabul | 10 Ekim 2017

Gençlerin Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesi Konusundaki Görüşlerinin İncelenmesi

Ömer Faruk Akbulut*
Edanur Duran**

Öz

Bu araştırmanın amacı gençlerin seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusundaki görüşlerini incelemektir. Bu araştırmanın örneklemini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi'nde ve Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nde öğrenim gören 60 öğrenci oluşturmaktadır. Nitel veri toplama tekniği ile gerçekleştirilen bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusundaki görüşlerini ve yapılan bu değişikliğin onların gelecek hedeflerini nasıl etkilediğini incelemiştir. Araştırma sonucu, üniversite öğrencilerinin seçilme yaşının 18'e indirilmesi ve gelecek hedeflerini etkilemesi konusunda farklı görüşlere sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Genç, Seçilme Yaşı.

* Lisans Öğrencisi, Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Kırşehir, omerfaruk2540@gmail.com

** Lisans Öğrencisi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Ankara, edanurdmn@outlook.com

Abstract

The purpose of research what the views of young people on the reduction of their elected age to 18. The sample of this research consists of 60 students studying in Kırşehir Ahi Evran University and Ankara Yıldırım Beyazıt University in the academic year of 2016-2017. Semi-structured interview technique was used in this research which was dealt with by qualitative data collection technique. The semi-structured interview form developed by the researchers was used as data collection tool in the research. This study examined the views of university students on the issue of reducing the age of elected to 18, and at the same time examined how this change affected young people's future plans. The outcome of the study revealed that the reduction of university students' age of election to 18 had different views on influencing their current and future goals.

Keywords: Teenager, Elected Age.

Giriş

Avrupa'nın en genç nüfusuna sahip olan ülkelerinden birisi olan Türkiye'de, seçilme yaşı tartışmaları geçmişten günümüze kadar süregelmiştir. 1924 Anayasasında belirlenen 30 seçilme yaşı uygulaması 1961 ve 1982 anayasalarında devam etmiş; 2006 yılında AK Parti tarafından verilen yasa değişikliği teklifiyle kabul edilmiş olan 5551 sayılı yasa ile 25'e düşürülmüştür. Bu tarihten itibaren seçilme yaşı konusundaki tartışmalar bitmemiş ve son olarak AK Parti ve Milliyetçi Hareket Partisi tarafından hazırlanan anayasa değişikliği paketinde seçilme yaşının 18'e indirilmesi istenmiştir. Gerçekleşen 16 Nisan 2017 anayasa değişikliği referandumu ile de bu değişiklik gerçekleşmiştir.

Seçilme yaşının 2006 yılında 30'dan 25'e indirilmesinden sonra gerçekleşen 2011 genel seçimlerinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde genç milletvekillerine yer verilmiştir. 24. Dönem TBMM 2011 albümündeki verilere göre toplam vekil sayısının 550 olduğu mecliste sayı itibarıyla milletvekillerinin 1'i 75 yaş üzeri, 23'ü 65-74 yaş aralığında, 359'u 45-64 yaş aralığında, 143'ü 35-44 yaş aralığında ve en genci 27 yaşında AK Parti'den milletvekili olmak üzere 24'ü 25-34 yaş aralığındadır.

1982 anayasası yürürlüğe girmesiyle birlikte sürekli siyasi tartışmaların odağında yer almıştır. Toplumsal ve siyasi alanda yaşanan sorunların kaynağı olarak bu 1982 anayasası gösterilmiştir (Coşkun, 2017). Bu kapsamda birçok siyasi parti bu anayasayı değiştirmek istediklerini seçim süreçlerinde dile getirmişlerdir. 2011 genel seçimlerinden sonra meclisteki siyasi partiler anayasa değişikliği için görüşmeler yapmışlardır fakat bazı konulardaki uyuşmazlıklardan dolayı anayasa değişikliği konusunda herhangi bir adım atılamamıştır. 2016 yılının sonlarına doğru AK Parti ile Milliyetçi Hareket Partisi anayasa değişikliği konusunda uzlaşmaya varmışlar ve hazırladıkları değişiklik paketini 16 Nisan 2017 referandumu ile halka sunmuşlardır. Bu anayasa değişikliği paketinin en önemli değişikliklerinden bir tanesi de seçilme yaşının 25'den 18'e indirilmesidir. Böyle bir değişikliğin yapılmasının istenmesi; Türkiye'nin genç bir nüfusa sahip olmasından ve bu genç nüfusun siyasette

etkin rol almasıyla birlikte siyasetin gençleşeceği ve dinamikleşeceğinden. Bir başka nedeni ise seçme ve seçilme yaşları arasındaki uyumsuzluğu gidermek istemektir.

Bu değişikliğe muhalefet partileri; 18 yaşındaki bir bireyin milletvekili olabilecek donanımına sahip olmadığını ve milletvekilliği gibi zor bir görevin 18 yaşındaki bir birey için çok zor olduğu iddiasıyla karşı çıkmışlardır. 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylaması sonucunda anayasa değişikliği paketi %51,41 ile kabul edilmiştir.

Dünyadaki seçilme yaşlarıyla ilgili TBMM Araştırma Merkezi'nin yaptığı çalışmada; Almanya, Avustralya, Avusturya, Bosna Hersek, Çin, Danimarka, Fransa, Finlandiya, Güney Afrika, Hollanda, İspanya, İsveç, İsviçre, Küba, Macaristan, Makedonya, Sırbistan, Mozambik, Norveç, Portekiz, Uganda, Yeni Zelanda gibi ülkelerin aralarında bulunduğu 45 ülkede seçilme yaşının 18 olduğu, 60 ülkede seçilme yaşının 25 olduğu ve 8 ülkede de 30 olduğu ortaya koyulmuştur (Haber 7, 2012).

Birçok gelişmiş ülkenin seçilme yaşının 18 olması ve Türkiye'nin gittikçe gelişen ülkeler arasında yer almasıyla birlikte seçilme yaşıyla ilgili atılmış bu adımın yerinde olduğu söylenebilir. Aynı zamanda Türkiye tarihinde birçok gencin devlet yönetmesi ve büyük zaferlere imza atması, son olarak da 15 Temmuz Hain Darbe Girişimi'nde gençlerin gösterdiği büyük gayret, çaba ve zafer kamuoyunda, gençliğin siyasi anlamda kendini temsil yeterliliğine haiz olduğu kanısını oluşturmuştur.

Seçme ve seçilme yaşları arasındaki uyumsuzluk da güçlü demokrasi anlamında bir tehdit olarak ülkelerin karşısına çıkmaktadır. 18 yaşındaki bir bireyin kendisini yönetebilecek kişileri seçebilmesi fakat ülkeyi yönetememesi demokratik anlamda bir eksiklik olarak ülkelerin karşısına çıkmaktadır. Aynı zamanda bu durum gençlerin parlamentoda temsiliyetini de düşürmektedir.

Seçilme yaşının 18'e düşürülmesi; siyasetin gençleşmesine ve dinamikleşmesine, gençlerin milletvekili seçilmese bile yerelde veya aday adaylık süreciyle siyaseti tanımlarına ve tecrübe kazanmasına olanak sağlamaktadır. Aynı zamanda parlamento üyelerinin yaşlarının yüksek olması parlamentoda daha radikal ve uzun soluklu kararların alınmasını güçleştirmektedir. Çünkü yaşın ilerlemesiyle birlikte bireyler muhafazakârlaşmaktadırlar. Muhafazakârlık kendi içinde üç farklı şekilde açıklanabilir. Birincisi, dindarlaşmak; ikincisi, statüko taraftarlığı; üçüncüsü de sahip olunan görüşlerin pekişmesidir (Sitembölükbaşı, 2001).

Seçilme yaşının 18'e indirilmesi bazı kesimler tarafından olumsuz olarak değerlendirilmekte, yeterli mesleki bilgi ve donanımına, hayat tecrübesine sahip olmayan bireylerin milletvekili olamayacağını dile getirmektedirler. Erken yaşta seçilen milletvekillerin siyasi olgunluğa erişemedikleri için parlamentonun kalitesini düşüreceklerine inanılmaktadır. Fakat bir milletvekili adayının 18 yaşında olsa dahi onu seçenin halk olduğu ve bu kişilerin seçimle göreve geldikleri unutulmaktadır. Bir gencin milletvekili olamasa bile milletvekilliği aday adaylık sürecinden geçmesi veya aday olup seçilememesi gence siyasi tecrübe kazandırmaktadır.

Bu bilgiler ışığında gençlerin seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusundaki görüşlerinin incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda araştırmamız; 16 Nisan 2017 referandumu ile 18'e indirilen seçilme yaşı konusundaki görüşlerinin incelenmesi ve bu değişikliğin onların gelecek hedeflerini hangi yönde etkilediğini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde çalışma grubu, çalışmada kullanılan veri toplama aracı, verilen toplanması ve analizine yer verilmektedir.

Nitel veri toplama teknikleri ile ele alınan bu araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, ürünlerden ya da çıktılardan daha çok süreç ile ilgilenmektedir. Dolayısıyla nitel araştırmalarda anlamlar önem taşımaktadır (Merriam, 1988: Akt. Yılmaz & Altinkurt, 2011). Yarı yapılandırılmış görüşmeler ise sahip olduğu belli düzeydeki standartlığı ve esnekliği nedeniyle, yazmaya ve doldurmaya dayalı testler ve anketlerdeki sınırlılığı ortadan kaldırması ve belirli bir konuda derinlemesine bilgi edinmeye yardımcı olması (Yıldırım & Şimşek, 2003) nedeniyle araştırmacılar tarafından sıklıkla tercih edilmektedir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ne tam yapılandırılmış görüşmeler kadar katı, ne de yapılandırılmamış görüşmeler kadar esnek, iki uç arasında yer almaktadır. Araştırmacılara bu esnekliği sağladığı için yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

Örnekleme

Bu araştırmanın örneklemini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinde ve Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde farklı programlarda öğrenim gören 18-25 yaş aralığındaki 60 öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Yaş	N
18	4
19	17
20	12
21	11
22	10
23	6
Toplam	60

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda, "gençlerin seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusundaki düşünceleri

ve bu değişikliğin onların gelecek hedeflerini nasıl etkilediğini” belirlemek için 2 soru bulunmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, katılımcıların görüşlerini rahat ve objektif bir şekilde ifade edebilecekleri sakin bir ortamda gerçekleşmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Betimsel analiz; elde edilen verilerin daha önceden belirlenen temalara göre özetlenip yorumlandığı, görüşülen bireylerin görüşlerinin çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla sık sık doğrudan alıntılarının kullanıldığı ve elde edilen sonuçların neden-sonuç ilişkileri çerçevesinde yorumlandığı analiz tekniğidir (Yıldırım & Şimşek, 2003). Veriler Office Word programında oluşturulan tablolara girilmiş ve ardından tam metine eklenmiştir. Verilerin analizinde birinci soru için verilen cevaplar olumlu, olumsuz ve çift yönlü olarak sınıflandırılmış; ikinci soruya verilen cevaplar ise etkiledi ve etkilemedi olarak sınıflandırılmıştır. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü 'ne göre olumlu kelimesi, “gözetilen amaca veya beklenilene uygun, yararlı, müspet, pozitif; onaylayan, kabul eden, lehte olan”; olumsuz kelimesi ise “yapıcı ve yararlı olmayan, hiçbir sonuca ulaşmayan, gözetilen amaca veya beklenilene uygun olmayan, menfi, negatif; onaylamayan, kabul etmeyen, aleyhte olan” anlamına gelmektedir. Bu doğrultuda seçilme yaşının 18'e indirilmesine yönelik olumlu tutumlar seçilme yaşının lehine ifade edilen pozitif katılımcı görüşlerini; olumsuz tutumlar ise seçilme yaşının aleyhinde dile getirilen negatif katılımcı görüşlerini ifade etmektedir. Çift yönlü tutumlar ise hem olumlu hem olumsuz görüşlerin ifade edildiği tutumlar olarak tanımlanmıştır. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü 'ne göre etkiledi kelimesi, “etkiye uğratmak, tesir etmek; karşısındaki kişiyi kendi duygu ve istekleri doğrultusuna yöneltmek”; etkilememek ise etkiledi sözcüğünün tam tersi olarak ifade edilmiştir (Türk Dil Kurumu, 2017).

Bulgular

Katılımcıların görüşleri, gizlilik esasına dayanılarak, gerçek isimleri verilmeden takma isimleri ile verilmiştir. Araştırmanın bu bölümünde, görüşme formunda yer alan sorulara verilen yanıtlar ele alınmıştır.

Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesi Konusundaki Genel Görüşler

Alınan cevaplar doğrultusunda katılımcıların seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusundaki görüşleri olumlu, olumsuz ve çift yönlü tutumlar olmak üzere sınıflandırılmıştır. Katılımcıların seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusundaki görüşleri Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesi Konusundaki Görüşleri

Görüş	N
Olumlu	39
Çift Yönlü	6
Olumsuz	15
Toplam	60

Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesi Konusundaki Olumlu Görüşler

Katılımcıların otuz dokuz tanesi seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusunda olumlu görüşe sahiptir. Ahi Evran Üniversite'sinden on dokuz, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden yirmi kişi seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusunda olumlu görüşe sahiptir.

Ahi Evran Üniversitesi'nden "Faruk" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde belirtmiştir: *"Milletimiz tarihinden aldığı güç ve kudretle ilerlemiş ve geleceğine yön vermiştir. Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar ki Türk Devletlerinin gençleri yönetimde yer almış ve tarihler yazmışlardır. Cumhuriyetin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'te gençlere büyük önem vermiştir. Şimdi ise cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan gençlere çok önem vermekte ve geleceğin gençlerin elinde olduğunu dile getirmektedir. Geçtiğimiz yıl yaşadığımız 15 Temmuz Hain Darbe Girişiminde de gençler en ön saflarda yer almış ve bu ülke için canlarını feda etmişlerdir. Yine siyasette gençlerin yer almasıyla birlikte siyasetin etkin bir rol kazanacağı ve dinamikleşeceğini düşünmekteyim. Bu minvalde gerçekleşen bu değişikliği yerinde ve doğru bir adım olarak değerlendiriyorum."*

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden "Seyyah" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde belirtmiştir: *"Ülkemizde birçok alanda Türk Gençliğinin fail olma özelliği toplumumuz tarafından kabul görmüş bir durumdur. Birçok farklı konuda ön planda olan Türk Gençliğinin siyasal arenada temsili yet noktasında yaş sınırı gibi bir problemle karşılaşması doğru değildir. İrade kavramının anayasal çerçevede kullanıma yaş 18'dir. Bu sınır doğrudan seçilme hakkının da kullanılabilmesini beraberinde getirmesidir. Nitekim öyle de olmuştur. Gençlik, tecrübe haricinde; dinamizm, zindelik, güç, geleceğe dair aşınan umut, heyecan gibi duyguların ve fiziki unsurların en üst seviyede olduğu, yaşamın bir evresidir. Gençliğin geleceğe yönelik ufku açık görüş ve düşünceleri vatanımıza ve milletimize ciddi anlamda katkı sağlayacaktır. Cumhuriyet, Ulu önderimiz tarafından Türk Gençliğine emanet edilmiştir. Bu gençlik her yerde olduğu gibi yönetim kadrolarında üzerine düşen vazifeyi layıkıyla ifa edecektir."*

Ahi Evran Üniversitesi'nden "Ertan" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir: *"Gençlerin özgür iradelerini kullanmalarının, sorumluluk bilincinin arttığını görmekteyiz. Kararlı ve istikrarlı bir neslin inşasında seçme yetkisini kullanan bir bireyin seçilmeden mahrum bırakılması zaten akıl dışıydı. Bu yüzden bu değişikliği olumlu ve doğru bir karar olarak görüyorum."*

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden "ED" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde belirtmiştir: *"Ben 20 yaşında bir üniversite öğrencisiyim. Hedeflerimin bilincinde savunduğum doğruların arkasındayım. Bilirim ki Şanlı Türk Tarihi birçok fethi bünyesinde barındırmaktadır. Nice Şanlı Türk yiğitleri geldi geçti. Çağ açtı, çağ kapattı. 21. Yüzyılın fethi ise yine biz gençler sayesinde şahlanacak biiznillah. Bu değişiklik; 14 yaşında İstanbul'u fethetmeyi aklına koymuş Fatih'i, 15 Temmuz'da 7'sinden 70'ne tankları durduran Aziz Milletimizi şahlandırmamız için bize verilmiş bir şereftir. Biz 18 yaşında seçilme hakkı tanınan gençler olarak bu duruma tahammülü olmayanlara karşı yetişen Türk gençliğiyiz. Hak yolunda en doğruya zaferle..."*

Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesi Konusundaki Çift Yönlü Görüşler

Katılımcıların altı tanesi seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusunda olumlu ve olumsuz görüşe sahiptir. Ahi Evran Üniversite'sinden üç, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden üç kişi seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusunda çift yönlü görüşe sahiptir.

Ahi Evran Üniversitesi'nden "Hamit" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir: *"Çok gerekli ve güzel buluyorum. Çünkü gelişmiş ülkelerde seçilme yaşı düşük seviyededir. Ama ülkemizde uygulanacağını düşünmediğim için gereksiz bir karar olarak görüyorum. Daha önceki seçilme yaşı 25 idi. Fakat Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 25 yaşında hiçbir vekil ve aday yoktu. Uygulanırsa güzel bir sistem fakat uygulanabileceğini düşünmüyorum."*

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden "Kızıl Fırtına" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde belirtmiştir: *"Doğru kararı verecek yaşta olabileceğini düşünsem bile yeterli bilgi sahibi olmadığını ve objektif bakmak için fazla erken olduğunu en azından üniversite ya da sosyal yaşam ile biraz daha kendini eğitip ona göre karar vermeyi gerektiğini düşünüyorum. 18 yaş benim için toplum için artık istediğini yapabilme yaşı olsa da yeterince objektif olup olaylara nesnel bakmak için yeterli bir yaş değildir. Çünkü henüz sudan çıkmış balık misali liseden mezun olmak ve hayata dair bir şeyler bilse bile bazı kavramları yeterince öğrenmemekten kaynaklı bir durum olduğunu düşünüyorum. Kendi bireysel çevresinde yaşanan hayat dışında sosyal, kültürel yaşamında gördüğü doğu ve batı bölgelerinin şehirlerinde yaşanan tecrübelerle dayanarak konuşmak gerekirse objektif olmamak iyi olabilir. Çünkü lisede görülen eğitim dışında kendini boş vakitlerde değerlendirip yeterli bilgi sahibi olup öğrense bile en azından biraz daha tecrübe eklemesi gerektiğini düşünüyorum. Çok büyük yaş olmasına gerek yok ama 18 olmaz 20 olur gibi."*

Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesi Konusundaki Olumsuz Görüşler

Katılımcıların on beş tanesi seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusunda olumsuz görüşe sahiptir. Ahi Evran Üniversite'sinden sekiz, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden yedi kişi seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusunda olumsuz görüşe sahiptir.

Ahi Evran Üniversitesi'nden "Haydar" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde belirtmiştir: *"Doğru bulmuyorum. Çünkü tecrübenin bilgiden daha önemli olduğunu düşünüyorum. Bilgi olarak donanımları karşılarsa da seçim konusunda sıkıntılar yaşayabileceğini ve yanlış kararlar verebileceğini düşünüyorum."*

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden "Hayat" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir: *"Milletvekili yaş sınırını aşağı çeken madde soruları da beraberinde getirmiştir. Henüz yeterli donanıma ve hayat tecrübesine sahip olmayan gençlerimiz ülkeyi yönetme konusunda ne kadar başarılı olabilir? Bu düzenlenmeyle "Avrupa'da seçilme yaşı 18" gibi cümlelerle baş başa kalıyoruz. Fakat yönetim konusunda en büyük etkiye sahip olan eğitim konusunu karşılaştırmaya gelince herkes sus pus oysa Osmanlı Devleti zamanında ülkeyi yönetecek insanların geçtikleri eğitimi hepimiz biliyoruz. Tüm bunlara bakacak olursak eğitim sistemimizdeki aksaklıklar düzeltilmeden böyle bir düzenlemenin yapılmasını doğru bulmuyorum."*

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden "Hüloğ" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir: *"Meclise girecek olan kişilerin tecrübe açısından yeterli olması gerekir. Liseden yeni mezun olmuş bir kişinin bu yetkiye sahip olacağını ve savunması gereken vatandaşların ve onların haklarını yeteri kadar savunamayacağını düşünüyorum. En azından üniversite eğitimi alıp gerekli olan bilgi birikimini sağlaması gerekiyor. 18 yaşındaki bir genç kendinden bekleneni karşılayamaz. Seçilecek olan milletvekilinin kendini bir şekilde kanıtlaması gerekir. Bu da belli bir zaman birikimi ve eğitimle gerçekleşir ayrıca kürsüye çıkıp yapacağı konuşmada da bunu yansıtması gerekir. Şimdiki meclis ortamına baktığımızda işini layıkıyla yapan ve bu işe gerçekten yıllarını vermiş bazı milletvekillerini görebiliyoruz bunların arasına girecek olan oldukça küçük bir bireyin bu ortamda pasif kalacağını düşünüyorum."*

Ahi Evran Üniversitesi'nden "PDR'Ci" takma isimli bir katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir: *"Ben doğru bulmuyorum. 18 yaşındaki bir birey henüz hayatının başındadır. Tecrübe, eğitim ve olgunluk olarak devleti yönetme konusunda yetersiz olacağını düşünüyorum."*

Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesinin Gençlerin Gelecek Hedefini Etkilemesi Konusundaki Genel Görüşler

Alınan cevaplar doğrultusunda katılımcıların seçilme yaşının 18'e indirilmesi ile gelecek hedeflerini etkilemesi konusundaki görüşleri etkiledi ve etkilemedi olmak üzere sınıflandırılmıştır. Katılımcıların seçilme yaşının 18'e indirilmesi konusundaki görüşleri Tablo 3'de yer almaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesi ile Gelecek Hedeflerini Etkilemesi Konusundaki Görüşleri

Görüş	N
Etkiledi	31
Etkilemedi	29
Toplam	60

Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesinin Gençlerin Gelecek Hedeflerini Etkilemesi Konusundaki Etkileyen Görüşler

Katılımcıların otuz bir tanesi seçilme yaşının 18'e indirilmesinin gelecek hedeflerini etkilemesi konusunda etkiledi görüşüne sahiptir. Ahi Evran Üniversite'sinden on, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden yirmi bir kişi seçilme yaşının 18'e indirilmesinin gelecek hedeflerini etkilemesi konusunda etkiledi görüşüne sahiptir.

Ahi Evran Üniversitesi'nden "Fırtına" takma isimli bir katılımcı bu değişiklikten olumlu etkilendiğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Önümde zaten bir hedefim vardı. Yaşımın 23 olma sebebiyle bu madde bana doğrudan etki etmiştir. Gençlerin önünün açılacak olması hedeflerine giden yolda bana yardımcı olacaktır."*

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden "Bulut Çimen" takma isimli bir katılımcı bu değişiklikten olumlu etkilendiğini şu şekilde belirtmiştir: *"Her birey geleceğe yönelik hedeflere sahiptir ve kimi zaman bu gelecek konusunda kaygıya kapılabilir. Bu durum gayet doğaldır. Bu kaygı içinde hisseden büyük çoğunluğu gençler oluşturmaktadır. Gençler ifade ettiklerinin ulaşabilmesi ve hayalden çıkıp tasarı oradan da gerçek olabilmesinin adımını b değişiklikle atabilme yolunu seçmiştir. Geleceğe yönelik kararların yaşlılar tarafından sunulması ve sonrasında gerçekleşmesi elbette olumlu bir şekilde etkileyecektir. Bu değişiklik genç insanlarda belirli tutumları değiştirmiştir. Daha sorumlu ve daha bilgili olmaya istekli genç bireyler yetişeceğini umuyorum. Gençlerin istekleri ve ifadeleri ile gelecek hedeflerinin daha da büyüyeceğini ve kaygıların azalacağını düşünüyorum. Bu durum olumlu yönde beni etkilemiştir."*

Ahi Evran Üniversitesi'nden "Haydar" takma isimli bir katılımcı bu değişiklikten olumsuz etkilendiğini şu şekilde belirtmiştir: *"Bu değişiklik siyasete olan inancımı düşürdü."*

Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesinin Gençlerin Gelecek Hedeflerini Etkilemesi Konusundaki Etkilemeyen Görüşler

Katılımcıların yirmi dokuz tanesi seçilme yaşının 18'e indirilmesinin gelecek hedeflerini etkilemesi konusunda etkilemedi görüşüne sahiptir. Ahi Evran Üniversite'sinden yirmi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden dokuz kişi seçilme yaşının 18'e indirilmesinin gelecek hedeflerini etkilemesi konusunda etkilemedi görüşüne sahiptir.

Ahi Evran Üniversitesi'nden "Flying Eagle" takma isimli bir katılımcı bu değişiklikten etkilenmediğini şu şekilde ifade etmiştir: "Verilen kıymet her ne kadar ortada ise Türkiye gerçekleri bu noktada genç nüfusun evet milletvekili olabilirim demesine hala pek çok engeli barındırıyor. Bu noktada gelecek hedeflerim ile alakalı büyük çaplı değişikliklerin olduğunu söylemek mümkün değildir."

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nden "Üvercinka" takma isimli bir katılımcı bu değişiklikten etkilenmediğini şu şekilde belirtmiştir: "Gelecekte ülkeme faydalı bir birey olmak istiyorum ama bunu daha farklı bir alanda düşünüyorum o yüzden seçmen yaşı benim hedeflerimi etkilemiyor. Ama ülke için zeki, kendine güvenen gençlere yardımcı olmak isterim."

Sonuç ve Öneriler

17 Nisan 2017 Anayasa Değişikliği referandumu ile birlikte anayasamızda değişikliğe uğrayan seçilme yaşının 25'den 18'e indirilmesi konusundaki gençlerin görüşlerini ele alan çalışmaların literatürde bulunmaması bu çalışmanın literatürdeki önemini arttırmaktadır. Bu kapsamda bu konu ile ilgili gelecek çalışmalara da ışık tutacağı söylenebilir.

Gençlerin seçilme yaşının 25'den 18'e indirilmesi konusundaki görüşleri genel olarak olumlu olmakla birlikte farklı görüşlere sahip olduğu görülmüştür.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'ndeki katılımcıların seçilme yaşına ilişkin görüşleri Ahi Evran Üniversitesi'ndeki öğrencilere göre daha olumlu olduğu bulunmuştur. Yine seçilme yaşının 18'e indirilmesinin gençlerin gelecek hedeflerini etkilemede Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi öğrencilerin lehine olduğu bulunmuştur.

Gençlerin kendileri ile ilgili gerçekleşen bu değişikliğe yönelik görüşlerinin incelenmesi önemlidir. Bu süreçten sonra siyasi partilerin bu değişikliği göz önünde bulundurarak çalışmalar yürütmeleri gerekmektedir.

Bu kapsamda şu öneriler verilebilir:

- Siyasi partiler gençlere yönelik siyaset akademileri oluşturarak, gençleri siyasetle tanıştırmalı ve bu konuda gerekli eğitimleri vermelidirler.
- Gençlerin siyasette tecrübe kazanmaları için MKYK, MYK ve il yönetimlerine gençler alınmalı ve burada siyasete hazırlanmalıdırlar.
- Bu değişiklik ile beraber yükseköğretim ve ortaöğretim programlarına siyaset bilimi ile ilgili dersler eklenebilir.
- Üniversitelerin sürekli eğitim merkezleri siyaset bilimi ile ilgili temel konular üzerinde eğitimler gerçekleştirebilir.
- Gençlerin aday adaylık sürecine girerek tecrübe kazanmasını sağlamak için siyasi partiler gençlere yönelik harç konusunda özel indirimler uygulayabilir.

Copyright © 2017 Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • November 2017 • 5(13) • 159-168

ISSN 2147-8473

Received | 29 September 2017

Accepted | 10 October 2017

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

Examination of Opinions on Reducing Young People's Election Age To 18

Ömer Faruk Akbulut*

Edanur Duran**

An Analysis on The Opinions About Lowering The Age of Candidacy To 18

In Turkey, one of the youngest population in Europe, the debate about the age of candidacy lasted from the past to the present day. The right to be elected at the age of 30, as set out in the Constitution of 1924, continued in the constitutions of 1961 and 1982. With the amendment of the law, it was reduced to 25 by Law No. 5551, which was initiated by the AK Party in 2006. As of this date, the discussions on the age of candidacy have not ended and finally the age of candidacy in the constitutional amendment package prepared by the AK Party and the Nationalist Movement Party has been requested to be lowered to the age of 18. This amendment was also accepted with the constitutional amendment referendum of 16 April 2017.

* Undergraduate Student, Ahi Evran University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Department of Counseling and Psychological Counseling, Kirsehir, omerfaruk2540@gmail.com

** Undergraduate Student, Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Political Sciences, Department of Political Science and Public Administration, Ankara, edanurdanni@outlook.com

In the 2011 general elections, which took place after the age of candidacy was lowered from 30 to 25 in 2006, young parliamentarians were elected to the Turkish Grand National Assembly. According to the number of parliamentary members whose total number of proxy is 550 according to the data of the 24th term TBMM 2011, just one member of the parliament is over 75 years of age, 23 of them between the ages of 65-74, 359 in the ages of 45-64, 143 in the ages of 35-44 and the youngest is 27-years old from the AK Party.

With the enactment of the 1982 Constitution, the age of candidacy has always been at the focus of political debate. The 1982 Constitution was assumed to be a source of problems in the social and political environment (Coskun, 2017). In this context, many political parties have expressed during the election process that they want to change this constitution. After the 2011 general elections, political parties in the parliament held talks for a constitutional amendment, but no steps were taken about constitutional amendment due to some disputes. Towards the end of 2016 the AK Party and the Nationalist Movement Party reached a compromise on constitutional amendment and presented this amendment package to the public on April 16, 2017 referendum. One of the most important changes of this constitutional amendment package is the lowering of the age of candidacy from 25 to 18. The aim of such a change is that Turkey will have a young population and politics need to become younger and more dynamic with the active role of this young population in politics. Another reason was the desire to avoid the discrepancy between the age of voting and the age of candidacy.

Opposition parties have argued that 18-year-old people are not equipped to be a deputy and such a difficult task, such as becoming a deputy, is very difficult for an 18-year-old person. As a result of the public vote held on April 16, 2017, the constitutional amendment package was accepted by 51.41% of population.

As the work done by Parliamentary Research Center regarding the election ages in the world shows in some 45 countries such as Germany, Australia, Austria, Bosnia and Herzegovina, China, Denmark, France, Finland, South Africa, Netherlands, Spain, Sweden, Switzerland, Cuba, Hungary, Macedonia, Serbia, Mozambique, Norway, Portugal, Uganda, New Zealand, the age of candidacy is 18. In some others (60 countries) the age of candidacy is 25, and 30 in 8 countries (News 7, 2012).

Because the age of candidacy in many developed countries is 18 and Turkey is among the developing countries, we can claim that the decision about the ages of candidacy is in place. And also, many young people in the history of Turkey led the government and had great victories. In addition, the great effort and victory that young people have shown and grasped in the July 15 Coup Attempt has created the belief that

young people have the capacity to express themselves politically.

The mismatch between the ages of voting and candidacy is also a threat to countries in the sense of strong democracy. An 18-year-old person can support and vote for the people that s/he believes to be competent as a deputy. The idea that s/he cannot rule the country also undermines youth's confidence in politics. At the same time, this situation reduces the representation of young people in parliament.

Lowering the age of candidacy to 18 enables the politics to become rejuvenated and dynamic. Even if young people were not elected as deputies, they could gain experience and knowledge of politics in the candidacy periods in local domains or in party organs. At the same time, the higher age average of members of parliament makes it more difficult to make more radical and long-term decisions in parliament. Because, with the advance of age, individuals become conservative. Conservatism can be explained in three ways in itself. First, to become religious; secondly, the status quo advocacy; the third is the consolidation of the views held (Sitembölükbaşı, 2001).

Lowering the age of election to 18 is considered by some sectors as negative; people with adequate professional knowledge and sophistication express that individuals who do not have life experience cannot be deputies. But even if a deputy candidate were 18 years old, it would be forgotten that the people who vote for them are these young people and that these people should have the right to have candidacy. Even if a young person were not a deputy, even if the deputy passed through the process of nominating candidates or were unable to be nominated, s/he would gain political experience at least. It is crucial to examine the views of young people on the issue of lowering the age of candidacy to 18 in the light of this information. In this context we investigate the views of young people about the age of candidacy which was lowered to 18 in the 18th April 2017 referendum, and we discuss to what extent this change may influence their future plans.

Method

In this part of the study, the study group, the data collection tool used in the study, the data collection and analysis are included.

In this research, which is achieved through qualitative data collection techniques, a semi-structured interview technique is used. Obviously, qualitative research deals with processes more than products or outputs. Therefore, meanings are important in qualitative researches (Merriam, 1988: Akt. Yılmaz & Altinkurt, 2011). Semi-structured interviews are often preferred by researchers because of the certain level of standard and flexibility they have. These interviews are based on writing and filling tests and

helping to remove the limitations in the questionnaires and to get in-depth knowledge on a specific topic (Yıldırım & Şimşek, 2003). Semi-structured calls are between the two extremes, not as rigid as fully configured calls, nor as unstructured as unstructured calls. The semi-structured interview technique was used because the researcher needs this flexibility.

Results

On the basis of confidentiality, the views of the participants are given by their nicknames, without giving their real names. In this part of the study, the answers given to the questions in the interview form are addressed.

General Opinions on Lowering the Age of Candidacy to 18

Opinions on lowering the age of candidacy to 18 in the direction of the responses were classified as positive, negative, and biased attitudes.

Positive Views on Lowering the Age of Candidacy to 18

Thirty-nine of the participants have a positive opinion on the lowering of the age of candidacy to 18. Nineteen from Ahi Evran University and twenty from Ankara Yıldırım Beyazıt University have a positive opinion on the lowering of the age of candidacy to 18.

Ahi Evran University's "Faruk" alleged his opinion as follows:

"Our nation has advanced with the power it has acquired from its history and has shaped the future. The youngsters of the Turkish states from Central Asia to Anatolia have taken part in the administration and written the history. Mustafa Kemal Atatürk, the founder of the Republic, has given great importance to young people. Now, our President Recep Tayyip Erdoğan gives great importance to young people and expresses that future is in the hands of young people. In the July 15 Coup Attempt that we experienced last year young people are at the forefront and sacrificed their lives for this country. I would also think that with the participation of young people in politics, it will gain an active role and become dynamic. I consider this change as an in-place and correct step."

A participant named "Seyyah" from Ankara Yıldırım Beyazıt University stated his views as follows:

"In many fields in our country the nature of Turkish youth as a responsible actor is accepted by our society. It is not true that the Turkish Youth, which is the front-line in

many different ways, faces a problem like the age limit in the political arena. The use of the concept of will in the constitutional framework is the age of 18. The right to use one's free will in constitutional base corresponds to the age of 18. This limit should also have the use of the right of candidacy. Youth is a period that has dynamism, vitality, power, erosion of hope for the future, excitement and physical aspects at the highest level but experience. Open-mindedness and the thoughts about the future of our youth will contribute significantly to our country and nation. The Republic was entrusted to the Turkish Youth by our Great Leader. This youth will fulfill the duty that it has in the parliamentary staff as it does for every aspect."

From Ahi Evran University, Ertan expressed his views as follows:

"We see that the use of free will of the youth increases the consciousness of responsibility. It was already irrational to deprive an individual who use the right to vote in the construction of decisive and consistent generations without the right to be candidates. Therefore, I suppose this change as a positive and correct decision".

A participant, "ED" from Ankara Yıldırım Beyazıt University stated his views as follows:

*«I am a 20 year old university student. I am behind the truths that I defend in the direction of my goals. I know that glorious Turkish history includes many conquests. Numerous glorious Turkish warriors had lived. They had started and ended eras. The conquest of the 21st century will rear up thanks to the young people *biiznillah*. This change is an honor given to us to rear up *Fatih*, who had conceived of conquering Istanbul at the age of 14 and to cherish our mighty nation who stopped the tanks in the ages from 7 to 70 on July 15th. We, who are given the right to be candidates at the age of 18, are the Turkish youth who grow up against those who do not tolerate the situation. In the light of Hak to the right with victories... "*

Bi-directional Opinion on Lowering the Age of Candidacy to 18

Six of the participants have both positive and negative views on lowering the age of candidacy to 18. Three from Ahi Evran University and three from Ankara Yıldırım Beyazıt University have two-way views.

'Hamit' from Ahi Evran University expressed his views as follows:

« I suppose it very necessary and nice. Because in developed countries the age of candidacy is low. But since I do not think it will be implemented in our country, I imagine it as an unnecessary decision. The previous age of candidacy was 25. But in the Turkish Grand National Assembly there were no deputies and candidates at the

age of 25. It's a nice system if it can be implemented, but I do not think that it can be implemented. ◊

A participant named "Red Storm" from Ankara Yıldırım Beyazıt University gave his views as follows:

"Even if I suppose that they may be at the proper age to decide, I think that they do not have enough knowledge and that it is too early to have objective opinions until at least one should educate herself/himself a bit more within life in college or social life and decide accordingly. Age 18 is the age for me to do what one wants to do for society now, but it is insufficient for me to have an objective opinion towards the events. Because I think that it is a condition stemming from newly being graduated from high school like a fish out of water and learning enough even if one knows something about life. It may be good not to be objective to talk about by depending on the experiences which one has in her/his social, cultural life other than her/his individual life and the experiences in the cities of the eastern and western regions, Because I think it is necessary to have more experience at least even if one improved oneself in spare time activities and learned more."

Negative Opinions on Lowering the Age of Selection to 18

Fifteen of the participants have negative view that the lowering of the age of candidacy to 18. Eight from Ahi Evran University and seven from Ankara Yıldırım Beyazıt University have a negative opinion that the candidacy age is reduced to 18.

"Haydar" from Ahi Evran University stated:

"I do not suppose that it is right. Because I think that experience is more important than knowledge. I think that even if one has the requirements in terms of information, s/he can experience difficulties in making choices and can make wrong decisions."

A participant named "Hayat" from Ankara Yıldırım Beyazıt University expressed his views as follows:

◊ The law article that lowered the age of candidacy brings out difficulties as well. How successful are the young who do not have enough sophistication and life experience in governing the state? With this arrangement we are confronted with the sentences like «the age of candidacy is 18 in Europe». But when it comes to compare education which has the greatest influence on state management, everyone is silent, but we all know the education process that the people who will govern the country in the time of

the Ottoman Empire. If we look at all these things, I do not think it is correct to make such an arrangement without eliminating the problems in our education system.”

A participant named “Hüloğ” from Ankara Yıldırım Beyazıt University stated his views as follows:

↻ People who will be elected for the parliament should be sufficient in terms of experience. I think a person who newly graduated from high school will not be able to have the potential to do so and defend competently *the rights of the people who s/he has to protect. At the very least, it is necessary to get a university education and the necessary knowledge. A teenager cannot meet this expectation. The deputy to be elected has to prove himself. This also happens in a certain amount of time and with education, and s/he also has to reflect this in her/his speech in the chair of the parliament. When we look at the current parliamentary environment, we can see some members of parliament who have performed their jobs properly and who have really given their years to this work. I think that a very young individual will be passive in this environment.*”

A student with a nickname, “PDR’Ci” from Ahi Evran University expressed his views as follows:

↻ I do not think it is right. An individual at the age of 18 is still at the beginning of her or his life. I think s/he will be inadequate to manage the state in terms of experience, education and maturity.”

General Opinions on Lowering the Age of Candidacy to 18 in Terms of Its Influence on the Future Plans of the Youth

It is classified in two ways that the opinions of the youth about lowering the candidacy age has influenced their future plans. The first group responded that lowering the candidacy age has influenced their future aims. The second group thinks that it does not influence their future plans.

The Opinions that Expressed Lowering the Age of Candidacy to 18 Influences the Future Plans of the Youth

Thirty-one participants had the opinion that lowering the candidacy age would have an impact on their future goals. Ten from Ahi Evran University, twenty-one from Ankara’s Yıldırım Beyazıt University have stated that lowering the age of candidacy to 18 influenced their future goals.

A participant named “Storm” from Ahi Evran University expressed the positive effect of this change:

« I already had a goal in front. Because I am 23 years-old, this law article has directly affected me. Providing young people with opportunities will help me on my way to my goals. »

A participant named “Bulut Çimen” from Ankara Yıldırım Beyazıt University stated that he was positively affected by this change:

«Every individual has goals for the future, and sometimes s/he can be worried about the future. This is quite normal. The great majority who experiences this anxiety are young people. Young people have chosen the way to express what they are expressing and making it possible to transform from being a dream to be real by this change. This change has transformed certain attitudes in young people. I hope that young people who are willing to have more responsibilities and knowledge. I think that with young people's desires and expressions about their future goals will grow and their anxiety will decrease. This situation affected me positively. »

A participant named “ Haydar ” from Ahi Evran University expressed to be affected by this change as follows:

“This change has decreased my confidence in politics.”

The Opinions that Expressed Lowering the Age of Candidacy to 18 Does Not Influence the Future Plans of the Youth

Twenty-nine of the participants have the opinion that lowering the age of candidacy to 18 does not affect their future goals. Twenty from Ahi Evran University and nine people from Ankara Yıldırım Beyazıt University have the opinion that lowering the age of candidacy to 18 does not affect their future goals.

A participant named “Flying Eagle” from Ahi Evran University expressed that he was not affected by this change:

“Even though the value given is clearly seen, the situations in Turkey still includes many obstacles for a young person who says ‘ yes, I can be a deputy candidate’. At this point, it is not possible to state that there are major changes related to my future goals.”

A participant named "Üvercinka" from Ankara Yıldırım Beyazıt University has not been affected by this change:

"In the future I want to be a beneficial individual to my country but I plan it in a different field. That is why it does not influence my future plans. But I want to help the intelligent, confident young people for the sake of the country."

Conclusions and Recommendations

About the April 17, 2017 Constitutional Amendment referendum, there are positive opinions of young people on the issue of lowering the age of candidacy from 25 to 18 however, there are different opinions, as well.

Those who participated in the survey from Ankara Yıldırım Beyazıt University were more positive towards lowering the age of candidacy from 25 to 18 than the students of Ahi Evran University. Ankara Yıldırım Beyazıt University students have also stated that lowering the age of candidacy from 25 to 18 influenced the future goals of young people.

It is important to examine the opinions of young people about this change. After this process, political parties need to carry out their work in consideration of this change.

In this context, the following suggestions can be given:

- Political parties should establish political academies for young people, introduce young people to politics and provide them with necessary education.
- In order to gain experience in politics, young people should be recruited into MKYK, FMC and provincial administrations and politics should be prepared here.
- With this change, courses related to political science can be added to higher education and secondary education programs.
- Universities' continuing education centers can provide training on key issues related to political science.
- Political parties can apply special discounts on tuition fees for young people to ensure that young people gain experience by entering the nomination process.

Kaynakça

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Örnekleme Yöntemleri Bilimsel Araştırma Yöntemleri Kitabı Sunusu*,
- (2012, Ekim 19). Haber 7: <http://www.haber7.com/guncel/haber/942112-secilme-yasi-18-olan-bakink-ac- adresinden alindi>,
- özlük: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.59c592ced2a299.87496063 adresinden alındı
- Coşkun, V. (2017). 16 Nisan 2017 tarihinde kabul edilen anayasa değişikliklerinin değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 22(36), 3-30.
- Sitembölükbaşı, S. (2001). *Parti Seçmenlerinin Siyasal Yönelimlerine Etki Eden Sosyoekonomik Faktörler*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yılmaz, K., & Altinkurt, Y. (2011). Göreve yeni başlayan özel ders hane öğretmenlerinin kurumlarındaki çalışma koşullarına ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 635-650.

Copyright © 2017 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Kasım 2017 • 5(13) • 169-189

ISSN 2147-8473
Başvuru | 30 Eylül 2017
Kabul | 19 Kasım 2017

Türkiye’de Kırsal Gençlik Açısından İstihdam ve Tarımsal İstihdamın Geleceği

Müge K. Davran*

Burhan Özalp**

Naciye Tok***

Burak Öztornacı****

Öz

Tarım sektörü ve kırsal nüfus Türkiye ekonomisinde gittikçe azalan paylarına rağmen sosyo-ekonomik olarak oldukça önemlidir. Bunun yanı sıra kırsal nüfus için tarım halen önemli bir istihdam alanı olmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, özellikle son yıllarda, tarım sektörünün içinde bulunduğu sosyo-ekonomik sorunlar, uygulanan tarım politikaları, AB uyum süreci, iklim vb. faktörlerin olumsuz etkileri, üreticileri tarımdan kopma aşamasına getirmekte; özellikle üçüncü ve genç kuşakta tarımı terk etme eğilimleri oldukça yüksek düzeye ulaşmaktadır. Yine kırsal kesimde tarımın meslek olarak tercih edilmemesine bağlı olarak, gençlerin iş ve eğitim amaçlı köyden göçleri ve sonuçta gençler tarafından tarımın terk edilme eğiliminin artması, hemen her bölgede karşımıza çıkan ve süregelen önemli bir sorundur. Bu durum önümüzdeki yıllarda, zaten hâlihazırda yaşanan ve oldukça yüksek olan genç işsizlik oranlarını artıracak olup; buna bağlı olarak uzun vadede tarımda kendine yeterliliğin azalmasına, tarım topraklarının amaç dışı kullanımına, yerinde kırsal kalkınma hedeflerinden uzaklaşmaya ve sonuçta yine işsizliğe neden olacaktır. Bu döngü ise birbirini karşılıklı olarak etkilemeye devam edecektir.

Bu çalışmada ilk olarak Türkiye’de tarımsal istihdam açısından tarım sektörünün ve kırsal gençlerin bu konudaki önemi vurgulanmıştır. Daha sonra kırsal gençlik açısından istihdam rakamları ikincil verilere bağlı olarak incelenmiş; kırsal gençlerin istihdam alanları ve mevcut istihdam politikaları kırsal gençler açısından değerlendirilerek kırsal gençlerde işsizliğin ve tarımın terk edilme nedenleri ortaya konmuştur. Son olarak istihdam ve kırsal gençlik açısından geleceğe dönük senaryolar ve SWOT analizi yapılarak öneriler sunulmuştur.

Genç kuşağı kırsalda tutacak doğru istihdam ve sosyal politikaların uygulanması tarımsal istihdam, tarımsal üretim ve özellikle kırsal gençlerin istihdamı ve yerinde kalkınma açısından oldukça önemli olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İstihdam, Tarımsal İstihdam, Kırsal Gençlik, Genç İşsizliği, SWOT Analizi.

* Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Sarıçam, Adana, mkantar@cu.edu.tr,

** Araştırma Görevlisi, Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Sarıçam, Adana, bozalp@cu.edu.tr,

*** Yrd. Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Atça Meslek Yüksekokulu, Sultanhisar, Atça, naciye.tok@adu.edu.tr,

**** Araştırma Görevlisi, Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Sarıçam, Adana, boztornaci@cu.edu.tr,

Abstract

Although decreasing proportion of rural population and agriculture in Turkish economy, it is still important as socio-economic. In addition, it remains an important employment area for the rural population. However, especially in recent years, socio-economic problems in the agricultural sector, applied agricultural policies, EU harmonization process, negative effects of the factors like climate, etc. bringing the producers to the stage of breakage from agriculture and tendency of abandonment of agriculture by the third and young generations is increasing day by day. Due to the increasing interest in education in rural areas and the preference of agriculture as a last choice for profession, the migration of young people to work and education for agriculture and the tendency of abandonment of agriculture by young people are very important problem that we face. This situation will greatly increase the youth unemployment rates that already exist and very high in the coming years. Depend on this situation some problems will occur like decreasing of self-sufficiency in agriculture, destructive use of agricultural land, deviation from local agricultural development goals and again unemployment of rural youth. This cycle will continue to affect each other mutually.

This study first emphasized the importance of agriculture sector and rural youth in terms of agricultural employment in Turkey. Then the employment figures in terms of rural youth were examined depending on the secondary data; the employment areas of rural youth and the current employment policies were evaluated in terms of rural youth and the reasons for the abandonment of agriculture and unemployment of rural youth have been revealed. Last, scenarios and the SWOT Analysis for the future regarding rural youth in terms of employment were given and suggestions were made. The application of the right employment and social policies to keep the young generation in the rural area will be very important in terms of agricultural employment, agricultural production and employment and rural development, especially for rural youth.

Keywords: Employment, Agricultural Employment, Rural Youth, Unemployment of Young, SWOT Analysis.

Giriş

Tarım, zengin toprak kaynakları, biyolojik çeşitlilik, elverişli iklim ve jeolojik şartlardan dolayı Türkiye için her zaman önde gelen bir sektör olmuştur. Tarım sektörü nüfusun büyük çoğunluğunun gıda ihtiyaçlarını karşılayarak Türkiye'yi dış kaynaklara bağımlı olmaktan korumakta, tarıma bağlı diğer sektörlerin ham madde tedarikini de gerçekleştirerek Türkiye'nin sosyal ve ekonomik gelişiminde çok önemli bir rol oynamaktadır (Anonim, 2013/a). Bunun yanı sıra kırsal nüfus için halen önemli bir istihdam alanı olmaya devam etmektedir. Türkiye'de toplam nüfus 2016 yılı itibarıyla 79.8 milyon kişi olup bunun % 92.3'ü kentsel % 7.7'si kırsal nüfustür (TÜİK, 2017/a). Bununla birlikte kırsal nüfus oranının aslında daha yüksek olduğu bilinmektedir. Bunun nedeni 2012 yılında kabul edilen ve Büyükşehir Belediye Statüsünü düzenleyen 6360 sayılı kanun (RE-GA, 2012) ile kırsal nüfus oranının 15 puan birden düşmesidir. 2012 yılında % 22.7 (TÜİK, 2013) olan kırsal nüfusun beş yıl içinde % 7.7 olması mümkün olmayıp; kentsel nitelik kazanan söz konusu kırsal alanlar ise sosyo-ekonomik ve mekânsal olarak gerçek anlamda bir kentselliğe sahip değildir. Dolayısıyla kırsal nüfus Türkiye'de halen sosyo-ekonomik olarak oldukça önemli bir işleve sahiptir. Ancak tarımsal istihdam rakamları günden güne düşmektedir. 2016 yılı itibarıyla, kırsal nüfus oranının azalmasına rağmen, istihdamın % 20'si tarım sektöründe olup; özel-

likle tarımsal istihdam rakamları 1930'lu yıllardan günümüze değin oldukça düşüş göstermiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Yıllara Göre İstihdamın Sektörel Dağılımı (%)

Yıllar	Tarım	Diğer Sektörler		
1930	88	12		
1940	86	14		
1950	84	16		
1960	70	30		
1970	60	40		
1980	51	49		
Yıllar	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmet
1990	47	16	5	32
2000	36	18	6	40
2010	23	21	7	49
2013	21	21	7	51
2014	21	21	7	51
2015	21	20	7	52
2016	20	20	7	54

Kaynak: TÜİK, 2017/a

Tablo 1'e göre tarımda önemli derecede istihdam kaybı görülmektedir. Tarımsal istihdamın, tabi ki sanayileşmeye ve ekonomik kalkınmaya bağlı olarak azalma eğilimine girmesi beklenmekle birlikte tarımın bu kadar önemli ve kendine yeterli üretimi sağladığı ülkemizde yine de bunun sorgulanması gereklidir. Ayrıca 1960'lı yıllardan günümüze her 5 yılda bir yenilenen kalkınma planlarımızda tarım sektörü hala önemli bir yer almaktadır. Son plan olan 10. Beş yıllık kalkınma planında, "Küresel Gelişmeler ve Eğilimler, Türkiye Etkileşimi Bölümünde (67. Madde; s:14) " üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve verimliliğin artması durumunda dünya fiyatları üzerinde seyreden gıda fiyatlarımızın düşebileceği ve bunun da dış pazarlara ihracat açısından potansiyel yaratacağından bahsedilmektedir (Anonim, 2013/b). Bu durum göz önünde bulundurulmamaktadır

Tarım önemine rağmen, özellikle son yıllarda, tarım sektörünün içinde bulunduğu sosyo-ekonomik sorunlar, uygulanan tarım, istihdam ve eğitim politikaları, AB uyum süreci, iklim vb. faktörlerin olumsuz etkileri, üreticileri tarımdan kopma aşamasına getirmekte; özellikle üçüncü ve genç kuşakta tarımı terk etme eğilimleri oldukça yüksek düzeye ulaşmaktadır. Kırsal kesimde eğitime olan ilginin artmasına ve tarımın meslek olarak tercih edilmemesine bağlı olarak, genel bir ifadeyle itici ve çekici unsurlar nedeniyle, gençlerin iş ve eğitim amaçlı köyden göçleri ve sonuçta gençler tarafından tarımın terk edilme eğilimi-

nin artması, hemen her bölgede karşımıza çıkan ve süregelen önemli bir sorundur. Değişik bölgelerde yapılmış alan araştırmaları da bu durumu desteklemektedir (Kantar, 2000; Bıçkı, 2011a; Bıçkı, 2011b; Davran ve ark, 2015). Tarımın terk edilmesiyle beraber gençler kente yerleşmeye çalışmakta, ancak çoğunlukla eğitimsiz ve vasıfsız olmaları nedeniyle mevcut istihdam imkânlarından da yararlanamamakta, kısa sürede işsiz kalmakta ya da süresiz ve güvencesiz çalışmaktadırlar. Son yıllarda köyde ikamet eden gençlerin köye yakın sınırlı işletmelerde ya da hizmet işlerinde ücretli işçi olarak çalışmaları söz konusudur (Özüğurlu, 2011). Işık ve Pınarcıoğlu (2009) tarafından yapılan ve İstanbul'un Sultanbeyli ilçesini yoksulluk açısından inceleyen bir saha çalışmasında, Türkiye kentleşmesinde gerek İstanbul gerekse Sultanbeyli için ucuz işgücü sağlayan olgunun Güneydoğundan yapılan travmatik göçler olduğu vurgulanmıştır. Aynı çalışmada işgücü piyasası da incelenmiş ve 12 yaş üzeri çalışmayanlar arasında en önemli grubu %46 ile ev kadınlarının oluşturduğu belirtilmiştir; 12-18 yaş arasındaki gençlerin sadece %53'ünün öğrenci olduğu ve geri kalanlar içinde özellikle erkeklerin ucuz emek gücü olarak işgücü piyasasında (inşaat, tekstil ve perakende) yer aldıkları saptanmıştır. Özüğurlu'ya göre (2011) köylerde 30 yaş altı aktif işgücünün ana yönelimi tarım dışı istihdam yönündedir ve tarımsal üretim gittikçe orta yaş üstü bir etkinlik halini almaktadır. Bu yönelimin temel gerekçesi ise tarımsal üretim ile tarım dışı ücretli istihdamın «risk» algısı bakımından kıyaslanmasıdır.

Genç işsizlik sorununa bakıldığı zaman genel işsizlik sorununa oranla daha karmaşık bir yapı karşımıza çıkmaktadır (Bayraktar ve İncekara,2013). Bunun yanı sıra gençler, özellikle istatistiklerde ve politikalarda, kırsal ve kentsel olarak ayrılmayıp bütün olarak ele alındıkları için de sorunlar tam olarak belirlenememekte ve çözüm üretilememektedir.

Türkiye tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ciddi bir işsizlik sorunu ile karşı karşıyadır. Türkiye'yi gelişmiş bazı ülkelerden ayıran ve bu sorunun daha ciddi boyutlara ulaşmasına neden olan etkenler ise; ülkede işsizlik içerisinde özel bir alan olan genç işsizlik oranlarının oldukça yüksek olması ve Türkiye'nin ağırlıklı olarak genç nüfus yapısına sahip olmasıdır.

Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ve yerinde kalkınmanın sağlanabilmesi için kırsal nüfusun ve özellikle gençlerin tarımda ve kırsal alanlarda oluşturulacak tarıma dayalı sanayide istihdam edilmeleri oldukça önemli olup; bu durum kırsal nüfus ve gençler için yerinde kalkınmanın anahtarı olabilecektir. Bu nedenle kırsal gençlerin istihdamla ilgili mevcut durumlarının ve sorunlarının araştırılması, tartışılması gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de ihmal edilen kırsal gençliğin istihdam sorunlarını ele almak ve alan çalışmalarından elde edilen gözlem ve verilere göre konuyu tartışarak öneriler yapmaktır. Bu amaçla öncelikle tarımın Türkiye için önemin ortaya konmuş; konuyla ilgili kavramlar tanımlanmış; kırsal gençlerle ilgili istihdam ve işsizlik istatistiklerinin mevcut durumu incelenmiş; istihdam politikalarına değinilmiş; işsizliğin nedenleri, kırsal alanların ve tarımın terk edilme eğilimleri ortaya konmuş; kırsal gençlik ve istihdam açısından SWOT analizi yapılarak öneriler geliştirilmiştir.

Tarımın Önemi ve Tarımsal İstihdamın Türkiye İçin Önemi

Önemli bir tarım ülkesi olan Türkiye tarımsal üretimde dünyada belli başlı ürünlerde önde gelmektedir. Fındık kiraz incir gibi ürünlerde dünya üretimde birinci paya sahip iken, kavun, kayısı, karpuz, hıyar, haşhaş (tohum) ile ikinci, mercimek, antep fıstığı, vişne, ayva, kestane, biber, fasulye (taze) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Ancak bu başarılarla rağmen tarımın geleceği açısından belli başlı sorunlar artarak devam etmektedir. Öncelikle tarım alanları hızla daralmaktadır. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB, 2017/a) kayıtlarına göre 1990 yılında 27,856 bin hektar olan tarım alanları yaklaşık % 15 oranında kaybedilerek 2016 yılında 23,763 bin hektara gerilemiştir. Bu durum ile arasında rahatlıkla korelasyon kurulabilecek durum ise kırsal nüfusun hızla azalmasıdır. 1990 yılında kırsal nüfus oranı % 41 iken 2012’de % 23’e gerilemiştir. Yasa değişikliği nedeniyle 2016 yılında ise bu oran yaklaşık % 8 olarak gerçekleşmiştir. 1990-2012 yılları arasındaki dönem ele alındığında kırsaldaki nüfus kaybı % 26’dır (TUİK, 2017/b).

Türkiye’de çiftçi eline geçen fiyatlarla girdi fiyatları arasındaki makasın giderek açılması tarımsal üretimi daha zorlu hale getirmektedir. Türkiye tarım alanları içinde % 49 ile en büyük payı tahıllar almaktadır. Toplam tahıl alanları içerisinde ise % 67’lik pay ile ilk sırada buğday yer almaktadır (TMO, 2017). Gıda egemenliği ve güvenliği açısından da önemli olan buğdayın ürün girdi pariteleri incelendiğinde ciddi bir düşüş yaşandığı görülmektedir. 2002 yılında verilen tarımsal desteklerle birlikte 1 kg buğday ile 1.69 kg gübre alınabilirken 2014 yılında 1.27 kg gübre alınabilmiştir. Yine 2002 yılında verilen tarımsal desteklerle birlikte 1kg buğday ile 0.27 lt mazot alınabilirken, 2014 yılında 0.22 lt mazot alınabilmiştir. Benzer ürün girdi pariteleri düşüşleri, mısır, ayçiçeği, çeltik, pamuk, süt, kırmızı et gibi birçok üründe görülmektedir (GTHB, 2017/b). Paritelerin bu şekilde çiftçiler aleyhine gelişmesinde şu konuya dikkat çekmekte fayda bulunmaktadır. 1976-86 döneminde kimyasal gübre ihtiyacının % 86’sını tek başına sağlayan TZDK, Dünya Bankası’yla yapılan tarım sektörü uyum kredisi çerçevesinde 1986 yılında gübre sağlama ve dağıtımını serbest bırakılmıştır. Bu hamle ile kurumun kısa sürede pazar payı %15’in altına, 1993 sonrasında yok denecek düzeye gelmiş ve 1998-2003 yılları arasında ise tamamen özelleştirilmiştir. Yine Özelleştirmeler kapsamında 2004 yılında yapılan ihalelerle TÜGSAŞ’ın en büyük kuruluşu olan Gemlik Gübre Yılyak Yakıt’a, İGSAŞ ve Kütahya Gübre Yıldız Entegre’ye; 2005 yılında yapılan ihale ile Samsun Gübre Tekfen Holding’e bağlı Toros Gübre’ye satılmıştır. Özelleştirmeler öncesinde sektörün en büyük kuruluşları % 29 pay ile bir kamu kuruluşu olan TÜGSAŞ ve % 26.5’luk pay ile Tekfen Holding’e bağlı Toros Gübre olmuştur. Gübre sektöründeki kamu kuruluşlarının özelleştirilmesiyle milyonlarca çiftçinin temel üretim girdilerinden birisini oluşturan gübre fiyatları birkaç teknelci şirket tarafından belirlenir hale gelmiştir (Oral, 2013). Devletin neoliberalleşmesi, yani girdi ve ürün piyasalarından çekilmesi, tarım kredisi piyasasını bankalara terk etmesi, tam da anlatılan eşitsiz ilişkiye izin veren ortamı yaratmaktadır. Küçük üretici piyasadaki büyük ve çoğunlukla da tek alıcı veya satıcı konumunda olan şirketlerle karşı karşıya gelmekte; onların dayattığı fiyatları ve koşulları kabul etmek zorunda kalmaktadır. Yani, küçük üretici ücretli işçi olmadan

da kapitalist ilişki ağlarının (network) içine girerek sömürülebilmektedir (Keyder ve Yenil, 2013). Durumun böyle olması nedeniyle, çiftçiler açısından tarımın sürdürülmesi dış borçlanmaya bağlı olmaktadır. Bu nedenle de 2012-2016 yılları arasında kullanılan tarımsal kredilerde çok hızlı bir artış olmuştur. 2004 yılında 2.4 milyar TL olan kısa vadeli krediler 2016 yılında 21 milyar TL'ye; 2002 yılında 2.5 milyar TL olan orta ve uzun vadeli krediler 2016 yılında 49 milyar TL'ye; 2002 yılında 209 milyon TL olan takipteki krediler 2016 yılında 2 milyar TL'ye çıkmıştır (BDDK, 2017). 2002-2016 yılları arası kullanılan toplam nakdi kredi 5 milyar TL'den 70 milyar TL'ye çıkmıştır. Burada kısa vadeli kredilerdeki önemli artış şu şekilde yorumlanabilir. Girdi maliyetlerinin çiftçiler aleyhine gelişmesi, devletin ürün-girdi piyasasından çekilmesi, çiftçilerin ürün-girdi piyasasını kontrol edenlere karşı yalnız kalması ve Olhan'a (2012) göre de tarımsal desteklerin cari fiyatlarla artarken sabit fiyatlarla azalması gibi nedenlerden dolayı çiftçiler tarımsal üretimi devam ettirmek ya da günü kurtarmak amacıyla kısa vadeli kredilere eğilim göstermektedir. Tohumluk, kimyevi gübre, bitkisel ve hayvansal üretimde ilaç kullanımı, akaryakıt vb. ihtiyaçlar için kullanılan kısa vadeli kredilerin vadeleri en çok 1 yıl olduğu ve sermaye birikimine doğrudan katkısı olmadığı için çiftçilerin tarımsal üretimi borçlanarak devam ettirmesi çiftçiler açısından önemli risk ve tehlikeleri içinde barındırmaktadır. Bununla birlikte tarımsal işletmenin canlı ve cansız demirbaş unsurlarını oluşturan her türlü tarımsal araç-gereç, iş ve irat (gelir getiren) hayvanlarının sağlanması için ve yatırım amacıyla kullanılan orta ve uzun vadeli artışına da temkinli yaklaşmak gerekmektedir. Bu durumun nedenleri arasında tarım alanlarının ciddi şekilde daralması, tarımdaki istihdam oranının gerilemesi, sanayinin yerinde sayması, buna karşın hizmet sektörünün payının giderek artması, tarımsal dış ticarete önemli açık verilmesi gösterilebilir.

Tarımda gelinen noktada kırsaldaki gençlerin gözünde tarımın itibarını yitirmesi tarımı iyi bir yaşam için geçim aracı olarak görmemelerine neden olmaktadır. Buna bağlı olarak gençlerin kırsalda kalması ve tarımda istihdam edilmesi zorlaşmaktadır.

Diğer taraftan tarımın geleceği ve devamlılığı açısından kırsaldaki gençlerin tarım sektöründe devam etmesi önem arz etmektedir. Ülkelerin çiftçi yaş ortalamaları dikkate alındığında, gençlerin tarım sektöründe yer almadığı görülmektedir. Amerika Birleşik Devletlerinde her beş yılda bir yapılan ve en son 2012 yılında yayınlanan rapora göre ortalama çiftçi yaşı 58'dir. 35 yaşın altında olanların oranı % 6 iken, % 61'i 35-64 yaş aralığında, % 33'ü ise 65 ve üstü grupta yer almaktadır (USDA, 2012). Jöhr'ün çalışmasında (2012) ise, Avrupa Birliğindeki çiftçilerin üçte birinden fazlasının 65 yaşın üstünde olduğu ve 35 yaşın altında olanların oranının % 5'den düşük olduğu vurgulanmıştır. Yine aynı çalışmada, Japonya'da ortalama çiftçi yaşının 67 olduğunu belirtilmiş ve benzer eğilimin bütün OECD ülkelerinde olduğunu ifade edilmiştir. Türkiye'de ortalama çiftçi yaşı ile ilgili TÜİK'de doğrudan bir veri olmamakla beraber TÜİK (2016) verilerine göre kırsaldaki yetişkin yaş grubunun (14-65) % 48.3'ünü 40 ile 64 yaş grubundaki kişiler oluşturmaktadır. Bu kişilerin de ağırlıklı olarak tarım sektöründe istihdam edildikleri bilinmektedir. Yıldırım ve Akın (2017) Türkiye'de ortalama çiftçi yaşını 54 olarak bildirmişlerdir. Nitekim değişik alan araştırmaları sonuçlarına göre de tarımsal faaliyetlerle uğraşanların ortalama yaşı yüksektir. Diğer bir

ifadeyle Türkiye’nin medyan yaşı yaklaşık 30 olmakla beraber, araştırma sonuçlarına göre çiftçi yaşları yüksektir. Trakya Kalkınma Ajansı’nın kırsal alanda yaşayan nüfusla yaptığı çalışmaya göre ilgili kırsal nüfusun ortalama yaşı 51.2 olup; bunların % 90’ı çiftçilikle uğraşmaktadır (Anonim, 2013/c). Konya’nın Çumra ilçesinde çiftçilerle yapılan bir diğer araştırmada (Keleş, 2015) ortalama çiftçi yaşı 47 olarak saptanmıştır. Van ilinde çiftçilerle yapılan bir çalışmada ortalama üretici yaşı 46.7’dir (Terin ve Ateş,2010). Adana ili köylerinde yapılan çalışmada ise çiftçilerin % 59.8’inin 46-95 yaş aralığında olduğu saptanmıştır (Kantar,2000). Türkiye’de rakamlar dünya ortalamalarından düşük olmakla beraber yine de dikkat edilmesi gereken bir düzeyde olup gençlerin tarımda olmadığını göstermektedir.

Konuyla İlgili Tanımlar

- **Kırsal Alan:** kırsallık olgusu ekonomik, toplumsal, kültürel ve çevresel nitelikte bir dizi özgül oluşumu içeren bir niteleme olarak kabul edilmektedir (Bakırcı, 2007). DPT’nin (1994) yaptığı tanıma göre kırsal alan, ekonomik nitelikteki etkinliklerin ağırlıklı olarak doğal kaynakların değerlendirilmesine dayandırıldığı; yüz yüze ilişkilerin görece olarak daha yaygın olduğu, yaşama kurallarının büyük ölçüde gelenek ve göreneklere göre biçimlendiği, teknik ve teknolojik gelişmeler ile ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerin görece olarak daha yavaş ve dolayısıyla gecikmeli olarak gerçekleştiği ortamlar kırsal alanlardır.
- **Gençlik:** Sosyolojide, biyolojik bakımdan genç olma durumunu yansıtmaktan ziyade, atfedilmiş bir statü ya da toplumsal düzeyde kurgulanmış bir adlandırma olarak düşünülen bir terimdir (Marshall, 1999). Birleşmiş Milletlere göre ise bağımlı çocukluktan bağımsız yetişkinliğe geçiş dönemi olup; istatistiksel olarak 15-24 yaş grubundaki kişileri kapsamaktadır. Bununla birlikte Birleşmiş Milletler Örgütüne bağlı birkaç kuruluş, BM’nin de onayladığı, farklı gençlik tanımı kullanmaktadır. Örneğin UNESCO ve ILO 15-24; UN HABITAT 15-32; UNICEF/UNFPA/WHO 10-24 arasını genç birey (10-19 adolesan; 15-24 genç) ve UNICEF ise 18 yaş altını çocuk olarak kabul etmektedir. Sonuç olarak gençlik tanımı özellikle demografik, finansal, ekonomik ve sosyo-kültürel durumlara göre değişebilmektedir (www.un.org) . Gökçe (1984) gençliği hayatını sürdürdüğü ortama göre köy, kent, gecekondu ya da uğraşı alanına göre öğrenci, okumayan, çalışan vb. gençlik olarak sınıflandırmıştır. Bayhan’a göre (2013) gençliği, sadece yaş aralığına göre tanımlamak yetersiz kalmaktadır ve gençlik tanımı daha karışık ve sosyolojik bir boyut içermektedir. Buna göre Türkiye kapsamında 4 temel gruba göre gençlik sınıflandırılmıştır: 1.Eğitim sürecindeki gençlik. 2. Örgün eğitim dışındaki gençlik. 3. Durumu özellik arz eden gençlik. 4. Yurt dışı gençliği.
- **Genç Çiftçi:** 18-40 yaş aralığında kırsal kesimde ikamet eden/etmek isteyen ve tarımsal faaliyet gösteren/göstermek isteyen kişiler (www.resmigazete.gov.tr) .
- **Kırsal Gençlik:** Kırsal kesimde yaşayan, tarım ve/veya tarım dışı faaliyetlerle uğraşan, 15-25 yaş grubundaki bireyleri temsil eden kavramdır. Kırsal kesimin sosyolojik özel-

likleri (erken evlilik, düşük eğitim düzeyi vb.) nedeniyle bu yaş aralığı, değişik kurumlar tarafından 29 veya 32 ye kadar yükseltilmektedir. Bayhan (2013) tarafından yapılan gençlik sınıflandırmasında kırsal gençlik 2. sınıflandırma içinde yani “örgün eğitim dışında kalan gençlik” grubunda yer almaktadır.

Türkiye’de Genç Nüfus, İşsizlik ve İstihdamın Mevcut Durumu

FAO verilerine göre Dünyada (218 ülke) kırsal nüfus oranı gittikçe azalmaktadır. 1950’de % 70 olan dünya kırsal nüfus oranı, 2017 yılı itibariyle % 45’e düşmüştür (FAOSTAT,2017). Türkiye son 10 yılda kırsal nüfus kaybında dünyada dokuzuncu; kırsal nüfus oranı kaybında ise yirmi yedincidir. Kırsal nüfus Türkiye’nin de aralarında olduğu 75 ülke içerisinde azalmaktadır (<http://www.gidahatti.com>).

Dünyada her yıl yaklaşık 40 milyon genç iş aramaya çıkmakta; ancak bunların sadece 3 milyonu için istihdam yaratılabilmektedir (Ryder, 2015). ILO’ya göre hâlihazırda 71 milyon işsiz genç bulunmakta; çalıştığı halde aşırı veya orta düzey yoksulluk içinde yaşayan gençlerin oranı ise % 37.7’dir. Söz konusu oran yetişkinler için % 26 olarak açıklanmıştır. 2015 yılında % 12.9 olan küresel genç işsizliği oranı ise 2016 yılında % 13.1 olmuştur (Kılıç, 2016).

2016 yılı ADNK sonuçlarına göre (TÜİK, 2017/c) Türkiye’de 15-24 yaş arası nüfus oranı % 16.3 olarak açıklanmıştır (12 milyon 989 bin 42 kişi). Aynı araştırmanın sonuçlarına göre 15-24 arası yaş grubunun % 24.0’ı ne istihdamda ne de eğitimde yer almamış olup; erkeklerde bu oran % 14.6, kadınlarda ise % 33.5’tir. 2016 yılında gençlerde işsizlik oranı ise % 19.6 olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam yaklaşık olarak her 5 gençten birinin işsiz olduğunu göstermektedir. Genç işsizlerin % 17.4’ü erkek; % 23.7’si ise kadındır. İstihdam edilen gençlerin % 51.1’i hizmetler sektöründe, % 31.3’ü sanayi sektöründe ve % 17.6’sı ise tarım sektöründe yer almıştır. Dolayısıyla gençlerin mevcut istihdam yapılanmasında hem toplumsal cinsiyet eşitsizliği hem de tarımdan kopuş görülmektedir.

Kırsal Gençlerin İstihdam Alanları

TÜİK istatistiklerinde kırsal gençlerin istihdam alanı ile ilgili doğrudan bir istatistik bulunmamaktadır. Kırsal kesimde yaşayan gençler, özel bir istihdam alanı olmaksızın, tarım ve/veya tarım dışı sektörlerde istihdam edilmektedirler. Tarımsal istihdamda işletme büyüklüğü önemli bir faktördür. Büyük işletmelerde kadınlar ev hanımı statüsü ile tarımsal faaliyetlerde çalışmazken; erkekler üretim ve piyasaya dönük tüm işleri yapmakta ve özellikle orta ve büyük işletmelerde ziraat mühendisi, veteriner vb. kişiler de istihdam edilmektedir. Bu işletmelerde genç aile üyeleri, ağırlıklı olarak erkekler, üniversitelerin ziraat fakültelerinde okuyarak işletmeye katkı sunabilmekte ancak tarım dışı bir iş imkânı bulunduğu takdirde tarım ikinci gelir kaynağı olarak kullanılmaktadır. Küçük işletmelerde ise kadınlar ve erkekler, tarımsal faaliyete toplumsal cinsiyete dayalı işbölümü çerçevesinde katılmaktadırlar. Tarımdan başka mesleği olmayan, topraksız ya da az topraklı ailelerde ise mevsimlik tarım işçiliği, özellikle kadınlar için, önemli bir istihdam alanı yaratmaktadır.

Tarım dışı istihdam alanlarında, toplumsal cinsiyet ve bölgenin gelişmişlik derecesinin önemli etkisi bulunmaktadır. Genç kadınlar için tarım dışı istihdam imkânı oldukça düşük olup; bölgenin gelişmişlik derecesine bağlı olarak kadınlar hizmet sektöründe çalışabilmektedirler. Gerek kadın gerekse erkekler için hizmet sektöründeki işler genellikle vasıfsız işlerden oluşmaktadır. Bunun dışında kamu sektörü de en çok çalışılmak istenen sektörlerin başında gelmektedir.

TÜİK tarafından hazırlanan işgücü istatistiklerinde genel olarak istihdam alanları (işteki durum) dört başlık altında sınıflandırılmaktadır. Bunlar ücretli veya yevmiyeli çalışanlar; işverenler, kendi hesabına çalışanlar ile ücretsiz aile işçisi olarak çalışanlardır. Bu sınıflamaya göre 15 yaş üstü nüfusun 2016 yılı oranları sırasıyla % 67.8 , % 4.6, % 17.1 ve % 10.5’tir (TÜİK, 2017/d). 15-24 yaş grubu ile ilgili olarak işsizlik rakamları dışında (işteki durum vb.) işgücü verisi bulunmamaktadır.

TÜİK’in yapmış olduğu sınıflamada “kendi hesabına çalışanlar” kırsal kesimde ücretsiz aile işçiliğini ifade etmektedir. Ücretli ve yevmiyeli çalışanlar özellikle serbest meslek, memurluk, halı-kilim dokuma, parça başı iş vb. işlerde çalışmaktadır. Bunun dışında mevsimlik tarım işçiliği kırsal kesim için çok önemli bir istihdam alanı olmaya devam etmektedir. Özellikle kadınların yaptığı mevsimlik tarım işçiliğinde 12-14 yaşından 70’li yaşlara kadar olan kadınlar yoğun olarak çalışmaktadır.

Kırsal Gençlikle İlgili İstihdam Politikaları

İstihdam politikası, bir ülkede veya bir kuruluşta izlenen işgücü kullanım siyasetidir (Anonim, 2017). OECD işsizlikle mücadelede izlenen politikaları 7 başlıkta toplamıştır¹. Bunun ilk beşi aktif, diğer ikisi pasif politikalar ve gençlere dönük politikalar aktif istihdam politikaları içinde kalmaktadır (Biçerli, M.K. 2004’den aktaran Ay, 2012). Türkiye’de istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik politikalar Ay (2012) tarafından “gelir desteği yapılarak işsizlik sonuçlarını onarmaya yönelik önlem ve uygulamaları kapsayan pasif politikalar yanında, işsizlerin beceri ve yeteneklerini artırmaya yönelik eğitim programlarını kapsayan aktif politikalar” şeklinde özetlenmiştir.

2000’li yıllara kadar istihdam ve işsizlik sorununa gereken önem verilmemiş, hızla büyüyen bir ekonominin yaratacağı çalışma olanakları ile birlikte sorunun kendiliğinden çözüleceği beklentisi ağırlık kazanmıştır. 2000 yılından sonra KOBİ’lerin istihdam yaratma potansiyellerinden azami ölçüde yararlanılmaya çalışılmış; kadın ve gençlerin istihdamı için emek maliyetine yönelik teşviklerden ziyade işsizliği önleyici aktif istihdam politikalarına daha fazla ağırlık verilmiştir (Ay, 2012). Bayraktar ve İncekara da (2013) pasif istihdam politikalarının 20. yy ilk çeyreğinden sonra uygulama alanı bulduğunu vurgulamış; pasif politikaların sorun çözmede yetersiz kalması nedeniyle aktif politika gereksiniminin ortaya

¹ Kamunun eşleştirme ve danışmanlık hizmetleri 2) Mesleki eğitim 3) Sübvansiyon edilmiş istihdam (özel sektöre yönelik sübvansiyon, kendi işini kuranlara yardım, doğrudan kamu sektöründe istihdam v.s.) 4) Gençlere yönelik politikalar 5) Sakatlara yönelik politikalar 6) İşsizlik sigortası 7) Erken emeklilik

çıkıldığını ifade etmişlerdir. Türkiye’de genç işsizliği ile mücadelede uygulanan aktif istihdam politikaları 1988 yılında başlamış (Ay, 2012) ve bu politikaların içerikleri (Bayraktar ve İncekara,2013) aşağıda verilmiştir:

- Doğrudan Kamu İstihdamı
- İş Arama Yardımları ve İstihdam Hizmetleri
- Eğitim- Mesleki Eğitim Programları
- Ücret ve İstihdam Sübvansiyonu
- Kendi İşini Kuranlara Yardım
- Çalışma Sürelerinin Esnekleştirilmesi
- Özel İstihdam Bürolarının Kurulması

Türkiye’de uygulanan aktif istihdam politikaları içerisinde, kırsal gençlikle doğrudan ilgili bir istihdam politikası bulunmamaktadır. Çok genel olarak dezavantajlı gruplardan bahsedilmekle birlikte bu ifade kırsal gençleri kapsamaktan uzaktır. Doğrudan istihdam politikası içinde olmayan ancak kırsal kalkınma destekleri kapsamında ele alınan “Genç Çiftçi Projeleri” ile ilgili yayınlanan tebliğ (Re-Ga, 2017) ise aktif istihdam amaçlı bir uygulama olarak görülebilir. Genç Çiftçi Projeleri” ile ilgili yayınlanan tebliğ; tarımda sürdürülebilirliğin sağlanması, genç çiftçilerin girişimciliğinin desteklenmesi, gelir düzeyinin yükseltilmesi, alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması ve kırsalda genç nüfusun istihdamına katkı sağlayacak kırsal alandaki tarımsal üretime yönelik projelerin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir (Madde 1). Tebliğ, kırsal alanda yaşayan genç çiftçilerin mahallinde uygulayacağı bitkisel, hayvansal, yöresel tarım ürünleri, tıbbi ve aromatik bitki üretimi, işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik projelere otuz bin TL’ye kadar hibe ödenmesine ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır (Madde 2) . Bu tebliğde hibe desteği başvuru şartları arasında yaş sınırı 18-41 yaş aralığı olarak belirlenmiş (Üçüncü Bölüm, Madde 11b); Uygulama alanı ise nüfusu 20.000’den az olan yerleşim birimleri (Dördüncü Bölüm, Madde 14-1) olarak sınırlandırılmıştır.

Bunun dışında AB Hibe Desteği ile İŞ-KUR tarafından kırsalda 15-29 yaş aralığındaki gençlere girişimcilik becerilerini artırmak için eğitim verilmesi planlanmıştır. Özellikle tarım ve hayvancılık konusunda iş kurmak isteyenlere danışmanlık hizmeti verilecektir (<https://sgkhaberajansi.com>).

Kırsal Gençlerde İşsizliğin Nedenleri, Kırı ve Tarımı Terk Etme Eğilimleri

Türkiye’nin toplumsal ve kültürel yapısı temelinde gençliğin en önemli sorunu ekonomik sorunlardır. İşsizlik, geçim sıkıntısı, hayat pahalılığı, parasızlık ve gelir dağılımındaki eşitsizlikler gençleri etkilemektedir (Bayhan,2013). Kırsal kesimde gerek gizli işsizlik gerekse

kırsalın sahip olduğu sınırlı sosyo-ekonomik imkânlar gençleri kırsal alandan uzaklaştırmaktadır. Kongar (2005) tarımdaki gelirin düşüklüğü ve toprağın çok eşitsiz dağılımının köylüleri tarımı bırakmaya zorladığını ifade etmiş; Cumhuriyetin kuruluşundan beri izlenen sanayileşme siyasetinin tarım kesimi üzerinde değişik şekillerde etkisi olduğunu vurgulamıştır. Bunların yanı sıra tarımda mekanizasyonun artmasının, topraksızlığın, düşük verimliliğin ve tarımın GSMH'daki payının azalmasının da tarımı ve köyü bırakmaya yani kentleşmeye, bir diğer ifadeyle kırsal göçe neden olduğunu açıklamıştır. Bu etkilerden doğal olarak kırsal gençlik de muaf değildir. Genellikle kente yerleşme eğilimde olan kırsal gençlik, yeterli eğitim düzeyine de sahip olmadığı için kentsel kesimde sigortasız, süresiz ve vasıfsız işlerde çalışmaktadır. Kırsal kesimde gençlerin işsizliğinin nedenleri şu şekilde özetlenebilir:

1. **Yüksek Aile Genişliği Sayısı:** Kırsal nüfus azalma eğilimine girse de, aile genişliği düşmüş olsa da halen kırsal kesimde mevcut aile genişliği yüksektir ve bölgeler arasında oldukça önemli farklılıklar vardır. Bu durum ailede kişi başına gelirlerinin azalmasına, okula gönderilmemeye, işsizliğe ve göçe neden olmaktadır.
2. **Nüfus Sayısına Bağlı Olarak Kişi Başına Düşen Tarımsal Arazi Varlığının Düşüklüğü:** Sonuna geline tarımsal arazi varlığımız kırsal nüfusun yüksekliği, yanlış tarım ve miras politikaları sonucu gün geçtikçe azalmakta ve daha fazla parçalanmaktadır. Mevcut yapılan düzenlemeler ise yetersiz olduğu için bölünme artacak ve yeter geliri işletme büyüklüğü azalmaya devam edecektir. Bu durum da işsizlik ve göçün en önemli nedenlerindedir.
3. **Ortalama Tarımsal İşletme Genişliğinin Düşüklüğü ve Buna Bağlı Gelir Yetersizliği:** Türkiye'de genel olarak tarımsal işletme genişliği düşüktür ve son yıllarda çok az yükselme eğilimine girmiştir. Ancak bu durum tarımsal faaliyeti terk eden işletme sayısının artmasından kaynaklanmaktadır. Ortalama işletme genişliğinin düşüklüğü, miras ve terk etme nedeniyle kırsal gençlerde işsizlik artmaktadır.
4. **Tarım Dışı İş İmkânlarının Azlığı ve Bu İşlerde Toplumsal Cinsiyet Ayrımının Olması:** Kırsal kesimde tarım dışı iş imkânları oldukça azdır ve toplumsal cinsiyet ayrımı nedeniyle mevcut işler erkek odaklıdır. Tarım dışında şoförlük, ticaret vb. işler erkekler tarafından yapılmakta ve kadınlar ağırlıklı olarak ev hanımı statüsünde çalışmaktadırlar. El sanatları gibi faaliyetler kadınlar tarafından eskisi gibi rağbet görmemektedir. Bu nedenle özellikle kadınlar evlenerek kente yerleşmeyi düşünmektedir. Düşük eğitim nedeniyle de kentte de ev hanımı statülerini devam ettirmektedirler.
5. **Kırsalda Lise Düzeyinde Eğitim Veren Okulların Bulunmaması:** Bu durum özellikle kızların erken evlenmesine, eğitimine devam etmemesine ve çalışma hayatından çekilmesine neden olmaktadır. Ebeveynler kızlarını lise eğitimi için başka şehre, taşınmalı eğitim mevcut olsa da, yatılı veya gününbirlik olarak göndermek istememektedirler. Kırsalda yetersiz arazi genişliği ve tarım dışı iş imkanlarının yok denecek kadar az olması da kadın işsizliğini artıran bir unsurdur.

6. **Kırsal Gençleri Doğrudan Hedeflemeyen İstihdam Politikaları:** Mevcut istihdam politikaları tüm iyi niyetli uğraşlara karşın kır kent ayrımı yapmaktan uzaktır ve bu da işsizliğin temel nedenlerinden biridir.
7. **Kırsal Alanlar İçin Düşünülen “Yerinde Kalkınma” Kavramının Sadece Söylemde Kalması ve Bunu Sağlayacak Sosyo-Ekonomik Önlemlerin Alınmaması:** Yerinde kalkınma oluşturmanın temel hedefi öncelikli olarak gelir imkânı sağlamaktır. Gençlerin sadece gelire odaklı olarak kırdaki kalmaları da zor olduğuna göre ciddi sosyal önlemlerin de ortaya konması gerekmektedir. Göçün önlenemediği bir durumda yerinde kalkınma kimlerle ve kim için sağlanacaktır? Bu soruların cevaplarının verilmesi için öncelikle gençler hedefe konmalı ve sosyo-ekonomik içerikli özel politikalar geliştirilmelidir.
8. **Kırsal Toplumun Özelliklerini, Toplumsal Cinsiyet Ayrımını, Sürdürülebilirliği ve Bölgesel Farklılıkları Dikkate Almayan Kırsal Kalkınma Politika Ve Programları:** Yukarıdan aşağıya uygulanan kalkınma ve istihdam politikalarının çoğunluğu başarısız olmaya mahkûmdur. Katılımcılığın olmadığı bir durumda, özellikle mevcut iletişim çağındaki gençler açısından, başarı sağlamak olası değildir.
9. **Uygulanan Tarım Politikalarının Yetersizliği Sonucu Üretici Gelirlerinin Sürekli Düşmesi ve Tarımın Meslek Olarak Değerini Yitirmesi:** Gerek gençler gerekse orta yaş üreticiler açısından tarımın terk edilmesindeki en önemli etmenlerden biri de mevcut tarım politikalarının yetersizliğidir. Avrupa Birliği’ndeki destek ve örgütlenmeden yoksun olan üreticiler ve gençler için tarımın terk edilmesi ve işsizlik kaçınılmazdır. AB uyum politikalarının toplumsal yapımızı dikkate almadan uygulanması bunun en önemli nedenidir.
10. **Tarım Politikalarının Yukarıdan Aşağıya Uygulanması ve Bu Uygulamalarda Hedef Kitlenin Katılımının Olmaması:** Son yıllarda özellikle AB uyum politikalarının toplumsal yapımızı dikkate almadan uygulanması ve üreticilerin hiçbir zaman katılımının önemsenmemesi nedeniyle de işsizlik oluşmaktadır. Katılım için tarımsal örgütlenme gereklidir ancak bu durum Türkiye’de yaygın değildir.
11. **Kırsal Kesimde Örgütlenme Eksikliği ve Özellikle Gençlerin Örgütlü Tarımsal Faaliyetlere Özendirilmemesi:** Sadece gençlerin değil genel olarak tarımsal kesimin örgütlenme düzeyi düşüktür ve mevcut başarılı örnekler oldukça azdır. Bu da masraf ve kazanç açısından işsizliği etkileyen bir diğer unsurdur.
12. **Kırsal Gençlerin Değişen Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Özellikleri Nedeniyle Kırdaki Kalmak İstememeleri ve Tarımsal Üretime Olan İlgisizlikleri:** Mevcut toplumsal yapıdaki ve gençlerdeki değişim doğal olarak kırdaki gençleri de etkilemektedir. Kırdaki çözümlerle beraber, gençler tarımsal faaliyet dışında daha yüksek statülü işleri ve hayatı tercih etmektedirler.

- 13. Kapalı Kırsal Toplum Yapısı:** Gençler açısından özellikle kuşak çatışmasına, yeniliklere kapalılığa ve toplumsal cinsiyet ayrımına neden olmaktadır. Bu ise gençlerin kırdan uzaklaşmalarında, iş imkânı olsa bile, en önemli nedenlerin başında gelmektedir.
- 14. Kırsal Gençlerin Nitelikli İstihdama Cevap Veremeyen Eğitim Düzeyi:** Kapalı toplumsal yapı ve mevcut eğitimin kırsal insanlar tarafından çok tercih edilmemesine bağlı olarak nitelikli istihdama cevap verecek eğitime sahip kırsal genç sayısı yüksek değildir. Özellikle toplumsal cinsiyet açısından kadınların eğitim düzeyleri de erkeklere göre düşüktür.
- 15. Kırsal Gençlerin Eğitim ve Mesleki Bilgiye Ulaşım Zorlukları:** Kırsal toplumun kendine has sosyo-ekonomik ve coğrafik özellikleri nedeniyle bilgiye erişim zordur. Eğitim düzeyinin düşüklüğü de bilgiye erişimde ayrı bir sorundur. Bu durum iş, eğitim, destek vb. mevcut fırsatların gençler tarafından değerlendirilememesine neden olmaktadır.
- 16. Toplumsal Cinayet Eşitsizliği:** Kırsal alanda hemen hemen tüm konularda, ataerkil yapının da etkisiyle toplumsal cinsiyet eşitsizliği mevcuttur. Kadın aleyhine işleyen miras hukuku, kadınların arazi üzerinde söz sahibi olamaması, eğitim hakkından yararlanamaması, çalışma açısından özgür olamaması vb. tüm konular kadın işgücünü olumsuz etkilemektedir. Bu da genç kadınların işsizliğinin arkasındaki en önemli etmenlerden biridir.

Kısaca kırsal alanların sahip olduğu sosyo-ekonomik yetersizlikler (itici güçler) gençlerin en önemli işsizlik nedenleri olarak özetlenebilir. Bunun bir sonraki boyutu ise kentin çekici yönleri ve iletili güçler sayesinde gençlerin kırdan kente göç etme eğilimlerinin artmasıdır. Kırsal kesimin itici ve kentin çekici faktörleri sonucunda kırsal gençlerde kırsal alanları ve tarımı terk etme eğilimleri oldukça yüksek düzeye ulaşmış olup cinsiyete göre de farklılık göstermemektedir. Değişik araştırma sonuçları bu olguyu desteklemektedir. Adana köylerinde yapılan bir çalışmada görüşülen orta yaş ve üstü üreticilerin % 81.7’si tarımsal faaliyetleri sonuna kadar devam ettireceğini, çünkü başka bir işleri olmadığını ifade etmiş ancak % 42.3’ü tarımsal faaliyetlerin çocukları tarafından devam ettirilme durumunun belirsiz olduğunu ifade etmişlerdir (Kantar, 2000). Doğu Akdeniz Bölgesi İlleri’ne ait Türk, Arap ve Muhacir köylerinde kadınlarla yapılan bir çalışmada (Davran ve Bektaş, 2010) üçüncü kuşak genç kadınların tarımda çalışma oranları oldukça düşük olup (sırasıyla % 8.6, % 0.7 ve % 0.0) öğrencilerin ve ev kadını olanların oranı oldukça yüksektir. Kozan iline bağlı bir köyde yapılan çalışmada (Davran ve ark., 2013/a) ise genç erkeklerin % 11.3’ü tarımsal faaliyetle ilgilenirken bu oran genç kadınlarda % 20.0’dır. Kadınların % 48.0’ı; erkeklerin ise % 57.0’ı tarımı terk etmek istemektedir. Yine Kozan iline bağlı sosyo-kültürel olarak farklılık gösteren Türk, Arap ve Muhacir köylerinde kadınlarla yapılan bir başka çalışmada (Davran ve ark., 2013b), köylerin temel geçim kaynağı tarım olmakla birlikte, genç kadınların hiçbiri tarımsal faaliyetlerle uğraşmamakta ve ev hanımı olarak yaşamlarına devam etmektedirler. Ordu ili köylerinde Davran ve ark. (2015). yapılan bir çalışmada kuşaklararası toplumsal değişme incelenmiş ve buna göre üçüncü kuşağın

(gençlerin) tarım dışı işlere yönelindikleri ve tarımı terk etme eğilimlerinin yüksekliği vurgulanmıştır. Söz konusu çalışmada genç kadınların % 88'i; genç erkeklerin ise % 89'u şehre yerleşmek ve tarımı terk etmek istemektedirler. Davran ve ark. (2016/a) tarafından Gaziantep köylerinde yapılan bir diğer kuşaklararası çalışmada, ortalama 21.8 yaşında olan genç erkeklerin (üçüncü kuşak) % 59.5'i şehre yerleşmek isterken, % 33.8'i ise kararsız kalmıştır. Bu çalışmadaki genç erkeklerin tarıma yatırım yapma eğilimleri de oldukça düşüktür. Gençlerin sadece % 8.6'sı tarıma yatırım yapmak isterken; % 12.8'i de arazi satın almak istemektedir. Adana İli İmamoğlu ilçesine bağlı bir köyde yapılan diğer bir kuşaklararası araştırmada ise üçüncü kuşak genç kadınların % 97.4'ü, erkeklerin ise % 91.9'u şehre yerleşmek isterken; erkeklerin %89,3'ü tarıma yatırım yapmak istememektedir (Davran ve ark., 2016/b). Mardin ili köylerinde yapılan bir diğer çalışmada (Davran ve Ark., 2017) yine genç erkeklerin % 88.3'ü tarımı tamamen bırakmak ve şehre yerleşmek isterken; % 31.8'i kesinlikle tarıma yatırım yapmayı istememekte sadece arazi satın almayı (% 57.6) düşünmektedir. Bıçkı tarafından Çanakkale köylerinde yapılan bir çalışmada (2011/a) 15-34 yaş aralığındaki kırsal gençlerle görüşülmüş ve gençlerin % 71.4'ünün kentte göç etmeyi düşündükleri tespit edilmiştir. Bıçkı'nın bir diğer çalışmasında (2011/b) yine Çanakkale'ye bağlı bir köy incelenmiş ve görüşülen ailelerin %71,5'inin çalışma çağında çocukları olup; bunların önemli bir kısmının (% 60.0'i) işsizlik, okulsuzluk ve evlilik nedeniyle kentte göç ederek kırsal alanı terk ettikleri saptanmıştır. Işık ve Pınarcıoğlu (2009) tarafından yapılan bir çalışmada, İstanbul'un Sultanbeyli ilçesinin ilk kuruluşunda belirleyici rolü oynayanların İstanbul dışından göçle gelenler (%70) olduğu belirtilmiş; yapılan saha çalışmasında 45 yaş altında yığılma olduğu saptanmış; bu durumun genç aileler tarafından yapılan göçle alakalı olduğu vurgulanmıştır.

Sonuç olarak kırsal gençlerin kente yerleşmeyi ve yaşamlarını kentte sürdürmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Bunun temel nedeni ekonomik olmakla beraber aynı zamanda eğitim, sosyal hayat, tarımsal faaliyeti sevmeme vb. nedenler de gençleri köyden uzaklaştırmaktadır. Özellikle 50'li yıllardan sonra hızlanan kırsal kalkınma hamleleri kırsal alanla kentlerin bağıni kolaylaştırmış; iletişim ve ulaşımdaki gelişmelere paralel olarak kırsal toplum yapısı çözülmeye başlamıştır. Bu durum, özellikle gençlerin kırsal alandan ayrılmak istemelerindeki temel etmenlerden biridir. Bıçkı (2011/b) kırsal alanda yeterli geçim imkânı sağlanmış olsa, hatta kente göç halinde kırdaki gelir düzeyinin altına düşme riski olsa bile, gençlerin kenti tercih etmelerinin giderek daha çok gözlemlendiğini belirtmiştir.

Kırsal Gençlik ve Tarımsal İstihdam Açısından SWOT (GZFT) Analizi

SWOT analizi, herhangi bir kuruluşun, örgütün, kamu kurumunun ya da özel sektör firmasının içsel durumunu ve onu çevreleyen dışsal faktörleri tahlil etmek için kullanılan yöntemlerden biridir. Bir anlamda, mevcut durumun, tüm yönleriyle, iç ve dış dinamiklerin de göz önünde bulundurulmasıyla, fotoğrafının çekilmesidir. Kökleri 1950'lere uzanmakla birlikte, akademik biçimini alması 1970'lerde Stanford'da olmuştur. SWOT analizi, stratejik bir plan geliştirilmesi aşamasında, sorun tanımlama ve çözüm oluşturulması aşamalarında ve nicel verilerin yetersiz, bilgilerin kişilerin belleklerinde olduğu durumların analizinde kul-

lanılan bir yöntemdir İngilizce ‘deki dört kelimenin baş harflerinden oluşan bir kısaltmadır² (Oğuz ve Ark.,2010).

Kırsal gençliğin karşı karşıya olduğu istihdam sorunları ve gerek tarımsal üretim gerekse tarımsal istihdamın geleceği açısından Türkiye’deki mevcut durumu görmek için SWOT analizi yapılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Kırsal Gençliğin İstihdamı Açısından SWOT Analizi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none"> • Kırsal kesimde çocuk ve genç nüfus oranının yüksekliği • Tarım sektörünün Türkiye’de sosyo-ekonomik olarak önemli olması • Genç kırsal kadınların işbirliğine ve çalışmaya istekleri • Sadece kentte yerleşmek isteyen ama somut olarak ne yapacağını bilemeyen gençlerin doğru politikalarla kırdan kalmaya yönlendirilebilme imkanı • Hemen her türlü tarımsal üretime imkân veren iklim yapısı • Ziraat mühendisliği eğitimi alan genç nüfus oranının yüksekliği • Kırsal alanların önemli bir kısmını sosyo-ekonomik tesisler (sinema, okul, spor sahası vb.) için fiziki olarak uygun olması. • Kırsal kesimde toprakla kurulan bağın ve toprağa atfedilen değerlerin yüksek olması 	<ul style="list-style-type: none"> • Kırsal gençlerin düşük eğitim düzeyi • Kırsal kesimde, özellikle genç kırsal kadınlarda, erken yaşta yapılan evliliklerin yaygınlığı • Tarım sektörünün yapısal sorunları (düşük arazi genişliği, düşük verimlilik vb.) • Tarım ve tarım dışı düşük düzeyde ve atıl örgütlenme yapısı nedeniyle tarımsal üretim ve el sanatları üretiminde araçların etkin olması • Gençlerin kente yerleşmeyi düşünmesi ama kentte ne yapacağını bilememesi. • Kentte yaşam imkânları konusunda gençlerin yetersiz ve yanlış bilgisi • Ziraat Mühendisliği eğitimi alan, kırsal kökenli ve tarımsal arazisi olan gençlerin de tarımsal üretim yapmak istememesi • Düşük girişimcilik yapısı • Gençlerin istihdam sorununun, genellikle, çözüm odaklı değil sorun tespit odaklı ele alınması. • Kırsal gençlerin mevcut kırsal kalkınma destek ve programlarından haberdar olamamaları. • Kırsal gençleri özellikle tarımsal istihdam konusunda yönlendirecek yayım çalışmalarının yetersizliği ve süreksizliği. • Kırsal gençlere dönük uygulanan eğitim projelerini, tarımsal üretime ve girişimciliğe yönlendirecek teknik ve maddi desteklerin, danışmanlıkların olmaması.

² (Strengths-Güçlü Yönler/Weaknesses-Zayıf Yönler/Oppurtunities-Fırsatlar/Threats-Tehditler).

Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal ve uluslararası kırsal kalkınma politika ve programlarında genç nüfusa verilen önem • Toplumsal cinsiyet açısından, girişimcilik vb. konularda kadınlara yapılan pozitif ayrımcılık • Türkiye’de tarımsal ihracatın önemli bir kısmının tarıma dayalı sanayi ürünlerinden oluşması • Kırsal kesime yerleşen ve tarımsal üretim yapmaya başlayan genç kentli insanların olması • Organik tarımsal üretimin ve/veya iyi tarım uygulamalarının artan önemi • Dağlık alanlarda organik tarımsal üretime imkân veren, tarımsal kimyasallarla kirlenmemiş temiz toprak, su ve hava yapısı • Türkiye’de, diğer birçok ülkede olduğu gibi, aşırı yoksul olan nüfusun yok denecek kadar az olması • Türkiye’nin iş bulma açısından düşük risk grubunda yer alan ülkelerden olması • Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının tüm Türkiye’de ilçe ve il düzeyinde örgütlenmiş olması • Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında tarımsal istihdam ve girişimcilik açısından danışmanlık yapabilecek yaygın elemanlarının ve sosyologların bulunması • Türkiye’de üniversitelerin önemli bir kısmında Ziraat Mühendisliği eğitimin verilmesi • Ziraat Mühendisi sayısının fazlalığı • Özel sektörün ve kişilerin teknoloji ağırlıklı tarıma ilgisi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kırsal gençlerde göç eğiliminin yüksekliği • Tarımın gerek ebeveynler gerekse gençler tarafından meslek olarak görülmemesi • Tarımsal politikaların yetersizliği ve yanlışlığı • Kent merkezine yakın yerlerdeki tarımsal arazilerin tarım dışı amaçlarla kullanılması • Tarım arazilerinin yapılaşmaya açılması • Tarımsal girdi maliyetlerinin yüksekliği • HES santrallerinin kırsal nüfusu ve tarımsal üretimi tehdit etmesi • Genç kadınların istihdamında oldukça önemli olan kırsal el sanatlarının (hali, kilim, bez dokuma vb.) kaybolmaya yüz tutması • Kırsal gençlerin köyü terk etmeleriyle tarımsal alanların atıl kalması ve büyük işletmeler tarafından satın alınarak kapitalist çiftliklerin oluşması • İstihdam sorunlarından bağımsız düşünülemez olan yoksulluk oranlarının yükselmesi. • Çocuk ve genç nüfus oranının yüksekliği nedeniyle işgücü açısından düşük ücret ve yüksek rekabet durumu

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

SWOT analizine göre Türkiye açısından güçlü yönlerimiz özellikle sahip olduğumuz kırsal genç işgücü ve tarımsal üretime elverişli iklim şartlarıdır. Doğru yönlendirildiği takdirde yerinde kalkınma ve tarımsal üretimin sürekliliğini sağlayacak önemli bir durumdur. Zayıflıklarımız ise ağırlıklı olarak kırsal gençlerin eğitimsizliği, gelir düşüklüğü, topraksızlık, kırsal

yoksulluk ve uygulanan kırsal kalkınma programlarının eğitim boyutuyla sınırlı kalması gibi unsurlar nedeniyle gençlerin tarımsal üretimden uzaklaşmak istemeleridir. Bu sorun çözümlenmedikçe güçlü yönlerimizin ve Türkiye'de aşırı yoksul bulunmaması ile işgücü açısından düşük risk grubunda yer almamız gibi fırsatlarımızın olması önemli bir çözüm üretmeyecektir. Tarımsal istihdam açısından en önemli tehditler ise gençlerde göç eğiliminin yüksekliliği, bu eğilimin sadece ekonomik yetersizlikten kaynaklanmaması, tarımın meslek olarak görülmemesi ve tarımsal üretim politikalarının yetersizliği olarak özetlenebilir.

İstihdam Açısından Kırsal Gençler ve Tarımla İlgili Olası Senaryolar

Mevcut şartlar altında kırsal gençlerle ilgili ümit verici senaryolar düşünmek çok mümkün olmamakla birlikte, doğru politikaların uygulanması halinde çözülmesi zor olmayan bir sorun olduğu rahatlıkla söylenebilir. İstihdam konusundaki senaryoları toplumsal cinsiyet açısından özelleştirerek ve tarım açısından ele almak gerekmektedir. Bu çalışmada bu senaryolar sadece istihdam politika ve programları kapsamında ele alınmıştır. Ancak bu senaryoların tarım ve kırsal kalkınma politikaları açısından da incelenmesi gereklidir. Konuyla ilgili senaryolar Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. İstihdam Açısından Kırsal Gençler ve Tarımla İlgili Olası Senaryolar

Senaryolar	Kırsal Genç Kadınlar	Kırsal Genç Erkekler	Tarım Sektörü
1. Mevcut İstihdam politikaları ve programlarının devamı durumunda	<ul style="list-style-type: none"> • Ülke GSMH'da ev kadını oranlarının yüksekliği nedeniyle devam eden kayıplar • Kente göç eğiliminin devamı, vasıfsız, sigortasız ve süreksiz işlerde çalışma • Geçimlik üretimden kopma • Erken evlilik oranlarının artarak devamı • Yüksek doğurganlık • Artan yoksulluk • Artan şiddet ve buna bağlı aile bütünlüğünün bozulması ve yoksulluğun şiddetlenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarımı terk etme • Tarım arazilerinin satışı nedeniyle sürekli topraksız ve işsiz kalma • Kente göç eğiliminin artarak devamı • Vasıfsız, sigortasız ve süreksiz işlerde çalışma • Geçimlik üretimden kopma • Kırsal alanın sosyal refah fonksiyonunu yitirmesi • Yabancılaşma • Artan işsizlik oranları 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarımın terk edilme oranlarının artması • Tarımsal üretimin kendine yeter durumdan uzaklaşması • Tarımsal alanların atıl kalması • Kapitalist büyük işletmelerin oluşumunun hızlanması • Tarıma dayalı sanayinin hammadde temininde sorun yaşanması • Tarım alanlarının amaç dışı kullanımının artması • Kırsal alanın sosyal refah fonksiyonunu yitirmesi • Yerde kalkınma sağlanamaması • Gecekondulaşma ve kentleşme sorunlarının artması

<p>2.Gençlere yönelik genel istihdam politika ve programlarının uygulanması durumunda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mevcut istihdam durumunun biraz düzelerek devam etmesi • Kırsal genç kadınlar özel olarak vurgulanmadığı için mevcut politikalardan fazlaca yararlanamama • Farklı sosyo-ekonomik kırsal alanlarda yaşayanların eşit düzeyde yararlanamaması 	<ul style="list-style-type: none"> • Mevcut istihdam durumunun biraz düzelerek devam etmesi • Kırsal genç erkekler özel olarak vurgulanmadığı için mevcut politikalardan fazlaca yararlanamama • Farklı sosyo-ekonomik kırsal alanlarda yaşayanların eşit düzeyde yararlanamaması 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarımdaki mevcut üretim ve istihdam durumunun biraz düzelerek devam etmesi
<p>3. Kırsal Gençlere özel istihdam politika ve programlarının uygulanması durumunda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kırsal el sanatlarının devamı • Örgütlü üretimin sağlanması • Sigortalı çalışma imkânı • Geçimlik üretimden kopmama • Tarımsal üretime ilgi artması • Erken evlilik oranlarının düşmesi • Doğurganlığın azalması • Azalan yoksulluk • Azalan şiddet ve buna bağlı aile bütünlüğünün korunması • Ülke GSMH'da çalışan kadınların artması nedeniyle kayıpların olmaması 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarımı terk etme eğiliminin azalması • Tarım dışı iş imkânlarının değerlendirilmesi • Tarım arazilerinin satılmaması nedeniyle topraksız ve işsiz kalmama • Vasıfsız, sigortasız ve süreksiz işlerde çalışmama • Geçimlik üretimden kopmama • Azalan işsizlik oranları • Tarımsal üretime yeniden ilgi çekme 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarımın terk edilme oranlarının azalması • Tarımsal üretimin kendine yeter durumu koruması • Tarımsal alanların atıl kalmaması • Kapitalist büyük işletmelerin oluşumunun yavaşlaması • Tarıma dayalı sanayinin hammadde teminini sağlama • Tarım alanlarının amaç dışı kullanımının azalması • Kırsal alanın sosyal refah fonksiyonuna devam etmesi • Yerde kalkınma sağlanması • Gecekondulaşma ve kentleşme sorunlarının azalması

Tablo 3 incelendiğinde, mevcut istihdam politikalarının devamı durumunda, kırsal gençlikle ilgili istihdam sorunlarının devam edeceği rahatlıkla söylenebilir. Özellikle tarım sektöründen kaçış, kırsal kesimde işsizlik, tarım topraklarının atıl kalması ve amaç dışı kullanımları gibi sorunlar hem birbirini etkileyecek; hem de mevcut durumdan etkilenerek yeni ve daha olumsuz durumları yaratacaklardır. Tüm gençleri hedef alan istihdam politikaları, şüphesiz gençlere özel olmaları nedeniyle, işsizlik sorununa çözüm sağlayacaklardır.

Ancak kır ve kent arasındaki sosyo ekonomik farklılıklar nedeniyle, ele alınacak mevcut politikaların özelleştirilmesi daha fazla katkı sağlayacaktır. Kırsal gençlere dönük istihdam politikaları ise soruna büyük ölçüde çözüm getirecektir. Ancak bu politikaların mevcut kırsal kalkınma politikaları ile uyumlu olması ve toplumsal cinsiyet bakış açısıyla ele alınması halinde fayda sağlayacağı söylenebilir. Yanı sıra bölgesel farklılıkların da dikkate alınması gereklidir.

Sonuç ve Tartışma

Tüm dünyada genç kesimin istihdamı önemli bir sorun olarak yaşanmakta ve kırsal kesimindeki gençlerin tarımdan kopuşu gözlenmektedir. Türkiye'de de tarım tüm önemine rağmen, özellikle son yıllarda, tarım sektörünün içinde bulunduğu sosyo-ekonomik sorunlar, uygulanan tarım, istihdam ve eğitim politikaları, AB uyum süreci, iklim vb. faktörlerin olumsuz etkileri nedeniyle üreticileri tarımdan kopma aşamasına getirmekte; özellikle üçüncü ve genç kuşakta tarımı terk etme eğilimleri oldukça yüksek düzeye ulaşmaktadır. Gençler tarafından tarımın terk edilme eğiliminin artması, hemen her bölgede karşımıza çıkan ve süregelen önemli bir sorundur. Bu durum önümüzdeki yıllarda, zaten hâlihazırda yaşanan ve oldukça yüksek olan genç işsizlik oranlarını artıracak olup; buna bağlı olarak uzun vadede tarımda kendine yeterliliğin azalmasına, tarım topraklarının amaç dışı kullanımına, yerinde kırsal kalkınma hedeflerinden uzaklaşmaya ve sonuçta yine işsizliğe neden olacaktır. Bu döngü, gerekli önlemler alınmazsa, birbirini karşılıklı olarak etkilemeye ve sorunu büyütme devam edecektir. Sorun sadece gençlerin kırdaki kalması ve tarımsal üretimi devam ettirmesi de olmayıp; aynı zamanda göç ve göçün yarattığı kentsel çevre sorunları, yabancılaşma, gecekondulaşma vb. olguları da içermektedir.

Bu çalışmanın ana teması olarak, tarımın geleceği ve devamlılığı açısından kırsal gençlik ve istihdam düşünüldüğünde, kırsaldaki gençlerin tarım sektöründe devam etmesi önem arz etmektedir. Bu yüzden de ülkelerin çiftçi yaş ortalamalarına dikkat etmesi ve buna göre gelecek planlaması yapması ve politika geliştirmesi gerekmektedir. Dolayısıyla Türkiye'de rakamlar dünya ortalamalarından düşük olmakla beraber yine de dikkat edilmesi gereken bir düzeydedir.

Diğer bir konu ise gençlikle ilgili politikalarıdır. Doğrudan kırsal gençleri hedefleyen politikalar bulunmamakla birlikte; Türkiye'de gençler açısından uygulamaya konulan politika ve programlar da, tüm iyi niyetli çabalara karşılık, istenen atılımı yapmaya engel olmaktadır. Bunda özellikle, istihdamı da içinde barındıran, kırsal kalkınma odaklı politika ve programların eğitim verme düzeyinde kalması, gençleri istihdama ve girişimcilğe yönlendirememesi oldukça etkilidir. Kırsal kesimdeki gençlerin zaten sınırlı olan eğitim düzeyleri ve mevcut eğitimlerinin niteliği, aldıkları eğitimi uygulamaya aktarabilecek yeterliliğe sahip değildir. Bu nedenle gençler eğitim sonrası ciddi danışmanlık hizmetine ihtiyaç duymaktadırlar. Ayrıca maddi destekle teşvik edilmeye çalışılan kırsal kalkınma/girişimcilik çabaları da (örn. Genç Çiftçi Projesi, Kırsal alanda Sosyal Destek Projesi, Kooperatif Mülkiyetinde Projeler vb.) yine yeterli eğitim, mesleki tecrübe, danışmanlık vb. hizmetlerin eksikliği ne-

deniyle çok başarılı olmamaktadır. Özellikle kooperatif kurulmasını teşvik eden uygulamalar, kendi içerisinde gayet mantıklı olmakla beraber, kırsal toplumsal yapı özelliklerimiz ve teknik sorunlar nedeniyle istenen gelişmeyi sağlamaktan uzaktır. İstihdam politikaları açısından kırsal gençlerle ilgili özel plan ve program yapılması gerekmektedir. Kırsal kalınma ve tarımsal istihdam önemseniyorsa, bu sınıflama yapılmalıdır.

Diğer yandan 10. BYKP’da (Anonim, 2013/b) “Planın Temel Amaçları ve İlkeler” bölümünde de çocuklar ve gençler birlikte ele alınmıştır. Birlikte ele alınması doğru amaç ve hedefleri ortaya koymayı engellemesinin yanı sıra; kır ve kent ayrımının yapılmamış olması da ayrıca amaç ve hedeflerin doğru saptanmasında sorun yaratacaktır. Söz konusu planın mevcut durum analizinde “genç işsizliğinin yüksek olmasından, işgücüne katılımın düşüklüğünden ve gençlerin temel becerilerindeki eksikliklerinden” bahsedilmektedir (261. Madde). Özellikle bu beceri eksikliği kır ve kent arasında ayrım yapılmasını gerektiren en önemli nedenlerin başında gelmektedir. Planın hedefler kısmında ise “...eğitimde ve istihdamda olmayan gençlerin ekonomik ve toplumsal hayata katılımlarının artırılması” hedeflenmektedir (264. Madde). Planın gençlerle ilgili politikalar bölümünde ise ne yazık ki somut öneriler bulunmamaktadır. Gençlerin sosyal hayata katılımının özendirilmesi (Madde 268) ve zararlı alışkanlıklara yönelmelerini engelleyici faaliyetlere devam edilmesinden (Madde 269) bahsedilmektedir. Bunlar gençlerin istihdamına doğrudan çözüm yaratan politikalar değildir.

İstihdamla ilgili politikalar açısından kır ve kent gençliğinin yanı sıra, gençlerin kadın ve erkek olarak da ayrılması ve buna göre politikalar üretilmesi gerekmektedir. Kırsalda zaten kadın olarak birçok sorunu olan genç kadınlar için temel çözümlerden bir tanesi kadını tarım ve tarım dışı alanlarda istihdam edebilmektir. Tarımsal üretimle uğraşmasına rağmen kendini üretici olarak görmeyen kadınların bu konuda yönlendirilmeleri oldukça önemlidir. Özellikle genç kadınların istihdamı halinde erken yaşta yapılan evlilikler, ergen başına yüksek doğurganlık, bağımlı nüfus vb. demografik göstergelerde oldukça önemli iyileşmeler sağlanabilecek; gittikçe yükselen ve ağırlıklı olarak ekonomik yetersizlikten kaynaklanan kadına şiddet olgusu da uzun vadede azalma eğilimine girebilecektir. Özellikle kente yerleşmek ve kırdan kurtulmak isteyen genç kadınlar için evlilik önemli bir araç olmaktadır. Bu nedenle kadını hem ekonomik hem de sosyal olarak kırdan tutabilecek önlemlere ihtiyaç vardır. Kadınlar için her ne kadar ulusal (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadın Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü) ve uluslararası alanda (BM ve alt kuruluşları olan ILO, FAO vb.) çalışan birçok kurum ve STK’lar olmasına rağmen, kırsal alan için yapılan kadın çalışmalarında özel olarak genç kadınları hedefleyen çalışmalar azdır ve ağırlıklı olarak istihdamla ilgili değildir.

Kırsal istihdam sorunu açısından yapılan SWOT analizinde güçlü yönlerimiz ve fırsatlarımız olmasına rağmen zayıflıklarımızın ve tehditlerin de çok olması, sorunun önemini ve çözümü bulunmasını gerektirmektedir. Bu konuda yapılabilecek öneriler ise şu şekilde sıralanabilir:

- Tüm çalışmalarda gençlik bütün olarak değil, özelleştirilerek ve toplumsal cinsiyet bazında ele alınmalıdır.
- Aktif istihdam politikaları kurumlar arası, kır-kent bazında ve özellikle gençlerin işbirliğiyle yapılmalıdır.
- Aktif istihdam politikalarında doğrudan kırsal gençleri hedefleyen politika ve programların olması gerekmektedir.
- Kırsal kesimde yaşayan gençlerin ihtiyaçlarının sadece ekonomik değil sosyal içeriğe de sahip olduğu düşünülerek istihdam odaklı çalışmalar yürütülmeli; bu çalışmalar sadece tarım değil tarım dışı iş ve sosyal imkânlarını da içermelidir.
- Küreselleşmeye bağlı olarak dünyada gerçekleşen tüm ekonomik sorunların Türkiye'yi de etkilediği dikkate alınmalı; küçük aile işletmelerinin ekonomik ve sosyal hayatı ayakta tutması nedeniyle kırsalda desteklenmesi ve gençlerin tarımı terk etmesinin önüne geçilmesi gerekmektedir.
- Tarımda gelir düzeyini yükseltmeye imkân veren, üreticiyi piyasaya bağımlı olmaktan kurtarabilen ve etkin pazarlama ağı yaratabilen tarımsal örgütlenme düzeyinin geliştirilmesi ve bu yolla kırdan kente yapılan göçün ve kırsaldaki işsizliğin önlenmesi gerekmektedir.
- Geleceğin gençleri olan kırsal çocukların, tarımsal üretim açısından ilgilerini çekmek ve uzun vadede kırsal alanda kalmalarını özendirilebilmek için, tarımla ilgili uygulamaya dönük derslerin ilköğretim programına konması önemli olabilecektir.

Copyright © 2017 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • November 2017 • 5(13) • 190-199

ISSN 2147-8473

Received | 30 September 2017

Accepted | 19 October 2017

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

Employment in the Rural Youth in Turkey and the Future of Agricultural Employment

Müge K. Davran*

Burhan Özalp**

Naciye Tok***

Burak Öztornacı****

Introduction

Agriculture is always a prominent sector in Turkey. Agriculture protects Turkey from being dependent on external sources by supplying the vast majority of its own food need. Therefore, agriculture has an important role in the social and economic development of Turkey by supplying raw materials to other sectors (Anonim, 2013/a). And also, it is an important employment area for rural population. The total population is 79.8 million people

* Assoc. Prof., Çukurova University, Faculty of Agriculture, Department of Agricultural Economics, Sançam, Adana, mkantar@cu.edu.tr,

** Research Assistant, Çukurova University, Faculty of Agriculture, Department of Agricultural Economics, Sançam, Adana, bozalp@cu.edu.tr,

*** Assist. Prof., Adnan Menderes University, Atça Vocational School, Sultanhisar, Atça, naciye.tok@adu.edu.tr,

**** Research Assistant, Çukurova University, Faculty of Agriculture, Department of Agricultural Economics, Sançam, Adana, boztornaci@cu.edu.tr,

as of the year 2016 and 92.3% of these are urban population and 7.7% of these are rural population (TÜİK, 2017/a). Therefore, it is known that the rural population rate is higher. The reason of this is 6360 Law which forms Metropolitan Municipality Status and this increases 15 points of the rural population rate. It is not possible that rural population decreases from 22.7% (TÜİK, 2013) to 7.7 % in 2012. Calling rural areas as urban does not attribute them an urbanism feature in socio-economical and spatial terms. So, rural population has an important role in the socio-economical status of a country.

In spite of the importance of agriculture, the socio-economic issues, applied agriculture, employment and education policies, EU harmonization process, climate are bringing producers to the stage of rupture from agriculture. Especially, the tendency to abandon agriculture in the third and young generation is particularly high. Particularly in rural areas, depending on the increasing interest in education and the fact that agriculture is not preferred as a profession, young people from migrate from rural areas to cities for work opportunities and education and the increasing tendency of young people to abandon agriculture is an important problem that is seen in almost every region.

Turkey is facing a serious problem of unemployment as it is in all countries of the World. The factors that distinguish Turkey from some developed countries and cause this problem to reach more serious dimensions are that the youth unemployment rate, which is a special area of unemployment in the country, is quite high and Turkey has a predominantly young population structure. Looking at the problem of young unemployment, a more complicated structure emerges compared to the problem of general unemployment (Bayraktar and İncekara, 2013). Moreover, since young people, especially in statistics and politics, are not divided in rural and urban but are treated as a whole, the problems cannot be completely determined and solutions cannot be produced.

The aim of this study is to address the neglected employment problems of rural youth in Turkey and to make suggestions by discussing the issues according to the observations and the data obtained from field work in accordance with the purpose. Firstly the importance of agriculture for Turkey has been revealed; the current situation of employment and unemployment statistics for rural youth is examined; employment policies are discussed; the reasons for unemployment, the tendency to abandon rural areas and agriculture have been revealed; SWOT analysis has been carried out in terms of rural youth and employment and some suggestions have been developed.

The Importance of Agriculture and Agricultural Employment for Turkey

It is a fact that agricultural areas in Turkey are shrinking rapidly. According to GTHB (2017 / a) records, agricultural areas, which were 27,856 thousand hectares in 1990, are lost about their 15%, and in 2016, it is declined to 23,763 thousand hectares. Similarly, while in 1990 the rural population was 41%, of the whole population, it decreased to 23% in 2012. In 2016, the percentage was about 8% due to the law change. When the period between 1990 and 2012 is considered, the rural population loss is 26% (TUIK, 2017 / b). These developments also reflected the employment status in agriculture. While employment in agriculture was 47% in 1990, it was 20% in 2016.

In Turkey, the distance between the input prices and the prices suggested by farmers makes the agricultural production more difficult. For the farmers, the sustainability of agriculture depends on external borrowing. For this reason, the agricultural loans used between 2012 and 2016 have increased very rapidly.

Losing the reputation of agriculture in the eyes of young people in rural areas leads to not seeing agriculture as a means of subsistence for a good life. As a result, it is difficult for young people to stay in rural areas and to be employed in agriculture.

Young Population in Turkey, Current Situation of Unemployment and Employment

According to the results of ADNK in 2016 (TURKSTAT, 2017 / c), the population of between the ages of 15-24 in Turkey is announced as 16.3% (12 million 989 thousand 42 people).

According to the results of the same study, 24% of the age group of 15-24 did not take part in either employment or education; this ratio is 14.6% for males and 33.5% for females. In 2016, the youth unemployment rate was 19.6%. This figure shows that approximately one out of every five young people is unemployed.

Employment Areas of Rural Young People

In TURKSTAT statistics, there is no direct statistics on the employment area of rural young people. In large agricultural enterprises, young family members, mainly men can contribute to the sector by studying in Agricultural Faculties. However, if there is

a possibility of employment in non-agricultural jobs, agriculture is used as the second source of income. In small enterprises, women and men are involved in agricultural activity based on social sex in the framework of division of labor.

In landless or low-landed families, seasonal agricultural labor, especially for women, creates an important employment area for non-occupational agriculture.

Employment Policies Related to Rural Youth

Within the active employment policies in Turkey, there is no employment policy directly related to the rural youth. Although very general disadvantaged groups are mentioned, and this is far from rural youth.

The Causes of Unemployment in Rural Youth, Trends in Abandonment and Leaving Agriculture

On the basis of Turkey's social and cultural structure, the most important problem of youth is economic problems. Unemployment, living difficulties, cost of living, inequality in income distribution and inequality influence young people (Bayhan, 2013). Limited socio-economic opportunities in rural areas, where there is hidden unemployment, keep youth away from rural areas.

In short, the socio-economic inadequacies (driving forces) that rural areas have are the most important reasons for unemployment among young people. The next dimension of this is the increasing tendency of young people to migrate from the city to the city due to attractive aspects and communicative attractions of the city. The tendency of rural people to leave rural areas and agriculture has reached a very high level and does not differ according to sex.

It is seen that rural young people prefer to settle in the city and to live their lives in the city. The main reason for this is economic, but at the same time the reasons like education, social life, dislike of agricultural activities and so on keep young people out of the village. Especially after the 50's, the rural development movements which accelerated facilitated the connection of the cities with the rural areas. In parallel with the developments in communication and transportation, the structure of the rural community has begun to be solved. This is one of the main factors in the young people's desire to leave the rural area.

SWOT Analysis for Rural Youth and Agricultural Employment

According to the SWOT analysis, in terms of Turkey our strengths are especially the rural young labor force and favorable climate conditions for agricultural production. Our weaknesses are the desire of young people to move away from agricultural production, mainly due to the lack of education of rural youth, low income, landlessness, rural poverty and limited rural development programs. Unless this problem is resolved, our opportunities like having strong strengths and not having extreme poverty and being in a low risk group in terms of labor force will not be able to provide an important solution. The most important threats in terms of agricultural employment can be summarized as high migration tendency in young people, it is not only due to economic inadequacy, but also due to discredit agriculture as a profession and inadequate agricultural production policies.

Rural Youth in Terms of Employment and Possible Scenarios Related to Agriculture

In terms of employment within the research, three possible scenarios for rural youth and agriculture have been envisaged. These are the continuation of existing employment policies and programs, implementation of general employment policies and programs for young people and implementation of policies and programs for employment of rural youth. These scenarios have been examined in relation to rural young women, rural young men and the agriculture sector in general.

Conclusion and Discussion

Due to the negative effects of factors like applied agriculture, employment and education policies, EU harmonization process, climate etc., socio-economic problems in agriculture sector in Turkey bring producers to the stage of breakage from agriculture. The tendency to abandon agriculture in the young generation is quite high. This will increase the youth unemployment rates, which are already quite high in the coming years; consequently it will cause reducing self-sufficiency in agriculture in the long run, the unintended use of agricultural land, moving away from on-site rural development goals and eventually unemployment again. At the same time, this problem contains processes like immigration and migration, urban environmental problems, alienation.

In order to make young people in rural areas continue in the sector of agriculture, states need to pay attention to farmer's age averages and future plan. According to Trakya Development Agency's work with population living in rural area, the average age of the relevant rural population is 51.2; 90% of them are engaged in farming (Anonymous, 2013 / c). In another survey conducted with farmers (Keleş, 2015) in the Çumra county of Konya, the average age of farmers was 47. In a study conducted with farmers in Van province, the average producer age was 46.7 (Terin and Ateş, 2010). In the study conducted in the villages of Adana province, 59.8% of the farmers were in the age range of 46-95 (Kantar, 2000). Therefore, figures should be paid attention in Turkey.

Another issue is politics related to youth. With no direct policies aimed at rural youth, the implemented policies and programs in terms of young people in Turkey also prevent the desired advance. Especially, it is very effective that policies and programs oriented the rural development, which also include employment, remain at the level of education. In rural areas the young people who has limited education levels and the quality of their current education are not qualified enough to transfer to the training. For this reason, young people need serious counseling after education. In addition, rural development / entrepreneurship efforts (eg Young Farmer Project, Social Support Project in Rural Area, Projects in Cooperative Owned Area, etc.), which are trying to be encouraged with financial support, also fail due to the lack of services like sufficient education and professional experience. In terms of employment policies, special plans and programs for rural youth are needed. Relevant policies and programs need to be privatized according to different geographical regions within rural and urban areas. It is necessary for young people to be separated as men and women and politics should be produced according to this.

As a result; youth should be discussed privately and through gender-based terms, not in whole, in all studies. Active employment policies should be made between institutions, on a rural-urban basis, and in particular by the cooperation of young people. Active employment policies require policies and programs that target rural youth directly. Considering that the needs of young people living in rural areas are about only economic but also social aspects, employment-oriented studies should be carried out; these studies should include not only agriculture but also non-agricultural work and social facilities. It should be taken into consideration that all the economic problems that are taking place in the world due to globalization influence Turkey as well; it is necessary to support the small family businesses in the countryside due to economic and social survival and to prevent the young people from leaving agriculture.

It is necessary to improve the level of agricultural organization which enables to raise the level of income in agriculture, to relieve the producers from being dependent on the market and to create an effective marketing network, and to prevent immigration from rural areas and rural unemployment. It may be important for agriculture-related lessons to be put into primary education for rural young children, to draw attention to agricultural production and to encourage them to stay in rural areas in the long run.

Kaynakça/ References

- Anonim, (2013/a). Antepfıstığı Sektörünün Geliştirilmesi Projesi, <http://www.ika.org.tr/upload/yazilar/TRC112DFD2024-Antepfistigi-Sektorunun-Gelistirilmesi-Projesi-552654.pdf> , adresinden edinilmiştir.
- Anonim, (2013/b). Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018), Ankara 2013. www.kalkinma.gov.tr adresinden edinilmiştir.
- Anonim, (2013/c). Trakya Kalkınma Ajansı Çiftçi Algısı Analizi, Kantitatif Rapor-Anket Çalışması, www.trakya2023.com/uploads/docs/0909201337QcdT.pdf, adresinden edinilmiştir.
- Anonim, (2017). İstihdam Politikası Nedir?, www.hukukmedeniyeti.org/istihdam-politikasi/nedir/ , adresinden edinilmiştir.
- Ay, S., (2012). Türkiye’de İşsizliğin Nedenleri: İstihdam Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Yönetim ve Ekonomi Dergisi, Yıl:2012, Cilt:19, Sayı:2, Manisa, Sayfa: 321-341.
- Bakırcı, M., (2007). “Türkiye’de Kırsal Kalkınma: Kavramlar- Politikalar- Uygulamalar”, 1. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, ISBN:978-9944-77-120-7, 416 s.
- Bayhan, V., (2013). Türkiye’de Gençlik: Sorunlar, Değerler ve Değişimler, Dünden Bugüne Türkiye’nin Toplumsal yapısı (Edt. Mehmet Zencirkıran), 4. Baskı, Dora Basım-yayın Ltd.Şti., Bursa, ISBN:978-605-4798-13-1, Sayfa:369-401.
- Bayraktar, S., İncekara, A., (2013). “Türkiye’nin Genç İşsizlik Profili, Çalışma İlişkileri Dergisi, (Edt: Cam, E.) Cilt 4, Sayı:1, Sayfa:15-38.
- BDDK, (2017). Aylık Bülten, <http://ebulten.bddk.org.tr> adresinden edinilmiştir.
- Bıçkı, D.,(2011/a). Geleceğin Kentte İnşası: Çanakkale Kırsalında Göç Eğilimleri, Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi, Yıl: 2011, Cilt:16, Sayı:3, Sayfa:149-169.
- Bıçkı, D.,(2011b). Türkiye Kırsalında Yoksulluk Sorunu: Çanakkale Kocalar Köyü Örneği, Uludağ Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, Cilt:XXX, Sayı:1, 2011, Sayfa: 161-180.
- Davran, M.K., Özalp, B., Fırat, H., Yurt, B., Yıldız, F., (2016/a). Gaziantep İli Yavuzeli İlçesine Bağlı Köylerde Antepfıstığı Yetiştiren Tarımsal İşletmelerde Toplumsal ve Tarımsal Değişme, Ç.Ü.Z.F. Tarım Ekonomisi Bölümü Bitirme Tezi Çalışması (Tez Danışmanı: Müge K. Davran).
- Davran, M.K. Özalp, B., Kaya, H.Z., Koçhan, R., (2017). Mardin İli Kızıltepe İlçesi Köylerinde Tarımsal ve Toplumsal Değişme, Ç.Ü.Z.F. Tarım Ekonomisi Bölümü Bitirme Tezi Çalışması, (Tez Danışmanı: Müge K. Davran).

- Davran, M.K. Özalp, B., Kılınç, H., Bayrak, M., Çoşkun, N., (2013/a), Kırsal Alanda Demografik Göstergelerin ve Sosyo-Ekonomik Yaşam Biçimlerinin Toplumsal Cinsiyet ve Kuşaklar Açısından Değişimi, Ç.Ü.Z.F. Tarım Ekonomisi Bölümü Bitirme Tezi Çalışması, (Tez Danışmanı: Müge K. Davran).
- Davran, M.K., Özalp, B., Bolat, F., Yüzal, B., Abdal, R., (2016/b). Danacılı Köyünde Toplumsal Değişme ve Toplumsal Cinsiyet, Ç.Ü.Z.F. Tarım Ekonomisi Bölümü Bitirme Tezi Çalışması, (Tez Danışmanı: Müge K. Davran).
- Davran, M.K., Özalp, B., Ekmekçi, Z., (2015). Kırsal Kesimde Toplumsal Değişmenin Toplumsal Cinsiyet Açısından İncelenmesi. 1. Uluslararası Kadın Çalışmaları Kongresi (Tam Metin Bildiri)/(Yayın No:1972844)
- Davran, M.K., Bektas, F., (2010). Muhacir Arap Ve Türkmen Köylerinde Yasayan Kadın Nüfusun Sosyo-Demografik Göstergeler Açısından Kusaklararası Değişimi. I. Ulusal Nüfusbilim Kongresi (Geniş Özet Bildiri)/(Yayın No:679630)
- Davran M.K., Özalp, B., Işık, S., Gezer, P., Balık, S., (2013/b). Kırsal Kadınların Sosyo-Demografik Göstergelerinin Etnik **Köken ve Kuşaklar Açısından Değişimi: Adana İli Kozan İlçesi** Buldukları, Yükseköğren ve Pekmezci Köyleri, Ç.Ü.Z.F. Tarım Ekonomisi Bölümü Bitirme Tezi Çalışması, (Tez Danışmanı: Müge K. Davran).
- DPT, (1994). Kırsal Sanayi Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, DPT Yayınları, Yayın No: DPT: 2356, ÖİK:424, Ankara.
- FAOSTAT, (2017). Population, <http://www.fao.org/faostat/en/#data>, adresinden edinilmiştir.
- Gökçe, B., (1984). Orta Öğretim Gençliğinin Beklentisi ve Sorunları, MEB Yayınları, İstanbul.
- GTHB, (2017/a). Bitkisel Üretim Verileri, <http://www.tarim.gov.tr/sgb/Belgeler/SagMenuVeriler/BUGEM.pdf> adresinden edinilmiştir.
- GTHB, (2017/b). Tarımsal Araştırma Verileri, http://www.tarim.gov.tr/Belgeler/SagMenuVeriler/Tarimsal_Veriler.pdf adresinden edinilmiştir.
- Işık, O., Pınarcıoğlu, M.M., (2009). Nöbetleşe Yoksulluk Gecekondulaşma ve Kent Yoksulları: Sultanbeyli Örneği (Editör: Tanıl Bora), İletişim Yayınları 736, Araştırma İnceleme Dizisi 114, ISBN-13:978-975-470-901-8, 7. Baskı, İstanbul, 368 s.
- Jöhr, H., (2012). Where are the Future Farmers to Grow Our Food?, International Food and Agribusiness Management Review Volume 15 Special Issue A, pp. 9-11
- Kantar, M., (2000). "Adana İl Merkezinde ve Kırsal Alanında Yaşayarak Tarımsal Faaliyetlerine Devam Eden Ailelerde Toplumsal Yapı ve Toplumsal Cinsiyet". Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Kod No:561, Adana.
- Keleş, İ., (2015). Çumra İlçesi Tarım İşletmelerinin Tarımsal Yapısı ve Mekanizasyon Düzeyinin Belirlenmesi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü YL Tezi, Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Anabilim Dalı, 60 sayfa, <http://acikerisim.selcuk.edu.tr.8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/4647/409855.pdf?sequence=1> adresinden edinilmiştir.
- Keyder, Ç., Yenal, Z., (2013). Bildiğimiz Tarımın Sonu Küresel İktidar ve Köylülük, İletişim Yayınları, 237 sayfa.
- Kılıç, C., (2016). Çalışma Yaşamı (Genç İşsiz Liginde Dünya Tırmanışta Türkiye Daha İyi) www.mil-lyet.com.tr/yazarlar/cem-kilic/genc-issiz-liginde-dunya-tirmanista--turkiye--daha--iyi--2302180/ adresinden edinilmiştir.

- Kongar, E., (2005). 21. Yüzyıl'da Türkiye: 2000'li Yıllarda Türkiye'nin Toplumsal Yapısı, 36. Basım, Remzi Kitabevi, Büyük Fikir Kitapları Dizisi:101, ISBN:975-14-0624-2, İstanbul, 725 sayfa.
- Marshall, G., (1999). Sosyoloji Sözlüğü (Çev: Osman Akinhay ve Derya Kömürcü), Bilim ve Sanat Yayınları, 917 sayfa, Ankara.
- Oğuz, L., Tuncel, Ş., Tursun, S., Badem, M., İpek, M., Enal, A., (2010). SWOT Analizi Nedir? http://www.imidb.hacettepe.edu.tr/grupcalisma/Swot_Analizi_Nedir_221210.ppt adresinden edinilmiştir.
- Olhan, E., (2012). Türkiye'de Son 10 Yılda Tarımsal Destekler, http://www.zmo.org.tr/resimler/ekler/5f352e642cb16f6_ek.pdf?dergi=139139 adresinden edinilmiştir.
- Oral, N., 2013. Tarımda Özelleştirme Uygulamaları, Türkiye'de Tarımın Ekonomi Politikası 1923-2103, (Editör: Dr. Necdet ORAL), TMMOB Ziraat Mühendisleri Bursa Şubesi & NotaBene Yayınları, Ankara, 488 sayfa.
- Özüoğlu, M. (2011). Küçük Köylülüğe Sermaye Kapanı: Türkiye'de Tarım Çalışmaları ve Köylülük Üzerine Gözlemler, Note Bene Yayınları, 1. Baskı, ISBN:978-605-5513-06-1, Ankara, 207 s.
- Ryder, G., (2015). Gençlerin İstihdamı, ILO Türkiye Ofisi, Haberler-Duyurular, 26 Kasım 2015, www.ilo.org/ankara/news/WCMS_429843/lang--tr/index.htm adresinden edinilmiştir.
- Re-Ga, (2012). On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6360.pdf , adresinden edinilmiştir.
- Re-Ga, (2017). Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (TEBLİĞ NO: 2017/10), Resmi Gazete, Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, Sayı: 30024. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/03/20170331-14.htm> adresinden edinilmiştir.
- Terin, M., Ateş, H.Ç., (2010). Çiftçilerin Örgütlenme Düzeyi ve Örgütlerden Beklentileri Üzerine Bir Araştırma: Van İli Örneği, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 47 (3):265-274, ISSN:1018-8851, http://egeweb.ege.edu.tr/zfdergi/edergiziraat/2010_cilt47/s3/07.pdf , adresinden edinilmiştir.
- TMO, (2017). Hububat Raporu 2016, www.tmo.gov.tr adresinden edinilmiştir.
- TÜİK, (2013). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları 2012, TÜİK Haber Bülteni, Sayı: 13425, 28 Ocak 2013, www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=13425 adresinden edinilmiştir.
- TÜİK, (2016). Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre İl/İlçe Merkezi ve Belde/köy Nüfusu 2007-2016, www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059 adresinden edinilmiştir.
- TÜİK, (2017/a). İstihdam, İşsizlik ve Ücret İstatistikleri, www.tuik.gov.tr adresinden edinilmiştir.
- TÜİK, (2017/b). Nüfus ve Demografi İstatistikleri, www.tuik.gov.tr adresinden edinilmiştir.
- TÜİK, (2017/c). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları 2016, TÜİK Haber Bülteni, Sayı: 24638, 31 Ocak 2017, www.tuik.gov.tr/HbGetir.HTMLdo?id=24638 adresinden edinilmiştir.
- TÜİK, (2017/d). İstatistiklerle Gençlik 2016, TÜİK Haber Bülteni, Sayı: 24648, 16 Mayıs 2016., www.tuik.gov.tr/PdfGetir.do?id=24648 adresinden edinilmiştir.
- TÜİK, (2017/c). İstihdam Edilenlerin Yıllara Göre İşteki Durumu 2016, TÜİK İşgücü İstatistikleri 2016, www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?method=temelist adresinden edinilmiştir.
- USDA, 2012., US Farm and Farmers, Preliminary Report Highlights, 2012 Census of Agriculture, <https://www.agcensus.usda.gov/> adresinden edinilmiştir.

- Yıldırım, Ç., Akın, T., 2017. Akıllı Köy, Tarımsal Sorunlara Bilişim Çözümleri, www.tabit.com.tr adresinden edinilmiştir.
- <https://sgkhaberajansi.com/etiket/iskur> ; <https://sgkhaberajansi.com/kirsalda-issiz-genc-kalmayacak-h8187.html>. Erişim tarihi: 17.10.2017.
- <http://www.gidahatti.com> , Gıda Hattı- Ana Sayfa-Haber- Kırsal Nüfus Eriyor, <http://www.gidahatti.com/kirsal-nufus-eriyor-85964/> adresinden edinilmiştir. Erişim Tarihi: 25.09.2017.
- www.un.org , Definition of Youth, www.un.org/esa/sosdev/documents/youth/fact-sheets/youth-definition.pdf adresinden edinilmiştir. Erişim Tarihi: 19.09.2017.
- www.resmigazete.gov.tr , Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2017/10, Birinci Bölüm, Tanımlar, Madde 4-1ç, 31 Mart 2017, Sayı: 30024), www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/03/20170331-14.htm adresinden edinilmiştir. Erişim tarihi: 19.09.2017.

GENÇLİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Yazarlara Notlar

Gençlik Araştırmaları Dergisi, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın "gençlik" konusunu disiplinler veya disiplinlerarası açıdan ele alan kuramsal ve uygulamalı çalışmaları yayımladığı akademik, resmî yayınıdır.

Bu çerçevede; (i) gençlerin eğitim yönelimlerini ve bilgilenme kaynaklarını ortaya koyan, (ii) gençlerin meslek edinme süreçlerine, iş piyasası içerisindeki konumlanışlarına ve ihtiyaçlarına odaklanan, (iii) gençlere yönelik psikolojik, psikiyatrik, sosyolojik ve antropolojik içerikli sorunları tespit eden, çözüm arayışlarına katkı sunan,

(iv) gençlerin kimlik oluşumlarını, boş zaman tercihlerini, suç yönelimlerini, sosyalleşme pratiklerini ve akran ilişkilerini irdeleyen vb. yazılara yer verilmektedir.

Gençlik Araştırmaları Dergisi'nde;

- Gençlik alanı ile ilgili nicel, nitel araştırmalara, en son literatürü kapsamlı biçimde değerlendiren derlemelere, meta-analiz çalışmalarına, model önerilerine ve benzeri özgün yazılara yer verilir.
- İleri araştırma/istatistik yöntem ve teknikleri kullanılan güncel çalışmalara öncelik tanınır.
- Çalışmaların yöntembilim açısından yetkinlikleri kadar alana orijinal ve yeni katkı sunmaları da temel yayımlanma kriteridir.
- Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Yayımlanan yazılar, düşünsel planda Gençlik Araştırmaları Dergisi'ni bağlamaz.
- Yayımlanmış yazıların yayım hakları T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na aittir.
- Gençlik Araştırmaları Dergisi ve yazar/ların ismi kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.
- Gençlik Araştırmaları Dergisi'nin yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir.

Dergiye gönderilecek yazılar;

- A4 boyutlarındaki kağıda üst, alt, sağ ve sol boşluk 2,5 cm bırakılarak (16 x 24,7 cm'lik alana) 1,5 satır aralıklı, iki yana dayalı, satır sonu tirelemesiz ve 10 punto Times New Roman yazı karakteri kullanılarak yazılmalıdır.
- Gönderilen tablo, şekil, resim, grafik ve benzerlerinin derginin sayfa boyutları dışına taşmaması ve daha kolay kullanılmalrı amacıyla 10 x 17 cm'lik alanı aşmaması gerekir. Bundan dolayı tablo, şekil, resim, grafik vb. unsurlarda daha küçük punto ve tek aralık kullanılabilir.
- İngilizce uzun özet de dâhil olmak üzere çalışmalar 35 sayfayı aşmamalıdır.
- Çalışmanın, MS Word ile yazılmış bir kopyasının dergi e-posta adreslerine ekli dosya olarak gönderilmesi editoryal sürecin başlaması için yeterlidir.
- Çalışma gönderildikten sonra en geç bir hafta içinde alındığını teyit eden bir elektronik posta mesajı gönderilir.

Gönderilen çalışmaların aşağıda koyu yazılan bölümleri içermesi gerekmektedir;

- Türkçe Başlık Sayfası (makale başlığını, yazar/lar/ın tam adlarını ve unvanlarını, çalıştıkları kurumlarını, adres, telefon, faks ve elektronik posta bilgilerini içermelidir)
- Türkçe Öz (150-200 kelime arası)
- Anahtar Kelimeler (5-8 kelime arası)
- Ana Metin (Nicel ve nitel çalışmalar giriş, yöntem, bulgular, tartışma bölümlerini içermelidir)

Yöntem kısmında ise eğer yeni bir model kullanılmışsa model alt bölümü ile mutlaka örneklem/ çalışma grubu, veri toplama araçları ve işlem alt bölümleri bulunmalıdır. Derleme türü çalışmalar ise problemi ortaya koymalı, ilgili literatürü yetkin bir biçimde analiz etmeli, literatürdeki eksiklikler, boşluklar ve çelişkilerin üzerinde durmalı ve çözüm için atılması gereken adımlardan bahsetmelidir. Diğer çalışmalarda ise konunun türüne göre değişiklik yapılabilir, fakat bunun okuyucuyu sıcakak ya da metinden faydalanmasını güçleştirecek detayda alt bölümler şeklinde olmamasına özen gösterilmelidir.

- Tablo, şekil, resim, grafik vb. metin içerisinde yer almalıdır.
- İngilizce Başlık Sayfası (makale başlığını, yazar/lar/ın tam adlarını ve unvanlarını, çalıştıkları kurumlarını, adres, telefon, faks ve elektronik posta bilgilerini içermelidir)
- Abstract (150-200 kelime arası)
- Key Words (5-8 kelime arası)
- İngilizce Ana Metin (En az 2,000 kelimelik çalışma Türkçe metindeki alt bölümlerini ve kaynakçada yer alan her bir referansı içermelidir. İngilizce ana metin çalışma yayıma kabul edildikten sonra gönderilir)

Kaynakça (Hem metin içinde hem de kaynakçada Amerikan Psikologlar Birliği (APA) tarafından yayınlanan Publication Manual of American Psychological Association adlı kitapta belirtilen yazım kuralları uygulanmalıdır).

Yayın Süreci Üzerine Notlar

- Yazar ya da yazarların tamamının ıslak imzasını taşıyan aşağıdaki içeriğe sahip bir mektup yayıncıya posta ile gönderilmelidir: yazının tüm yazarlarca okunduğu, onaylandığı, başka bir dergiye gönderilmemiş olduğu, yazının hazırlanmasının her aşamasında bilimsel etik kodlara uyulduğu, yazı yayımlandığı takdirde tüm yayın haklarının yayıncıya devredildiği.
- Birden çok yazarlı makalelerde editoryal yazışmanın kiminle yapılacağı belirlenmeli ve açık bir şekilde belirtilmelidir.
- Yayınlanan yazıların içeriğinde ya da alıntılarında olabilecek çarpıtma, yanlış, telif hakkı ihlali, intihal vb. hususlardan yazar/yazarlar sorumludur.
- Yayınlanan yazıların içeriğinden yazarları sorumludur. İlgili çalışmada, eğer etik onay alınması gereken durumlar söz konusu ise yazarların etik kurullardan ve kurumlardan onay aldığı var sayılmaktadır. Hem metin içinde hem de kaynakçada TDK Yazım Kılavuzu (Yazım Kılavuzu, 2009, Türk Dil Kurumu, Ankara) veya www.tdk.gov.tr adresindeki online hali yazım kuralları, akademik atf ve gelenekler bağlamında ise Publication Manual of American Psychological Association [6. Baskı] esas alınır.

JOURNAL OF YOUTH RESEARCHES

Notes for Contributors

Journal of Youth Researches, founded in 2012, is the official open-access, double-blind peer-reviewed, international journal of The Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports.

Journal of Youth Researches is a scientific journal for the publication of research and studies covering all aspects of youth and related issues.

The journal's aim is to facilitate both international and interdisciplinary scientific communication, to strengthen the links between scientific research and management policy in Turkey, and to stimulate and enhance the quality of debate.

Representing an interdisciplinary forum for the exchange of recent data and expert opinions, it reflects the importance of a comprehensive approach to resolve the problems of youth in Turkey.

Journal of Youth Researches publishes peer-reviewed research reports on youth, bringing together research conducted within a variety of disciplines. Articles include theoretical, philosophical, and political essays; research papers; case reports; and historical research related to all youth issues. In addition to original research, the journal features articles.

Studies that clearly contribute to the current knowledge of youth issues, social policy are given priority. Scholarly commentaries on topical issues and systematic reviews are also encouraged.

Journal of Youth Researches publishes its research articles unrestricted with open access as early as possible after acceptance of a manuscript.

Contributors submitting their work to Journal of Youth Researches (JYR) Journal should be informed that:

- JYR seeks to publish articles from all areas of youth. Articles should include quantitative, qualitative research, comprehensive literature reviews, meta-analysis, model proposals and original writings of similar quality.
- JYR gives priority to current studies using advanced research and statistical methods and techniques.
- JYR considers original contribution to the field and competency in methodology the main criterion for publication.
- Authors bear responsibility for the content of the published articles.
- Authors are assumed to have conformed to an ethical code of conduct during research. Ethical problems that may arise after publication are binding for authors only.
- Published articles are not intellectually binding on JYR.
- Publishing rights of the manuscripts belong to JYR.
- Articles may not be quoted without citing JYR and the author(s).
- JYR publishes manuscripts in Turkish and English.

The manuscripts that have been submitted to JYR are first assessed by the editorial board in terms of purpose, topic, content, presentation style and mechanics of writing.

As part of the submission process, authors are required to ensure their submission's compliance with all of the following items;

- Manuscripts should be typed on a A4-sized paper, with top, bottom, right and left margins 2.5 cm (16 x 24.7 cm area), 1.5 line spacing, justified, no end of line hyphenation, using Times New Roman font 10.
- Tables, figures, pictures, graphics, and the like should not exceed an area of 10 x 17 cm, and a smaller font and single spacing is recommended.
- Manuscripts must not exceed 25 pages,
- The editorial process starts when a copy of the manuscript is forwarded to the following e-mail address as an attached file written in MS Word: editor@genclikarastirmalari.gsb.gov.tr
- Within one week after the submission of the manuscript an electronic mail message is sent to confirm receipt.
- Submitting authors will be asked to mail, fax or e-mail a letter to the publisher bearing the signatures of all authors, with the following content: This letter should clearly indicate that the manuscript is the product of a collaborative study of the authors; it has not been submitted to another journal; and ethical codes have been complied with at every stage of the study. If there are co-authors, the letter should specify with whom editorial correspondence will be conducted.
- All submissions will be first reviewed and assessed by the Editorial and Advisory Boards in terms of subject matter, contents, suitable presentation and accordance with spelling rules.
- The manuscripts which are found suitable and acceptable by the mentioned boards will be submitted for scientific assessment to referees who are well- known and distinguished by their works in related branches.
- Referees' reports are secret. Authors have to take into consideration the suggestions, criticisms and corrections made by both Referees and Editorial- Advisory Boards.
- Authors are responsible for opinions expressed in the articles.
- Quotation from the articles in the journal is allowed in condition that the journal should be indicated and acknowledged as source.
- Quoting person or institutions are responsible by law for distortions.
- No payment will be made for published articles.

The manuscripts submitted should comply with the sample manuscript format and contain the following sections:

- English Title Page (article title, author(s)' full names and titles, address, phone, fax and electronic mail)
- Abstract (between 150-200 words)
- Key words (between 5-8 words)
- Main Text (quantitative and qualitative studies should include introduction, methodology, findings, and discussion sections. If the study has used a new model, the methodology section must include sample/working group, data collection tools and subdivisions of the procedure. Papers that are based on compilation of other studies should lay down the problem, analyze the relevant literature comprehensively, underline the gaps and contradictions in the field, and discuss the solution to the problem. Other studies may vary the sections depending on the subject, but there should not be too many subsections that will impede fluency. Tables, figures, pictures, graphics and so on should be included within the text.)
- References (for in text citations and references section, APA style (Publication Manual of the American Psychological Association [6th edition] published by the American Psychological Association) must be used.

BU SAYIDA

Emre Erdoğan

İnternet ve Siyasal Katılım: Türkiye Gençliği Üzerinden Bir Değerlendirme
The Internet and Political Participation: An Evaluation on Turkish Youth

Oğuzhan Göktolga & Hasan Batar

**Gençlerin Toplumsal, Kültürel ve Siyasal Hayata Katılımı:
Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi Örneği**

*The Participation of The Young People in Social, Cultural and Political Life:
Malatya City Council Youth Assembly Sample*

Marieke Schöning

**To Be or Not To Be Political: An Investigation of Active Youth Citizenship Among Young,
Educated Syrians in Beirut to Question International Development Discourse**
*Politik Olmak Ya Da Olmamak: Beyrut'taki Genç, Eğitilmiş Suriyelilerin Aktif Genç Vatandaşlığı
Üzerinden Uluslararası Gelişme Söylemini Sorgulayan Bir İnceleme*

Metin Işık & Simge Ünlü Kurt & Mustafa Cankut Kurt

Değişen Bir Katılım Mekanizması Olarak Gençliğin Toplumsal Katılımı
Youth's Social Participation as a Changing Participation Mechanism

A. Barış Baraz & Hacer Şivil

**X ve Y Kuşağı Öğrencilerin Demografik Özellikleri ve
Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Arasındaki İlişki**

*The Relationship between Demographic Variables of Gen X and Gen Y Students and
Organizational Citizenship Behavior*

Dilek Aktaş & Erdal Ceylan & Reyhan Eskiyyurt & Birgül Özkan

Sağlıklı Yaşam İçin Bir Adım: Öğrenci Kulüp Etkinliği
A Step For Healthy Life: A Student Club Activity

Ömer Faruk Akbulut & Edanur Duran

Gençlerin Seçilme Yaşının 18'e İndirilmesi Konusundaki Görüşlerinin İncelenmesi
Examination Of Opinions On Reducing Young People's Election Age To 18

Müge K. Davran & Burhan Özalp & Naciye Tok & Burak Öztornacı

Türkiye'de Kırsal Gençlik Açısından İstihdam ve Tarımsal İstihdamın Geleceği
Employment in the Rural Youth in Turkey and the Future of Agricultural Employment

